

FØLGESKRIVELSE

---

fra: sekretariatet

til: konventet

Tidl. dok. nr.: CONV 820/1/03 REV 1; CONV 847/03, CONV 848/03

Vedr.: Udkast til traktat om en forfatning for Europa

Vedlagt følger til konventets medlemmer den endelige tekst til udkastet til traktat om en forfatning for Europa, som den vil blive overrakt formanden for Det Europæiske Råd i Rom den 18. juli 2003.

Udkast til

TRAKTAT

OM

**EN FORFATNING
FOR EUROPA**

Vedtaget med konsensus af Det Europæiske Konvent
den 13. juni og 10. juli 2003

OVERRAKT I ROM TIL
FORMANDEN FOR DET EUROPÆISKE RÅD

– 18. juli 2003 –

Det Europæiske Konvent

FORORD

til del I og II i udkast til traktat om en forfatning for Europa
forelagt for Det Europæiske Råd på mødet den 20. juni 2003 i Thessaloniki.

FORORD

Det Europæiske Råd konstaterede på mødet i Laeken (Belgien) den 14.-15. december 2001, at EU stod foran et afgørende vendepunkt i sin eksistens, og indkaldte på den baggrund Konventet om Den Europæiske Unions fremtid.

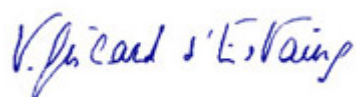
Konventet fik til opgave at fremsætte forslag på tre områder: det europæiske projekt og de europæiske institutioner skal bringes nærmere på borgerne, det politiske liv og det europæiske politiske område skal struktureres i et udvidet EU, og EU skal gøres til en stabiliserende faktor og et holdepunkt i en ny verdensorden.

Konventet har besvaret spørgsmålene i Laeken-erklæringen:

- det foreslår en bedre fordeling af EU's og medlemsstaternes kompetencer
- det anbefaler at slå traktaterne sammen og give EU status som juridisk person
- det foretager en forenkling af EU's instrumenter
- det foreslår foranstaltninger for at øge demokratiet, gennemsigtigheden og effektiviteten i Den Europæiske Union ved at udvide de nationale parlamenters bidrag til legitimiteten i det europæiske projekt, forenkle beslutningsprocessen og få de europæiske institutioner til at fungere på en mere gennemsigtig og forståelig måde
- det fastsætter de nødvendige foranstaltninger for at forbedre hver af de tre EU-institutioners struktur og styrke deres rolle under hensyntagen navnlig til følgerne af udvidelsen.

I Laeken-erklæringen blev der desuden rejst det spørgsmål, om forenklingen og omarbejdningen af traktaterne ikke bør føre til vedtagelse af en forfatningstekst. Drøftelserne i konventet er nu mundet ud i udarbejdelsen af et udkast til traktat om en forfatning for Europa, der opnåede bred konsensus på plenarmødet den 13. juni 2003.

Det er denne tekst, vi i dag den 20. juni 2003 på Det Europæiske Konvents vegne forelægger Det Europæiske Råd i Thessaloniki, idet det er vort ønske, at den kan danne grundlag for en fremtidig traktat om en europæisk forfatning.

Valéry Giscard d'Estaing
Formand for konventet

Giuliano Amato
Næstformand

Jean-Luc Dehaene
Næstformand

Udkast til

TRAKTAT OM EN FORFATNING FOR EUROPA

PRÆAMBEL

Χρώμεθα γὰρ πολιτεία... καὶ ὄνομα μὲν διὰ τὸ μὴ ἐς ὀλίγους ἀλλ' ἐς πλείονας οἰκεῖν δημοκρατία κέκληται.

Den statsform, vi har, ... kaldes demokrati, fordi styret ikke er samlet hos nogle få, men hos flertallet.

Thukydid II, 37

som er bevidste om, at Europa er et kulturbærende kontinent, og at dets indbyggere, der er kommet i bølger siden menneskehedens første dage, lidt efter lidt har udviklet de værdier, der er humanismens grundlag: lighed mellem mennesker, frihed og respekt for fornuften,

som har ladet sig inspirere af Europas kulturelle, religiøse og humanistiske arv, hvis værdier som en stadig nærværende del af den europæiske kulturarv har fået tanken om menneskets centrale rolle og ukrænkelige og umistelige rettigheder samt om respekten for lov og ret til at rodfæste sig i samfundslivet,

som er sikre på, at Europa, der nu er samlet, ønsker at fortsætte ad denne civilisationens, fremskridtets og velstandens vej til gavn for alle sine indbyggere, herunder de svageste og de dårligst stillede, at det fortsat vil være et kontinent, der er åbent over for kultur, viden og sociale fremskridt, og at det ønsker at uddybe det offentlige livs demokratiske og åbne karakter og virke for fred, retfærdighed og solidaritet i verden,

som er overbeviste om, at Europas folk, samtidig med at de bevarer stoltheden over deres identitet og nationale historie, er fast besluttet på at lægge tidligere tiders splittelse bag sig og i stadig tættere forening udforme deres fælles skæbne,

som er overbeviste om, at Europa "forenet i mangfoldighed" giver dem de bedste muligheder for med respekt for den enkeltes rettigheder og i bevidsthed om deres ansvar over for kommende generationer og over for verden at videreføre det store forehavende, der gør Europa til et privilegeret område for menneskenes forhåbninger,

som er medlemmerne af Det Europæiske Konvent taknemmelige for at have udformet denne forfatning på vegne af Europas borgere og stater,

[som efter at have udvekslet deres fuldmagter i forskriftsmæssig form er nået til enighed om følgende bestemmelser:]

DEL I

AFSNIT I: DEFINITION AF UNIONEN OG DENS MÅL

Artikel 1: Oprettelse af Unionen

1. Ved denne forfatning, der afspejler de europæiske borgeres og stateres vilje til at skabe en fælles fremtid, oprettes Den Europæiske Union, som medlemsstaterne tildeler kompetencer for at nå deres fælles mål. Unionen samordner de politikker, medlemsstaterne fører for at nå disse mål, og udøver på fællesskabsgrundlag de kompetencer, medlemsstaterne tildeler den.
2. Unionen er åben for alle europæiske stater, der respekterer dens værdier og forpligter sig til at fremme dem i fællesskab.

Artikel 2: Unionens værdier

Unionen bygger på værdierne respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne. Dette er medlemsstaternes fælles værdigrundlag i et samfund præget af pluralisme, tolerance, retfærdighed, solidaritet og ikke-forskelsbehandling.

Artikel 3: Unionens mål

1. Unionens mål er at fremme freden, sine værdier og befolkningernes velfærd.
2. Unionen giver borgerne et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed uden indre grænser og et indre marked med fri og lige konkurrence.
3. Unionen arbejder for en bæredygtig udvikling i Europa baseret på en afbalanceret økonomisk vækst, en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne, hvor der tilstræbes fuld beskæftigelse og sociale fremskridt, og et højt niveau for beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten. Den fremmer videnskabelige og teknologiske fremskridt.

Den bekæmper social udstødelse og forskelsbehandling og fremmer social retfærdighed og beskyttelse, ligestilling mellem kvinder og mænd, solidaritet mellem generationerne og beskyttelse af børns rettigheder.

Den fremmer økonomisk, social og territorial samhørighed og solidaritet mellem medlemsstaterne.

Unionen respekterer medlemsstaternes rige kulturelle og sproglige mangfoldighed og sikrer, at den europæiske kulturarv beskyttes og udvikles.

4. Unionen forsvarer og fremmer i forbindelserne med den øvrige verden sine værdier og interesser. Den bidrager til fred, sikkerhed, bæredygtig udvikling af jorden, solidaritet og gensidig respekt folkene imellem, fri og fair handel, udryddelse af fattigdom og beskyttelse af menneskerettighederne, især børns rettigheder, samt nøje overholdelse og udvikling af folkeretten, navnlig overholdelse af principperne i De Forenede Nationers pagt.
5. Disse værdier søges virkeliggjort med passende midler inden for de beføjelser, der er tildelt Unionen i forfatningen.

Artikel 4: Grundlæggende friheder og ikke-forskelsbehandling

1. Unionen sikrer, at der i EU er fri bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser og kapital samt etableringsfrihed i overensstemmelse med forfatningens bestemmelser.
2. Enhver forskelsbehandling udøvet på grundlag af nationalitet er forbudt inden for forfatningens anvendelsesområde, dog med forbehold af dens særlige bestemmelser.

Artikel 5: Forholdet mellem Unionen og medlemsstaterne

1. Unionen respekterer medlemsstaternes nationale identitet, som den kommer til udtryk i deres grundlæggende politiske og forfatningsmæssige strukturer, herunder regionalt og lokalt selvstyre. Den respekterer deres centrale statslige funktioner, herunder funktioner, der skal sikre deres territoriale integritet og opretholdelse af lov og orden samt beskyttelse af den indre sikkerhed.
2. I medfør af princippet om loyalt samarbejde respekterer Unionen og medlemsstaterne hinanden og bistår hinanden ved gennemførelsen af de opgaver, der følger af forfatningen.

Medlemsstaterne letter Unionens gennemførelse af dens opgaver og afholder sig fra at træffe foranstaltninger, der kan bringe virkeliggørelsen af målene i forfatningen i fare.

Artikel 6: Juridisk person

Unionen har status som juridisk person.

AFSNIT II: GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER OG UNIONSBOGERSKAB

Artikel 7: Grundlæggende rettigheder

1. Unionen anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i chartret om grundlæggende rettigheder, som udgør forfatningens del II.
2. Unionen bestræber sig på at tiltræde den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Tiltrædelse af denne konvention ændrer ikke Unionens beføjelser som fastsat i forfatningen.
3. De grundlæggende rettigheder, som de er garanteret ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, og som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, udgør generelle principper i EU-retten.

Artikel 8: Unionsborgerskab

1. Enhver, der er statsborger i en medlemsstat, har unionsborgerskab. Unionsborgerskabet er et supplement til det nationale statsborgerskab og træder ikke i stedet for dette.
2. Enhver unionsborger har de rettigheder og er underlagt de pligter, der er indeholdt i forfatningen. Enhver unionsborger
  - har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område
  - har valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet og ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor den pågældende har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat

- nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, som den pågældende er statsborger i, ikke er repræsenteret, beskyttelse hos enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheder på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat
  - har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet og til at henvende sig til Den Europæiske Ombudsmand samt til Unionens institutioner og rådgivende organer på et af forfatningens sprog og få svar på samme sprog.
3. Disse rettigheder udøves med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i forfatningen og i gennemførelsesbestemmelserne hertil.

AFSNIT III: UNIONENS BEFØJELSER

Artikel 9: Grundlæggende principper

1. Afgrænsningen af Unionens beføjelser er underlagt princippet om kompetencetildeling. Udøvelsen af Unionens beføjelser er underlagt nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.
2. I medfør af princippet om kompetencetildeling handler Unionen inden for rammerne af de beføjelser, som medlemsstaterne har tildelt den i forfatningen, med henblik på at opfylde de mål, der er fastsat heri. Beføjelser, der ikke er tildelt Unionen i forfatningen, forbliver hos medlemsstaterne.
3. I medfør af nærhedsprincippet handler Unionen på de områder, der ikke hører ind under dens enekompetence, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne på centralt, regionalt eller lokalt plan, men på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger bedre kan nås på EU-plan.

Unionens institutioner anvender nærhedsprincippet i overensstemmelse med protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, der er knyttet som bilag til forfatningen. De nationale parlamenter sikrer, at dette princip overholdes i overensstemmelse med proceduren i denne protokol.

4. I medfør af proportionalitetsprincippet går indholdet og formen af Unionens handling ikke videre end nødvendigt for at nå forfatningens mål.

Institutionerne anvender proportionalitetsprincippet i overensstemmelse med den protokol, der er nævnt i stk. 3.

Artikel 10: EU-retten

1. Forfatningen og den ret, der vedtages af Unionens institutioner under udøvelsen af de beføjelser, der er tildelt denne, har forrang frem for medlemsstaternes ret.
2. Medlemsstaterne træffer alle almindelige eller særlige foranstaltninger for at sikre opfyldelsen af de forpligtelser, der følger af forfatningen eller af retsakter vedtaget af EU-institutionerne.

Artikel 11: Kompetencekategorier

1. Når Unionen i forfatningen tildeles enekompetence på et bestemt område, er det kun Unionen, der kan lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter, og medlemsstaterne har kun beføjelse hertil efter bemyndigelse fra Unionen eller med henblik på at gennemføre de retsakter, som Unionen vedtager.

2. Når Unionen i forfatningen på et bestemt område tildeles en kompetence, som den deler med medlemsstaterne, har Unionen og medlemsstaterne beføjelse til at lovgive og vedtage juridisk bindende retsakter på dette område. Medlemsstaterne udøver deres kompetence, i det omfang Unionen ikke har udøvet sin eller er ophørt med at udøve den.
3. Unionen har kompetence til at fremme og sikre samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikker.
4. Unionen har kompetence til at definere og gennemføre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik.
5. På visse områder og på de betingelser, der er fastlagt i forfatningen, har Unionen beføjelse til at gennemføre tiltag for at understøtte, koordinere eller supplere medlemsstaternes indsats, uden at denne beføjelse dog træder i stedet for medlemsstaternes beføjelser på disse områder.
6. Omfanget af og de nærmere bestemmelser for Unionens udøvelse af beføjelser fastlægges i de specifikke bestemmelser for de enkelte områder i del III.

Artikel 12: Områder med enekompetence

1. Unionen har enekompetence til at fastlægge de konkurrenceregler, der er nødvendige for det indre markeds funktion, samt regler på følgende områder:
  - den monetære politik for de medlemsstater, der har indført euroen
  - den fælles handelspolitik
  - toldunionen
  - bevarelsen af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik.

2. Unionen har enekompetence til at indgå internationale aftaler, når indgåelsen er nævnt i en EU-retsakt, eller når den er nødvendig for at give Unionen mulighed for at udøve sin kompetence på internt plan, eller når den berører en intern EU-retsakt.

Artikel 13: Områder med delt kompetence

1. Unionen deler kompetence med medlemsstaterne, når forfatningen tildeler den en kompetence, der ikke vedrører de områder, der er nævnt i artikel 12 og 16.
2. Der er delt kompetence mellem Unionen og medlemsstaterne på følgende hovedområder:
  - det indre marked
  - området med frihed, sikkerhed og retfærdighed
  - landbrug og fiskeri, undtagen bevarelse af havets biologiske ressourcer
  - transport og transeuropæiske net
  - energi
  - social- og arbejdsmarkedspolitik for så vidt angår aspekterne i del III
  - økonomisk, social og territorial samhørighed
  - miljø
  - forbrugerbeskyttelse
  - fælles sikkerhedsproblemer på folkesundhedsområdet.
3. På områderne forskning, teknologisk udvikling og rumfart har Unionen kompetence til at gennemføre tiltag, navnlig til at fastlægge og iværksætte programmer, dog således at udøvelsen af denne kompetence ikke kan føre til, at medlemsstaterne forhindres i at udøve deres kompetence.

4. På områderne udviklings samarbejde og humanitær bistand har Unionen kompetence til at iværksætte tiltag og føre en fælles politik, dog således at udøvelsen af denne kompetence ikke kan føre til, at medlemsstaterne forhindres i at udøve deres kompetence.

Artikel 14: Samordning af de økonomiske politikker og beskæftigelsespolitikkerne

1. Unionen vedtager foranstaltninger med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker, navnlig ved at fastlægge de overordnede retningslinjer for disse politikker. Medlemsstaterne samordner deres økonomiske politikker i Unionen.
2. Der gælder specifikke bestemmelser for de medlemsstater, der har indført euroen.
3. Unionen vedtager foranstaltninger med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker, navnlig ved at fastlægge retningslinjer for disse politikker.
4. Unionen kan vedtage initiativer med henblik på at sikre samordning af medlemsstaternes social- og arbejdsmarkedspolitik.

Artikel 15: Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

1. Unionens kompetence inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik omfatter alle udenrigspolitiske områder samt alle spørgsmål vedrørende Unionens sikkerhed, herunder gradvis udformning af en fælles forsvarspolitik, der kan føre til et fælles forsvar.
2. Medlemsstaterne støtter aktivt og uforbeholdent Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i en ånd af loyalitet og gensidig solidaritet og respekterer de retsakter, Unionen vedtager på dette område. De afstår fra enhver handling, der strider mod Unionens interesser eller kan skade dens effektivitet.

Artikel 16: Områder med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag

1. Unionen kan gennemføre understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag.
2. Områderne med understøttende, koordinerende eller supplerende tiltag er på europæisk plan:
  - industri
  - beskyttelse og forbedring af menneskers sundhed
  - uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport
  - kultur
  - civilbeskyttelse.
3. Juridisk bindende retsakter vedtaget af Unionen på grundlag af de specifikke bestemmelser for disse områder i del III kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Artikel 17: Flexibilitetsbestemmelse

1. Såfremt en handling fra Unionens side forekommer påkrævet inden for rammerne af de politikker, der er fastlagt i del III, for at nå et af målene i forfatningen, og forfatningen ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, træffer Ministerrådet på forslag af Kommissionen og efter at have indhentet godkendelse fra Europa-Parlamentet med enstemmighed passende bestemmelser herom.
2. Kommissionen gør inden for rammerne af proceduren for kontrol med overholdelsen af nærhedsprincippet i artikel 9, stk. 3, medlemsstaternes nationale parlamenter opmærksom på forslag, der bygger på denne artikel.
3. Bestemmelser, der vedtages på grundlag af denne artikel, kan ikke omfatte harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser i de tilfælde, hvor en sådan harmonisering ikke er mulig i henhold til forfatningen.

AFSNIT IV: UNIONENS INSTITUTIONER

Kapitel I - Institutionel ramme

Artikel 18: Unionens institutioner

1. Unionen har en fælles institutionel ramme, der tager sigte på

- at forfølge Unionens mål
- at fremme Unionens værdier
- at tjene Unionens, dens borgeres og dens medlemsstaters interesser

og at sikre sammenhæng, effektivitet og kontinuitet i de politikker og tiltag, den gennemfører for at nå sine mål.

2. Denne institutionelle ramme består af:

Europa-Parlamentet

Det Europæiske Råd

Ministerrådet

Europa-Kommissionen

Domstolen.

3. Hver institution handler inden for rammerne af de beføjelser, der er tildelt den ved forfatningen, og i overensstemmelse med de procedurer og betingelser, der er fastsat i denne. Institutionerne samarbejder loyalt med hinanden.

Artikel 19: Europa-Parlamentet

1. Europa-Parlamentet udøver den lovgivende funktion og budgetfunktionen sammen med Ministerrådet samt politiske kontrolfunktioner og rådgivende funktioner på de betingelser, der er fastsat i forfatningen. Det vælger Europa-Kommissionens formand.

2. Europa-Parlamentet vælges af de europæiske borgere ved direkte almindelige, frie og hemmelige valg for en mandatperiode på fem år. Antallet af medlemmer må ikke overstige 736. Europas borgere repræsenteres degressivt proportionalt med en mindstetærskel på fire medlemmer af Europa-Parlamentet for hver medlemsstat.

I god tid inden valget til Europa-Parlamentet i 2009, og derefter når det er nødvendigt i forbindelse med efterfølgende valg, vedtager Det Europæiske Råd med enstemmighed på forslag af Europa-Parlamentet og med dets godkendelse en afgørelse om sammensætningen af Europa-Parlamentet i overensstemmelse med ovenstående principper.

3. Europa-Parlamentet vælger sin formand og sit præsidium blandt sine medlemmer.

Artikel 20: Det Europæiske Råd

1. Det Europæiske Råd tilfører Unionen den fremdrift, der er nødvendig for dens udvikling, og fastlægger dens overordnede politiske retningslinjer og prioriteter. Det udøver ingen lovgivende funktioner.
2. Det Europæiske Råd består af medlemsstaternes stats- og regeringschefer samt af sin formand og Kommissionens formand. Unionens udenrigsminister deltager i dets arbejde.
3. Det Europæiske Råd træder sammen hver tredje måned efter indkaldelse fra sin formand. Når dagsordenen kræver det, kan Det Europæiske Råds medlemmer beslutte at lade sig bistå af en minister og for Kommissionens formands vedkommende af en Europa-kommissær. Når situationen kræver det, indkalder formanden til et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd.
4. Det Europæiske Råd træffer afgørelse ved konsensus, medmindre andet er fastsat i forfatningen.

Artikel 21: Det Europæiske Råds formand

1. Det Europæiske Råds formand vælges af Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal for en periode på to et halvt år med mulighed for genvalg en gang. Hvis formanden får alvorligt forfald eller har begået en alvorlig forseelse, kan Det Europæiske Råd bringe hans mandat til ophør efter samme procedure.
2. Det Europæiske Råds formand:
  - leder Det Europæiske Råds arbejde og giver impulser hertil
  - sikrer Det Europæiske Råds forberedelse og kontinuitet i samarbejde med formanden for Kommissionen og på grundlag af arbejdet i Det Generelle Råd
  - bestræber sig på at fremme sammenhold og konsensus i Det Europæiske Råd
  - forelægger Europa-Parlamentet en rapport efter hvert møde i Det Europæiske Råd.

Det Europæiske Råds formand varetager i denne egenskab på sit niveau Unionens repræsentation udadtil på de områder, der hører under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, uden at dette berører EU-udenrigsministerens kompetencer.

3. Det Europæiske Råds formand må ikke udøve et nationalt mandat.

Artikel 22: Ministerrådet

1. Ministerrådet udøver den lovgivende funktion og budgetfunktionen sammen med Europa-Parlamentet samt politikformulerende og koordinerende funktioner på de betingelser, der er fastsat i forfatningen.
2. Ministerrådet består af en repræsentant udnævnt af hver medlemsstat på ministerniveau for hver enkelt rådssammensætning. Denne repræsentant er alene beføjet til at forpligte den medlemsstat, han eller hun repræsenterer, og til at udøve stemmeretten.
3. Ministerrådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, medmindre andet er fastsat i forfatningen.

Artikel 23: Ministerrådets sammensætninger

1. Det Generelle og Lovgivende Råd sikrer sammenhæng i Ministerrådets arbejde.

Når Ministerrådet udøver sin funktion som Det Generelle Råd, forbereder det Det Europæiske Råds møder og sørger for opfølgningen heraf sammen med Kommissionen.

Når Ministerrådet udøver sin lovgivende funktion, behandler og vedtager det sammen med Europa-Parlamentet europæiske love og rammelove i overensstemmelse med forfatningens bestemmelser. I denne funktion omfatter hver medlemsstats repræsentation en eller to repræsentanter på ministerniveau med relevant fagkundskab i spørgsmålene på Ministerrådets dagsorden.

2. Udenrigsrådet udformer Unionens eksterne politikker på grundlag af strategiske retningslinjer fastlagt af Det Europæiske Råd og sikrer sammenhæng i Unionens indsats. Det har Unionens udenrigsminister som formand.
3. Det Europæiske Råd vedtager en europæisk afgørelse om de øvrige rådssammensætninger.
4. Formandskabet for rådssammensætningerne bortset fra Udenrigsrådet varetages af medlemsstaternes repræsentanter i Ministerrådet for en periode på mindst et år på grundlag af en ordning med ligelig rotation. Det Europæiske Råd vedtager en europæisk afgørelse om reglerne for rotationsordningen under hensyn til den europæiske politiske og geografiske balance og medlemsstaternes forskelligartethed.

Artikel 24: Kvalificeret flertal

1. Når Det Europæiske Råd eller Ministerrådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal, defineres kvalificeret flertal som et flertal af medlemsstaterne, der repræsenterer mindst tre femtedele af Unionens befolkning.
2. Hvis Det Europæiske Råd eller Ministerrådet ikke ifølge forfatningen har pligt til at handle på forslag af Kommissionen, eller hvis Det Europæiske Råd eller Ministerrådet ikke handler på initiativ af EU-udenrigsministeren, udgøres det nødvendige kvalificerede flertal af to tredjedele af medlemsstaterne, der repræsenterer mindst tre femtedele af Unionens befolkning.
3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 får virkning den 1. november 2009, efter at valget til Europa-Parlamentet har fundet sted, i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 19.
4. Når europæiske love og rammelove i henhold til forfatningens del III skal vedtages af Ministerrådet efter en særlig lovgivningsprocedure, kan Det Europæiske Råd på eget initiativ og med enstemmighed efter en behandlingsperiode på mindst seks måneder vedtage en afgørelse, der gør det muligt at vedtage sådanne love eller rammelove efter den almindelige lovgivningsprocedure. Det Europæiske Råd træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og underretning af de nationale parlamenter.

Når Ministerrådet i henhold til forfatningens del III træffer afgørelse med enstemmighed på et bestemt område, kan Det Europæiske Råd på eget initiativ og med enstemmighed vedtage en europæisk afgørelse, der gør det muligt for Ministerrådet at træffe afgørelse med kvalificeret flertal på dette område. Ethvert initiativ, som Det Europæiske Råd tager på grundlag af dette afsnit, meddeles de nationale parlamenter, mindst fire måneder før der træffes afgørelse.

5. Det Europæiske Råds formand og Kommissionens formand deltager ikke i afstemninger i Det Europæiske Råd.

Artikel 25: Europa-Kommissionen

1. Europa-Kommissionen fremmer de almene europæiske interesser og tager passende initiativer med henblik herpå. Den overvåger anvendelsen af bestemmelserne i forfatningen og af de bestemmelser, der træffes af institutionerne på grundlag heraf. Den drager omsorg for gennemførelsen af EU-retten under Domstolens kontrol. Den gennemfører budgettet og forvalter programmerne. Den udøver koordinerings-, gennemførelses- og forvaltningsfunktioner på de betingelser, der er fastsat i forfatningen. Bortset fra den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og de øvrige tilfælde, der er nævnt i forfatningen, varetager den Unionens repræsentation udadtil. Den er initiativtager til Unionens årlige og flerårige programmering med henblik på indgåelse af interinstitutionelle aftaler.
2. Medmindre andet er fastsat i forfatningen, kan lovgivningsmæssige EU-retsakter kun vedtages på forslag af Kommissionen. Andre retsakter vedtages på forslag af Kommissionen, når dette er fastsat i forfatningen.

3. Kommissionen er et kollegium, der består af formanden, EU-udenrigsministeren/næstformanden og tretten Europa-kommissærer valgt på grundlag af en ordning med ligelig rotation mellem medlemsstaterne. Denne ordning fastsættes ved en europæisk afgørelse vedtaget af Det Europæiske Råd på grundlag af følgende principper:
- a) Medlemsstaterne behandles fuldstændig ligeligt for så vidt angår fastlæggelsen af rækkefølgen og varigheden af deres statsborgeres medlemskab af kollegiet; følgelig kan differencen mellem det samlede antal tjenesteperioder varetaget af statsborgere fra to givne medlemsstater aldrig overstige én;
  - b) hvert af de på hinanden følgende kollegier sammensættes således, at den demografiske og geografiske spredning i samtlige Unionens medlemsstater afspejles på tilfredsstillende måde, jf. dog litra a).

Kommissionens formand udnævner kommissærer uden stemmeret, der vælges efter samme kriterier som kollegiets medlemmer, og som kommer fra alle de øvrige medlemsstater.

Disse ordninger får virkning den 1. november 2009.

4. Kommissionen udfører sine opgaver i fuldkommen uafhængighed. Europa-kommissærerne og kommissærerne må ved udførelsen af deres pligter hverken søge eller modtage instruktioner fra nogen regering eller noget andet organ.
5. Kommissionen er som kollegium ansvarlig over for Europa-Parlamentet. Formanden for Kommissionen er ansvarlig over for Europa-Parlamentet for kommissærernes aktiviteter. Europa-Parlamentet kan vedtage et mistillidsvotum til Kommissionen efter procedurene i artikel III-243. Hvis der vedtages et sådant mistillidsvotum, skal Europa-kommissærerne og kommissærerne samlet nedlægge deres hverv. Kommissionen varetager dog de løbende forretninger, indtil der er udnævnt et nyt kollegium.

Artikel 26: Europa-Kommissionens formand

1. Under hensyntagen til valget til Europa-Parlamentet og efter passende høringer foreslår Det Europæiske Råd med kvalificeret flertal Europa-Parlamentet en kandidat til posten som formand for Kommissionen. Denne kandidat vælges af Europa-Parlamentet med et flertal af dets medlemmer. Hvis denne kandidat ikke får flertal, foreslår Det Europæiske Råd inden en måned Europa-Parlamentet en ny kandidat efter samme procedure.

2. Hver medlemsstat, der i henhold til rotationsordningen skal indstille kandidater, opstiller en liste med tre personer - hvorpå begge køn er repræsenteret - som den anser for kvalificerede til at udøve hvervet som Europa-kommissær. Med henblik på udnævnelse af de tretten Europa-kommissærer, der udvælges på grundlag af deres duelighed, europæiske engagement og uomtvistelige uafhængighed, udpeger den valgte formand en person fra hver liste. Formanden, de personer, der er udpeget til medlemmer af kollegiet, herunder den fremtidige EU-udenrigsminister, samt de personer, der er udpeget til kommissærer uden stemmeret, skal godkendes samlet af Europa-Parlamentet ved afstemning. Kommissionens mandatperiode er fem år.

3. Formanden for Kommissionen
  - fastlægger retningslinjerne for Kommissionens arbejde
  - træffer afgørelse om Kommissionens interne organisation for at sikre sammenhæng, effektivitet og kollegialitet i dens arbejde
  - udnævner næstformænd blandt kollegiets medlemmer.

En Europa-kommissær eller kommissær træder tilbage, hvis formanden anmoder herom.

Artikel 27: Unionens udenrigsminister

1. Det Europæiske Råd udnævner med kvalificeret flertal og med samtykke fra Kommissionens formand Unionens udenrigsminister. Denne varetager Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det Europæiske Råd kan bringe hans eller hendes hverv til ophør efter samme procedure.
2. EU-udenrigsministeren bidrager med sine forslag til udformningen af den fælles udenrigspolitik og gennemfører den som Ministerrådets bemyndigede. Det samme gælder den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.
3. EU-udenrigsministeren er en af Europa-Kommissionens næstformænd. EU-udenrigsministeren er ansvarlig for de eksterne forbindelser og for koordineringen af de andre aspekter af Unionens optræden udadtil. I forbindelse med varetagelsen af disse ansvarsområder i Kommissionen og kun med hensyn til disse er EU-udenrigsministeren underlagt de procedurer, der gælder for Kommissionen.

Artikel 28: Domstolen

1. Domstolen omfatter Europa-Domstolen, Retten og et antal specialretter. Den sikrer overholdelse af lov og ret ved fortolkningen og anvendelsen af forfatningen.

Medlemsstaterne tilvejebringer de appelmuligheder, der er nødvendige for at sikre en effektiv retsbeskyttelse på EU-rettens område.

2. Europa-Domstolen består af en dommer fra hver medlemsstat og bistås af generaladvokater.

Retten består af mindst en dommer fra hver medlemsstat; antallet af dommere fastsættes i Domstolens statut.

Til dommere og generaladvokater ved Europa-Domstolen og dommere ved Retten vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som opfylder betingelserne i artikel III-260 og III-261; de udnævnes for seks år af medlemsstaternes regeringer ved fælles overenskomst; afgående medlemmer kan genudnævnes.

3. Domstolen

- træffer afgørelse i sager anlagt af en medlemsstat, en institution eller fysiske og juridiske personer i henhold til bestemmelserne i del III
- træffer afgørelse i præjudicielle spørgsmål efter anmodning fra de nationale domstole om fortolkning af EU-retten eller om gyldigheden af retsakter vedtaget af institutionerne
- træffer afgørelse i de øvrige tilfælde, der er nævnt i forfatningen.

Kapitel II - Andre institutioner og organer

Artikel 29: Den Europæiske Centralbank

1. Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker udgør Det Europæiske System af Centralbanker. Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker i de medlemsstater, der har indført Unionens valuta, euroen, fører Unionens monetære politik.
2. Det Europæiske System af Centralbanker styres af Den Europæiske Centralbanks besluttende organer. Hovedmålet for Det Europæiske System af Centralbanker er at fastholde prisstabilitet. Uden at dette berører målet om prisstabilitet, støtter systemet de generelle økonomiske politikker i Unionen med henblik på at bidrage til gennemførelsen af Unionens mål. Systemet udøver alle andre centralbankfunktioner i overensstemmelse med bestemmelserne i del III og i statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank.
3. Den Europæiske Centralbank er en institution, der har status som juridisk person. Den har eneret til at bemyndige udstedelse af euro. Den er uafhængig i udøvelsen af sine beføjelser, og den er finansielt uafhængig. Unionens institutioner og organer samt medlemsstaternes regeringer forpligter sig til at respektere dette princip.
4. Den Europæiske Centralbank vedtager de foranstaltninger, der er nødvendige for udøvelsen af dens funktioner, i henhold til artikel III-77 til III-83 og III-90 og på de betingelser, der er fastsat i statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank. I henhold til samme bestemmelser bevarer de medlemsstater, der ikke har indført euroen, og deres centralbanker deres beføjelser på det monetære område.
5. Den Europæiske Centralbank skal inden for sine kompetenceområder høres om ethvert udkast til EU-retsakt og om ethvert udkast til national retsforordning og kan afgive udtalelse.

6. Den Europæiske Centralbanks besluttende organer, deres sammensætning og de nærmere bestemmelser om deres funktion er fastsat i artikel III-84 til III-87 og i statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank.

Artikel 30: Revisionsretten

1. Revisionsretten er den institution, der varetager revisionen af regnskaberne.
2. Den reviderer regnskaberne for alle Unionens indtægter og udgifter og sikrer sig, at den økonomiske forvaltning har været forsvarlig.
3. Den består af en statsborger fra hver medlemsstat. Medlemmerne udøver deres hverv i fuldkommen uafhængighed.

Artikel 31: Unionens rådgivende organer

1. Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen består af et Regionsudvalg og et Økonomisk og Socialt Udvalg med rådgivende funktioner.
2. Regionsudvalget består af repræsentanter for regionale og lokale myndigheder, der enten skal være valgt til en regional eller lokal myndighed eller være politisk ansvarlige over for en valgt forsamling.
3. Det Økonomiske og Sociale Udvalg består af repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer og organisationer for andre aktører, der er repræsentative for civilsamfundet, navnlig på det socioøkonomiske, borgerretlige, faglige og kulturelle område.
4. Regionsudvalgets og Det Økonomiske og Sociale Udvalgs medlemmer må ikke være bundet af nogen instruktion. De udfører deres hverv i fuldkommen uafhængighed og i Unionens almene interesse.

5. Reglerne for disse udvalgs sammensætning, udpegelse af medlemmerne, deres opgaver og deres funktion er fastsat i artikel III-292 til III-298 i del III. Reglerne for sammensætningen revideres med jævne mellemrum af Ministerrådet på forslag af Kommissionen under hensyn til den økonomiske, sociale og demografiske udvikling i Unionen.

AFSNIT V: UDØVELSE AF UNIONENS BEFØJELSER

Kapitel I: Fælles bestemmelser

Artikel 32: Unionens retsakter

1. Når Unionen udøver de beføjelser, den har fået tildelt i forfatningen, anvender den i overensstemmelse med bestemmelserne i del III følgende juridiske instrumenter: europæiske love, europæiske rammelove, europæiske bekendtgørelser, europæiske afgørelser, henstillinger og udtalelser.

En europæisk lov er en almenyldig lovgivningsmæssig retsakt. Den er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

En europæisk rammelov er en lovgivningsmæssig retsakt, der er bindende for enhver medlemsstat, som den er rettet til, med hensyn til det tilsigtede mål, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.

En europæisk bekendtgørelse er en almenyldig ikke-lovgivningsmæssig retsakt til gennemførelse af lovgivningsmæssige retsakter og visse specifikke bestemmelser i forfatningen. Den kan være bindende i alle enkeltheder og gælde umiddelbart i hver medlemsstat, eller den kan være bindende for enhver medlemsstat, som den er rettet til, med hensyn til det tilsigtede mål, men overlade det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.

En europæisk afgørelse er en ikke-lovgivningsmæssig retsakt, der er bindende i alle enkeltheder. Når den angiver, hvem den er rettet til, er den kun bindende for disse.

Henstillinger og udtalelser vedtaget af institutionerne har ikke bindende virkning.

2. Når Europa-Parlamentet og Ministerrådet får forelagt et forslag til lovgivningsmæssig retsakt, kan de ikke på det pågældende område vedtage retsakter, der ikke er omhandlet i denne artikel.

Artikel 33: Lovgivningsmæssige retsakter

1. Europæiske love og rammelove vedtages af Europa-Parlamentet og Ministerrådet i fællesskab på forslag af Kommissionen efter den almindelige lovgivningsprocedure i artikel III-302. Hvis de to institutioner ikke når til enighed, er retsakten ikke vedtaget.

I de tilfælde, der specifikt er fastsat i artikel III-165, kan europæiske love og rammelove vedtages på initiativ af en gruppe af medlemsstater, jf. artikel III-302.

2. I de specifikke tilfælde, der er fastsat i forfatningen, vedtages europæiske love og rammelove af Europa-Parlamentet med deltagelse af Ministerrådet eller af Ministerrådet med deltagelse af Europa-Parlamentet efter særlige lovgivningsprocedurer.

Artikel 34: Ikke-lovgivningsmæssige retsakter

1. Ministerrådet og Kommissionen vedtager europæiske bekendtgørelser eller europæiske afgørelser i de tilfælde, der er nævnt i artikel 35 og 36, samt i de tilfælde, der specifikt er fastsat i forfatningen. Det Europæiske Råd vedtager europæiske afgørelser i de tilfælde, der specifikt er fastsat i forfatningen. Den Europæiske Centralbank vedtager europæiske bekendtgørelser og europæiske afgørelser, når forfatningen bemyndiger den til det.
2. Ministerrådet og Kommissionen samt Den Europæiske Centralbank, når forfatningen bemyndiger den til det, vedtager henstillinger.

Artikel 35: Delegerede bekendtgørelser

1. Kommissionen kan i europæiske love og rammelove få delegeret beføjelse til at udstede delegerede bekendtgørelser, der udbygger eller ændrer visse ikke-væsentlige elementer i loven eller rammeloven.

Lovene og rammelovene afgrænser udtrykkeligt delegationens formål, indhold, omfang og varighed. De væsentlige elementer på et område kan ikke være omfattet af delegation. Disse elementer er forbeholdt loven eller rammeloven.

2. Lovene og rammelovene fastlægger udtrykkeligt de betingelser, der gælder for delegationen. Disse betingelser kan bestå i følgende:
  - Europa-Parlamentet eller Ministerrådet kan beslutte at tilbagekalde delegationen

- den delegerede bekendtgørelse kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Ministerrådet ikke gør indsigelse inden for den frist, der er fastsat i den europæiske lov eller rammelov.

I de tilfælde, der er nævnt i foregående afsnit, træffer Europa-Parlamentet afgørelse med et flertal af medlemmernes stemmer, og Ministerrådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Artikel 36: Gennemførelsesretsakter

1. Medlemsstaterne træffer alle de nationale foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre Unionens juridisk bindende retsakter.
2. Når ensartede betingelser for gennemførelse af Unionens bindende retsakter er nødvendige, kan Kommissionen eller - i specifikke, behørigt begrundede tilfælde samt i de tilfælde, der er fastsat i artikel 39 - Ministerrådet i disse retsakter få tildelt gennemførelsesbeføjelser.
3. De generelle regler og principper for den måde, hvorpå medlemsstaterne udøver kontrol med Unionens gennemførelsesretsakter, fastsættes forud ved europæisk lov.
4. Unionens gennemførelsesretsakter har form af europæiske gennemførelsesbekendtgørelser eller europæiske gennemførelsesafgørelser.

Artikel 37: Fælles principper for Unionens retsakter

1. Når det ikke specifikt fremgår af forfatningen, hvilken type retsakt der skal vedtages i det enkelte tilfælde, træffer institutionerne afgørelse herom under overholdelse af de gældende procedurer og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet i artikel 9.
2. Europæiske love, europæiske rammelove, europæiske bekendtgørelser og europæiske afgørelser skal begrundes og henvise til de forslag og udtalelser, der kræves i henhold til forfatningen.

Artikel 38: Offentliggørelse og ikrafttrædelse

1. Europæiske love og rammelove, der vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure, undertegnes af Europa-Parlamentets og Ministerrådets formand. I de andre tilfælde undertegnes de af enten Europa-Parlamentets eller Ministerrådets formand. Europæiske love og rammelove offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende og træder i kraft på det tidspunkt, der er fastsat i retsakterne, eller, hvis et sådant ikke er angivet, på tyvendedagen efter offentliggørelsen.
2. Europæiske bekendtgørelser og afgørelser, der ikke angiver, hvem de er rettet til, eller som er rettet til alle medlemsstaterne, undertegnes af formanden for den institution, der vedtager dem, offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende og træder i kraft på det tidspunkt, der er fastsat i retsakterne, eller, hvis et sådant ikke er angivet, på tyvendedagen efter offentliggørelsen.
3. Andre afgørelser meddeles dem, de er rettet til, og får virkning ved denne meddelelse

Kapitel II: Særlige bestemmelser

Artikel 39: Særlige bestemmelser i forbindelse med gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

1. Den Europæiske Union fører en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, der bygger på udvikling af gensidig politisk solidaritet mellem medlemsstaterne, fastlæggelse af spørgsmål af almen interesse og opnåelse af en stadig stigende konvergens i medlemsstaternes optræden.

2. Det Europæiske Råd definerer Unionens strategiske interesser og fastlægger målene for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Ministerrådet udformer denne politik inden for rammerne af strategiske retningslinjer fastlagt af Det Europæiske Råd og efter bestemmelserne i del III.
3. Det Europæiske Råd og Ministerrådet vedtager de nødvendige europæiske afgørelser.
4. Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik gennemføres af EU-udenrigsministeren og medlemsstaterne under anvendelse af nationale midler og Unionens midler.
5. Medlemsstaterne rådfører sig med hinanden i Det Europæiske Råd og i Ministerrådet om alle udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål, som er af almen interesse, med henblik på at fastlægge en fælles tilgang. Før der træffes foranstaltninger på den internationale scene eller indgås forpligtelser, der kan berøre Unionens interesser, konsulterer den enkelte medlemsstat de øvrige medlemsstater i Det Europæiske Råd eller i Ministerrådet. Medlemsstaterne sikrer gennem en konvergent optræden, at Unionen kan gøre sine interesser og værdier gældende på den internationale scene. Medlemsstaterne er indbyrdes solidariske.
6. Europa-Parlamentet høres regelmæssigt om de vigtigste aspekter og grundlæggende valg i forbindelse med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og holdes underrettet om udviklingen heri.
7. Europæiske afgørelser om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik vedtages af Det Europæiske Råd og Ministerrådet med enstemmighed, undtagen i de tilfælde, der er omhandlet i del III. De tager stilling på forslag af en medlemsstat, EU-udenrigsministeren eller EU-udenrigsministeren med støtte fra Kommissionen. Der kan ikke vedtages europæiske love eller europæiske rammelove.
8. Det Europæiske Råd kan med enstemmighed beslutte, at Ministerrådet skal træffe afgørelse med kvalificeret flertal i andre tilfælde end dem, der er omhandlet i del III.

Artikel 40: Særlige bestemmelser vedrørende gennemførelsen af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik

1. Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik udgør en integrerende del af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik. Den sikrer Unionen en operationel kapacitet, der gør brug af civile og militære midler. Unionen kan anvende disse i forbindelse med opgaver uden for Unionens område med henblik på fredsbevarelse, konfliktforebyggelse og styrkelse af den internationale sikkerhed i overensstemmelse med principperne i De Forenede Nationers pagt. Udførelsen af disse opgaver bygger på kapaciteter tilvejebragt af medlemsstaterne.
2. Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik omfatter gradvis udformning af en fælles EU-forsvarspolitik. Denne vil føre til et fælles forsvar, når Det Europæiske Råd med enstemmighed træffer afgørelse herom. Det henstiller i så fald til medlemsstaterne, at de vedtager en sådan afgørelse i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

Unionens politik i henhold til denne artikel berører ikke den særlige karakter af visse medlemsstaters sikkerheds- og forsvarspolitik; den skal overholde de forpligtelser, der følger af den nordatlantiske traktat for visse medlemsstater, der betragter deres fælles forsvar som omfattet af Den Nordatlantiske Traktats Organisation, og skal være forenelig med den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, der er fastlagt inden for denne ramme.

3. Medlemsstaterne stiller civil og militær kapacitet til rådighed for Unionen til gennemførelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik med henblik på at bidrage til opfyldelsen af de mål, Ministerrådet har opstillet. De medlemsstater, der opretter multinationale styrker i fællesskab, kan ligeledes stille disse styrker til rådighed for den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

Medlemsstaterne forpligter sig til gradvis at forbedre deres militære kapacitet. Der oprettes et europæisk agentur for forsvarsmateriel, strategisk forskning og militær kapacitet, der skal klarlægge de operationelle behov, fremme foranstaltninger til opfyldelse heraf, bidrage til at påpege og eventuelt iværksætte alle nyttige foranstaltninger til styrkelse af forsvarssektorens industrielle og teknologiske basis, deltage i udformningen af en europæisk kapacitets- og forsvarsmaterielpolitik samt bistå Ministerrådet med at evaluere forbedringen af den militære kapacitet.

4. Europæiske afgørelser om gennemførelse af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, herunder afgørelser om iværksættelse af en opgave som omhandlet i denne artikel, vedtages af Ministerrådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af EU-udenrigsministeren eller en medlemsstat. EU-udenrigsministeren kan, eventuelt sammen med Kommissionen, stille forslag om anvendelse af både nationale midler og EU-instrumenter.
5. Ministerrådet kan overdrage gennemførelsen af en opgave på EU-plan til en gruppe af medlemsstater for at bevare Unionens værdier og tjene dens interesser. En sådan opgave gennemføres efter bestemmelserne i artikel III-211.
6. De medlemsstater, der opfylder højere kriterier for militær kapacitet, og som indbyrdes har indgået mere bindende forpligtelser på dette område med henblik på mere krævende opgaver, etablerer et struktureret samarbejde inden for rammerne af Unionen. Dette samarbejde er omfattet af bestemmelserne i artikel III-213.

7. Indtil Det Europæiske Råd træffer afgørelse i medfør af stk. 2 i denne artikel, etableres der et tættere gensidigt forsvarssamarbejde inden for rammerne af Unionen. Hvis en af de stater, der deltager i et sådant samarbejde, udsættes for en væbnet aggression på sit område, yder de øvrige deltagende stater som led i dette samarbejde og i overensstemmelse med artikel 51 i De Forenede Nationers pakt den pågældende stat al den militære og anden hjælp og bistand, der ligger inden for deres formåen. Ved gennemførelsen af det tættere gensidige forsvarssamarbejde arbejder de deltagende medlemsstater tæt sammen med Den Nordatlantiske Traktats Organisation. De nærmere bestemmelser om deltagelse i dette samarbejde og om, hvordan det skal fungere, er tillige med de relevante beslutningsprocedurer fastlagt i artikel III-214.
8. Europa-Parlamentet høres regelmæssigt om de vigtigste aspekter og grundlæggende valg i forbindelse med den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik og holdes underrettet om udviklingen heri.

Artikel 41: Særlige bestemmelser vedrørende gennemførelse af området med frihed, sikkerhed og retfærdighed

1. Unionen udgør et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed
  - ved at vedtage europæiske love og rammelove, der om nødvendigt tager sigte på indbyrdes tilnærmelse af de nationale lovgivninger på de områder, der er angivet i del III
  - ved at fremme den gensidige tillid mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder, især på grundlag af gensidig anerkendelse af retslige og udenretslige afgørelser
  - gennem operationelt samarbejde mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder, herunder politi, toldmyndigheder og andre særlige myndigheder vedrørende forebyggelse og afsløring af strafbare handlinger.

2. De nationale parlamenter kan i forbindelse med området med frihed, sikkerhed og retfærdighed deltage i evalueringsmekanismerne i artikel III-161, og de inddrages i den politiske kontrol med Europols aktiviteter og evalueringen af Eurojusts aktiviteter i overensstemmelse med artikel III-177 og III-174.
3. På området politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager har medlemsstaterne initiativret i overensstemmelse med artikel III-165.

Artikel 42: Solidaritetsbestemmelse

1. Unionen og dens medlemsstater handler i fællesskab på et solidarisk grundlag, hvis en medlemsstat udsættes for et terrorangreb, en naturkatastrofe eller en menneskeskabt katastrofe. Unionen tager alle de instrumenter i brug, der står til dens rådighed, herunder de militære midler, medlemsstaterne stiller til dens rådighed, med henblik på:
  - a) – at forebygge terrortruslen på medlemsstaternes område
  - at beskytte de demokratiske institutioner og civilbefolkningen mod et eventuelt terrorangreb
  - at yde bistand til en medlemsstat på dennes område efter anmodning fra dens politiske myndigheder i tilfælde af et terrorangreb
  - b) – at yde bistand til en medlemsstat på dennes område efter anmodning fra dens politiske myndigheder i tilfælde af en katastrofe.
2. Gennemførelsesbestemmelserne til denne artikel findes i artikel III-231.

Kapitel III: Forstærket samarbejde

Artikel 43: Forstærket samarbejde

1. Medlemsstater, der ønsker at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde inden for rammerne af beføjelser, hvor Unionen ikke har enekompetence, kan anvende Unionens institutioner og udøve disse beføjelser ved anvendelse af de relevante bestemmelser i forfatningen med de begrænsninger og efter de procedurer, der er fastsat i denne artikel og i artikel III-322 - III-328.

Det forstærkede samarbejde tager sigte på at fremme virkeliggørelsen af Unionens mål, beskytte dens interesser og styrke integrationsprocessen. Det er åbent for alle medlemsstater, når det indføres, og når som helst derefter i overensstemmelse med artikel III-324.

2. Bemyndigelsen til at indlede et forstærket samarbejde gives af Ministerrådet som en sidste udvej, når det er fastslået i Ministerrådet, at de hermed tilstræbte mål ikke kan nås inden for en rimelig frist af Unionen som helhed, og på den betingelse, at det omfatter mindst en tredjedel af medlemsstaterne. Ministerrådet træffer afgørelse i overensstemmelse med proceduren i artikel III-325.
3. Kun medlemmer af Ministerrådet, som repræsenterer de stater, der deltager i et forstærket samarbejde, deltager i vedtagelsen af retsakter. Alle medlemsstater kan dog deltage i Ministerrådets forhandlinger.

Enstemmighed kræver kun de deltagende staters repræsentanters stemmer. Kvalificeret flertal defineres som et flertal af de deltagende staters repræsentanters stemmer, der repræsenterer mindst tre femtedele af disse staters befolkninger. Hvis Ministerrådet ikke ifølge forfatningen har pligt til at handle på forslag af Kommissionen, eller hvis Ministerrådet ikke handler på initiativ af EU-udenrigsministeren, udgøres det nødvendige kvalificerede flertal af to tredjedele af de deltagende stater, der repræsenterer mindst tre femtedele af disse staters befolkninger.

4. De retsakter, der vedtages inden for rammerne af et forstærket samarbejde, er kun bindende for de stater, der deltager deri. De betragtes ikke som gældende ret, der skal accepteres af de stater, der søger om optagelse i Unionen.

AFSNIT VI: UNIONENS DEMOKRATISKE LIV

Artikel 44: Princippet om demokratisk lighed

Unionen respekterer i alle sine aktiviteter princippet om lighed mellem dens borgere. Borgerne nyder lige stor opmærksomhed fra EU-institutionernes side.

Artikel 45: Princippet om repræsentativt demokrati

1. Unionens funktionsmåde bygger på princippet om repræsentativt demokrati.
2. Borgerne er direkte repræsenteret på EU-plan i Europa-Parlamentet. Medlemsstaterne er repræsenteret i Det Europæiske Råd og i Ministerrådet af deres regeringer, der selv er ansvarlige over for de nationale parlamenter, som deres borgere har valgt.
3. Enhver borger har ret til at deltage i Unionens demokratiske liv. Beslutningerne træffes så åbent som muligt og så tæt på borgerne som muligt.
4. Politiske partier på europæisk plan bidrager til at skabe en europæisk politisk bevidsthed og til at udtrykke unionsborgernes vilje.

Artikel 46: Princippet om deltagelsesdemokrati

1. EU-institutionerne giver på passende måder borgere og repræsentative sammenslutninger mulighed for at give udtryk for deres opfattelser angående alle Unionens arbejdsområder og for at diskutere dem offentligt.
2. EU-institutionerne fører en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med de repræsentative sammenslutninger og civilsamfundet.
3. Kommissionen foretager brede høringer af de berørte parter for at sikre sammenhæng og gennemsigtighed i Unionens handlinger.
4. Et antal borgere på mindst en million fra et betydeligt antal medlemsstater kan opfordre Kommissionen til at fremsætte passende forslag om spørgsmål, der efter borgernes opfattelse kræver udarbejdelse af en EU-retsakt til gennemførelse af forfatningen. Bestemmelserne om de specifikke procedurer og betingelser for fremsættelse af et sådant borgerinitiativ fastlægges ved europæisk lov.

Artikel 47: Arbejdsmarkedets parter og den uafhængige dialog mellem disse

Den Europæiske Union anerkender og fremmer arbejdsmarkedsparternes rolle på EU-plan under hensyntagen til de nationale systemers forskelligartede karakter; den letter dialogen mellem dem og respekterer deres uafhængighed.

Artikel 48: Den Europæiske Ombudsmand

En europæisk ombudsmand udnævnt af Europa-Parlamentet modtager klager over tilfælde af dårlig forvaltning i Unionens institutioner, organer eller agenturer; han eller hun undersøger og aflægger beretning herom. Den Europæiske Ombudsmand udfører sit hverv i fuldstændig uafhængighed.

Artikel 49: Åbenhed i EU-institutionernes arbejde

1. For at fremme gode styreformer og sikre civilsamfundets deltagelse arbejder Unionens institutioner, organer og agenturer så åbent som muligt.
2. Europa-Parlamentets møder er offentlige, og det gælder også Ministerrådets samlinger, når det behandler og vedtager lovgivningsforslag.
3. Alle unionsborgere og alle fysiske og juridiske personer, der har bopæl eller hjemsted i en medlemsstat, har ret til aktindsigt i dokumenter fra Unionens institutioner, organer og agenturer på de betingelser, der er fastsat i del III, uanset hvilken form dokumenterne foreligger i.
4. De generelle principper for samt begrænsninger i aktindsigten af hensyn til offentlige eller private interesser fastsættes ved en europæisk lov.
5. De institutioner, organer og agenturer, der er nævnt i stk. 3, fastsætter hver især i deres forretningsordener særlige bestemmelser vedrørende aktindsigt i overensstemmelse med den europæiske lov, der er nævnt i stk. 4.

Artikel 50: Beskyttelse af personoplysninger

1. Enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger om vedkommende selv.
2. Reglerne for beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger foretaget af Unionens institutioner, organer og agenturer samt af medlemsstaterne under udøvelse af aktiviteter, der er omfattet af EU-retten, og reglerne for den frie udveksling af personoplysninger fastsættes ved en europæisk lov. Overholdelsen af disse regler kontrolleres af en uafhængig myndighed.

Artikel 51: Kirkers og konfessionsløse organisationers status

1. Unionen respekterer og må ikke anfægte den status, som kirker og religiøse sammenslutninger eller samfund har i medlemsstaterne i henhold til national lovgivning.
2. Unionen respekterer ligeledes filosofiske og konfessionsløse organisationers status.
3. Unionen opretholder en åben, gennemsigtig og regelmæssig dialog med disse kirker og organisationer i anerkendelse af deres identitet og specifikke bidrag.

AFSNIT VII: UNIONENS FINANSER

Artikel 52: Budgetmæssige og finansielle principper

1. Alle Unionens indtægter og udgifter skal anslås for hvert regnskabsår og opføres i budgettet i overensstemmelse med bestemmelserne i del III.
2. Indtægter og udgifter på budgettet skal balancere.
3. De udgifter, der er opført på budgettet, bevilges for et regnskabsår ad gangen i overensstemmelse med den europæiske lov, der er nævnt i artikel III-318.
4. Før der kan afholdes udgifter på budgettet, skal der vedtages en juridisk bindende retsakt, der giver et retsgrundlag for Unionens tiltag og for afholdelsen af udgifterne i overensstemmelse med den europæiske lov, der er nævnt i artikel III-318. Denne retsakt skal have form af en europæisk lov, en europæisk rammelov, en europæisk bekendtgørelse eller en europæisk afgørelse.

5. For at sikre budgetdisciplin vedtager Unionen ingen retsakter, der kan have betydelig indvirkning på budgettet, uden at afgive forsikring om, at forslaget eller foranstaltningen kan finansieres inden for rammerne af Unionens egne indtægter og den flerårige finansielle ramme, der er nævnt i artikel 54.
6. Unionens budget gennemføres i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning. Medlemsstaterne og Unionen samarbejder med henblik på at sikre, at bevillingerne anvendes i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning.
7. Unionen og medlemsstaterne bekæmper svig og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser, i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel III-321.

Artikel 53: Unionens indtægter

1. Unionen tilvejebringer de nødvendige midler med henblik på at nå sine mål og gennemføre sin politik.
2. Unionens budget finansieres med forbehold af andre indtægter fuldt ud af egne indtægter.
3. Ved en europæisk lov vedtaget af Ministerrådet fastlægges rammerne for Unionens indtægter, kan der indføres nye indtægtskategorier og kan en eksisterende kategori ophæves. En sådan lov træder først i kraft, når medlemsstaterne har godkendt den i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.
4. De nærmere bestemmelser om Unionens indtægter fastsættes ved en europæisk lov vedtaget af Ministerrådet. Ministerrådet træffer afgørelse efter Europa-Parlamentets godkendelse.

Artikel 54: Den flerårige finansielle ramme

1. Formålet med den flerårige finansielle ramme er at sikre en velordnet udvikling i Unionens udgifter inden for rammerne af de egne indtægter. Den fastlægger de årlige lofter for forpligtelsesbevillingerne for hver enkelt udgiftskategori i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel III-308.
2. Den flerårige finansielle ramme fastlægges ved en europæisk lov vedtaget af Ministerrådet. Ministerrådet træffer afgørelse, når Europa-Parlamentet har givet sin godkendelse med et flertal af sine medlemmer.
3. Unionens årlige budget overholder den flerårige finansielle ramme.
4. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed, når det vedtager den første flerårige finansielle ramme efter forfatningens ikrafttrædelse.

Artikel 55: Unionens budget

Europa-Parlamentet og Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen den europæiske lov, der fastlægger Unionens årlige budget, i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i artikel III-310.

AFSNIT VIII: UNIONEN OG DENS NÆROMRÅDER

Artikel 56: Unionen og dens nærområder

1. Unionen udvikler særlige forbindelser med sine nabolande med henblik på at skabe et område med velstand og godt naboskab, der bygger på Unionens værdier og er kendetegnet ved tætte og fredelige forbindelser baseret på samarbejde.

2. Med henblik herpå kan Unionen indgå og gennemføre særlige aftaler med de berørte stater i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel III-227. Disse aftaler kan omfatte gensidige rettigheder og forpligtelser samt muligheden for fælles aktiviteter. Der holdes regelmæssigt samråd om aftalernes gennemførelse.

AFSNIT IX: MEDLEMSKAB AF UNIONEN

Artikel 57: Kriterier for medlemskab og procedure for tiltrædelse af Unionen

1. Unionen er åben for alle europæiske stater, der respekterer værdierne i artikel 2 og forpligter sig til at fremme dem i fællesskab.
2. Enhver europæisk stat, der ønsker at blive medlem af Unionen, retter sin ansøgning til Ministerrådet. Europa-Parlamentet og medlemsstaternes nationale parlamenter underrettes om denne ansøgning. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet. Vilklarene og de nærmere bestemmelser for optagelse fastlægges ved en aftale mellem medlemsstaterne og kandidatlandet. Denne aftale forelægges af samtlige kontraherende stater til ratifikation i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

Artikel 58: Suspension af de rettigheder, der følger af medlemskab af Unionen

1. Ministerrådet kan med et flertal på fire femtedele af sine medlemmer på begrundet forslag af en tredjedel af medlemsstaterne, Europa-Parlamentet eller Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet vedtage en europæisk afgørelse, der fastslår, at der er en klar fare for, at en medlemsstat groft krænker de værdier, der er nævnt i artikel 2. Inden Ministerrådet fastslår dette, hører det den berørte medlemsstat, og det kan efter samme procedure rette henstillinger til den.

Ministerrådet efterprøver regelmæssigt, om de grunde, der har fået det til at fastslå ovennævnte, stadig er gældende.

2. Det Europæiske Råd kan med enstemmighed på forslag af en tredjedel af medlemsstaterne eller Kommissionen og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet vedtage en europæisk afgørelse, der fastslår, at en medlemsstat groft og vedvarende krænker de værdier, der er nævnt i artikel 2, efter at have opfordret den pågældende medlemsstat til at fremsætte sine bemærkninger.
3. Hvis en krænkelse som nævnt i stk. 2 er fastslået, kan Ministerrådet med kvalificeret flertal vedtage en europæisk afgørelse, der suspenderer visse af de rettigheder, der følger af forfatningens anvendelse på den pågældende medlemsstat, herunder den pågældende medlemsstats stemmerettigheder i Ministerrådet. Ministerrådet tager i så fald hensyn til en sådan suspensions mulige følger for fysiske og juridiske personers rettigheder og forpligtelser.

Den pågældende medlemsstat er under alle omstændigheder fortsat bundet af sine forpligtelser i henhold til forfatningen.

4. Ministerrådet kan senere med kvalificeret flertal vedtage en europæisk afgørelse om ændring eller ophævelse af foranstaltninger truffet i medfør af stk. 3 som følge af ændringer i den situation, der førte til, at de blev indført.
5. Ved anvendelsen af denne artikel træffer Ministerrådet afgørelse uden at tage den pågældende medlemsstats stemme i betragtning. Hvis medlemmer, der er til stede eller repræsenteret, undlader at stemme, hindrer dette ikke vedtagelsen af afgørelser som nævnt i stk. 2.

Dette stykke gælder også, hvis stemmerettigheder suspenderes i medfør af stk. 3.

6. Ved anvendelsen af stk. 1 og 2 træffer Europa-Parlamentet afgørelse med et flertal på to tredjedele af de afgivne stemmer, der repræsenterer et flertal af medlemmerne.

Artikel 59: Frivillig udtræden af Unionen

1. Enhver medlemsstat kan i overensstemmelse med sine forfatningsmæssige bestemmelser beslutte at udtræde af Den Europæiske Union.
2. Hvis en medlemsstat beslutter at udtræde, meddeler den det til Det Europæiske Råd, der behandler denne meddelelse. På baggrund af Det Europæiske Råds retningslinjer forhandler og indgår Unionen en aftale med den pågældende stat om de nærmere bestemmelser for statens udtræden under hensyn til rammen for dens fremtidige forbindelser med Unionen. Denne aftale indgås på Unionens vegne af Ministerrådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.

Repræsentanten for den udtrædende stat deltager ikke i Det Europæiske Råds eller Ministerrådets drøftelser eller afgørelser vedrørende denne stat.

3. Forfatningen ophører med at finde anvendelse på den berørte stat på datoen for udtrædelsesaftalens ikrafttræden eller, hvis en sådan aftale ikke foreligger, to år efter meddelelsen i stk. 2, medmindre Det Europæiske Råd efter aftale med den pågældende medlemsstat beslutter at forlænge denne frist.
4. Hvis en stat, der er udtrådt af Unionen, på ny anmoder om medlemskab, behandles dens anmodning efter proceduren i artikel 57.

DEL II

DEN EUROPÆISKE UNIONS CHARTER OM GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER

PRÆAMBEL

De europæiske folk har med skabelsen af en stadig snævrere sammenslutning besluttet at dele en fredelig fremtid, der bygger på fælles værdier.

Unionen, der er sig sin åndelige og etiske arv bevidst, bygger på de udelelige og universelle værdier: menneskets værdighed, frihed, lighed og solidaritet; den bygger på demokrati- og retsstatsprincippet. Den sætter mennesket i centrum for sit virke med indførelsen af unionsborgerskabet og skabelsen af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Unionen bidrager til bevarelsen og udviklingen af disse fælles værdier under hensyn til de europæiske folks forskelligartede kulturer og traditioner samt til medlemsstaternes nationale identitet og organisering af deres offentlige myndigheder på nationalt, regionalt og lokalt plan; den søger at fremme en afbalanceret og bæredygtig udvikling og sikrer fri bevægelighed for personer, varer, tjenesteydelser og kapital samt etableringsfrihed.

Med henblik herpå er det nødvendigt at styrke beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder på baggrund af samfundsudviklingen, de sociale fremskridt og den videnskabelige og teknologiske udvikling ved at gøre disse rettigheder mere synlige i et charter.

Dette charter bekræfter under hensyn til Unionens kompetencer og opgaver samt nærhedsprincippet de rettigheder, der bl.a. følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og internationale forpligtelser, den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, de socialpagter, som Unionen og Europarådet har vedtaget, samt Den Europæiske Unions Domstols og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis. Chartret vil i den forbindelse blive fortolket af Unionens og medlemsstaternes domstole under behørig hensyntagen til de forklaringer, der blev udarbejdet på foranledning af præsidiets for den forsamling, der udarbejdede chartret.

Disse rettigheder medfører ansvar og pligter såvel over for andre mennesker som over for det menneskelige fællesskab og de kommende generationer.

Unionen anerkender således nedennævnte rettigheder, friheder og principper.

AFSNIT I: VÆRDIGHED

Artikel II-1: Den menneskelige værdighed

Den menneskelige værdighed er ukrænkelig. Den skal respekteres og beskyttes.

Artikel II-2: Ret til livet

1. Ethvert menneske har ret til livet.
2. Ingen må idømmes dødsstraf eller henrettes.

Artikel II-3: Ret til respekt for menneskets integritet

1. Enhver har ret til respekt for sin fysiske og mentale integritet.
2. I forbindelse med lægevidenskab og biologi skal især følgende respekteres:
  - a) frit og informeret samtykke fra den berørte person i overensstemmelse med lovens bestemmelser
  - b) forbud mod racehygiejnisk praksis, navnlig praksis, der har til formål at udvælge mennesker
  - c) forbud mod kommercialisering af menneskekroppen og dele heraf som sådan
  - d) forbud mod reproduktiv kloning af mennesker.

Artikel II-4: Forbud mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Artikel II-5: Forbud mod slaveri og tvangsarbejde

1. Ingen må holdes i slaveri eller trældom.
2. Ingen må pålægges at udføre tvangs- eller pligtarbejde.
3. Menneskehandel er forbudt.

AFSNIT II: FRIHEDER

Artikel II-6: Ret til frihed og sikkerhed

Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed.

Artikel II-7: Respekt for privatliv og familieliv

Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin kommunikation.

Artikel II-8: Beskyttelse af personoplysninger

1. Enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger, der vedrører ham/hende.
2. Disse oplysninger skal behandles rimeligt, til udtrykkeligt angivne formål og på grundlag af de berørte personers samtykke eller på et andet berettiget ved lov fastsat grundlag. Enhver har ret til adgang til indsamlede oplysninger, der vedrører ham/hende, og til berigtigelse heraf.
3. Overholdelsen af disse regler er underlagt en uafhængig myndigheds kontrol.

Artikel II-9: Ret til at indgå ægteskab og ret til at stifte familie

Retten til at indgå ægteskab og retten til at stifte familie sikres i overensstemmelse med de nationale love om udøvelsen af denne ret.

Artikel II-10: Ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed

1. Enhver har ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed. Denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller tro samt frihed til enten alene eller sammen med andre, offentligt eller privat at udøve sin religion eller tro gennem gudstjeneste, undervisning, andagt og overholdelse af religiøse skikke.
2. Retten til militærnægtelse af samvittighedsgrunde anerkendes i overensstemmelse med de nationale love om udøvelsen af denne ret.

Artikel II-11: Ytrings- og informationsfrihed

1. Enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed til at modtage eller meddele oplysninger eller tanker uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til landegrænser.
2. Mediefrihed og mediernes pluralisme respekteres.

Artikel II-12: Forsamlings- og foreningsfrihed

1. Enhver har ret til frit at deltage i fredelige forsamlinger og til foreningsfrihed på alle niveauer, navnlig i forbindelse med politiske og faglige sammenslutninger og medborgersammenslutninger, hvilket indebærer, at enhver har ret til sammen med andre at oprette fagforeninger og at slutte sig hertil for at beskytte sine interesser.
2. Politiske partier på unionsplan bidrager til at udtrykke unionsborgernes politiske vilje.

Artikel II-13: Frihed for kunst og videnskab

Der er frihed for kunst og videnskabelig forskning. Den akademiske frihed respekteres.

Artikel II-14: Ret til uddannelse

1. Enhver har ret til uddannelse samt til adgang til erhvervsuddannelse og efter- og videreuddannelse.
2. Denne ret omfatter muligheden for gratis at følge den obligatoriske undervisning.
3. Friheden til at oprette uddannelsesinstitutioner under overholdelse af de demokratiske principper samt retten for forældre til at sikre sig, at deres børn undervises i overensstemmelse med deres egen religiøse, filosofiske og pædagogiske overbevisning, respekteres i henhold til de nationale love om udøvelsen af denne ret.

Artikel II-15: Erhvervsfrihed og ret til at arbejde

1. Enhver har ret til at arbejde og til at udøve et frit valgt eller accepteret erhverv.
2. Enhver unionsborger har frihed til at søge beskæftigelse, arbejde, etablere sig og levere tjenesteydelser i alle medlemsstaterne.
3. Tredjelandstatsborgere, der har tilladelse til at arbejde på medlemsstaternes område, har ret til samme arbejdsvilkår som unionsborgere.

Artikel II-16: Frihed til at oprette og drive egen virksomhed

Friheden til at oprette og drive egen virksomhed anerkendes i overensstemmelse med EU-fællesskabsretten og national lovgivning og praksis.

Artikel II-17: Ejendomsret

1. Enhver har ret til at besidde lovligt erhvervet ejendom, at anvende den, at træffe dispositioner hermed og at lade den gå i arv. Ingen må berøves sin ejendom, medmindre det skønnes nødvendigt i samfundets interesse, og det sker i de tilfælde og på de betingelser, der er fastsat ved lov, og mod rimelig og rettidig erstatning for tabet. Anvendelsen af ejendommen kan reguleres ved lov i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til almenvellet.
2. Intellektuel ejendomsret er beskyttet.

Artikel II-18: Asylret

Asylretten sikres under iagttagelse af reglerne i Genève-konventionen af 28. juli 1951 og protokollen af 31. januar 1967 om flygtninges retsstilling og i overensstemmelse med forfatningen.

Artikel II-19: Beskyttelse i tilfælde af udsendelse, udvisning og udlevering

1. Kollektiv udvisning er forbudt.
2. Ingen må udsendes, udvises eller udleveres til en stat, hvor der er en alvorlig risiko for at blive idømt dødsstraf eller udsat for tortur eller anden umenneskelig eller nedværdigende straf eller behandling.

AFSNIT III: LIGESTILLING

Artikel II-20: Lighed for loven

Alle mennesker er lige for loven.

Artikel II-21: Ikke-forskelsbehandling

1. Enhver forskelsbehandling på grund af køn, race, farve, etnisk eller social oprindelse, genetiske anlæg, sprog, religion eller tro, politiske eller andre anskuelser, tilhørsforhold til et nationalt mindretal, formueforhold, fødsel, handicap, alder, seksuel orientering eller ethvert andet forhold er forbudt.
2. Inden for anvendelsesområdet for forfatningen og med forbehold af dens særlige bestemmelser er enhver forskelsbehandling på grund af nationalitet forbudt.

Artikel II-22: Kulturel, religiøs og sproglig mangfoldighed

Unionen respekterer den kulturelle, religiøse og sproglige mangfoldighed.

Artikel II-23: Ligestilling mellem mænd og kvinder

Der skal sikres ligestilling mellem mænd og kvinder på alle områder, herunder i forbindelse med beskæftigelse, arbejde og løn.

Princippet om ligestilling er ikke til hinder for opretholdelse eller vedtagelse af foranstaltninger, der giver det underrepræsenterede køn specifikke fordele.

Artikel II-24: Børns rettigheder

1. Børn har ret til den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for deres trivsel. De kan frit udtrykke deres synspunkter. Der tages hensyn hertil i forhold, der vedrører dem, i overensstemmelse med deres alder og modenhed.
2. I alle handlinger vedrørende børn, uanset om de udføres af offentlige myndigheder eller private institutioner, skal barnets tarv komme i første række.
3. Ethvert barn har ret til regelmæssigt at have personlig forbindelse og direkte kontakt med begge sine forældre, medmindre dette er i modstrid med dets interesser.

Artikel II-25: Ældres rettigheder

Unionen anerkender og respekterer ældres ret til et værdigt og uafhængigt liv og til at deltage i det sociale og kulturelle liv.

Artikel II-26: Integration af mennesker med handicap

Unionen anerkender og respekterer retten for mennesker med handicap til at nyde godt af foranstaltninger, der skal sikre deres autonomi, deres sociale og erhvervsmæssige integration og deres deltagelse i samfundslivet.

AFSNIT IV: SOLIDARITET

Artikel II-27: Ret til information og høring af arbejdstagerne i virksomheden

Arbejdstagerne eller deres repræsentanter skal på passende niveauer have sikkerhed for information og høring i god tid i de tilfælde og på de betingelser, der er fastsat i EU-lovgivningen og national lovgivning og praksis.

Artikel II-28: Forhandlingsret og ret til kollektive skridt

Arbejdstagere og arbejdsgivere eller deres respektive organisationer har i overensstemmelse med EU-lovgivningen og national lovgivning og praksis ret til at forhandle og indgå kollektive overenskomster på passende niveauer og i tilfælde af interessekonflikter ret til kollektive skridt, herunder strejke, for at forsvare deres interesser.

Artikel II-29: Ret til arbejdsformidling

Enhver har ret til at kunne gøre brug af en gratis arbejdsformidlingstjeneste.

Artikel II-30: Beskyttelse i tilfælde af ubegrundet opsigelse

Enhver arbejdstager har ret til beskyttelse mod ubegrundet opsigelse i overensstemmelse med EU-retten og national lovgivning og praksis.

Artikel II-31: Retfærdige og rimelige arbejdsforhold

1. Enhver arbejdstager har ret til sunde, sikre og værdige arbejdsforhold.
2. Enhver arbejdstager har ret til en begrænsning af den maksimale arbejdstid, til daglige og ugentlige hvileperioder samt til årlig ferie med løn.

Artikel II-32: Forbud mod børnearbejde og beskyttelse af unge på arbejdspladsen

Børnearbejde er forbudt. Minimumsalderen for adgang til at udføre erhvervsarbejde må ikke være lavere end den alder, hvor skolepligten ophører, dog med forbehold af regler, der er gunstigere for de unge, og af begrænsede undtagelser.

Unge, der udfører erhvervsarbejde, skal sikres arbejdsbetingelser, som er tilpasset deres alder, samt beskyttelse mod økonomisk udnyttelse og enhver form for arbejde, der kan skade deres sikkerhed, sundhed og fysiske, mentale, moralske eller sociale udvikling, eller som kan gå ud over deres skolegang.

Artikel II-33: Familieliv og arbejdsliv

1. Der drages omsorg for juridisk, økonomisk og social beskyttelse af familien.
2. For at kunne forene familieliv og arbejdsliv har enhver ret til at være beskyttet mod afskedigelse på grund af graviditet og barsel samt ret til betalt barselsorlov og til forældreorlov efter et barns fødsel eller ved adoption af et barn.

Artikel II-34: Social sikring og social bistand

1. Unionen anerkender og respekterer retten til adgang til sociale sikringsydelser og sociale tjenester, f.eks. i tilfælde af graviditet og barsel, sygdom, arbejdsulykker, plejebenhov eller alderdom samt i tilfælde af arbejdsløshed, efter de bestemmelser, der er fastsat ved EU-lovgivningen og medlemsstaternes lovgivning og praksis.
2. Enhver, der har bopæl og bevæger sig lovligt inden for Unionens område, har ret til sociale sikringsydelser og sociale fordele i overensstemmelse med EU-lovgivningen og medlemsstaternes lovgivning og praksis.
3. For at bekæmpe social udstødelse og fattigdom anerkender og respekterer Unionen retten til social bistand og boligstøtte, der skal sikre en værdig tilværelse for alle, der ikke har tilstrækkelige midler, efter de bestemmelser, der er fastsat ved EU-lovgivningen og medlemsstaternes lovgivning og praksis.

Artikel II-35: Sundhedsbeskyttelse

Enhver har ret til at få adgang til forebyggende sundhedsydelser og til at modtage lægehjælp på de betingelser, der er fastsat ved medlemsstaternes lovgivning og praksis. Der skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Unionens politikker og aktiviteter.

Artikel II-36: Adgang til tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse

Unionen anerkender og respekterer adgangen til tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, som fastsat i medlemsstaternes lovgivning og praksis, i overensstemmelse med forfatningen med det formål at fremme social og territorial samhørighed i Unionen.

Artikel II-37: Miljøbeskyttelse

Et højt miljøbeskyttelsesniveau og forbedring af miljøkvaliteten skal integreres i Unionens politikker og sikres i overensstemmelse med princippet om en bæredygtig udvikling.

Artikel II-38: Forbrugerbeskyttelse

Der sikres et højt forbrugerbeskyttelsesniveau i Unionens politikker.

AFSNIT V: BORGERRETTIGHEDER

Artikel II-39: Stemmeret og valgbarhed til Europa-Parlamentet

1. Enhver unionsborger har valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor han/hun har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat.
2. Medlemmerne af Europa-Parlamentet vælges ved almindelige direkte, frie og hemmelige valg.

Artikel II-40: Stemmeret og valgbarhed til kommunale valg

Enhver unionsborger har valgret og er valgbar ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor han/hun har bopæl, på samme betingelser som statsborgerne i denne stat.

Artikel II-41: Ret til god forvaltning

1. Enhver har ret til at få sin sag behandlet uvildigt, retfærdigt og inden for en rimelig frist af Unionens institutioner, organer og agenturer.
2. Denne ret omfatter navnlig:
  - a) retten for enhver til at blive hørt, inden der træffes en individuel foranstaltning over for ham/hende, som måtte berøre ham/hende negativt
  - b) retten for enhver til aktindsigt i de akter, der vedrører ham/hende, under iagttagelse af legitime fortrolighedshensyn samt tavshedspligt og sagernes fortrolighed
  - c) pligt for forvaltningen til at begrunde sine beslutninger.
3. Enhver har ret til erstatning fra Unionen for skader forvoldt af institutionerne eller de ansatte under udøvelsen af deres hverv i overensstemmelse med de almindelige principper, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer.
4. Enhver kan henvende sig til Unionens institutioner på et af forfatningens sprog og skal have svar på samme sprog.

Artikel II-42: Ret til aktindsigt

Enhver unionsborger samt enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat har ret til aktindsigt i dokumenter fra Unionens institutioner, organer og agenturer, uanset i hvilken form dokumenterne foreligger.

Artikel II-43: Den Europæiske Ombudsmand

Enhver unionsborger samt enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat har ret til at klage til Den Europæiske Ombudsmand over tilfælde af fejl og forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Unionens institutioner, organer eller agenturer med undtagelse af Europa-Domstolen og Retten under udøvelsen af deres domstolsfunktioner.

Artikel II-44: Ret til at indgive andragender

Enhver unionsborger samt enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat har ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet.

Artikel II-45: Fri bevægelighed og opholdsret

1. Enhver unionsborger har ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område.
2. Fri bevægelighed og opholdsret kan i overensstemmelse med forfatningen indrømmes tredjelandstatsborgere, der har lovligt ophold på en medlemsstats område.

Artikel II-46: Diplomatiske og konsulære beskyttelse

Enhver unionsborger nyder i tredjelande, hvor den medlemsstat, hvori han/hun er statsborger, ikke er repræsenteret, enhver medlemsstats diplomatiske og konsulære myndigheders beskyttelse på samme vilkår som statsborgere i denne medlemsstat.

AFSNIT VI: RETFÆRDIGHED I RETSSYSTEMET

Artikel II-47: Adgang til effektive retsmidler og til en upartisk domstol

Enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel.

Enhver har ret til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, der forudgående er oprettet ved lov. Enhver skal have mulighed for at blive rådgivet, forsvaret og repræsenteret.

Der ydes retshjælp til dem, der ikke har tilstrækkelige midler, hvis en sådan hjælp er nødvendig for at sikre effektiv adgang til domstolsprøvelse.

Artikel II-48: Uskyldsformodning og forsvarets rettigheder

1. Enhver, der anklages for en lovovertrædelse, skal anses for uskyldig, indtil hans/hendes skyld er bevist i overensstemmelse med loven.
2. Respekt for forsvarets rettigheder er sikret enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse.

Artikel II-49: Legalitetsprincippet og princippet om proportionalitet mellem lovovertrædelse og straf

1. Ingen kan kendes skyldig i et strafbart forhold på grund af en handling eller undladelse, som ikke udgjorde en forbrydelse efter national ret eller international ret på det tidspunkt, da den blev begået. Der kan heller ikke pålægges en strengere straf end den, der var anvendelig på det tidspunkt, da lovovertrædelsen blev begået. Hvis der, efter at en lovovertrædelse er begået, i loven fastsættes en mildere straf, skal denne anvendes.
2. Denne artikel er ikke til hinder for, at en person domfældes og straffes for en handling eller undladelse, som på det tidspunkt, da den blev begået, var en forbrydelse ifølge de almindelige principper, der er anerkendt af alle nationer.
3. Straffens omfang skal stå i rimeligt forhold til overtrædelsen.

Artikel II-50: Ret til ikke at blive retsfulgt eller straffet to gange for samme lovovertrædelse

Ingen skal i en straffesag på ny kunne stilles for en domstol eller dømmes for en lovovertrædelse, for hvilken han/hun allerede er blevet endeligt frikendt eller domfældt i en af Unionens medlemsstater i overensstemmelse med lovgivningen.

AFSNIT VII: ALMINDELIGE BESTEMMELSER VEDRØRENDE FORTOLKNING OG ANVENDELSE AF CHARTRET

Artikel II-51: Anvendelsesområde

1. Bestemmelserne i dette charter er rettet til Unionens institutioner, organer og agenturer under iagttagelse af nærhedsprincippet samt til medlemsstaterne, dog kun når de gennemfører EU-retten. De respekterer derfor rettighederne, overholder principperne og fremmer anvendelsen heraf i overensstemmelse med deres respektive kompetencer og under overholdelse af grænserne for de kompetencer, der er tildelt Unionen i andre dele af forfatningen.
2. Dette charter udvider ikke anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens kompetencer og skaber ingen nye kompetencer eller nye opgaver for Unionen og ændrer ikke de kompetencer og opgaver, der er fastlagt i andre dele af forfatningen.

Artikel II-52: Rækkevidde og fortolkning af rettigheder og principper

1. Enhver begrænsning i udøvelsen af de rettigheder og friheder, der anerkendes ved dette charter, skal være fastlagt i lovgivningen og skal respektere disse rettigheds og friheders væsentligste indhold. Under iagttagelse af proportionalitetsprincippet kan der kun indføres begrænsninger, såfremt disse er nødvendige og faktisk svarer til mål af almen interesse, der er anerkendt af Unionen, eller et behov for beskyttelse af andres rettigheder og friheder.
2. De rettigheder, der anerkendes i dette charter, og for hvilke der er fastlagt bestemmelser i andre dele af forfatningen, udøves på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastlagt i disse relevante dele.
3. I det omfang dette charter indeholder rettigheder svarende til dem, der er sikret ved den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, har de samme betydning og omfang som i konventionen. Denne bestemmelse er ikke til hinder for, at EU-retten kan yde en mere omfattende beskyttelse.
4. I det omfang dette charter anerkender grundlæggende rettigheder, således som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner, skal disse rettigheder fortolkes i harmoni med disse traditioner.
5. De bestemmelser i dette charter, der indeholder principper, kan gennemføres ved retsakter og gennemførelsesretsakter vedtaget af Unionens institutioner og organer og ved retsakter vedtaget af medlemsstaterne, når de gennemfører EU-ret, under udøvelse af deres respektive kompetencer. De kan kun påberåbes over for en domstol i forbindelse med fortolkning af sådanne retsakter og kontrol af disses lovmedholdelighed.
6. Der tages fuldt hensyn til nationale love og national praksis som angivet i dette charter.

Artikel II-53: Beskyttelsesniveau

Ingen bestemmelse i dette charter må fortolkes som en begrænsning af eller et indgreb i de grundlæggende menneskerettigheder og frihedsrettigheder, der anerkendes i EU-retten og folkeretten, i de internationale konventioner, som Unionen eller alle medlemsstaterne er parter i, herunder den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, samt i medlemsstaternes forfatninger på disses respektive anvendelsesområder.

Artikel II-54: Forbud mod misbrug af rettigheder

Intet i dette charter må fortolkes, som om det medførte ret til at inklade sig på en aktivitet eller udføre en handling med sigte på at tilintetgøre de rettigheder og friheder, der er anerkendt i dette charter, eller at begrænse disse rettigheder og friheder i videre omfang, end der er hjemmel for i dette charter.

DEL III

UNIONENS POLITIKKER OG FUNKTIONSMÅDE

AFSNIT I

GENERELLE ANVENDELSESBESTEMMELSER

Artikel III-1

Unionen sørger for sammenhæng mellem de forskellige politikker og aktiviteter, der er nævnt i denne del, under hensyn til Unionens mål som helhed og i overensstemmelse med princippet om kompetencetildeling.

Artikel III-2

I alle de aktiviteter, der er nævnt i denne del, tilstræber Unionen at fjerne uligheder og fremme ligestilling mellem mænd og kvinder.

Artikel III-3

Ved udformningen og gennemførelsen af de politikker og aktiviteter, der er nævnt i denne del, tilstræber Unionen at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Artikel III-4

Miljøbeskyttelseskrav skal integreres i udformningen og gennemførelsen af de EU-politikker og -aktiviteter, der er nævnt i denne del, især med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling.

Artikel III-5

Forbrugerbeskyttelsehensyn inddrages ved udformningen og gennemførelsen af Unionens øvrige politikker og aktiviteter.

Artikel III-6

Med forbehold af artikel III-55, III-56 og III-136 og i betragtning af den plads, tjenesteydelser af almen økonomisk interesse indtager som ydelser, alle i Unionen tillægger værdi, og den rolle, de spiller for den sociale og territoriale samhørighed, sørger Unionen og medlemsstaterne inden for deres respektive kompetenceområder og inden for rammerne af forfatningens anvendelsesområde for, at sådanne tjenester ydes på grundlag af principper og vilkår, navnlig økonomiske og finansielle, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver. Disse principper og vilkår fastlægges ved europæisk lov.

AFSNIT II

FORBUD MOD FORSKELSBEHANDLING OG UNIONSBOGERSKAB

Artikel III-7

Det forbud mod forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, der er nævnt i artikel I-4, kan reguleres ved europæisk lov eller europæisk rammelov.

Artikel III-8

1. Med forbehold af forfatningens øvrige bestemmelser og inden for rammerne af de beføjelser, som den tillægger Unionen, kan der ved europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet indføres hensigtsmæssige foranstaltninger, der er nødvendige for at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.
2. Der kan ved europæisk lov eller rammelov fastlægges grundlæggende principper for EU-tilskyndelsesforanstaltninger og indføres sådanne foranstaltninger til støtte for medlemsstaternes aktiviteter, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af deres love og administrative bestemmelser.

Artikel III-9

1. Såfremt en handling fra Unionens side viser sig påkrævet for at gøre det lettere for alle unionsborgere at udøve deres ret til at færdes og opholde sig frit jf. artikel I-8, og forfatningen ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, kan der ved europæisk lov eller europæisk rammelov indføres foranstaltninger med henblik herpå.
2. Med samme mål for øje kan der, hvis forfatningen ikke indeholder fornøden hjemmel hertil, ved europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet fastsættes foranstaltninger vedrørende pas, identitetskort, opholdsbeviser eller andre dokumenter, der er sidestillet hermed, samt vedrørende social sikring eller social beskyttelse. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-10

Ved europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet fastsættes de nærmere bestemmelser for unionsborgernes udøvelse af deres valgret og valgbarhed ved kommunale valg og valg til Europa-Parlamentet i en medlemsstat, hvor de har bopæl, men ikke er statsborgere, jf. artikel I-8. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet. Disse nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.

Valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet udøves med forbehold af artikel III-232, stk. 2, og gennemførelsesbestemmelserne hertil.

Artikel III-11

Medlemsstaterne træffer de nødvendige bestemmelser for at sikre unionsborgerne diplomatisk og konsulær beskyttelse i tredjelande, jf. artikel I-8.

Der kan ved europæisk lov vedtaget af Ministerrådet indføres foranstaltninger, der er nødvendige for at gøre det lettere at yde denne beskyttelse. Ministerrådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-12

Enhver unionsborger har i medfør af artikel I-8 ret til at henvende til de rådgivende institutioner eller organer på de sprog, der er opregnet i artikel IV-10, og få svar på samme sprog. De rådgivende institutioner eller organer, der er omfattet af denne artikel, er de i artikel I-18, stk. 2, artikel I-30 og artikel I-31 opregnede institutioner eller organer samt Den Europæiske Ombudsmand.

Artikel III-13

Kommissionen aflægger rapport til Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg hvert tredje år om gennemførelsen af bestemmelserne i artikel I-7 og i dette afsnit. Denne rapport skal omfatte spørgsmålet om Unionens udvikling.

En europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet kan på grundlag heraf og med forbehold af forfatningens øvrige bestemmelser supplere rettighederne i artikel I-8. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter Europa-Parlamentets godkendelse. En sådan lov eller rammelov træder først i kraft, når medlemsstaterne har godkendt den i overensstemmelse med deres respektive forfatningsmæssige bestemmelser.

AFSNIT III

INTERNE POLITIKKER OG FORANSTALTNINGER

KAPITEL I

DET INDRE MARKED

1. AFDELING

OPRETTELSE AF DET INDRE MARKED

Artikel III-14

1. Unionen vedtager foranstaltninger med henblik på oprettelse af det indre marked i henhold til denne artikel, artikel III-15, artikel III-26, stk. 1, artikel III-29, III-39, III-62, III-65 og III-143 og med forbehold af de øvrige bestemmelser i forfatningen.
2. Det indre marked indebærer et område uden indre grænser med fri bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital i overensstemmelse med forfatningens bestemmelser.
3. Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen europæiske bekendtgørelser eller afgørelser om fastlæggelse af de retningslinjer og betingelser, der er nødvendige for at sikre afbalancerede fremskridt i alle berørte sektorer.

Artikel III-15

Ved udarbejdelsen af forslag med henblik på virkeliggørelse af målene i artikel III-14) tager Kommissionen hensyn til omfanget af den indsats, der inden for økonomier på forskellige udviklingsstrin må gøres for at oprette det indre marked, og den kan fremsætte forslag om hensigtsmæssige foranstaltninger.

Hvis disse foranstaltninger tager form af undtagelser, skal de være af midlertidig karakter og medføre de mindst mulige forstyrrelser i det indre markeds funktion.

Artikel III-16

Medlemsstaterne rådfører sig med hinanden med henblik på i fællesskab at træffe de forholdregler, der er nødvendige for at undgå, at det indre markeds funktion påvirkes af forholdsregler, som en medlemsstat kan føle sig foranlediget til at træffe i tilfælde af alvorlige indre uroligheder, der forstyrrer den offentlige orden, i tilfælde af krig eller alvorlig international spænding, der udgør en krigstrussel, eller for at opfylde de forpligtelser, som den har indgået med henblik på bevarelse af freden og den internationale sikkerhed.

Artikel III-17

Såfremt forholdsregler, der er truffet i de i artikel III-6 og III-34 nævnte tilfælde, medfører, at konkurrencevilkårene inden for det indre marked fordrejes, undersøger Kommissionen sammen med den pågældende stat betingelserne for, at disse forholdsregler kan tilpasses bestemmelserne i forfatningen.

Uanset den i artikel III-265 og III-266 fastsatte fremgangsmåde kan Kommissionen eller en medlemsstat henvende sig direkte til Domstolen, hvis de finder, at en anden medlemsstat misbruger de i artikel III-6 og III-34 fastsatte beføjelser. Domstolen træffer afgørelse for lukkede døre.

2. AFDELING

FRI BEVÆGELIGHED FOR PERSONER OG TJENESTEYDELSER

1. underafdeling

Arbejdskraften

Artikel III-18

1. Arbejdstagerne har ret til fri bevægelighed inden for Unionen.
2. Enhver i nationalitet begrundet forskelsbehandling af medlemsstaternes arbejdstagere, for så vidt angår beskæftigelse, aflønning og øvrige arbejdsvilkår, er forbudt.
3. Arbejdstagerne har med forbehold af de begrænsninger, der retfærdiggøres af hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed og folkesundheden, ret til:
  - a) at søge faktisk tilbudte stillinger
  - b) at bevæge sig frit inden for medlemsstaternes område i dette øjemed

- c) at tage ophold i en af medlemsstaterne for der at have beskæftigelse i henhold til de ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der gælder for indenlandske arbejdstageres beskæftigelse
  - d) at blive boende på en medlemsstats område på vilkår, som Kommissionen har fastsat ved europæiske bekendtgørelser, efter at have haft ansættelse der.
4. Denne artikel gælder ikke for ansættelser i den offentlige administration.

Artikel III-19

Ved europæisk lov eller rammelov indføres de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af arbejdskraftens frie bevægelighed som fastlagt i artikel III-18. Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Sådanne europæiske love eller rammelove tager navnlig sigte på:

- a) at sikre et nært samarbejde mellem de nationale arbejdskraftmyndigheder
- b) at ophæve administrative fremgangsmåder og administrativ praksis samt frister for adgang til ledige stillinger, der stammer enten fra indenlandsk lovgivning eller fra tidligere indgåede aftaler mellem medlemsstaterne, og som ellers ville hindre arbejdskraftens frie bevægelighed
- c) at ophæve alle frister og andre begrænsninger, der er fastsat enten i indenlandsk lovgivning eller i tidligere indgåede aftaler mellem medlemsstaterne, og som byder arbejdstagere fra de øvrige medlemsstater andre vilkår for det frie beskæftigelsesvalg end dem, der gælder for indenlandske arbejdstagere
- d) at iværksætte ordninger, der kan formidle og skabe ligevægt mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet på en måde, som udelukker alvorlig fare for levestandarden og beskæftigelsen i de forskellige egne og industrier.

Artikel III-20

Medlemsstaterne fremmer udvekslingen af unge arbejdstagere inden for rammerne af et fælles program.

Artikel III-21

På området social sikring indføres ved europæisk lov eller rammelov de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre arbejdskraftens frie bevægelighed, især ved indførelse af en ordning, som gør det muligt at sikre vandrende arbejdstagere, der er lønmodtagere eller selvstændige, og deres ydelsesberettigede pårørende:

- a) sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse
- b) betaling af ydelser til personer, der bor inden for medlemsstaternes områder.

2. underafdeling

Fri etableringsret

Artikel III-22

Inden for rammerne af denne underafdeling er der forbud mod restriktioner, som hindrer statsborgere i en medlemsstat i frit at etablere sig på en anden medlemsstats område. Dette forbud omfatter også hindringer for, at statsborgere i en medlemsstat, bosat på en medlemsstats område, opretter agenturer, filialer eller datterselskaber.

Med forbehold af bestemmelserne i afdelingen vedrørende kapital har statsborgere fra en medlemsstat ret til på en anden medlemsstats område at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed samt til at oprette og lede virksomheder, herunder navnlig selskaber i den i artikel III-27, stk. 2 anførte betydning, på de vilkår, som i medlemsstatens lovgivning er fastsat for medlemsstatens egne statsborgere.

Artikel III-23

1. Foranstaltninger til gennemførelse af etableringsfriheden inden for en bestemt erhvervsgren indføres ved europæisk rammelov. Rammeloven vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.
2. Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen udfører de opgaver, som er overdraget dem i henhold til stk. 1, navnlig ved:
  - a) i almindelighed i første række at behandle de erhverv, for hvis vedkommende etableringsfrihed i særlig grad vil fremme udviklingen af produktion og handel
  - b) at sikre et nært samarbejde mellem de kompetente nationale myndigheder med henblik på at lære de særlige forhold at kende, der gør sig gældende inden for Unionen på de forskellige erhvervsområder

- c) at ophæve administrative fremgangsmåder og administrativ praksis, der stammer enten fra indenlandsk lovgivning eller fra tidligere indgåede aftaler mellem medlemsstaterne, og som ellers ville være en hindring for etableringsfriheden
- d) at påse, at arbejdstagere fra en medlemsstat, som er beskæftiget på en anden medlemsstats område, kan forblive på dette område for der at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed, såfremt de opfylder de betingelser, som de skulle opfylde, hvis de kom ind i denne stat på det tidspunkt, hvor de ønsker at påbegynde denne virksomhed
- e) at gøre det muligt for statsborgere i en medlemsstat at erhverve og udnytte fast ejendom, der ligger i en anden medlemsstat, for så vidt dette ikke strider mod principperne i artikel III-123, stk. 2
- f) at lade den gradvise fjernelse af hindringerne for etableringsfriheden inden for hver af de pågældende erhvervsgrøne gælde både betingelserne for at oprette agenturer, filialer eller datterselskaber på en medlemsstats område og betingelserne for, at personale fra hovedvirksomheden kan indtræde i disses ledende eller kontrollerende organer
- g) i det nødvendige omfang og med det formål at gøre dem lige byrdefulde at samordne de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i artikel III-27, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser
- h) at sikre, et etableringsvilkårene ikke fordrejes som følge af støtteforanstaltninger fra medlemsstaternes side.

Artikel III-24

Denne underafdeling finder i en medlemsstat ikke anvendelse på virksomhed, som varigt eller lejlighedsvis er forbundet med udøvelse af offentlig myndighed i den pågældende stat.

Visse erhverv kan ved europæisk lov eller rammelov undtages fra bestemmelserne i denne underafdeling.

Artikel III-25

1. Denne underafdeling og de foranstaltninger, der vedtages i medfør heraf, udelukker ikke anvendelse af love eller administrativt fastsatte bestemmelser i medlemsstaterne, der indeholder særlige regler for fremmede statsborgere, og som er begrundet i hensynet til den offentlige orden, den offentlige sikkerhed eller folkesundheden.
2. De i stk. 1 omhandlede nationale love og bestemmelser samordnes ved europæisk rammelov.

Artikel III-26

1. Der skabes ved europæiske rammelove lettere adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Rammelovene tager sigte på:
  - a) gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser
  - b) samordning af medlemsstaternes love og administrativt fastsatte bestemmelser om adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed.
2. For så vidt angår udøvelse af lægegerning eller lignende virksomhed eller af farmaceutisk virksomhed, forudsætter den gradvise ophævelse af restriktionerne en samordning af betingelserne for udøvelse af disse erhverv i de forskellige medlemsstater.

Artikel III-27

Selskaber, som er oprettet i overensstemmelse med en medlemsstats lovgivning, og hvis vedtægtsmæssige hjemsted, hovedkontor eller hovedvirksomhed er beliggende inden for Unionen, ligestilles for så vidt angår anvendelsen af denne underafdeling med fysiske personer, der er statsborgere i medlemsstaterne.

Ved selskaber forstås privatretlige selskaber, herunder kooperative selskaber, samt alle andre juridiske personer, der henhører under den offentlige ret eller privatretten, med undtagelse af selskaber, som ikke arbejder med gevinst for øje.

Artikel III-28

Med forbehold af de øvrige bestemmelser i forfatningen indrømmer medlemsstaterne de øvrige medlemsstaters statsborgere national behandling for så vidt angår kapitalanbringelser i de i artikel III-27 nævnte selskaber.

3. underafdeling

Fri levering af tjenesteydelser

Artikel III-29

Inden for rammerne af denne underafdeling er der forbud mod restriktioner, der hindrer fri udveksling af tjenesteydelser inden for Unionen, for så vidt angår statsborgere i medlemsstaterne, der er bosat i en anden medlemsstat end modtageren af den pågældende ydelse.

Ved europæisk lov eller rammelov kan anvendelsen af denne underafdeling udstrækkes til også at omfatte tjenesteydere, der er statsborgere i et tredjeland og bosat inden for Unionen.

Artikel III-30

Som tjenesteydelser i forfatningens forstand betragtes ydelser, der normalt udføres mod betaling, i det omfang de ikke omfattes af bestemmelserne vedrørende fri bevægelighed for varer, kapital og personer.

Tjenesteydelser omfatter især:

- a) virksomhed af industriel karakter
- b) virksomhed af handelsmæssig karakter
- c) virksomhed af håndværksmæssig karakter
- d) de liberale erhvervs virksomhed.

Med forbehold af underafdelingen vedrørende etableringsretten kan tjenesteyderen midlertidigt udøve sin virksomhed i den medlemsstat, hvor ydelsen leveres, på samme vilkår som dem, den pågældende stat fastsætter for sine egne statsborgere.

Artikel III-31

1. Den frie udveksling af tjenesteydelser på transportområdet er omfattet af reglerne i afdelingen vedrørende transport.
2. Liberaliseringen af de bank- og forsikringstjenesteydelser, der er forbundet med kapitalbevægelser, skal gennemføres sideløbende med liberaliseringen af kapitalbevægelser.

Artikel III-32

1. Der indføres ved europæiske rammelove foranstaltninger til gennemførelse af liberaliseringen af bestemte tjenesteydelser. De vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.
2. Europæiske rammelove som nævnt i stk. 1 skal i almindelighed i første række tage sigte på tjenesteydelser, som direkte påvirker produktionsomkostningerne, eller hvis liberalisering bidrager til at lette vareudvekslingen.

Artikel III-33

Medlemsstaterne erklærer sig rede til at gennemføre liberaliseringen af tjenesteydelser i videre udstrækning, end de er forpligtet til i henhold til de europæiske rammelove, der er vedtaget i medfør af artikel III-29, stk. 1, hvis deres almindelige økonomiske situation og forholdene i vedkommende erhvervsgræn gør det muligt.

Kommissionen retter henstillinger til de pågældende medlemsstater herom.

Artikel III-34

Så længe begrænsningerne i den frie udveksling af tjenesteydelser ikke er afskaffet, anvender hver medlemsstat dem over for alle de i III-29, stk. 1, omhandlede tjenesteydere, uanset disses nationalitet eller opholdssted.

Artikel III-35

Artikel III-24 - III-27 finder anvendelse på det i denne underafdeling omhandlede sagsområde.

3. AFDELING

FRIE VAREBEVÆGELSER

1. underafdeling

Toldunionen

Artikel III-36

1. Unionen er også en toldunion, der omfatter al vareudveksling, og som indebærer forbud mod told ved indførsel fra og ved udførsel til andre medlemsstater, såvel som mod alle afgifter med tilsvarende virkning, samt indførelse af en fælles toldtarif over for tredjelande.
2. Artikel III-38 og 3. underafdeling i denne afdeling finder anvendelse på varer med oprindelse i medlemsstaterne, og på varer fra tredjelande, som frit kan omsættes i medlemsstaterne.

Artikel III-37

Ved varer, der frit kan omsættes i en medlemsstat, forstås sådanne varer fra tredjelande, for hvilke de foreskrevne formaliteter i forbindelse med indførelsen er blevet opfyldt, for hvilke medlemsstaten har opkrævet gældende told og afgifter med tilsvarende virkning, og for hvilke disse told- og afgiftsbeløb ikke er blevet helt eller delvis godtgjort.

Artikel III-38

Told ved indførsel og udførsel og andre afgifter med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne. Dette gælder også finanstold.

Artikel III-39

Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen europæiske bekendtgørelser eller afgørelser til fastsættelse af toldsatterne i den fælles toldtarif.

Artikel III-40

Kommissionen tager under udøvelsen af de hverv, der er betroet den i medfør af denne underafdeling, hensyn til:

- a) nødvendigheden af at fremme samhandelen mellem medlemsstaterne og tredjelande
- b) udviklingen af konkurrencevilkårene inden for Unionen, i det omfang denne udvikling medfører en styrkelse af virksomhedernes konkurrenceevne
- c) Unionens behov for forsyninger med råvarer og halvfabrikata, idet den samtidig bør påse, at konkurrencevilkårene mellem medlemsstaterne med hensyn til færdigvarer ikke fordrejes
- d) nødvendigheden af at undgå alvorlige forstyrrelser i medlemsstaternes økonomiske liv og af at sikre en rationel udvikling af produktionen og en forøgelse af forbruget inden for Unionen.

2. underafdeling

Toldsamarbejde

Artikel III-41

Inden for forfatningens anvendelsesområde indføres der ved europæisk lov eller rammelo foranstaltninger til styrkelse af tolsamarbejdet mellem medlemsstaterne og mellem disse og Kommissionen.

3. underafdeling

Forbud mod kvantitative restriktioner

Artikel III-42

Kvantitative indførsels- og udførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning er forbudt mellem medlemsstaterne.

Artikel III-43

Artikel III-42 er ikke til hinder for sådanne forbud eller restriktioner vedrørende indførsel, udførsel eller transit, som er begrundet i hensynet til den offentlige sædelighed, den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed, beskyttelse af planter, beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi eller beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret. Disse forbud eller restriktioner må dog hverken udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne.

Artikel III-44

1. Medlemsstaterne tilpasser de statslige handelsmonopoler, således at enhver forskelsbehandling af medlemsstaternes statsborgere med hensyn til forsynings- og afsætningsvilkår er udelukket.

Denne artikel finder anvendelse på ethvert organ, gennem hvilket en medlemsstat, de jure eller de facto, direkte eller indirekte, kontrollerer, leder eller øver mærkbar indflydelse på indførsel eller udførsel mellem medlemsstaterne. Den finder også anvendelse på statskoncessionerede monopoler.

2. Medlemsstaterne afholder sig fra at indføre nye foranstaltninger, der strider mod de i stk. 1 anførte principper, eller som begrænser rækkevidden af de artikler, der angår forbuddet mod told og kvantitative restriktioner mellem medlemsstaterne.

3. Hvis et statsligt handelsmonopol indebærer en regulering, der tilsigter at lette afsætningen eller sikre en bedre udnyttelse af landbrugsprodukter, skal der ved anvendelse af denne artikel sikres tilsvarende garantier for de pågældende producenters beskæftigelse og levestandard.

4. AFDELING

KAPITAL OG BETALINGER

Artikel III-45

Inden for rammerne af denne afdeling er restriktioner for kapitalbevægelser og betalinger mellem medlemsstaterne indbyrdes og mellem medlemsstaterne og tredjelande forbudt.

Artikel III-46

1. Artikel III-45 berører ikke anvendelsen over for tredjelande af restriktioner, der den 31. december 1993 eksisterede i henhold til national lovgivning eller EU-lovgivning med hensyn til sådanne kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.

2. Der indføres ved europæisk lov eller rammelov foranstaltninger om kapitalbevægelser til eller fra tredjelande, som vedrører direkte investeringer, herunder investering i fast ejendom, etablering, levering af finansielle tjenesteydelser eller værdipapirers adgang til kapitalmarkeder.

Europa-Parlamentet og Ministerrådet tilstræber at virkeliggøre målsætningen om fri kapitalbevægelighed mellem medlemsstater og tredjelande i den størst mulige udstrækning, og uden at andre bestemmelser i forfatningen berøres heraf.

3. Uanset stk. 2 kan der kun ved europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet indføres foranstaltninger, der er et tilbageskridt i EU-lovgivningen med hensyn til liberalisering af kapitalbevægelser til eller fra tredjelande. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-47

1. Artikel III-45 griber ikke ind i medlemsstaternes ret til:

- a) at anvende de relevante bestemmelser i deres skattelovgivning, som sondrer imellem skatteydere, hvis situation er forskellig med hensyn til bopælssted eller med hensyn til det sted, hvor deres kapital er investeret
- b) at træffe de nødvendige forholdsregler for at hindre overtrædelser af deres love og administrative bestemmelser, især på skatte- og afgiftsområdet og i forbindelse med tilsynet med finansielle institutioner, eller til af administrative eller statistiske hensyn at fastlægge procedurer for anmeldelse af kapitalbevægelser eller træffe foranstaltninger, der er begrundet i hensynet til den offentlige orden eller den offentlige sikkerhed.

2. Denne afdeling griber ikke ind i muligheden for at anvende sådanne restriktioner for etableringsretten, der er forenelige med forfatningen.

3. Foranstaltningerne og fremgangsmåderne i stk. 1 og 2 må ikke udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af den frie bevægelighed for kapital og betalinger som defineret i artikel III-45.

Artikel III-48

Hvis kapitalbevægelser til eller fra tredjelande under ganske særlige omstændigheder medfører eller truer med at medføre alvorlige vanskeligheder for Den Økonomiske og Monetære Unions funktion, kan Ministerrådet på forslag af Kommissionen vedtage europæiske bekendtgørelser eller afgørelser om indførelse af beskyttelsesforanstaltninger over for tredjelande for en periode på højst seks måneder, hvis sådanne foranstaltninger er strengt nødvendige. Ministerrådet træffer afgørelse efter høring af Den Europæiske Centralbank.

Artikel III-49

Hvis det er nødvendigt for at nå målene i artikel III-158, navnlig for så vidt angår forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet, terrorisme og menneskehandel, kan der ved europæisk lov fastsættes en ramme for foranstaltninger vedrørende kapitalbevægelser og betalinger, herunder fastfrysning af midler, finansielle aktiver eller økonomiske gevinster, der tilhører, ejes eller besiddes af fysiske eller juridiske personer, grupper eller ikke-statslige enheder.

Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen europæiske bekendtgørelser eller afgørelser for at gennemføre den i stk. 1 nævnte lov.

5. AFDELING

KONKURRENCEREGLER

1. underafdeling

Regler for virksomhederne

Artikel III-50

1. Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder og alle former for samordnet praksis, der kan påvirke handelen mellem medlemsstater, og som har til formål eller til følge at hindre, begrænse eller fordreje konkurrencen inden for det indre marked, er uforenelige med det indre marked og er forbudt, navnlig sådanne, som består i:

- a) direkte eller indirekte fastsættelse af købs- eller salgspriser eller af andre forretningsbetingelser
- b) begrænsning af eller kontrol med produktion, afsætning, teknisk udvikling eller investeringer
- c) opdeling af markeder eller forsyningskilder
- d) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
- e) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelsædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

2. Aftaler eller vedtagelser, som er forbudt i medfør af denne artikel, har ingen retsvirkning.

3. Stk. 1 kan dog erklæres uanvendeligt på:

- enhver aftale eller kategori af aftaler mellem virksomheder
- enhver vedtagelse eller kategori af vedtagelser inden for sammenslutninger af virksomheder, og
- enhver samordnet praksis eller kategori deraf, som bidrager til at forbedre produktionen eller distributionen af varerne eller til at fremme den tekniske eller økonomiske udvikling, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel af fordelene herved, og uden at der:

- a) pålægges de pågældende virksomheder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at nå disse mål

- b) gives disse virksomheder mulighed for at udelukke konkurrence for en væsentlig del af de pågældende varer.

Artikel III-51

En eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling på det indre marked eller en væsentlig del heraf er uforenelig med det indre marked og forbudt, i den udstrækning samhandelen mellem medlemsstater herved kan påvirkes.

Misbrug kan især bestå i:

- a) direkte eller indirekte påtvingelse af urimelige købs- eller salgspriser eller af andre urimelige forretningsbetingelser
- b) begrænsning af produktion, afsætning eller teknisk udvikling til skade for forbrugerne
- c) anvendelse af ulige vilkår for ydelser af samme værdi over for handelspartnere, som derved stilles ringere i konkurrencen
- d) at det stilles som vilkår for indgåelse af en aftale, at medkontrahenten godkender tillægsydelser, som efter deres natur eller ifølge handelssædvane ikke har forbindelse med aftalens genstand.

Artikel III-52

1. Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen europæiske bekendtgørelser med henblik på anvendelse af principperne i artikel III-50 og III-51. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

2. Europæiske bekendtgørelser som nævnt i stk. 1 har især til formål:

- a) ved indførelse af bøder og tvangsbøder at sikre overholdelse af de i artikel III-50, stk. 1, og artikel III-51 nævnte forbud
- b) at fastlægge de nærmere retningslinjer for anvendelsen af artikel III-50, stk. 3, under hensyntagen til nødvendigheden af dels at sikre et effektivt tilsyn, dels at forenkle den administrative kontrol mest muligt
- c) i påkommende tilfælde at træffe nærmere bestemmelse om anvendelsesområdet for bestemmelserne i artikel III-50 og III-51 inden for de forskellige erhvervsgrøner
- d) at fastlægge opgavefordelingen mellem Kommissionen og Domstolen i forbindelse med anvendelsen af bestemmelserne i dette stykke
- e) at bestemme forholdet mellem den nationale lovgivning på den ene side og på den anden side denne afdeling samt de europæiske bekendtgørelser, der vedtages i medfør af denne artikel.

Artikel III-53

Indtil de europæiske bekendtgørelser, der vedtages i medfør af artikel III-52, er trådt i kraft, træffer medlemsstaternes myndigheder i overensstemmelse med deres nationale lovgivning og artikel III-50, navnlig stk. 3, og artikel III-51 afgørelse om aftalers tilladelighed samt om misbrug af en dominerende stilling på det indre marked.

Artikel III-54

1. Med forbehold af artikel III-53 påser Kommissionen, at de i artikel III-50 og III-51 fastlagte principper anvendes. På begæring af en medlemsstat eller på eget initiativ undersøger den sammen med medlemsstatens kompetente myndigheder, der skal bistå den, tilfælde af formodet overtrædelse af ovennævnte principper. Finder Kommissionen, at der har fundet en overtrædelse sted, foreslår den passende midler til at bringe denne til ophør.
2. Bringes en overtrædelse ikke til ophør, vedtager Kommissionen en begrundet europæisk afgørelse, der fastslår, at der foreligger en overtrædelse. Den kan offentliggøre afgørelsen og bemyndige medlemsstaterne til at træffe de nødvendige forholdsregler til at afhjælpe situationen på de vilkår og i den nærmere udformning, som den fastsætter.
3. Kommissionen kan vedtage europæiske bekendtgørelser vedrørende de kategorier af aftaler, som Ministerrådet har truffet afgørelse om i overensstemmelse med artikel III-52, stk. 2, litra b).

Artikel III-55

1. Medlemsstaterne afstår, for så vidt angår offentlige virksomheder og virksomheder, som de indrømmer særlige eller eksklusive rettigheder, fra at træffe eller opretholde foranstaltninger, der er i strid med forfatningens bestemmelser, navnlig bestemmelserne i artiklerne I-4, stk. 2, og III-55 - III-58.
2. Virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, eller som har karakter af fiskale monopoler, er underkastet forfatningens bestemmelser, navnlig konkurrencereglerne, i det omfang anvendelsen af disse bestemmelser ikke retligt eller faktisk hindrer opfyldelsen af de særlige opgaver, som er betroet dem. Udviklingen af samhandelen må ikke påvirkes i et omfang, der strider mod Unionens interesse.
3. Kommissionen påser, at denne artikel bringes i anvendelse, og vedtager, såfremt det er påkrævet, passende europæiske bekendtgørelser eller afgørelser.

2. underafdeling

Støtte fra medlemsstaterne

Artikel III-56

1. Bortset fra de i forfatningen hjemlede undtagelser er støtte fra medlemsstaterne eller støtte ydet ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

2. Forenelige med det indre marked er:

- a) støtte af social karakter til enkelte forbrugere, forudsat at den ydes uden forskelsbehandling med hensyn til varernes oprindelse
- b) støtte, hvis formål er at råde bod på skader, der er forårsaget af naturkatastrofer eller af andre usædvanlige begivenheder
- c) støtteforanstaltninger for økonomien i visse af Forbundsrepublikken Tysklands områder, som er påvirket af Tysklands deling, i det omfang de er nødvendige for at opveje de økonomiske ulemper, som denne deling har forårsaget.

3. Som forenelige med det indre marked kan betragtes:

- a) støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse
- b) støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse eller afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en medlemsstats økonomi
- c) støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse
- d) støtte til fremme af kulturen og bevarelse af kulturarven, når den ikke ændrer samhandels- og konkurrencevilkårene i Unionen i et omfang, der strider mod de fælles interesser
- e) andre former for støtte, som Ministerrådet på forslag af Kommissionen fastlægger ved europæiske bekendtgørelser eller afgørelser.

Artikel III-57

1. Kommissionen foretager sammen med medlemsstaterne en løbende undersøgelse af de støtteordninger, som findes i disse stater. Den foreslår dem sådanne foranstaltninger, som det indre markeds funktion eller gradvise udvikling kræver.
2. Finder Kommissionen - efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger - at en støtte, som ydes af en medlemsstat eller med statsmidler, ifølge artikel III-56 ikke er forenelig med det indre marked, eller at denne støtte misbruges, vedtager den en europæisk afgørelse, hvorefter den pågældende stat skal ophæve eller ændre støtteforanstaltningen inden for den tidsfrist, som Kommissionen fastsætter.

Såfremt den pågældende stat ikke retter sig efter denne europæiske afgørelse inden udløbet af den fastsatte frist, kan Kommissionen eller en anden interesseret medlemsstat uanset bestemmelserne i artikel III-265 og III-266 indbringe sagen direkte for Domstolen.

På begæring af en medlemsstat kan Ministerrådet med enstemmighed vedtage en europæisk afgørelse, hvorefter en af denne stat ydet eller planlagt støtte uanset artikel III-56 eller de i artikel III-58 nævnte europæiske bekendtgørelser skal betragtes som forenelig med det indre marked, hvis ganske særlige omstændigheder berettiger en sådan afgørelse. Har Kommissionen indledt proceduren i dette stykkes første afsnit med hensyn til denne støtteforanstaltning, bevirker den pågældende stats begæring til Ministerrådet, at sagens behandling udsættes, indtil Ministerrådet har taget stilling til spørgsmålet.

Kommissionen træffer dog afgørelse, såfremt Ministerrådet ikke har taget stilling inden tre måneder efter begæringens fremsættelse.

3. Medlemsstaterne skal underrette Kommissionen om enhver påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger i så god tid, at den kan fremsætte sine bemærkninger hertil. Er Kommissionen af den opfattelse, at det påtænkte er uforeneligt med det indre marked i henhold til artikel III-56, iværksætter den uopholdeligt den i stk. 2 fastsatte procedure. Den pågældende medlemsstat må ikke gennemføre de påtænkte foranstaltninger, før den nævnte procedure har ført til en endelig afgørelse.
4. Kommissionen kan vedtage europæiske bekendtgørelser vedrørende de former for statsstøtte, som Ministerrådet i overensstemmelse med artikel III-55 har bestemt kan være undtaget fra proceduren i stk. 3.

Artikel III-58

Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage europæiske bekendtgørelser med henblik på anvendelsen af artikel III-56 og III-57, og navnlig for at fastlægge betingelserne for anvendelsen af artikel III-57, stk. 3, samt de støtteformer, der skal være undtaget fra denne procedure. Ministerrådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

6. AFDELING

FISKALE BESTEMMELSER

Artikel III-59

Ingen medlemsstat må direkte eller indirekte pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter af nogen art, som er højere end de afgifter, der direkte eller indirekte pålægges lignende indenlandske varer.

Endvidere må ingen medlemsstat pålægge varer fra andre medlemsstater interne afgifter, som indirekte vil kunne beskytte andre produkter.

Artikel III-60

Ved udførsel af varer fra en medlemsstat til en anden medlemsstats område kan der ikke ydes godtgørelse for interne afgifter ud over det beløb, der har været pålagt dem direkte eller indirekte.

Artikel III-61

For så vidt angår andre skatter end omsætningsafgifter, punktafgifter og andre indirekte skatter kan fritagelse for afgiftsbetaling eller godtgørelse af afgifter ved udførsel til andre medlemsstater ikke ydes, og udligningsafgifter ved indførsel fra medlemsstater ikke pålægges, medmindre de påtænkte bestemmelser er blevet godkendt på forhånd for en begrænset periode ved en europæisk afgørelse vedtaget af Ministerrådet på forslag af Kommissionen.

Artikel III-62

1. Ved europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet indføres foranstaltninger om harmonisering af lovgivningerne vedrørende omsætningsafgifter, punktafgifter og andre indirekte skatter, i det omfang en sådan harmonisering er nødvendig for at sikre det indre markeds funktion og undgå konkurrenceforvridning. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.
2. Hvis Ministerrådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen, fastslår, at foranstaltningerne i stk. 1 vedrører administrativt samarbejde eller bekæmpelse af skatteunddragelse og skatteundgåelse, træffer det uanset stk. 1 afgørelse med kvalificeret flertal, når det vedtager den europæiske lov eller rammelov om indførelse af disse foranstaltninger.

Artikel III-63

Hvis Ministerrådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen, fastslår, at foranstaltninger, der omhandler selskabsbeskatning, vedrører administrativt samarbejde eller bekæmpelse af skatteunddragelse og skatteundgåelse, vedtager det med kvalificeret flertal en europæisk lov eller rammelov om indførelse af disse foranstaltninger, for så vidt de er nødvendige for at sikre det indre markeds funktion og undgå konkurrenceforvridning.

Denne lov eller rammelov vedtages efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

7. AFDELING

TILNÆRMELSE AF LOVGIVNINGERNE

Artikel III-64

Foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af de love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne, der direkte indvirker på det indre markeds oprettelse eller funktion, fastlægges ved en europæisk rammelov vedtaget af Ministerrådet, jf. dog artikel III-62. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel III-65

1. Medmindre andet er bestemt i forfatningen, finder denne artikel anvendelse med henblik på virkeliggørelsen af de i artikel III-14 fastsatte mål. Foranstaltninger med henblik på indbyrdes tilnærmelse af de love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne, der vedrører det indre markeds oprettelse og funktion, fastlægges ved europæiske love eller rammelove. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på fiskale bestemmelser, bestemmelser vedrørende den frie bevægelighed for personer og bestemmelser vedrørende ansattes rettigheder og interesser.

3. Kommissionen skal i forslag, der forelægges i henhold til stk. 1 inden for sundhed, sikkerhed, miljøbeskyttelse og forbrugerbeskyttelse, bygge på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til navnlig enhver ny udvikling baseret på videnskabelige kendsgerninger. Inden for deres respektive kompetenceområder bestræber Europa-Parlamentet og Ministerrådet sig også på at nå dette mål.

4. Hvis en medlemsstat efter vedtagelsen af en harmoniseringsforanstaltning ved en europæisk lov eller rammelov eller en europæisk bekendtgørelse vedtaget af Kommissionen finder det nødvendigt at opretholde nationale bestemmelser, der er begrundet i vigtige behov, hvortil der henvises i artikel III-43, eller som vedrører miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet, giver den Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser og om grundene til deres opretholdelse.

5. Hvis en medlemsstat endvidere med forbehold af stk. 4 efter vedtagelsen af en harmoniseringsforanstaltning ved en europæisk lov, rammelov eller bekendtgørelse vedtaget af Kommissionen finder det nødvendigt at indføre nationale bestemmelser baseret på nyt videnskabeligt belæg vedrørende miljøbeskyttelse eller beskyttelse af arbejdsmiljøet på grund af et problem, der er specifikt for den pågældende medlemsstat, og som viser sig efter vedtagelsen af harmoniseringsforanstaltningen, giver den Kommissionen meddelelse om de påtænkte bestemmelser og om begrundelsen for dem.

6. Inden seks måneder efter meddelelsen som omhandlet i stk. 4 og 5 vedtager Kommissionen en europæisk afgørelse, hvori den bekræfter eller forkaster de pågældende nationale bestemmelser efter at have konstateret, om de er et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem medlemsstaterne, og om de udgør en hindring for det indre markeds funktion.

Hvis Kommissionen ikke har truffet nogen afgørelse inden for dette tidsrum, betragtes de i stk. 4 og 5 omhandlede nationale bestemmelser som godkendt.

Hvis det er begrundet i spørgsmålets kompleksitet, og der ikke foreligger risiko for menneskers sundhed, kan Kommissionen meddele den pågældende medlemsstat, at den i dette stykke omhandlede periode kan forlænges med en ny periode på indtil seks måneder.

7. Hvis en medlemsstat i medfør af stk. 6 bemyndiges til at opretholde eller indføre nationale bestemmelser, der er en undtagelse fra en harmoniseringsforanstaltning, undersøger Kommissionen omgående, om den skal foreslå en tilpasning af denne foranstaltning.

8. Hvis en medlemsstat rejser et specifikt problem vedrørende folkesundheden på et område, der har været omfattet af tidligere harmoniseringsforanstaltninger, underretter den Kommissionen, der omgående undersøger, om den skal foreslå passende foranstaltninger.

9. Uanset den i artikel III-265 og III-266 fastsatte fremgangsmåde kan Kommissionen eller en medlemsstat henvende sig direkte til Domstolen, hvis de finder, at en anden medlemsstat misbruger de i nærværende artikel fastsatte beføjelser.

10. Harmoniseringsforanstaltningerne som nævnt i denne artikel skal i de tilfælde, hvor det er relevant, indeholde en beskyttelsesklausul, der bemyndiger medlemsstaterne til med en eller flere af de ikke-økonomiske begrundelser, der er nævnt i artikel III-43, at træffe foreløbige bestemmelser, der er undergivet en EU-kontrolprocedure.

Artikel III-66

Finder Kommissionen, at forskelle i medlemsstaternes ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser forvansker konkurrencevilkårene på det indre marked og fremkalder en fordrejning, som bør fjernes, rådfører den sig med de pågældende medlemsstater herom.

Fører dette ikke til enighed, fjernes den pågældende fordrejning ved en europæisk rammelov. Alle andre formålstjenlige foranstaltninger, der har hjemmel i forfatningen, kan vedtages.

Artikel III-67

1. Når der er grund til at frygte, at vedtagelse eller ændring af en ved lov eller administrativt fastsat national bestemmelse fremkalder en fordrejning som nævnt i artikel III-66, skal den medlemsstat, der ønsker at tage et sådant skridt, rådføre sig med Kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterne retter Kommissionen en henstilling til de pågældende stater om at træffe formålstjenlige foranstaltninger med henblik på at undgå den omhandlede fordrejning.
2. Såfremt den medlemsstat, der vil indføre eller ændre nationale bestemmelser, ikke følger en henstilling, som Kommissionen har rettet til den, kan det ikke i medfør af artikel III-66 kræves af de øvrige medlemsstater, at de ændrer deres nationale bestemmelser med henblik på at fjerne denne fordrejning. Fremkalder en medlemsstat, som ikke har taget hensyn til Kommissionens henstilling, en fordrejning udelukkende til egen skade, finder artikel III-63 ikke anvendelse.

Artikel III-68

Som led i gennemførelsen af det indre marked fastsættes der ved europæisk lov eller rammelov foranstaltninger vedrørende indførelse af europæiske beskyttelsesbeviser for at sikre en ensartet beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder i Unionen samt indførelse af centraliserede tilladelses-, koordinations- og kontrolordninger på EU-niveau.

Sprogordningen for beviserne fastsættes ved europæisk lov vedtaget af Ministerrådet. Det træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

KAPITEL II

DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE POLITIK

Artikel III-69

1. Med de i artikel I-3 nævnte mål for øje skal medlemsstaternes og Unionens virke under de betingelser som er foreskrevet i forfatningen, indebære gennemførelse af en økonomisk politik, der bygger på tæt samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker, på det indre marked og på fastlæggelse af fælles mål, og som føres i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence.
2. Sideløbende hermed og i overensstemmelse med forfatningens bestemmelser og fremgangsmåderne heri skal dette virke indebære en fælles valuta, euroen, og fastlæggelse og gennemførelse af en fælles penge- og valutakurspolitik, der skal have som hovedmål at fastholde prisstabilitet samt, uden at dette mål berøres heraf, at støtte de generelle økonomiske politikker i Unionen i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence.
3. Medlemsstaterne og Unionen skal i deres virke handle i overensstemmelse med følgende principper: stabile priser, sunde offentlige finanser og monetære vilkår og en holdbar betalingsbalance.

1. AFDELING

DEN ØKONOMISKE POLITIK

Artikel III-70

Medlemsstaterne fører deres økonomiske politikker med henblik på at bidrage til virkeliggørelsen af Unionens mål, som fastlagt i artikel I-3, og i forbindelse med de overordnede retningslinjer, der er nævnt i artikel III-71, stk. 2. Medlemsstaterne og Unionen handler i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence, der fremmer en effektiv ressourceallokering, og i overensstemmelse med principperne i artikel III-69.

Artikel III-71

1. Medlemsstaterne betragter deres økonomiske politikker som et spørgsmål af fælles interesse og samordner dem i Ministerrådet i overensstemmelse med artikel III-70.
2. Ministerrådet udarbejder på grundlag af en henstilling fra Kommissionen et udkast til de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politikker og forelægger Det Europæiske Råd dette udkast.

Det Europæiske Råd drøfter på grundlag af dette udkast fra Ministerrådet en konklusion med hensyn til de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politikker. På grundlag af denne konklusion vedtager Ministerrådet en henstilling, hvori disse overordnede retningslinjer er fastlagt. Det underretter Europa-Parlamentet om sin henstilling.

3. For at sikre en tættere samordning af de økonomiske politikker og en varig konvergens mellem medlemsstaternes økonomiske resultater skal Ministerrådet på grundlag af rapporter fra Kommissionen overvåge den økonomiske udvikling i hver medlemsstat og i Unionen samt de økonomiske politikkers overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der er omhandlet i stk. 2, og regelmæssigt foretage en samlet bedømmelse.

Med henblik på denne multilaterale overvågning tilsender medlemsstaterne Kommissionen oplysning om vigtige forholdsregler, som de har truffet inden for deres økonomiske politik, samt andre oplysninger, som de måtte finde nødvendige.

4. Viser det sig i forbindelse med den i stk. 3 nævnte fremgangsmåde, at en medlemsstats økonomiske politik ikke er i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der er nævnt i stk. 2, eller at der er risiko for, at den bringer Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde i fare, kan Kommissionen rette en advarsel til den pågældende medlemsstat. Ministerrådet kan på grundlag af en henstilling fra Kommissionen rette de nødvendige henstillinger til den pågældende medlemsstat. Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen beslutte at offentliggøre sine henstillinger.

Inden for rammerne af dette stykke træffer Ministerrådet afgørelse uden at tage den pågældende medlemsstats repræsentants stemme i betragtning, og kvalificeret flertal defineres som et flertal af de andre medlemsstats stemmer, der repræsenterer mindst tre femtedele af disse staters befolkninger.

5. Formanden for Ministerrådet og Kommissionen aflægger rapport til Europa-Parlamentet om resultaterne af den multilaterale overvågning. Formanden for Ministerrådet kan opfordres til at give møde i Europa-Parlamentets kompetente udvalg, hvis Ministerrådet har offentliggjort henstillingerne.

6. De nærmere omstændigheder for den multilaterale overvågningsprocedure, der er nævnt i stk. 3 og 4, kan fastlægges ved europæisk lov.

Artikel III-72

1. Med forbehold af de øvrige fremgangsmåder i forfatningen kan Ministerrådet på forslag af Kommissionen vedtage en europæisk afgørelse om indførelse af foranstaltninger, der er afpasset efter den økonomiske situation, navnlig hvis der opstår alvorlige forsyningsvanskeligheder med hensyn til visse produkter.

2. I tilfælde af vanskeligheder eller alvorlig risiko for store vanskeligheder i en medlemsstat som følge af naturkatastrofer eller usædvanlige begivenheder, som den ikke selv er herre over, kan Ministerrådet på forslag af Kommissionen vedtage en europæisk afgørelse, der på bestemte betingelser indrømmer den pågældende medlemsstat finansiel støtte fra Unionen. Formanden for Ministerrådet underretter Europa-Parlamentet herom.

Artikel III-73

1. Det er Den Europæiske Centralbank og medlemsstaternes centralbanker, i det følgende benævnt "de nationale centralbanker", forbudt at give EU-institutioner, -organer eller -agenturer, centralregeringer, regionale, lokale eller andre offentlige myndigheder, andre organer inden for den offentlige sektor eller offentlige foretagender i medlemsstaterne mulighed for at foretage overtræk eller at yde dem andre former for kreditfaciliteter, og det samme gælder Den Europæiske Centralbanks og de nationale centralbankers køb af gældsinstrumenter direkte fra disse.
2. Bestemmelserne i stk. 1 gælder ikke for offentligt ejede kreditinstitutter, som i forbindelse med forsyningen med reserver fra centralbankernes side skal have samme behandling af de nationale centralbanker og Den Europæiske Centralbank som private kreditinstitutter.

Artikel III-74

1. Foranstaltninger og bestemmelser, der ikke er baseret på tilsynsmæssige hensyn, og hvorved der gives EU-institutioner, -organer eller -agenturer, centralregeringer, regionale, lokale eller andre offentlige myndigheder, andre organer inden for den offentlige sektor eller offentlige foretagender i medlemsstaterne privilegeret adgang til finansielle institutioner, er forbudt.
2. Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage europæiske bekendtgørelser eller afgørelser, der præciserer definitionerne med henblik på gennemførelsen af det forbud, der er nævnt i stk. 1. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-75

1. Unionen hæfter ikke for og må heller ikke påtage sig forpligtelser indgået af centralregeringer, regionale, lokale eller andre offentlige myndigheder, andre organer inden for den offentlige sektor eller offentlige foretagender i en medlemsstat, idet dette dog ikke gælder for gensidige finansielle garantier for gennemførelsen af et bestemt projekt i fællesskab. En medlemsstat hæfter ikke for og påtager sig ikke forpligtelser indgået af centralregeringer, regionale, lokale eller andre offentlige myndigheder, andre organer inden for den offentlige sektor eller offentlige foretagender i en anden medlemsstat, idet dette dog ikke gælder for gensidige finansielle garantier for gennemførelsen af et bestemt projekt i fællesskab.
2. Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage europæiske bekendtgørelser eller afgørelser, der præciserer definitionerne med henblik på gennemførelsen af de forbud, der er nævnt i artikel III-73 og i denne artikel. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-76

1. Medlemsstaterne skal undgå uforholdsmæssigt store offentlige underskud.
2. Kommissionen overvåger udviklingen i medlemsstaternes budgetsituation og i deres offentlige gæld for at identificere alvorlige fejl. Den skal navnlig undersøge, om budgetdisciplinen overholdes på grundlag af følgende to kriterier:
  - a) hvorvidt den procentdel, som det forventede eller faktiske offentlige underskud udgør af bruttonationalproduktet, overstiger en given referenceværdi, medmindre
    - i) denne procentdel er faldet væsentligt og vedvarende og har nået et niveau, der ligger tæt på referenceværdien
    - ii) eller overskridelsen af referenceværdien kun er exceptionel og midlertidig, og nævnte procentdel fortsat ligger tæt på referenceværdien
  - b) hvorvidt den procentdel, som den offentlige gæld udgør af bruttonationalproduktet, overstiger en given referenceværdi, medmindre denne procentdel mindskes tilstrækkeligt og nærmer sig referenceværdien med en tilfredsstillende hastighed.

Referenceværdierne er fastsat i protokollen om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud.

3. Hvis en medlemsstat ikke opfylder kravene i forbindelse med et af eller begge disse kriterier, udarbejder Kommissionen en rapport. I Kommissionens rapport tages der ligeledes hensyn til, om det offentlige underskud overstiger de offentlige investeringsudgifter, samt til alle andre relevante forhold, herunder medlemsstatens økonomiske og budgetmæssige situation på mellemlang sigt.

Kommissionen kan ligeledes udarbejde en rapport, hvis den, selv om kravene efter kriterierne er opfyldt, er af den opfattelse, at der er risiko for et uforholdsmæssigt stort underskud i en medlemsstat.

4. Det Økonomiske og Finansielle Udvalg afgiver udtalelse om Kommissionens rapport.

5. Hvis Kommissionen finder, at der er eller kan opstå et uforholdsmæssigt stort underskud i en medlemsstat, skal den afgive en udtalelse til den pågældende medlemsstat.

6. Ministerrådet fastslår på forslag af Kommissionen, under hensyntagen til eventuelle bemærkninger fra den pågældende medlemsstat og efter en generel vurdering, om der foreligger et uforholdsmæssigt stort underskud. Hvis dette er tilfældet, vedtager Ministerrådet efter samme procedurer henstillinger, som det retter til den pågældende medlemsstat, for at den skal bringe denne situation til ophør inden for en given frist. Disse henstillinger offentliggøres ikke, jf. dog stk. 8.

Inden for rammerne af dette stykke træffer Ministerrådet afgørelse uden at tage den pågældende medlemsstats repræsentants stemme i betragtning, og kvalificeret flertal defineres som et flertal af de andre medlemsstats stemmer, der repræsenterer mindst tre femtedele af disse staters befolkninger.

7. Ministerrådet vedtager på grundlag af en henstilling fra Kommissionen de europæiske afgørelser og henstillinger, der er nævnt i stk. 8-11. Det træffer afgørelse uden at tage den pågældende medlemsstats repræsentants stemme i betragtning, og kvalificeret flertal defineres som et flertal af de andre medlemsstats stemmer, der repræsenterer mindst tre femtedele af disse stats befolkninger.

8. Konstaterer Ministerrådet, at dets henstillinger ikke er fulgt op af virkningsfulde foranstaltninger inden for den fastsatte frist, kan det offentliggøre sine henstillinger.

9. Unnlader en medlemsstat fortsat at efterkomme Ministerrådets henstillinger, kan Ministerrådet vedtage en europæisk afgørelse, der pålægger medlemsstaten inden for en bestemt frist at træffe forholdsregler med henblik på den nedbringelse af underskuddet, som Ministerrådet skønner nødvendig for at rette op på situationen.

I et sådant tilfælde kan Ministerrådet anmode den pågældende medlemsstat om at forelægge rapporter i henhold til en bestemt tidsplan for at undersøge denne medlemsstats tilpasningsbestrebelse.

10. Så længe en medlemsstat ikke efterkommer en europæisk afgørelse, der er vedtaget i overensstemmelse med stk. 9, kan Ministerrådet beslutte at anvende eller forstærke, alt efter situationen, en eller flere af følgende foranstaltninger:

- a) kræve, at den pågældende medlemsstat offentliggør yderligere oplysninger, der skal specificeres af Ministerrådet, før den udsteder obligationer og andre værdipapirer
- b) opfordre Den Europæiske Investeringsbank til at tage sin udlånspolitik over for den pågældende medlemsstat op til fornyet overvejelse
- c) kræve, at den pågældende medlemsstat deponerer et ikke-rentebærende beløb af en passende størrelse hos Unionen, indtil Ministerrådet mener, at det uforholdsmæssigt store underskud er blevet korrigeret
- d) pålægge bod af en passende størrelse.

Formanden for Ministerrådet underretter Europa-Parlamentet om de foranstaltninger, der er vedtaget.

11. Ministerrådet ophæver nogle af eller alle de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 6 og stk. 8-10, for så vidt det mener, at det uforholdsmæssigt store underskud i den pågældende medlemsstat er blevet korrigeret. Hvis Ministerrådet tidligere er fremkommet med offentlige henstillinger, fremsætter det, så snart afgørelsen efter stk. 8 er ophævet, en offentlig erklæring om, at der ikke længere er et uforholdsmæssigt stort underskud i den pågældende medlemsstat.

12. Den klageret, der er omhandlet i artikel III-265 og III-266, kan ikke udøves i forbindelse med stk. 1-6 og stk. 8-9.

13. Protokollen om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud indeholder yderligere bestemmelser vedrørende gennemførelsen af den procedure, der er beskrevet i denne artikel.

Der fastsættes passende foranstaltninger, der erstatter ovennævnte protokol, ved en europæisk lov vedtaget af Ministerrådet. Det træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank.

Med forbehold af de øvrige bestemmelser i dette stykke vedtager Ministerrådet på forslag af Kommissionen europæiske bekendtgørelser eller afgørelser om fastlæggelse af de nærmere regler og definitioner for anvendelsen af ovennævnte protokol. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

2. AFDELING

DEN MONETÆRE POLITIK

Artikel III-77

1. Hovedmålet for Det Europæiske System af Centralbanker er at fastholde prisstabilitet. Uden at denne målsætning derved berøres, støtter Det Europæiske System af Centralbanker de generelle økonomiske politikker i Unionen med henblik på at bidrage til gennemførelsen af Unionens mål som fastsat i artikel I-3. Det Europæiske System af Centralbanker handler i overensstemmelse med princippet om en åben markedsøkonomi med fri konkurrence, som fremmer en effektiv ressourceallokering, og i overensstemmelse med principperne i artikel III-69.

2. De grundlæggende opgaver, der skal udføres af Det Europæiske System af Centralbanker, er:

a) at formulere og gennemføre Unionens monetære politik

b) at foretage transaktioner i udenlandsk valuta i overensstemmelse med artikel III-228

c) at besidde og forvalte medlemsstaternes officielle valutareserver

d) at fremme betalingssystemernes smidige funktion.

3. Stk. 2, litra c), berører ikke medlemsstaternes regeringers besiddelse og forvaltning af arbejdsbeholdninger i udenlandske valutaer.

4. Den Europæiske Centralbank skal høres

a) om ethvert forslag til EU-retsakt inden for dens kompetenceområder

b) af de nationale myndigheder om ethvert udkast til retsforskrift inden for dens kompetenceområder, men inden for de rammer og på de betingelser, der fastsættes af Ministerrådet efter fremgangsmåden i artikel III-79, stk. 6.

Den Europæiske Centralbank kan forelægge udtalelser for EU-institutioner, -organer eller -agenturer eller nationale myndigheder om spørgsmål inden for dens kompetenceområder.

5. Det Europæiske System af Centralbanker bidrager til en smidig gennemførelse af de kompetente myndigheders politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter og det finansielle systems stabilitet.

6. Ved europæisk lov kan der overdrages Den Europæiske Centralbank specifikke opgaver i forbindelse med politikker vedrørende tilsyn med kreditinstitutter og andre finansielle institutioner bortset fra forsikringsselskaber. En sådan lov vedtages efter høring af Den Europæiske Centralbank.

Artikel III-78

1. Den Europæiske Centralbank har eneret til at bemyndige udstedelse af eurosedler i Unionen. Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker kan udstede eurosedler. De pengesedler, der udstedes af Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker, er de eneste, der har status som lovlige betalingsmidler i Unionen.

2. Medlemsstaterne kan udstede euromønter med forbehold af Den Europæiske Centralbanks godkendelse af omfanget heraf. Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage europæiske bekendtgørelser om foranstaltninger med henblik på at harmonisere den pålydende værdi og de tekniske specifikationer for alle mønter, som er bestemt til at sættes i omløb, i den udstrækning det er nødvendigt af hensyn til mønternes smidige omløb i Unionen. Ministerrådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Den Europæiske Centralbank.

Artikel III-79

1. Det Europæiske System af Centralbanker består af Den Europæiske Centralbank og de nationale centralbanker.

2. Den Europæiske Centralbank har status som juridisk person.

3. Det Europæiske System af Centralbanker styres af Den Europæiske Centralbanks besluttende organer, som er Styrelsesrådet og direktionen.

4. Statutten for Det Europæiske System af Centralbanker er nedfældet i protokollen om statutten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank.

5. Artikel 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24, 26, 32.2, 32.3, 32.4, 32.6, 33.1.a) og 36 i statutten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank kan ændres ved europæisk lov:

- a) enten på forslag af Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank
- b) eller på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank og efter høring af Kommissionen.

6. Ministerrådet vedtager europæiske bekendtgørelser og afgørelser om de foranstaltninger, der er nævnt i artikel 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 og 34.3 i statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet:

- a) enten på forslag af Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank
- b) eller på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank og efter høring af Kommissionen.

Artikel III-80

Under udøvelsen af de beføjelser og gennemførelsen af de opgaver og pligter, som de har fået pålagt ved forfatningen og statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank, må hverken Den Europæiske Centralbank, de nationale centralbanker eller medlemmerne af disses besluttende organer søge eller modtage instrukser fra EU-institutioner, -organer eller -agenturer, fra medlemsstaternes regeringer eller fra nogen anden side. Unionens institutioner, organer eller agenturer samt medlemsstaternes regeringer forpligter sig til at respektere dette princip og til ikke at søge at øve indflydelse på, hvordan medlemmerne af Den Europæiske Centralbanks eller af de nationale centralbankers besluttende organer udfører deres opgaver.

Artikel III-81

Hver medlemsstat sørger for, at dens nationale lovgivning, herunder statutterne for dens nationale centralbank, er forenelig med forfatningen og statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank.

Artikel III-82

1. Med henblik på at udføre de opgaver, der er pålagt Det Europæiske System af Centralbanker, skal Den Europæiske Centralbank i overensstemmelse med forfatningen og på de betingelser, der er fastsat i statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank, vedtage:

- a) europæiske bekendtgørelser, i det omfang det er nødvendigt for at gennemføre de opgaver, der er fastlagt i artikel 3.1, første led, og i artikel 19.1, 22 eller 25.2 i statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank, samt i tilfælde, der fastsættes i de europæiske bekendtgørelser og afgørelser, der er nævnt i artikel III-79, stk. 6
- b) europæiske afgørelser, der er nødvendige for at udføre de opgaver, der er pålagt Det Europæiske System af Centralbanker efter forfatningen og statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank
- c) henstillinger og udtalelser.

2. Den Europæiske Centralbank kan beslutte at offentliggøre sine europæiske afgørelser samt sine henstillinger og udtalelser.

3. Ministerrådet vedtager efter fremgangsmåden i artikel III-79, stk. 6, europæiske bekendtgørelser om fastsættelse af de grænser og vilkår, inden for hvilke Den Europæiske Centralbank er berettiget til at pålægge foretagender bøder eller tvangsbøder i tilfælde af manglende opfyldelse af forpligtelser i henhold til dens europæiske bekendtgørelser og afgørelser.

Artikel III-83

Med forbehold af Den Europæiske Centralbanks beføjelser indføres ved europæiske love eller rammelove de foranstaltninger, som er nødvendige for anvendelsen af euroen som medlemsstaternes fælles valuta. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Den Europæiske Centralbank.

3. AFDELING

INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER

Artikel III-84

1. Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd består af medlemmerne af Den Europæiske Centralbanks direktion og cheferne for de nationale centralbanker i medlemsstaterne uden dispensation som omhandlet i artikel III-91.

2. a) Direktionen består af formanden, næstformanden og fire andre medlemmer.

b) Formanden og næstformanden samt de øvrige medlemmer af direktionen udnævnes blandt personer, der er værdige i almindeligt omdømme, og som har professionel erfaring i monetære forhold eller i bankvæsen, efter fælles overenskomst mellem medlemsstaternes regeringer på stats- eller regeringschefsniveau, på grundlag af en indstilling fra Ministerrådet og efter høring af Europa-Parlamentet og Styrelsesrådet for Den Europæiske Centralbank.

Deres embedsperiode er på 8 år, og mandatet kan ikke fornyes.

Kun statsborgere i medlemsstaterne kan være medlemmer af direktionen.

Artikel III-85

1. Formanden for Ministerrådet og et medlem af Kommissionen kan uden stemmeret deltage i møderne i Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd.

Formanden for Ministerrådet kan fremsætte forslag til drøftelse i Den Europæiske Centralbanks Styrelsesråd.

2. Formanden for Den Europæiske Centralbank opfordres til at deltage i Ministerrådets møder, når det behandler spørgsmål vedrørende mål og opgaver for Det Europæiske System af Centralbanker.

3. Den Europæiske Centralbank fremsender en årsberetning om Det Europæiske System af Centralbankers aktiviteter og om den monetære politik i det foregående og det indeværende år til Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen samt til Det Europæiske Råd. Formanden for Den Europæiske Centralbank forelægger beretningen for Ministerrådet og for Europa-Parlamentet, som kan foranstalte en generel drøftelse på grundlag heraf.

Formanden for Den Europæiske Centralbank og de øvrige medlemmer af direktionen kan på anmodning af Europa-Parlamentet eller på eget initiativ høres af Europa-Parlamentets kompetente udvalg.

Artikel III-86

1. Med henblik på at fremme en samordning af medlemsstaternes politik i det fulde omfang, der er nødvendigt for det indre markeds funktion, oprettes der et økonomisk og finansielt udvalg.
2. Udvalget har til opgave:
  - a) at afgive udtalelser, enten på opfordring af Ministerrådet eller Kommissionen eller på eget initiativ, til brug for disse institutioner
  - b) at følge medlemsstaternes og Unionens økonomiske og finansielle situation og aflægge regelmæssige beretninger herom til Ministerrådet og Kommissionen, især om de finansielle forbindelser med tredjelande og internationale institutioner
  - c) med forbehold af artikel III-247 at bidrage til forberedelsen af Ministerrådets arbejde som nævnt i artikel III-48, artikel III-71, stk. 2, 3, 4 og 6, artikel III-72, III-74, III-75 og III-76, artikel III-77, stk. 6, artikel III-78, stk. 2, artikel III-79, stk. 5 og 6, artikel III-83, artikel III-90 og artikel III-92, stk. 2 og 3, artikel III-95, artikel III-96, stk. 2 og 3, og artikel III-224 og III-228 og at udføre andre rådgivende og forberedende opgaver, som Ministerrådet har pålagt det
  - d) mindst én gang om året at undersøge situationen med hensyn til kapitalbevægelser og friheden til at foretage betalinger, som den følger af anvendelsen af forfatningen og af Unionens retsakter; undersøgelsen skal omfatte alle foranstaltninger vedrørende kapitalbevægelser og betalinger; udvalget aflægger beretning til Kommissionen og Ministerrådet om resultaterne af denne undersøgelse.

Medlemsstaterne, Kommissionen og Den Europæiske Centralbank udnævner hver højst to medlemmer af udvalget.

3. Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen en europæisk afgørelse om fastlæggelse af de nærmere bestemmelser for sammensætningen af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg. Det træffer afgørelse efter høring af Den Europæiske Centralbank og dette udvalg. Formanden for Ministerrådet underretter Europa-Parlamentet om den pågældende afgørelse.
4. Ud over de opgaver, der er anført i stk. 2, følger udvalget, såfremt og så længe der findes medlemsstater med en dispensation som nævnt i artikel III-91, disse medlemsstaters monetære og finansielle situation samt deres generelle betalingssystem og aflægger regelmæssige beretninger herom til Ministerrådet og Kommissionen.

Artikel III-87

For så vidt angår spørgsmål, der falder ind under anvendelsesområdet for artikel III-71, stk. 4, artikel III-76 undtagen stk. 13, artikel III-83, III-90, artikel III-91, artikel III-92, stk. 3, og artikel III-228 kan Ministerrådet eller en medlemsstat anmode Kommissionen om alt efter tilfældet at fremsætte en henstilling eller et forslag. Kommissionen behandler sådanne anmodninger og forelægger straks Ministerrådet sine konklusioner.

3A. AFDELING

SPECIFIKKE BESTEMMELSER FOR MEDLEMSTATER, DER INDGÅR I EUROOMRÅDET

Artikel III-88

1. For at sikre Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde og i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i forfatningen vedtages der foranstaltninger for de medlemsstater, der indgår i euroområdet:
  - a) med henblik på at styrke samordningen af deres budgetdisciplin og overvågningen heraf
  - b) med henblik på for disse medlemsstater at udarbejde økonomisk-politiske retningslinjer, som skal være i overensstemmelse med dem, der er vedtaget for hele Unionen, samt at sikre overvågningen heraf.
2. I forbindelse med de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1, stemmer kun de medlemmer af Ministerrådet, der repræsenterer de medlemsstater, der indgår i euroområdet. Kvalificeret flertal defineres som et flertal af de stemmer, der afgives af repræsentanterne for eurolandene, og som repræsenterer mindst tre femtedele af disse staters befolkninger. Der kræves enstemmighed blandt disse medlemmer af Ministerrådet for så vidt angår retsakter, der kræver enstemmighed.

Artikel III-89

Bestemmelserne om afholdelse af møder mellem ministrene fra de medlemsstater, der indgår i euroområdet, fastlægges i protokollen vedrørende Eurogruppen.

Artikel III-90

1. For at sikre euroens plads i det internationale valutasystem vedtager Ministerrådet på forslag af Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank europæiske afgørelser til fastlæggelse af fælles holdninger vedrørende spørgsmål, der er af særlig interesse for Den Økonomiske og Monetære Union inden for rammerne af de kompetente internationale finansielle institutioner og konferencer.
2. I forbindelse med de foranstaltninger, der er nævnt i denne artikel, stemmer kun de medlemmer af Ministerrådet, der repræsenterer de medlemsstater, der indgår i euroområdet. Kvalificeret flertal defineres som et flertal af de stemmer, der afgives af repræsentanterne for eurolandene, og som repræsenterer mindst tre femtedele af disse staters befolkninger. Der kræves enstemmighed blandt disse medlemmer af Ministerrådet for så vidt angår retsakter, der kræver enstemmighed.
3. Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage passende foranstaltninger for at sikre en samlet repræsentation inden for rammerne af de internationale finansielle institutioner og konferencer. Procedurebestemmelserne i stk. 1 og 2 finder anvendelse.

4. AFDELING

OVERGANGSBESTEMMELSER

Artikel III-91

1. Medlemsstater, om hvilke Ministerrådet ikke har besluttet, at de opfylder de nødvendige betingelser for indførelse af euroen, benævnes i det følgende: "medlemsstater med dispensation".
2. Følgende bestemmelser i forfatningen gælder ikke for medlemsstater med dispensation:
  - a) vedtagelse af de dele af de overordnede retningslinjer for de økonomiske politikker, der vedrører euroområdet generelt (artikel III-71, stk. 2)
  - b) bindende midler til at afhjælpe uforholdsmæssigt store underskud (artikel III-76, stk. 9 og 10)
  - c) mål og opgaver for Det Europæiske System af Centralbanker (artikel III-77, stk. 1, 2, 3 og 5)
  - d) udstedelse af euro (artikel III-78)
  - e) Den Europæiske Centralbanks retsakter (artikel III-82)
  - f) foranstaltninger vedrørende anvendelsen af euroen (artikel III-83)
  - g) valutaaftaler og andre foranstaltninger vedrørende valutapolitikken (artikel III-228)
  - h) udnævnelse af medlemmerne af Den Europæiske Centralbanks direktion (artikel III-84, stk. 2, litra b)).

I ovennævnte artikler forstås derfor ved "medlemsstater" medlemsstater uden dispensation.

3. Medlemsstater med dispensation og deres nationale centralbanker er i overensstemmelse med kapitel IX i statutten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank udelukket fra rettighederne og forpligtelserne inden for Det Europæiske System af Centralbanker.
4. Stemmerettighederne for de medlemmer af Ministerrådet, der repræsenterer medlemsstater med dispensation, suspenderes i forbindelse med Ministerrådets vedtagelse af de foranstaltninger, der er nævnt i de i stk. 2 anførte artikler. Kvalificeret flertal defineres i dette tilfælde som et flertal af de stemmer, der afgives af repræsentanterne for medlemsstater uden dispensation, og som repræsenterer mindst tre femtedele af disse staters befolkninger. Der kræves enstemmighed blandt disse medlemsstater for så vidt angår retsakter, der kræver enstemmighed.

Artikel III-92

1. Mindst en gang hvert andet år eller på anmodning af en medlemsstat med dispensation aflægger Kommissionen og Den Europæiske Centralbank beretning til Ministerrådet om de fremskridt, der gøres af medlemsstater med dispensation for så vidt angår opfyldelse af deres forpligtelser med hensyn til virkeliggørelsen af Den Økonomiske og Monetære Union. Disse beretninger skal omfatte en undersøgelse af, hvorvidt hver af de pågældende medlemsstaters nationale lovgivning, herunder den nationale centralbanks statut, er forenelig med artikel III-80 og III-81 samt med statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank. I beretningerne skal det ligeledes undersøges, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens ved, at hver af de pågældende medlemsstater har opfyldt følgende kriterier:

- a) en høj grad af prisstabilitet; dette vil fremgå af en inflationstakt, som ligger tæt op ad inflationstakten i de højst tre medlemsstater, der har nået de bedste resultater med hensyn til prisstabilitet
- b) holdbare offentlige finanser; dette vil fremgå af, at medlemsstaten har opnået en offentlig budgetstilling, der ikke udviser et uforholdsmæssigt stort underskud som fastslået i henhold til artikel III-76, stk. 6
- c) overholdelse af de normale udsvingsmargener i valutakursmekanismen i mindst to år uden devaluering over for euroen
- d) den varige karakter af den konvergens, medlemsstaten med dispensation har opnået, samt af dens deltagelse i valutakursmekanismen som afspejlet i de langfristede rentesatser.

De fire kriterier, der er nævnt i dette stykke, og de relevante tidsrum, de skal overholdes i, er præciseret nærmere i protokollen om konvergenskriterierne. Kommissionens og Den Europæiske Centralbanks beretninger skal også omhandle resultaterne af markedsintegrationen, situationen for og udviklingen i betalingsbalancens løbende poster og en redegørelse for udviklingen i enhedslønnekostningerne og andre prisindeks.

2. Efter høring af Europa-Parlamentet og efter drøftelse i Det Europæiske Råd vedtager Ministerrådet på forslag af Kommissionen en europæisk afgørelse, hvori det fastsættes, hvilke medlemsstater med dispensation der opfylder de nødvendige betingelser på grundlag af kriterierne i stk. 1, og ophæver de pågældende medlemsstaters dispensation.

3. Hvis det i overensstemmelse med fremgangsmåden i stk. 2 besluttes at ophæve en dispensation, vedtager Ministerrådet på forslag af Kommissionen med enstemmighed blandt de medlemmer, der repræsenterer medlemsstaterne uden dispensation, og den berørte medlemsstat europæiske bekendtgørelser eller afgørelser, der uigenkaldeligt fastsætter den kurs, til hvilken euroen træder i stedet for denne berørte medlemsstats valuta, og fastlægger de andre foranstaltninger, som er nødvendige for indførelse af euroen som fælles valuta i den pågældende medlemsstat. Ministerrådet træffer afgørelse efter høring af Den Europæiske Centralbank.

Artikel III-93

1. Hvis og så længe der er medlemsstater med dispensation, og med forbehold af artikel III-79, stk. 3, nedsættes Den Europæiske Centralbanks Generelle Råd, jf. artikel 45 i statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank, som Den Europæiske Centralbanks tredje besluttende organ.
2. Hvis og så længe der er medlemsstater med dispensation, har Den Europæiske Centralbank for så vidt angår de pågældende medlemsstater til opgave at
  - a) styrke samarbejdet mellem medlemsstaternes centralbanker
  - b) styrke samordningen af medlemsstaternes monetære politik med henblik på at sikre prisstabilitet
  - c) overvåge valutakursmekanismens funktion
  - d) afholde konsultationer vedrørende spørgsmål, der falder ind under de nationale centralbankers kompetence, og som berører de finansielle institutioners og markeders stabilitet
  - e) udøve de opgaver, der først blev udøvet af Den Europæiske Fond for Monetært Samarbejde og dernæst af Det Europæiske Monetære Institut.

Artikel III-94

Hver medlemsstat med dispensation behandler sin valutakurspolitik som et spørgsmål af fælles interesse. Medlemsstaten tager i denne forbindelse hensyn til erfaringer fra samarbejdet inden for rammerne af valutakursmekanismen.

Artikel III-95

1. Såfremt en medlemsstat med dispensation har vanskeligheder eller alvorligt trues af vanskeligheder med hensyn til sin betalingsbalance, enten som følge af uligevægt på dens globale betalingsbalance eller som følge af arten af den valuta, den råder over, og navnlig når disse vanskeligheder vil kunne bringe det indre markeds funktion eller virkeliggørelsen af den fælles handelspolitik i fare, indleder Kommissionen straks en undersøgelse af situationen i den pågældende stat og af de foranstaltninger, som denne har truffet eller kan træffe i henhold til forfatningen under anvendelse af alle til rådighed stående midler. Kommissionen angiver de foranstaltninger, som den henstiller til den pågældende medlemsstat at træffe.

Såfremt de af en medlemsstat med dispensation trufne forholdsregler og de af Kommissionen foreslåede foranstaltninger viser sig utilstrækkelige til at afhjælpe de opståede eller truende vanskeligheder, skal Kommissionen efter at have indhentet udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg rette henstilling til Ministerrådet om ydelse af gensidig bistand og passende former herfor.

Kommissionen holder regelmæssigt Ministerrådet underrettet om situationen og dens udvikling.

2. Ministerrådet træffer afgørelse om ydelse af gensidig bistand; det vedtager europæiske bekendtgørelser eller afgørelser, som fastlægger vilkårene for og den nærmere udformning af denne bistand. Den gensidige bistand kan især gå ud på:

- a) fælles optræden over for andre internationale organisationer, til hvilke medlemsstaterne med dispensation kan henvende sig
- b) foranstaltninger, som er nødvendige for at undgå omlægninger i samhandelen, når den medlemsstat med dispensation, der er i vanskeligheder, opretholder eller genindfører kvantitative restriktioner over for tredjelande
- c) ydelse af kreditter i begrænset omfang fra de øvrige medlemsstater under forbehold af deres samtykke.

3. Godkender Ministerrådet ikke den gensidige bistand, hvormod Kommissionen har rettet henstilling, eller er den ydede bistand og de truffene foranstaltninger utilstrækkelige, bemyndiger Kommissionen den medlemsstat med dispensation, der er i vanskeligheder, til at træffe beskyttelsesforanstaltninger på de vilkår og i den nærmere udformning, som Kommissionen fastsætter.

Ministerrådet kan tilbagekalde denne bemyndigelse og ændre vilkårene for og udformningen af beskyttelsesforanstaltningerne.

Artikel III-96

1. Opstår der en pludselig betalingsbalancekrise, og vedtages der ikke omgående en retsakt i henhold til artikel III-90, stk. 2, kan en medlemsstat med dispensation i forebyggende øjemed træffe de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger. Disse foranstaltninger skal medføre mindst mulig forstyrrelse i det indre markeds funktion og må ikke gå ud over, hvad der er absolut nødvendigt for at afhjælpe de pludseligt opståede vanskeligheder.

2. Kommissionen og de øvrige medlemsstater skal underrettes om disse beskyttelsesforanstaltninger senest ved deres ikrafttræden. Kommissionen kan anbefale Ministerrådet, at der ydes gensidig bistand i henhold til artikel III-95.

3. Efter udtalelse fra Kommissionen og høring af Det Økonomiske og Finansielle Udvalg kan Ministerrådet vedtage en afgørelse om, at den pågældende medlemsstat skal ændre, udsætte eller ophæve ovennævnte beskyttelsesforanstaltninger.

KAPITEL III

POLITIKKER PÅ ANDRE SPECIFIKKE OMRÅDER

1. AFDELING

BESKÆFTIGELSE

Artikel III-97

Unionen og medlemsstaterne arbejder i henhold til denne afdeling på at udvikle en samordnet strategi for beskæftigelse og især for fremme af en veluddannet, velkvalificeret og smidig arbejdsstyrke og arbejdsmarkeder, som reagerer på økonomiske forandringer, med henblik på at nå de mål, der er fastsat i artikel I-3.

Artikel III-98

1. Medlemsstaterne bidrager med deres beskæftigelsespolitikker til at nå de mål, der er nævnt i artikel III-97, på en måde, som er i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politikker, der vedtages i henhold til artikel III-71, stk. 2.
2. Under hensyn til national praksis for så vidt angår arbejdsmarkedets parter ansvar betragter medlemsstaterne beskæftigelsesfremme som et spørgsmål af fælles interesse og samordner deres indsats i den henseende i Ministerrådet i overensstemmelse med artikel III-100.

Artikel III-99

1. Unionen bidrager til et højt beskæftigelsesniveau ved at tilskynde til samarbejde mellem medlemsstaterne og ved at støtte og i nødvendigt omfang supplere deres indsats. Den respekterer i den forbindelse fuldt ud medlemsstaternes kompetence.
2. Målsætningen om et højt beskæftigelsesniveau skal tages med i overvejelserne ved udformningen og gennemførelsen af Unionens politikker og aktiviteter.

Artikel III-100

1. Det Europæiske Råd gennemgår hvert år beskæftigelsessituationen i Unionen og vedtager konklusioner herom på grundlag af en fælles årsrapport fra Ministerrådet og Kommissionen.

2. På grundlag af Det Europæiske Råds konklusioner vedtager Ministerrådet hvert år på forslag af Kommissionen retningslinjer, som medlemsstaterne skal tage hensyn til i deres egne beskæftigelsespolitikker. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet, Regionsudvalget, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Beskæftigelsesudvalget.

Disse retningslinjer skal være i overensstemmelse med de overordnede retningslinjer, der vedtages i henhold til artikel III-71, stk. 2.

3. Hver medlemsstat forelægger Ministerrådet og Kommissionen en årsrapport om de vigtigste bestemmelser, den har truffet til gennemførelse af sin beskæftigelsespolitik på baggrund af retningslinjerne for beskæftigelse som nævnt i stk. 2.

4. På grundlag af de rapporter, der er nævnt i stk. 3, og efter at have hørt Beskæftigelsesudvalget foretager Ministerrådet hvert år en gennemgang af gennemførelsen af medlemsstaternes politikker på baggrund af retningslinjerne for beskæftigelse. Ministerrådet kan efter henstilling fra Kommissionen vedtage henstillinger, som det retter til medlemsstaterne.

5. På grundlag af resultaterne af denne gennemgang forelægger Ministerrådet og Kommissionen Det Europæiske Råd en fælles årsrapport om beskæftigelsessituationen i Unionen og om gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen.

Artikel III-101

Ved europæiske love eller rammelove kan der fastsættes tilskyndelsesforanstaltninger, der skal fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og støtte deres indsats på beskæftigelsesområdet gennem initiativer, der tager sigte på at udvikle en udveksling af oplysninger og bedste praksis, og som skal sikre komparativ analysevirksomhed og rådgivning samt fremme fornyende metoder og evaluere erfaringer, navnlig ved hjælp af pilotprojekter. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

De europæiske love eller rammelove indebærer ikke harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Artikel III-102

Ministerrådet vedtager med simpelt flertal en europæisk afgørelse om nedsættelse af et beskæftigelsesudvalg af rådgivende karakter, som skal fremme samordningen mellem medlemsstaterne af beskæftigelses- og arbejdsmarkedspolitikkerne. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

Udvalget har til opgave:

- a) at overvåge beskæftigelsessituationen og beskæftigelsespolitikkerne i medlemsstaterne og Unionen

- b) med forbehold af artikel III-247 at afgive udtalelser på Ministerrådets eller Kommissionens anmodning eller på eget initiativ og at bidrage til forberedelsen af Ministerrådets arbejde som nævnt i artikel III-100.

Udvalget hører under opfyldelsen af sit mandat arbejdsmarkedets parter.

Hver medlemsstat og Kommissionen udpeger to medlemmer af udvalget.

2. AFDELING

SOCIAL- OG ARBEJDSMARKEDSPOLITIKKEN

Artikel III-103

Unionen og medlemsstaterne, der er opmærksomme på de grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, der bl.a. er fastlagt i den europæiske socialpakt undertegnet i Torino den 18. oktober 1961 og i fællesskabspagten af 1989 om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, har som mål fremme af beskæftigelsen, forbedring af leve- og arbejdsvilkårene for herigennem at muliggøre en stadig stigende udjævning af disse vilkår, passende social beskyttelse, dialog på arbejdsmarkedet, udvikling af de menneskelige ressourcer, der skal muliggøre et varigt højt beskæftigelsesniveau, og bekæmpelse af social udstødelse.

Med henblik herpå handler Unionen og medlemsstaterne under hensyn til forskellene i national praksis, særlig på overenskomstområdet, samt til nødvendigheden af at opretholde EU-økonomiens konkurrenceevne.

De er af den opfattelse, at en sådan udvikling vil blive en følge såvel af det indre markeds funktion, der vil fremme en harmonisering af de sociale ordninger, som af de i forfatningen foreskrevne procedurer og af den indbyrdes tilnærmelse af love og administrativt fastsatte bestemmelser.

Artikel III-104

1. Med henblik på at virkeliggøre de i artikel III-103 fastlagte mål støtter og supplerer Unionen medlemsstaternes indsats på følgende områder:

- a) forbedring af især arbejdsmiljøet for at beskytte arbejdstagernes sundhed og sikkerhed
- b) arbejdsvilkårene
- c) arbejdstagernes sociale sikring og sociale beskyttelse
- d) beskyttelse af arbejdstagerne ved ophævelse af en arbejdskontrakt
- e) information og høring af arbejdstagerne
- f) repræsentation af og kollektivt forsvar for arbejdstagernes og arbejdsgivernes interesser, herunder medbestemmelse, jf. dog stk. 6
- g) beskæftigelsesvilkår for tredjelandsstatsborgere, der opholder sig lovligt på Unionens område

- h) integration af personer, der er udstødt fra arbejdsmarkedet, jf. dog artikel III-83
- i) lige muligheder for mænd og kvinder på arbejdsmarkedet og ligebehandling i arbejdet
- j) bekæmpelse af social udstødelse
- k) modernisering af de sociale beskyttelsessystemer, jf. dog litra c).

2. Med henblik herpå kan der:

- a) ved europæiske love eller rammelove vedtages foranstaltninger til fremme af samarbejdet mellem medlemsstaterne gennem initiativer, der tager sigte på at opnå større viden, udvikle udvekslingen af oplysninger og bedste praksis, fremme nytænkning og vurdere erfaringerne, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser
- b) ved europæiske rammelove på de i stk. 1, litra a)-i), nævnte områder fastsættes minimumsforskrifter, der skal gennemføres gradvis under hensyn til de vilkår og tekniske bestemmelser, der gælder i hver af medlemsstaterne. I de europæiske rammelove skal det undgås at pålægge administrative, finansielle og retlige byrder af en sådan art, at de hæmmer oprettelse og udvikling af små og mellemstore virksomheder.

I alle tilfælde vedtages de europæiske love eller rammelove efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Uanset stk. 2 vedtages europæiske love eller rammelove på de i stk. 1, litra c), d), f) og g), nævnte områder af Ministerrådet med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet, Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage en europæisk afgørelse med henblik på at lade den almindelige lovgivningsprocedure gælde for stk. 1, litra d), f) og g). Det træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

4. En medlemsstat kan overlade det til arbejdsmarkedets parter, efter en fælles anmodning fra disse, at gennemføre europæiske rammelove, der er vedtaget i henhold til stk. 2.

I så tilfælde sikrer den sig, at arbejdsmarkedets parter senest på den dato, hvor en europæisk rammeloV skal være gennemført, har indført de nødvendige bestemmelser ad aftalemæssig vej, idet den skal træffe de nødvendige foranstaltninger for på et hvilket som helst tidspunkt at være i stand til at sikre de resultater, der er foreskrevet i den pågældende rammeloV.

5. Europæiske love og rammelove, som vedtages i henhold til denne artikel,

- a) anfægter ikke medlemsstaternes mulighed for at fastlægge de grundlæggende principper i deres sociale sikringsordninger og må ikke i væsentligt omfang berøre den økonomiske balance i disse ordninger

- b) er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger, når de er forenelige med forfatningen.
6. Denne artikel gælder ikke for lønforhold, organisationsret, strejkeret eller ret til lockout.

Artikel III-105

1. Kommissionen har til opgave at fremme konsultationen af arbejdsmarkedets parter på EU-plan og vedtager alle nødvendige foranstaltninger med henblik på at lette dialogen mellem dem, idet den samtidig sørger for en afbalanceret støtte til begge parter.
2. Med henblik herpå konsulterer Kommissionen arbejdsmarkedets parter om de mulige retningslinjer for en EU-indsats, før den fremsætter forslag på det sociale og arbejdsmarkedspolitiske område.
3. Hvis Kommissionen efter denne konsultation finder en EU-indsats hensigtsmæssig, konsulterer den arbejdsmarkedets parter om indholdet af det påtænkte forslag. Arbejdsmarkedets parter afgiver en udtalelse eller om nødvendigt en henstilling til Kommissionen.
4. I forbindelse med denne konsultation kan arbejdsmarkedets parter meddele Kommissionen, at de ønsker at indlede processen i artikel III-106. Varigheden af proceduren må ikke overstige 9 måneder, medmindre arbejdsmarkedets parter og Kommissionen i fællesskab træffer beslutning om en forlængelse.

Artikel III-106

1. Dialogen mellem arbejdsmarkedets parter på EU-plan kan, hvis parterne finder det ønskeligt, føre til overenskomstmæssige forbindelser, herunder aftaler.
2. Iværksættelsen af aftaler, der indgås på EU-plan, finder sted enten efter de procedurer og den praksis, arbejdsmarkedets parter og medlemsstaterne normalt anvender, eller i spørgsmål under artikel III-104 efter fælles anmodning fra de underskrivende parter ved europæiske bekendtgørelser eller afgørelser, som Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen. Europa-Parlamentet underrettes.

Når den pågældende aftale indeholder en eller flere bestemmelser, der vedrører et af de områder, hvor der kræves enstemmighed i henhold til artikel III-104, stk. 3, træffer Ministerrådet afgørelse med enstemmighed.

Artikel III-107

Med henblik på at virkeliggøre de i artikel III-103 fastlagte mål og med forbehold af forfatningens øvrige bestemmelser fremmer Kommissionen samarbejdet mellem medlemsstaterne og letter samordningen af deres indsats på samtlige områder inden for social- og arbejdsmarkedspolitikken, der er omfattet af denne afdeling, navnlig i spørgsmål vedrørende:

- a) beskæftigelse
- b) arbejdsret og arbejdsvilkår
- c) almindelig og videregående faglig uddannelse
- d) social sikring
- e) forebyggelse af arbejdsulykker og erhvervssygdomme
- f) sundhedsforskrifter for arbejde
- g) organisationsretten og retten til kollektive forhandlinger mellem arbejdsgivere og arbejdstagere.

Med henblik herpå skal Kommissionen i nær kontakt med medlemsstaterne foretage undersøgelser, afgive udtalelser og tilrettelægge samråd både med hensyn til spørgsmål af national karakter og til spørgsmål af interesse for internationale organisationer, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

Kommissionen hører Det Økonomiske og Sociale Udvalg, inden den afgiver de i denne artikel nævnte udtalelser.

Artikel III-108

1. Hver medlemsstat gennemfører princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde eller arbejde af samme værdi.
2. Ved løn forstås i denne artikel den almindelige grund- eller minimumsløn og alle andre ydelser, som arbejdstageren som følge af arbejdsforholdet modtager fra arbejdsgiveren direkte eller indirekte i penge eller naturalier.

Lige løn uden forskelsbehandling baseret på køn indebærer:

- a) at den løn, der ydes for samme akkordlønnede arbejde, fastsættes på samme beregningsgrundlag
  - b) at den løn, der ydes for tidlønnet arbejde, er den samme for samme slags arbejde.
3. Ved europæiske love eller rammelove indføres der foranstaltninger, som skal sikre anvendelsen af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv, herunder princippet om lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

4. For i praksis at sikre fuld ligestilling mellem mænd og kvinder på arbejdsmarkedet er princippet om ligebehandling ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller vedtager foranstaltninger, der tager sigte på at indføre specifikke fordele, der har til formål at gøre det lettere for det underrepræsenterede køn at udøve en erhvervsaktivitet eller at forebygge eller opveje ulemper i den erhvervsmæssige karriere.

Artikel III-109

Medlemsstaterne bestræber sig på at opretholde det bestående ligeværd mellem deres ordninger vedrørende betalt frihed.

Artikel III-110

Kommissionen udarbejder hvert år en rapport om udviklingen i gennemførelsen af målene i artikel III-98, herunder om den demografiske situation i Unionen. Den fremsender denne rapport til Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel III-111

Ministerrådet vedtager med simpelt flertal en europæisk afgørelse om nedsættelse af et udvalg for social beskyttelse af rådgivende karakter, der skal fremme samarbejdet om social beskyttelse mellem medlemsstaterne og med Kommissionen. Ministerrådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

Udvalget har til opgave:

- a) at følge den sociale situation og udviklingen i politikkerne vedrørende social beskyttelse i medlemsstaterne og i Unionen
- b) at fremme udvekslingen af oplysninger, erfaringer og god praksis mellem medlemsstaterne og med Kommissionen
- c) med forbehold af artikel III-247 at udarbejde rapporter, afgive udtalelser eller iværksætte andre aktiviteter på de områder, der hører under dets kompetence, på Ministerrådets eller Kommissionens anmodning eller på eget initiativ.

Under udøvelsen af sit mandat etablerer udvalget hensigtsmæssige kontakter med arbejdsmarkedets parter.

Hver medlemsstat og Kommissionen udpeger to medlemmer af udvalget.

Artikel III-112

Kommissionens årsberetning til Europa-Parlamentet skal indeholde et særligt kapitel om udviklingen inden for de sociale forhold i Unionen.

Europa-Parlamentet kan opfordre Kommissionen til at afgive redegørelser om særlige spørgsmål vedrørende de sociale forhold.

1. underafdeling

Den Europæiske Socialfond

Artikel III-113

For at forbedre arbejdskraftens beskæftigelsesmuligheder inden for det indre marked og således bidrage til en højnelse af levestandarden oprettes der en europæisk socialfond, der skal lette arbejdskraftens adgang til beskæftigelse og fremme dens geografiske og faglige bevægelighed inden for Unionen samt lette tilpasningen til industrielle ændringer og til ændringer i produktionssystemerne, navnlig ved erhvervsuddannelse og omskoling.

Artikel III-114

Kommissionen administrerer fonden.

Den bistås i dette arbejde af et udvalg, der ledes af et medlem af Kommissionen, og som er sammensat af repræsentanter for medlemsstaterne samt for arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationerne.

Artikel III-115

Gennemførelsesforanstaltningerne vedrørende Den Europæiske Socialfond fastsættes ved europæisk lov. En sådan lov vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. AFDELING

ØKONOMISK, SOCIAL OG TERRITORIAL SAMHØRIGHED

Artikel III-116

For at fremme en harmonisk udvikling af Unionen som helhed udvikler og fortsætter denne sin indsats for at styrke sin økonomiske, sociale og territoriale samhørighed.

Unionen stræber navnlig efter at formindske forskellene mellem de forskellige områders udviklingsniveauer og forbedre situationen for de mindst begunstigede områder eller øer, herunder landdistrikter.

Artikel III-117

Medlemsstaterne fører deres økonomiske politik og samordner denne med henblik på tillige at nå de mål, der er fastlagt i artikel III-116. Udformningen og gennemførelsen af Unionens politikker og aktiviteter samt gennemførelsen af det indre marked skal ske under hensyntagen til disse mål og skal bidrage til deres virkeliggørelse. Unionen støtter ligeledes denne virkeliggørelse med den virksomhed, som den udøver gennem strukturfondene (Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, Den Europæiske Socialfond og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling), Den Europæiske Investeringsbank og andre eksisterende finansielle instrumenter.

Kommissionen aflægger hvert tredje år rapport til Europa-Parlamentet, Ministerrådet, Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg om fremskridtene i forbindelse med virkeliggørelsen af den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed, og om hvordan de forskellige midler efter denne artikel har bidraget hertil. Rapporten ledsages om nødvendigt af passende forslag.

Alle specifikke foranstaltninger ud over fondene med forbehold af de foranstaltninger, der vedtages som led i Unionens øvrige politikker, kan fastsættes ved europæisk lov eller rammelov. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel III-118

Den Europæiske Fond for Regionaludvikling skal bidrage til at udligne de største regionale skævheder i Unionen ved at deltage i udviklingen og strukturtilpasningen af de områder, der er bagefter i udvikling, og i omstillingen af de industriområder, der er i tilbagegang.

Artikel III-119

Med forbehold af artikel III-120 fastlægges strukturfondenes opgaver, hovedmål og indretning ved europæiske love, hvilket kan omfatte en sammenlægning af fondene, de almindelige regler, der skal gælde for fondene, samt de nødvendige bestemmelser for at sikre disses effektivitet og samordningen mellem fondene indbyrdes og med andre eksisterende finansielle instrumenter.

En samhörighedsfond oprettet ved europæisk lov yder finansielle bidrag til projekter inden for miljø og transeuropæiske net på transportinfrastrukturområdet.

I alle tilfælde vedtages de europæiske love efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed indtil den 1. januar 2007.

Artikel III-120

Gennemførelsesforanstaltningerne vedrørende Den Europæiske Fond for Regionaludvikling fastsættes ved europæiske love. Lovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

For så vidt angår Den Europæiske Udviklings- og Garantifond for Landbruget, Udviklingssektionen, og Den Europæiske Socialfond finder henholdsvis artikel III-127 og III-115 anvendelse.

4. AFDELING

LANDBRUG OG FISKERI

Artikel III-121

Unionen fastlægger og gennemfører en fælles landbrugs- og fiskeripolitik.

Ved landbrugsvarer forstås jordbrugsprodukter, husdyrbrugsprodukter og fiskeriprodukter samt varer, der direkte er forbundet med disse produkter, og som har undergået en første bearbejdning. Ved omtale af den fælles landbrugspolitik eller af landbruget og ved anvendelse af udtrykket "landbrugs-" er fiskeri også omfattet under hensyntagen til denne sektors særlige karakteristika.

Artikel III-122

1. Det indre marked omfatter tillige landbruget og handelen med landbrugsvarer.
2. Bestemmelserne vedrørende det indre markeds oprettelse finder anvendelse på landbrugsvarer, medmindre andet er bestemt i artikel III-123 - III-128.
3. De varer, der er opregnet i bilag I*, er omfattet af artikel III-123 - III-128.
4. Det indre markeds funktion og udvikling skal for så vidt angår landbrugsvarerne ledsages af udformningen af en fælles landbrugspolitik.

Artikel III-123

1. Den fælles landbrugspolitik har til formål:
  - a) at forøge landbrugets produktivitet ved fremme af den tekniske udvikling, ved rationalisering af landbrugsproduktionen og ved den bedst mulige anvendelse af produktionsfaktorerne, især arbejdskraften
  - b) herigennem at sikre landbrugsbefolkningen en rimelig levestandard, især ved en forhøjelse af de individuelle indkomster for de i landbruget beskæftigede personer
  - c) at stabilisere markederne
  - d) at sikre forsyningerne
  - e) at sikre forbrugerne rimelige priser på landbrugsvarer.
2. Ved udarbejdelsen af den fælles landbrugspolitik og de særlige foranstaltninger, som den kan medføre, tages der hensyn til:
  - a) landbrugserhvervets særlige karakter, der følger af landbrugets sociale struktur og af de strukturelle og naturbetingede forskelle mellem de forskellige landbrugsområder

---

* Dette bilag, der svarer til bilag I i TEF, er endnu ikke udarbejdet.
CONV 850/03

- b) nødvendigheden af, at ønskelige tilpasninger gennemføres gradvis
- c) den kendsgerning, at landbruget i medlemsstaterne udgør en sektor, som er snævert forbundet med økonomien som helhed.

Artikel III-124

1. Med henblik på at nå de i artikel III-123 nævnte mål oprettes en fælles ordning for markederne for landbrugsvarer.

Alt efter varenes art skal denne markedsordning antage en af nedennævnte former:

- a) fælles konkurrenceregler
- b) en tvungen samordning af de forskellige nationale markedsordninger
- c) en europæisk markedsordning.

2. Den fælles ordning under en af de i stk. 1 nævnte former kan omfatte alle foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de i artikel III-123 fastsatte mål, især prisregulering, støtte til såvel produktion som afsætning af de forskellige varer, oplagrings- og udligningsordninger samt fælles ordninger til stabilisering af ind- eller udførsel.

Den fælles ordning skal begrænses til at forfølge de i artikel III-123 anførte mål og skal udelukke enhver form for forskelsbehandling af Unionens producenter eller forbrugere.

En eventuel fælles prispolitik skal baseres på fælles kriterier og ensartede beregningsmetoder.

3. Med henblik på at muliggøre, at formålet med den i stk. 1 nævnte fælles ordning nås, kan der oprettes en eller flere struktur- og garantifonde for landbruget.

Artikel III-125

Med henblik på at nå de i artikel III-123 anførte mål kan der inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik navnlig fastsættes bestemmelser om:

- a) en effektiv samordning af de bestræbelser, der udfoldes inden for faglig uddannelse, forskning og landbrugsfaglig oplysning; denne samordning kan indebære, at projekter eller institutioner finansieres i fællesskab,
- b) fælles foranstaltninger med henblik på udvidelse af forbruget af visse varer.

Artikel III-126

1. Afdelingen om konkurrenceregler finder kun anvendelse på produktionen af og handelen med landbrugsvarer i det omfang, der er fastsat ved europæisk lov eller rammelov i overensstemmelse med artikel III-127, stk. 2, samt under hensyntagen til målene i artikel III-123.
2. Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage en europæisk bekendtgørelse eller afgørelse om tilladelse til at yde støtte:
  - a) med henblik på at beskytte bedrifter, der er ugunstigt stillet som følge af strukturelle eller naturbetingede forhold
  - b) inden for rammerne af økonomiske udviklingsprogrammer.

Artikel III-127

1. Kommissionen fremlægger forslag om udarbejdelse og iværksættelse af den fælles landbrugspolitik, herunder også om afløsning af nationale markedsordninger med en af de i artikel III-124, stk. 1, nævnte former for fælles ordning, og om iværksættelse af de foranstaltninger, der er nævnt i denne afdeling.

Disse forslag tager hensyn til sammenhængen mellem de landbrugsspørgsmål, som er nævnt i denne afdeling.

2. Den fælles markedsordning, der er nævnt i artikel III-124, stk. 1, samt de øvrige bestemmelser, der er nødvendige for at virkeliggøre målsætningerne for den fælles landbrugs- og fiskeripolitik, fastsættes ved europæisk lov eller rammelov.
3. Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen europæiske bekendtgørelser eller afgørelser om fastsættelse af priser, afgifter, støtte og kvantitative begrænsninger samt om fastsættelse og fordeling af fiskerimuligheder.
4. På de i stk. 2 anførte betingelser kan den fælles ordning, der er nævnt i artikel III-124, stk. 1, afløse nationale markedsordninger, såfremt:
  - a) den fælles ordning yder medlemsstater, der modsætter sig en sådan afløsning, og som har en national ordning for vedkommende produktion, tilsvarende garantier for de pågældende producenters beskæftigelse og levestandard, når der tages hensyn til det tempo, hvori den mulige tilpasning og nødvendige specialisering kan gennemføres, og
  - b) denne ordning sikrer samhandelen inden for Unionen betingelser svarende til dem, der gælder på et nationalt marked.

5. Såfremt der er tilvejebragt en fælles ordning for visse råvarer, medens der endnu ikke findes en fælles ordning for de hertil svarende forarbejdede produkter, kan de pågældende råvarer indføres fra lande uden for Unionen, hvis de anvendes til fremstilling af forarbejdede produkter, som er bestemt til udførsel til tredjelande.

Artikel III-128

Såfremt en vare i en medlemsstat er underkastet en national markedsordning eller en anden indenlandsk regulering med tilsvarende virkning, som i konkurrencemæssig henseende påvirker en lignende produktion i en anden medlemsstat, pålægger medlemsstaterne vedkommende vare en udligningsafgift ved indførslen fra den medlemsstat, i hvilken markedsordningen eller reguleringen findes, medmindre denne medlemsstat pålægger en udligningsafgift ved udførslen.

Kommissionen vedtager europæiske bekendtgørelser eller afgørelser om fastsættelse af disse afgifter på det niveau, som er nødvendigt for at genoprette ligevægten; den kan ligeledes tillade anvendelsen af andre foranstaltninger på de vilkår og i den nærmere udformning, som den fastsætter.

5. AFDELING

MILJØ

Artikel III-129

1. Unionens politik på miljøområdet bidrager til at forfølge følgende mål:
  - a) bevarelse, beskyttelse og forbedring af miljøkvaliteten
  - b) beskyttelse af menneskers sundhed
  - c) en forsigtig og rationel udnyttelse af naturressourcerne
  - d) fremme på internationalt plan af foranstaltninger til løsning af de regionale og globale miljøproblemer.
2. Unionens politik på miljøområdet tager sigte på et højt beskyttelsesniveau under hensyntagen til de forskelligartede forhold, der gør sig gældende i de forskellige områder i Unionen. Den bygger på forsigtighedsprincippet og princippet om forebyggende indsats, princippet om indgreb over for miljøskader fortrinsvis ved kilden og princippet om, at forureneren betaler.

I den forbindelse omfatter de harmoniseringsforanstaltninger, der skal iværksættes for at opfylde miljøbeskyttelseskravene, i relevante tilfælde en beskyttelsesparagraf, der giver medlemsstaterne bemyndigelse til af ikke-økonomiske miljøhensyn at træffe foreløbige bestemmelser, der underkastes en EU-kontrolprocedure.

3. Ved udarbejdelsen af Unionens politik på miljøområdet tages der hensyn til:
  - a) eksisterende videnskabelige og tekniske data
  - b) de miljømæssige forhold i de forskellige områder i Unionen
  - c) fordele og ulemper ved foranstaltningens gennemførelse eller ved undladelse af at gennemføre den
  - d) den økonomiske og sociale udvikling i Unionen som helhed og den afbalancerede udvikling i dens områder.
4. Inden for rammerne af deres respektive beføjelse samarbejder Unionen og medlemsstaterne med tredjelande og med de kompetente internationale organisationer. De nærmere bestemmelser vedrørende samarbejdet, for så vidt angår Unionen, kan nedfældes i aftaler mellem denne og de pågældende tredjeparter, idet disse aftaler forhandles og indgås i overensstemmelse med artikel III-272.

Det foregående afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.

Artikel III-130

1. Ved europæiske love eller rammelove fastlægges de foranstaltninger, der skal iværksættes til gennemførelse af de mål, der er anført i artikel III-129. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.
2. Uanset stk. 1 og med forbehold af artikel III-65 vedtager Ministerrådet med enstemmighed europæiske love eller rammelove om:
  - a) foranstaltninger af hovedsagelig fiskal karakter
  - b) foranstaltninger, der berører
    - i) fysisk planlægning
    - ii) kvantitativ forvaltning af vandressourcerne, eller som direkte eller indirekte berører disse ressourcers disponibilitet
    - iii) arealanvendelse, bortset fra affaldshåndtering
  - c) foranstaltninger, der i væsentlig grad berører en medlemsstats valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning.

Ministerrådet kan med enstemmighed vedtage en europæisk afgørelse om, at den almindelige lovgivningsprocedure skal finde anvendelse på de spørgsmål, der er nævnt i første afsnit.

I alle tilfælde træffer Ministerrådet afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet, Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

3. Der indføres ved europæiske love generelle handlingsprogrammer med de prioriterede mål, der skal nås. Lovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

De nødvendige foranstaltninger for disse programmets iværksættelse vedtages efter betingelserne i stk. 1 eller, efter omstændighederne, stk. 2.

4. Med forbehold af visse foranstaltninger vedtaget af Unionen finansieres og gennemføres miljøpolitikken af medlemsstaterne.
5. Med forbehold af princippet om, at forureneren betaler, skal foranstaltninger, der bygger på bestemmelserne i stk. 1, og som indebærer udgifter, der skønnes uforholdsmæssigt store for en medlemsstats offentlige myndigheder, i en passende form give mulighed for:
  - a) undtagelser af midlertidig karakter og/eller
  - b) finansiel støtte fra Samhørighedsfonden.

Artikel III-131

Beskyttelsesbestemmelser, som vedtages i henhold til artikel III-130, er ikke til hinder for, at de enkelte medlemsstater opretholder eller indfører strengere beskyttelsesbestemmelser. Disse bestemmelser skal være forenelige med forfatningen. De meddeles Kommissionen.

6. AFDELING

FORBRUGERBESKYTTELSE

Artikel III-132

1. For at fremme forbrugernes interesser og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau bidrager Unionen til at beskytte forbrugernes sundhed, sikkerhed og økonomiske interesser og til at fremme deres ret til oplysning og uddannelse og til at organisere sig for at beskytte deres interesser.
2. Unionen bidrager til at nå målene i stk. 1 ved
  - a) foranstaltninger, der vedtages i henhold til artikel III-65 som led i gennemførelsen af det indre marked
  - b) foranstaltninger, som støtter, supplerer og overvåger den politik, medlemsstaterne fører.
3. Ved europæiske love eller rammelove fastsættes de foranstaltninger, der er omhandlet i stk. 2, litra b). Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.
4. Retsakter vedtaget i medfør af stk. 3 er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesbestemmelser. Disse bestemmelser skal være forenelige med forfatningen. De meddeles Kommissionen.

7. AFDELING

TRANSPORT

Artikel III-133

På det i denne afdeling omhandlede sagsområde søges forfatningens mål nået inden for rammerne af en fælles transportpolitik.

Artikel III-134

Artikel III-133 gennemføres ved europæiske love eller rammelove under hensyntagen til transportspørgsmålenes særlige karakter. Loven eller rammeloven vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

De europæiske love eller rammelove omfatter:

- a) fælles regler for international transport til eller fra en medlemsstats område eller gennem en eller flere medlemsstaters områder
- b) de betingelser, under hvilke transportvirksomheder har adgang til at udføre interne transporter i en medlemsstat, hvor de ikke er hjemmehørende
- c) foranstaltninger til forbedring af transportsikkerheden
- d) alle andre formålstjenlige foranstaltninger.

Artikel III-135

Indtil vedtagelsen af de europæiske love eller rammelove, der er nævnt i artikel III-134, stk. 1, kan ingen medlemsstat, uden at Ministerrådet med enstemmighed vedtager en europæisk afgørelse om fravigelse, ændre de bestemmelser, der gjaldt på transportområdet den 1. januar 1958 eller, for tiltrædende staters vedkommende, på datoen for tiltrædelsen, på en sådan måde, at de direkte eller indirekte bliver mindre gunstige for transportvirksomheder fra andre medlemsstater end for indenlandske transportvirksomheder.

Artikel III-136

Støtteforanstaltninger, som modsvarer behovet for en samordning af transportvæsenet, eller som udgør godtgørelse for visse forpligtelser, der har sammenhæng med begrebet offentlig tjenesteydelse, er forenelige med forfatningen.

Artikel III-137

Enhver foranstaltning, der vedtages inden for rammerne af forfatningen vedrørende transportpriser og -vilkår, skal tage hensyn til transportvirksomhedernes økonomiske situation.

Artikel III-138

1. I samfærdselen inden for Unionen forbydes enhver forskelsbehandling, som består i, at en transportvirksomhed for samme transportforbindelse anvender forskellige transportpriser og -vilkår på samme slags gods, alt efter godsets oprindelses- eller bestemmelsesmedlemsstat.
2. Bestemmelsen i stk. 1 udelukker ikke, at andre europæiske love eller rammelove kan vedtages i medfør af artikel III-134, stk. 1.
3. Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen bekendtgørelser eller afgørelser, der sikrer gennemførelsen af stk. 1. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Det kan navnlig vedtage de europæiske bekendtgørelser og afgørelser, der er nødvendige for at gøre det muligt for institutionerne at påse overholdelsen af den i stk. 1 nævnte regel og for at sikre brugerne den fulde fordel af denne.

4. På eget initiativ eller efter anmodning fra en medlemsstat undersøger Kommissionen de i stk. 1 omhandlede tilfælde af forskelsbehandling, og efter at have indhentet udtalelse fra de pågældende medlemsstater vedtager den de nødvendige europæiske afgørelser inden for rammerne af de europæiske bekendtgørelser og afgørelser, der er nævnt i stk. 3.

Artikel III-139

1. Ved transport inden for Unionen er det forbudt medlemsstaterne at anvende priser og vilkår, der indebærer nogen form for understøttelse eller beskyttelse til fordel for en eller flere bestemte virksomheder eller industrier, medmindre Kommissionen ved en europæisk afgørelse giver bemyndigelse dertil.
2. Kommissionen undersøger på eget initiativ eller på begæring af en medlemsstat de i stk. 1 nævnte priser og vilkår, idet den på den ene side især tager hensyn til de krav, som en hensigtsmæssig regional økonomisk politik stiller, til de underudviklede områders behov og til problemerne i områder, der er alvorligt berørt af politiske forhold, og på den anden side til virkningerne af disse priser og vilkår på konkurrencen mellem de forskellige transportgrene.

Efter at have indhentet udtalelse fra de pågældende medlemsstater vedtager Kommissionen de fornødne europæiske afgørelser.

3. Det i stk. 1 omhandlede forbud finder ikke anvendelse på konkurrencetariffer.

Artikel III-140

Afgifter eller gebyrer, som en transportvirksomhed ved grænsepassage opkræver ud over transportpriserne, må ikke overstige et rimeligt niveau i betragtning af de med passagen faktisk forbundne omkostninger.

Medlemsstaterne bestræber sig på at nedbringe disse omkostninger.

Kommissionen kan rette henstillinger til medlemsstaterne med henblik på anvendelsen af denne artikel.

Artikel III-141

Bestemmelserne i denne afdeling udgør ingen hindring for de foranstaltninger, der er truffet i Forbundsrepublikken Tyskland, for så vidt disse er nødvendige for at opveje de af Tysklands deling forårsagede ulemper for økonomien i visse af Forbundsrepublikkens områder, der berøres af denne deling.

Artikel III-142

Der oprettes et rådgivende udvalg for Kommissionen sammensat af sagkyndige udpeget af medlemsstaternes regeringer. Kommissionen hører dette udvalg i transportspørgsmål, når den skønner det hensigtsmæssigt.

Artikel III-143

1. Denne afdeling finder anvendelse på transporter med jernbane, ad vej og ad sejlbare vandveje.
2. Der kan ved europæiske love eller rammelove indføres passende foranstaltninger vedrørende sø- og luftfart. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

8. AFDELING

TRANSEUROPÆISKE NET

Artikel III-144

1. For at bidrage til virkeliggørelsen af målene i artikel III-14 og III-116 og give unionsborgerne, de erhvervsdrivende og de regionale og lokale administrative enheder mulighed for fuldt ud at udnytte de fordele, som etableringen af et område uden indre grænser medfører, bidrager Unionen til oprettelse og udvikling af transeuropæiske net på transport-, telekommunikations- og energiinfrastrukturområdet.

2. Inden for rammerne af et åbent og konkurrencepræget markedssystem tager Unionens indsats sigte på at fremme de nationale nets indbyrdes sammenkobling og interoperabilitet samt adgangen til disse net. I denne indsats tilgodeses især nødvendigheden af at skabe forbindelse mellem på den ene side ømråder, indlandsområder og randområder og på den anden side Unionens centrale områder.

Artikel III-145

1. Med henblik på virkeliggørelsen af målene i artikel III-144:

- a) skal Unionen opstille et sæt retningslinjer omfattende mål og prioriteter samt hovedlinjerne i de foranstaltninger, der påtænkes gennemført for transeuropæiske net; i disse retningslinjer fastlægges projekter af fælles interesse
- b) skal Unionen iværksætte enhver form for foranstaltning, som måtte være nødvendig for at sikre nettenes interoperabilitet, navnlig inden for harmonisering af tekniske standarder
- c) kan Unionen støtte projekter af fælles interesse, der støttes af medlemsstaterne, og som fastlægges inden for rammerne af de retningslinjer, der er omhandlet i litra a), navnlig i form af forundersøgelser, lånegarantier eller rentegodtgørelser; Unionen kan også gennem Samhørighedsfonden bidrage til finansieringen af specifikke projekter i medlemsstaterne på transportinfrastrukturområdet.

I Unionens indsats tages der hensyn til projekternes økonomiske levedygtighed.

2. De retningslinjer og andre foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1, fastsættes ved europæiske love eller rammelove. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Retningslinjer og projekter af fælles interesse, der vedrører en medlemsstats område, kræver den pågældende medlemsstats samtykke.

3. Medlemsstaterne samordner indbyrdes i kontakt med Kommissionen den politik, der føres på nationalt plan, og som kan få væsentlig indflydelse på gennemførelsen af målene i artikel III-144. Kommissionen kan i nært samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert egnet initiativ for at fremme denne samordning.
4. Unionen kan samarbejde med tredjelande for at fremme projekter af fælles interesse og sikre nettenes interoperabilitet.

9. AFDELING

FORSKNING, TEKNOLOGISK UDVIKLING OG RUMMET

Artikel III-146

1. Unionen har som mål at styrke det videnskabelige og teknologiske grundlag for Unionens industri og at fremme udviklingen af dens internationale konkurrenceevne samt at fremme alle de forskningsaktiviteter, der skønnes nødvendige i medfør af andre kapitler i forfatningen.
2. I dette øjemed opmuntrer den i hele Unionen virksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, forskningscentre og universiteter i deres indsats for forskning og teknologisk udvikling af høj kvalitet; den støtter deres samarbejdsbestræbelser, idet den i særdeleshed søger at gøre det muligt for forskerne at samarbejde frit på tværs af grænserne og for virksomhederne at udnytte mulighederne i det indre marked, især ved at skabe fri adgang til de enkelte landes offentlige kontrakter, ved at fastlægge fælles standarder og ved at fjerne juridiske og fiskale hindringer for dette samarbejde.
3. Alle Unionens aktiviteter i henhold til forfatningen, herunder demonstrationsprojekter, vedrørende forskning og teknologisk udvikling vedtages og iværksættes i overensstemmelse med denne afdeling.

Artikel III-147

Med henblik på at nå disse mål gennemfører Unionen følgende aktiviteter, som skal supplere de aktiviteter, der iværksættes i medlemsstaterne:

- a) iværksættelse af programmer for forskning, teknologisk udvikling og demonstration gennem fremme af samarbejdet med og mellem virksomheder, forskningscentre og universiteter
- b) fremme af samarbejdet vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i Unionen med tredjelande og internationale organisationer
- c) formidling og nyttiggørelse af resultaterne af aktiviteter inden for forskning, teknologisk udvikling og demonstration i Unionen
- d) fremme af uddannelse og mobilitet for forskere i Unionen.

Artikel III-148

1. Unionen og medlemsstaterne samordner deres indsats inden for forskning og teknologisk udvikling for at sikre den indbyrdes sammenhæng mellem de nationale politikker og Unionens politik.
2. Kommissionen kan i nært samarbejde med medlemsstaterne tage ethvert initiativ, der kan bidrage til at fremme den i stk. 1 nævnte samordning, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

Artikel III-149

1. Det flerårige rammeprogram, som omfatter samtlige Unionens aktiviteter, fastlægges ved europæiske love. Lovene vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

I rammeprogrammet:

- a) fastsættes de videnskabelige og teknologiske mål, der skal opnås ved de i artikel III-147 omhandlede aktiviteter, samt prioriteringerne i forbindelse hermed
  - b) angives hovedlinjerne i disse aktiviteter
  - c) fastsættes det samlede maksimumsbeløb og de nærmere vilkår for Unionens finansielle deltagelse i rammeprogrammet samt de påtænkte aktiviteters respektive andele.
2. Rammeprogrammet tilpasses eller udbygges på baggrund af udviklingen.
  3. Rammeprogrammet iværksættes ved hjælp af særprogrammer, der udarbejdes inden for hver enkelt aktivitet. I hvert særprogram angives de nærmere bestemmelser for programmets gennemførelse, varigheden af dette og de midler, der skønnes nødvendige hertil. Summen af de beløb, der skønnes nødvendige, og som fastsættes i særprogrammerne, må ikke overstige det samlede maksimumsbeløb for rammeprogrammet og for hver enkelt aktivitet.
  4. Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen europæiske bekendtgørelser eller afgørelser om fastlæggelse af særprogrammerne. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel III-150

Med henblik på iværksættelsen af det flerårige rammeprogram fastsættes ved europæiske love eller rammelove:

- a) reglerne for virksomheders, forskningscentres og universiteters deltagelse
- b) reglerne for formidling af forskningsresultater.

Lovene og rammelovene vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel III-151

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan der ved europæiske love fastlægges supplerende programmer, hvori der kun deltager visse medlemsstater, som sikrer finansieringen med forbehold af eventuel deltagelse fra Unionens side.

De regler, der skal finde anvendelse på de supplerende programmer, navnlig vedrørende videnformidling og andre medlemsstaters adgang, fastsættes i disse love. Lovene vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg og med de berørte medlemsstaters samtykke.

Artikel III-152

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan der ved europæiske love i forståelse med de pågældende medlemsstater åbnes mulighed for deltagelse i forsknings- og udviklingsprogrammer, der iværksættes af flere medlemsstater, herunder deltagelse i de strukturer, der oprettes for gennemførelsen af disse programmer.

Lovene vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel III-153

Under iværksættelsen af det flerårige rammeprogram kan Unionen åbne mulighed for et samarbejde vedrørende forskning, teknologisk udvikling og demonstration i Unionen med tredjelande eller internationale organisationer.

De nærmere bestemmelser for dette samarbejde kan fastlægges ved aftaler mellem Unionen og de pågældende tredjeparter, idet disse aftaler forhandles og indgås i overensstemmelse med artikel III-227.

Artikel III-154

Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage europæiske bekendtgørelser eller afgørelser, der har til formål at oprette fællesforetagender eller enhver anden struktur, der er nødvendig for korrekt gennemførelse af programmerne for forskning, teknologisk udvikling og demonstration i Unionen. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Artikel III-155

1. Unionen udarbejder en europæisk rumpolitik for at fremme det videnskabelige og tekniske fremskridt, industriens konkurrenceevne og iværksættelsen af sine politikker. Med henblik herpå kan den fremme fælles initiativer, støtte forskning og teknologisk udvikling og koordinere den nødvendige indsats for at udforske og udnytte rummet.

2. For at bidrage til gennemførelsen af de mål, der er nævnt i stk. 1, fastsættes der ved europæiske love eller rammelove de nødvendige foranstaltninger, der kan tage form af et europæisk rumprogram.

Artikel III-156

I begyndelsen af hvert år forelægger Kommissionen en rapport for Europa-Parlamentet og Ministerrådet. Denne rapport omhandler navnlig de aktiviteter, der har fundet sted det foregående år inden for forskning og teknologisk udvikling og resultatformidling, samt arbejdsprogrammet for det igangværende år.

10. AFDELING

ENERGI

Artikel III-157

1. Som led i gennemførelsen af det indre marked og under hensyn til kravet om at bevare og forbedre miljøet sigter Unionens politik på energiområdet mod:

- a) at sikre energimarkedets funktion
- b) at sikre energiforsyningsikkerheden i Unionen, og
- c) at fremme energieffektivitet og energibesparelser samt udviklingen af nye og vedvarende energikilder.

2. De foranstaltninger, der er nødvendige for at nå de mål, der er nævnt i stk. 1, fastsættes ved europæiske love eller rammelove. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Disse love eller rammelove berører ikke en medlemsstats valg mellem forskellige energikilder og den generelle sammensætning af dens energiforsyning, jf. dog artikel III-130, stk. 2, litra c).

KAPITEL IV

ET OMRÅDE MED FRIHED, SIKKERHED OG RETFÆRDIGHED

1. AFDELING

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel III-158

1. Unionen udgør et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, hvor de grundlæggende rettigheder overholdes, og hvor der tages hensyn til medlemsstaternes forskellige retstraditioner og retssystemer.
2. Unionen sikrer, at der ikke foretages personkontrol ved de indre grænser, og den udformer en fælles politik for asyl, indvandring og kontrol ved de ydre grænser, der bygger på solidaritet mellem medlemsstaterne, og som er retfærdig over for tredjelandstatsborgere. I forbindelse med dette kapitel sidestilles statsløse med tredjelandstatsborgere.
3. Unionen bestræber sig på at sikre et højt sikkerhedsniveau ved hjælp af foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet, racisme og fremmedhad, ved koordinerings- og samarbejdsforanstaltninger mellem politimyndigheder, strafferetlige myndigheder og øvrige kompetente myndigheder samt ved gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser og om nødvendigt indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes straffelovgivning.
4. Unionen letter adgangen til domstolene, navnlig på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretslige afgørelser på det civilretlige område.

Artikel III-159

Det Europæiske Råd udformer strategiske retningslinjer for den lovgivningsmæssige og operationelle programudformning i området med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Artikel III-160

1. Medlemsstaternes nationale parlamenter overvåger i forbindelse med lovgivningsforslag og -initiativer, der forelægges inden for rammerne af 4. og 5. afdeling i dette kapitel, nærhedsprincippet overholdelse i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Medlemsstaternes nationale parlamenter kan deltage i evalueringsmekanismerne i artikel III-161 samt i den politiske kontrol med Europol og i evalueringen af Eurojusts aktiviteter i overensstemmelse med artikel III-177 og III-174.

Artikel III-161

Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage europæiske bekendtgørelser eller europæiske afgørelser om, hvordan medlemsstaterne i samarbejde med Kommissionen foretager en objektiv og upartisk evaluering af deres myndigheders gennemførelse af Unionens politikker i dette kapitel, især for at fremme den fulde anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse, jf. dog artikel III-265 - III-267. Europa-Parlamentet og medlemsstaternes nationale parlamenter underrettes om indholdet og resultaterne af denne evaluering.

Artikel III-162

Der nedsættes en stående komité i Ministerrådet, der skal sikre, at det operationelle samarbejde om den indre sikkerhed fremmes og styrkes i Unionen. Uanset artikel III-247 skal komitéen lette samordningen af medlemsstaternes kompetente myndigheders indsats. Repræsentanter for Unionens berørte organer og agenturer kan inddrages i komitéens arbejde. Europa-Parlamentet og medlemsstaternes nationale parlamenter holdes underrettet om arbejdet.

Artikel III-163

Dette kapitel er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan udøve deres beføjelser med hensyn til opretholdelse af lov og orden og beskyttelse af statens indre sikkerhed.

Artikel III-164

Ministerrådet vedtager europæiske bekendtgørelser med henblik på at sikre administrativt samarbejde mellem de kompetente myndigheder i medlemsstaterne på de områder, der er omfattet af dette kapitel, og mellem disse myndigheder og Kommissionen. Det træffer afgørelse på forslag af Kommissionen, jf. dog artikel III-165, og efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-165

De retsakter, der er nævnt i 4. og 5. afdeling i dette kapitel, vedtages:

- a) på forslag af Kommissionen eller
- b) på initiativ af en fjerdedel af medlemsstaterne.

2. AFDELING

POLITIKKERNE FOR GRÆNSEKONTROL, ASYL OG INDVANDRING

Artikel III-166

1. Unionen udformer en politik, der skal sikre,
  - a) at personer uanset nationalitet ikke kontrolleres ved passage af de indre grænser
  - b) at der foretages personkontrol og effektiv overvågning ved passage af de ydre grænser
  - c) at der gradvis indføres et integreret system for forvaltningen af de ydre grænser.
2. Med henblik herpå fastsættes der ved europæisk lov eller europæisk rammelov foranstaltninger på følgende områder:
  - a) den fælles politik for visa og andre tilladelser til kortvarigt ophold
  - b) personkontrol ved passage af de ydre grænser
  - c) betingelser for tredjelandstatsborgeres muligheder for frit at rejse inden for Unionen i en kortere periode
  - d) nødvendige tiltag til den gradvise udvikling af et integreret system for forvaltningen af de ydre grænser
  - e) princippet om, at personer uanset nationalitet ikke kontrolleres ved passage af de indre grænser.
3. Denne artikel berører ikke medlemsstaternes kompetence med hensyn til geografisk afgrænsning af deres grænser i overensstemmelse med folkeretten.

Artikel III-167

1. Unionen udformer en fælles politik for asyl og midlertidig beskyttelse med henblik på at tilbyde en passende status til enhver tredjelandstatsborger, der har behov for international beskyttelse, og på at sikre overholdelse af "non refoulement"-princippet. Denne politik skal være i overensstemmelse med Genève-konventionen af 28. juli 1951, protokollen af 31. januar 1967 om flygtnings retsstilling og andre relevante traktater.

2. Med henblik herpå fastsættes der ved europæisk lov eller rammelov foranstaltninger vedrørende et fælles europæisk asylsystem, der omfatter:

- a) en ensartet asylstatus for tredjelandstatsborgere, der gælder i hele Unionen;
- b) en ensartet status for subsidiær beskyttelse for tredjelandstatsborgere, der ikke har opnået europæisk asyl, men har behov for international beskyttelse;
- c) et fælles system, der tager sigte på midlertidig beskyttelse af fordrevne i tilfælde af massetilstrømning;
- d) fælles procedurer for tildeling og fratagelse af ensartet asylstatus eller subsidiær beskyttelse;
- e) kriterier og mekanismer til bestemmelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en ansøgning om asyl eller subsidiær beskyttelse;
- f) standarder for modtagelsen af asylansøgere eller ansøgere om subsidiær beskyttelse;
- g) partnerskab og samarbejde med tredjelande for at styre tilstrømningen af personer, der ansøger om asyl eller subsidiær eller midlertidig beskyttelse.

3. Hvis en eller flere medlemsstater står over for en nødsituation i form af en pludselig tilstrømning af tredjelandstatsborgere, kan Ministerrådet på forslag af Kommissionen vedtage europæiske bekendtgørelser eller europæiske afgørelser vedrørende midlertidige foranstaltninger til fordel for den eller de berørte medlemsstater. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-168

1. Unionen udformer en fælles indvandringspolitik med henblik på at sikre en effektiv styring af migrationsstrømme i alle faser, en retfærdig behandling af tredjelandstatsborgere, der opholder sig lovligt i medlemsstaterne, samt forebyggelse og øget bekæmpelse af ulovlig indvandring og menneskehandel.

2. Med henblik herpå fastsættes der ved europæisk lov eller rammelov foranstaltninger på følgende områder:

- a) betingelser for indrejse og ophold og standarder for medlemsstaternes udstedelse af langtidsvisa og opholdstilladelser, bl.a. med henblik på familiesammenføring;
- b) definition af rettighederne for tredjelandstatsborgere, der opholder sig lovligt i en medlemsstat, herunder betingelserne for fri bevægelighed og ophold i de øvrige medlemsstater;

- c) ulovlig indvandring og ulovligt ophold, herunder udsendelse og repatriering af personer med ulovligt ophold;
- d) bekæmpelse af menneskehandel, især handel med kvinder og børn.

3. Unionen kan indgå tilbagetagelsesaftaler med tredjelande vedrørende tilbagevenden af tredjelandstatsborgere med ulovligt ophold til det oprindelige hjemland eller det seneste opholdsland i overensstemmelse med artikel III-227.

4. Der kan ved europæisk lov eller rammelov fastsættes foranstaltninger, der skal fremme og støtte medlemsstaternes indsats med henblik på at fremme integration af tredjelandstatsborgere, der opholder sig lovligt på deres område, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

5. Denne artikel berører ikke medlemsstaternes ret til at fastlægge, hvor mange tredjelandstatsborgere der kan indrejse fra tredjelande på deres område for at søge et arbejde som lønmodtager eller selvstændig erhvervsdrivende.

Artikel III-169

De EU-politikker, der er omhandlet i denne afdeling, samt gennemførelsen heraf er underlagt princippet om solidaritet og rimelig ansvarsfordeling mellem medlemsstaterne, herunder for så vidt angår de finansielle aspekter. Når det er nødvendigt, skal EU-retsakter vedtaget i henhold til denne afdeling indeholde passende bestemmelser vedrørende anvendelsen af dette princip.

3. AFDELING

SAMARBEJDE OM CIVILRETTLIGE SPØRGSMÅL

Artikel III-170

1. Unionen etablerer et samarbejde om civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger, der bygger på princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser og udenretslige afgørelser. Dette samarbejde kan omfatte vedtagelse af foranstaltninger vedrørende indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.
2. Med henblik herpå fastsættes ved lov eller rammelov foranstaltninger, der blandt andet skal sikre:
  - a) gensidig anerkendelse mellem medlemsstaterne af retsafgørelser og udenretslige afgørelser samt fuldbyrdelse heraf
  - b) forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter på tværs af grænserne
  - c) forenelighed mellem medlemsstaternes regler om lovvalg og om retternes kompetence
  - d) samarbejde om bevisoptagelse
  - e) et højt niveau for adgang til domstolene
  - f) en tilfredsstillende afvikling af civile retssager, om nødvendigt ved fremme af foreneligheden mellem medlemsstaternes civile retsplejeregler
  - g) udformning af alternative metoder til tvistbilæggelse
  - h) støtte til uddannelse af dommere samt andet personale i retsvæsenet.
3. Uanset stk. 2 fastlægges foranstaltninger vedrørende familieret med grænseoverskridende virkninger ved europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet. Dette træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen vedtage en europæisk afgørelse om, hvilke familieretlige aspekter med grænseoverskridende virkninger der kan være omfattet af retsakter vedtaget efter den almindelige lovgivningsprocedure. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

4. AFDELING

RETLIGT SAMARBEJDE I STRAFFESAGER

Artikel III-171

1. Det retlige samarbejde i straffesager i Unionen bygger på princippet om gensidig anerkendelse af domme og retsafgørelser og omfatter indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser på de områder, der er nævnt i stk. 2 og i artikel III-172.

Der fastsættes ved europæisk lov eller rammelov foranstaltninger med henblik på:

- a) at fastlægge regler og procedurer, der skal sikre anerkendelse af alle former for domme og retsafgørelser i hele Unionen
- b) at forebygge og løse konflikter mellem medlemsstaterne om retternes kompetence
- c) at fremme uddannelse af dommere og anklagere samt andet personale i retsvæsenet
- d) at fremme samarbejdet mellem judicielle eller tilsvarende myndigheder i medlemsstaterne i forbindelse med strafforfølgning og fuldbyrdelse af afgørelser.

2. Med henblik på at lette den gensidige anerkendelse af domme og retsafgørelser og det politimæssige og retlige samarbejde i straffesager med en grænseoverskridende dimension kan der ved europæisk rammelov fastsættes minimumsregler om:

- a) gensidig anerkendelse af bevismidler mellem medlemsstaterne
- b) enkeltpersoners rettigheder inden for strafferetsplejen
- c) kriminalitetsofres rettigheder
- d) andre særlige elementer i strafferetsplejen, som Ministerrådet forudgående har fastsat ved en europæisk afgørelse. Det træffer afgørelse med enstemmighed efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.

Vedtagelse af sådanne minimumsregler er ikke til hinder for, at medlemsstaterne kan opretholde eller indføre et højere niveau for beskyttelsen af enkeltpersoners rettigheder inden for strafferetsplejen.

Artikel III-172

1. Der kan ved europæisk rammelov fastsættes minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, samt for straffene herfor på områder med kriminalitet af særlig grov karakter, der har en grænseoverskridende dimension som følge af overtrædelsernes karakter eller konsekvenser eller af et særligt behov for at bekæmpe dem på fælles grundlag.

Der er tale om følgende kriminalitetsområder: terrorisme, menneskehandel og seksuel udnyttelse af kvinder og børn, ulovlig narkotikahandel, ulovlig våbenhandel, hvidvaskning af penge, korruption, forfalskning af betalingsmidler, edb-kriminalitet og organiseret kriminalitet.

På baggrund af udviklingen i kriminaliteten kan Ministerrådet vedtage en europæisk afgørelse om andre kriminalitetsområder, der opfylder de i dette stykke omhandlede kriterier. Det træffer afgørelse med enstemmighed efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.

2. Når indbyrdes tilnærmelse af strafferetlige bestemmelser viser sig absolut nødvendig for at sikre effektiv gennemførelse af en EU-politik på et område, der har været omfattet af tidligere harmoniseringsforanstaltninger, kan der ved europæiske rammelove fastsættes minimumsregler for, hvad der skal anses for strafbare handlinger, samt for straffene herfor på det pågældende område.

Rammelovene vedtages efter samme procedure som de harmoniseringsforanstaltninger, der er nævnt i foregående afsnit, jf. dog artikel III-165.

Artikel III-173

Der kan ved europæisk lov eller rammelov fastsættes foranstaltninger for at fremme og støtte medlemsstaternes indsats inden for kriminalitetsforebyggelse. Disse foranstaltninger kan ikke omfatte indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

Artikel III-174

1. Eurojusts opgave er at støtte og styrke koordineringen og samarbejdet mellem de nationale myndigheder, der har til opgave at forfølge grov kriminalitet, der berører to eller flere medlemsstater eller kræver retsforfølgning på fælles basis, på grundlag af operationer foretaget af medlemsstaternes myndigheder og Europol samt oplysninger fra disse.

2. Ved europæisk lov fastlægges Eurojusts struktur, funktionsmåde, indsatsområde og opgaver. Disse opgaver kan omfatte:

- a) de nationale kompetente myndigheders indledning og koordinering af retsforfølgning, især vedrørende overtrædelser, der skader Unionens finansielle interesser
- b) styrkelse af det retlige samarbejde, herunder gennem løsning af konflikter om retternes kompetence og gennem et tæt samarbejde med Det Europæiske Retlige Netværk.

Ved europæisk lov fastlægges ligeledes de nærmere bestemmelser for Europa-Parlamentets og medlemsstaternes nationale parlamenters tilknytning til evalueringen af Eurojusts virke.

3. I forbindelse med retsforfølgning som omhandlet i denne bestemmelse, og uden at dette berører artikel III-175, foretager de kompetente nationale personer de formelle handlinger inden for retsplejen.

Artikel III-175

1. For at bekæmpe grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension samt lovovertrædelser, der skader Unionens interesser, kan der ved en europæisk lov vedtaget af Ministerrådet oprettes en europæisk anklagemyndighed ud fra Eurojust. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter godkendelse fra Europa-Parlamentet.
2. Den europæiske anklagemyndighed har kompetence til eventuelt i samarbejde med Europol at foretage efterforskning og retsforfølgning i forbindelse med gerningsmænd og medvirkende til dels grov kriminalitet, der berører flere medlemsstater, dels lovovertrædelser, der skader Unionens finansielle interesser, som fastlagt i den i stk. 1 nævnte europæiske lov, samt til at stille dem for en domstol. Anklagemyndigheden optræder som offentlig anklager ved medlemsstaternes kompetente domstole.
3. Ved den europæiske lov, der er nævnt i stk. 1, fastsættes statuten for den europæiske anklagemyndighed, betingelserne for udøvelsen af dens funktioner, procedureregler for dens virksomhed samt regler om anerkendelse af bevismidler og regler om domstolskontrol med de processkrifter, som den europæiske anklagemyndighed udarbejder under udøvelsen af sit hverv.

5. AFDELING

POLITISAMARBEJDE

Artikel III-176

1. Unionen etablerer et politisamarbejde, der inddrager alle medlemsstaternes kompetente myndigheder, herunder politi, toldmyndigheder og andre særlige retshåndhævende myndigheder, der beskæftiger sig med forebyggelse, afsløring og efterforskning af strafbare handlinger.
2. Med henblik herpå kan der ved europæisk lov eller rammelov fastlægges foranstaltninger vedrørende:
  - a) indsamling, opbevaring, behandling, analyse og udveksling af relevante oplysninger
  - b) støtte til uddannelse af personale og samarbejde om udveksling af personale, om udstyr og om kriminalitetsforskning
  - c) fælles efterforskningsteknikker vedrørende afsløring af grove former for organiseret kriminalitet.
3. Der kan ved en europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet fastlægges foranstaltninger vedrørende operationelt samarbejde mellem de myndigheder, der er omhandlet i denne artikel. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-177

1. Europols opgave er at støtte og styrke indsatsen hos medlemsstaternes politimyndigheder og andre retshåndhævende myndigheder og deres indbyrdes samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af grov kriminalitet, der berører to eller flere medlemsstater, terrorisme og de former for kriminalitet, der skader en fælles interesse, som er omfattet af en EU-politik.
2. Ved europæisk lov fastlægges Europols struktur, funktionsmåde, indsatsområde og opgaver. Disse opgaver kan omfatte:
  - a) indsamling, opbevaring, behandling, analyse og udveksling af oplysninger, der fremsendes af bl.a. medlemsstaternes eller tredjelandes myndigheder eller eksterne organisationer
  - b) samordning, tilrettelæggelse og udførelse af efterforskning og operative aktioner, der gennemføres sammen med medlemsstaternes kompetente myndigheder eller inden for rammerne af fælles efterforskningshold, eventuelt i samarbejde med Eurojust.

Ved europæisk lov fastlægges ligeledes de nærmere bestemmelser for Europa-Parlamentets kontrol af Europols aktiviteter sammen med medlemsstaternes nationale parlamenter.

3. Alle Europols operative aktioner skal foretages i samarbejde og i forståelse med myndighederne i den eller de medlemsstater, hvis område er berørt. Anvendelse af tvangsindgreb hører udelukkende ind under de kompetente nationale myndigheder.

Artikel III-178

Ved en europæisk lov eller rammelov vedtaget af Ministerrådet fastlægges de betingelser og begrænsninger, hvorunder medlemsstaternes kompetente myndigheder, jf. artikel III-171 og III-176, kan arbejde på en anden medlemsstats område i samarbejde og i forståelse med denne stats myndigheder. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

KAPITEL V

OMRÅDER, HVOR UNIONEN KAN BESLUTTE AT GENNEMFØRE KOORDINERENDE, SUPPLERENDE ELLER UNDERSTØTTENDE TILTAG

1. AFDELING

FOLKESUNDHED

Artikel III-179

1. Der skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Unionens politikker og aktiviteter.

Unionens indsats, der skal være et supplement til de nationale politikker, skal være rettet mod at forbedre folkesundheden og forebygge sygdomme hos mennesker samt imødegå forhold, der kan indebære risiko for den fysiske og mentale sundhed. Indsatsen skal omfatte bekæmpelse af de største trusler mod sundheden ved at fremme forskning i deres årsager, spredning og forebyggelse samt sundhedsoplysning og -uddannelse.

Unionen supplerer medlemsstaternes indsats for at begrænse narkotikarelaterede helbredsskader, herunder gennem oplysning og forebyggelse.

2. Unionen fremmer samarbejdet mellem medlemsstaterne på de områder, der er omhandlet i denne artikel, og støtter om nødvendigt deres indsats.

Medlemsstaterne samordner indbyrdes og i kontakt med Kommissionen deres politikker og programmer på de i stk. 1 omhandlede områder. Kommissionen kan i nær kontakt med medlemsstaterne tage ethvert passende initiativ for at fremme denne samordning, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

3. Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med folkesundhed.

4. Europæiske love eller rammelove bidrager til virkeliggørelsen af målene i denne artikel ved indførelse af følgende foranstaltninger for at imødegå de fælles sikkerhedsudfordringer:

- a) foranstaltninger til fastsættelse af en høj standard for kvaliteten og sikkerheden af organer og stoffer af menneskelig oprindelse, blod og blodprodukter; disse foranstaltninger er ikke til hinder for, at den enkelte medlemsstat opretholder eller indfører strengere beskyttelsesforanstaltninger
- b) foranstaltninger på veterinær- og plantesundhedsområdet, der direkte har til formål at beskytte folkesundheden

Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

5. Der kan ligeledes ved europæisk lov eller rammelov træffes tilskyndelsesforanstaltninger med henblik på beskyttelse og forbedring af folkesundheden samt bekæmpelse af større grænseoverskridende trusler mod sundheden, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

6. Med henblik på at nå målene i denne artikel kan Ministerrådet på forslag af Kommissionen også vedtage henstillinger.

7. Unionens indsats på folkesundhedsområdet respekterer fuldt ud medlemsstaternes ansvar for organisation og levering af sundhedstjenesteydelser og medicinsk behandling. Navnlig berører de i stk. 4, litra a), nævnte foranstaltninger ikke nationale bestemmelser om donation eller medicinsk anvendelse af organer og blod.

2. AFDELING

INDUSTRI

Artikel III-180

1. Unionen og medlemsstaterne sørger for, at de nødvendige betingelser for udviklingen af EU-industriens konkurrenceevne er til stede.

Med henblik herpå tager deres indsats i overensstemmelse med et åbent og konkurrencepræget markedssystem sigte på:

- a) at industrien hurtigere kan tilpasse sig strukturforandringer
- b) at fremme et klima, der er gunstigt for initiativer og udvikling af virksomheder overalt i Unionen, navnlig små og mellemstore virksomheder
- c) at fremme et klima, der er gunstigt for samarbejde mellem virksomheder
- d) at fremme udnyttelsen af det industrielle potentiale i politikkerne for innovation, forskning og teknologisk udvikling.

2. Medlemsstaterne rådfører sig med hinanden i kontakt med Kommissionen og samordner om nødvendigt deres indsats. Kommissionen kan tage de initiativer, den finder hensigtsmæssige for at fremme denne samordning, navnlig initiativer, der tager sigte på at opstille retningslinjer og indikatorer, tilrettelægge udveksling af bedste praksis og udarbejde de nødvendige elementer til periodisk overvågning og evaluering. Europa-Parlamentet holdes fuldt underrettet.

3. Unionen bidrager til virkeliggørelsen af målene i stk. 1 gennem de politikker og aktiviteter, som den iværksætter i henhold til andre bestemmelser i forfatningen. Der kan ved europæiske love eller rammelove fastsættes specifikke foranstaltninger til støtte for medlemsstaternes aktioner med henblik på virkeliggørelse af målene i stk. 1, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Denne afdeling danner ikke grundlag for Unionens indførelse af nogen form for foranstaltning, der kan medføre konkurrencefordrejning, eller som indeholder fiskale bestemmelser eller bestemmelser vedrørende ansattes rettigheder og interesser.

3. AFDELING

KULTUR

Artikel III-181

1. Unionen bidrager til, at medlemsstaternes kulturer kan udfolde sig, idet den respekterer den nationale og regionale mangfoldighed og samtidig fremhæver den fælles kulturarv.
2. Unionen skal ved sin indsats fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt støtte og udbygge medlemsstaternes indsats på følgende områder:
  - a) forbedring af kendskabet til og formidlingen af de europæiske folkeslags kultur og historie
  - b) bevarelse og beskyttelse af den kulturarv, der er af europæisk betydning
  - c) ikke-kommercielle kulturudvekslinger
  - d) kunstneriske og litterære frembringelser, herunder i den audiovisuelle sektor.
3. Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med kulturelle forhold, herunder navnlig Europarådet.
4. Unionen tager hensyn til de kulturelle aspekter i sin indsats i henhold til andre bestemmelser i forfatningen, navnlig med henblik på at respektere og fremme sine kulturers mangfoldighed.
5. For at bidrage til virkeliggørelsen af målene i denne artikel:
  - a) fastsættes der ved europæiske love eller rammelove tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget
  - b) vedtager Ministerrådet henstillinger på forslag af Kommissionen.

4. AFDELING

UDDANNELSE, ERHVERVSUDDANNELSE, UNGDOM OG SPORT

Artikel III-181

1. Unionen bidrager til udviklingen af et højt uddannelsesniveau ved at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne og om nødvendigt at støtte og supplere disses indsats. Den respekterer fuldt ud medlemsstaternes ansvar for undervisningsindholdet og opbygningen af uddannelsessystemerne samt deres kulturelle og sproglige mangfoldighed.

Unionen bidrager til fremme af sporten i Europa i lyset af dens sociale og uddannende funktion.

2. Målene for Unionens indsats er:

- a) at udvikle den europæiske dimension på uddannelsesområdet, navnlig gennem undervisning i og udbredelse af medlemsstaternes sprog
- b) at begunstige studerendes og læreres mobilitet, bl.a. ved at fremme den akademiske anerkendelse af eksamensbeviser og studieperioder
- c) at fremme samarbejdet mellem uddannelsesinstitutionerne
- d) at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, som er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer
- e) at tilskynde til udvikling af udvekslingen af unge og ungdomsledere og fremme de unges deltagelse i det demokratiske liv i Europa
- f) at tilskynde til udvikling af fjernundervisning
- g) at udvikle sportens europæiske dimension ved at fremme retfærdighed i konkurrencer og samarbejde mellem sportsorganisationer samt ved at beskytte sportsudøvernes og især de unge sportsudøveres fysiske og moralske integritet.

3. Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med uddannelsesforhold, herunder navnlig Europarådet.

4. For at bidrage til virkeliggørelse af målene i denne artikel:

- a) fastsættes der ved europæiske love eller rammelove tilskyndelsesforanstaltninger, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg
- b) vedtager Ministerrådet henstillinger på forslag af Kommissionen.

Artikel III-183

1. Unionen iværksætter en erhvervsuddannelsespolitik, der støtter og supplerer medlemsstaternes indsats med fuld respekt for, at ansvaret for undervisningsindholdet og tilrettelæggelsen af erhvervsuddannelserne ligger hos medlemsstaterne.
2. Målene for Unionens indsats er:
  - a) at lette tilpasningen til den industrielle udvikling, navnlig ved erhvervsuddannelse og omskoling
  - b) at forbedre den grundlæggende erhvervsuddannelse samt efter- og videreuddannelsen for at lette den erhvervsmæssige integration og reintegration på arbejdsmarkedet
  - c) at lette adgangen til erhvervsuddannelse og begunstige mobiliteten for erhvervslærere og personer under uddannelse, navnlig unge
  - d) at stimulere samarbejdet om erhvervsuddannelse mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder
  - e) at fremme udvekslingen af oplysninger og erfaringer om spørgsmål, der er fælles for medlemsstaternes uddannelsessystemer.
3. Unionen og medlemsstaterne fremmer samarbejdet med tredjelande og med de internationale organisationer, der beskæftiger sig med erhvervsuddannelsesforhold.
4. Europæiske love eller rammelove bidrager til virkeliggørelsen af målene i denne artikel, men uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

5. AFDELING

CIVILBESKYTTELSE

Artikel III-184

1. Unionen fremmer samarbejdet mellem medlemsstaterne for at gøre ordningerne for forebyggelse af og beskyttelse mod naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer i Unionen mere effektive.

Målene for Unionens indsats er:

- a) at støtte og supplere medlemsstaternes tiltag på nationalt, regionalt og lokalt plan med hensyn til risikoforebyggelse, beredskab hos indsatspersonellet på civilbeskyttelsesområdet i medlemsstaterne og indsats i tilfælde af naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer
- b) at fremme et hurtigt og effektivt operationelt samarbejde mellem de nationale tjenester på civilbeskyttelsesområdet
- c) at fremme sammenhængen i internationalt arbejde på civilbeskyttelsesområdet.

2. De foranstaltninger, der er nødvendige for at bidrage til virkeliggørelsen af målene i stk. 1, fastsættes ved europæisk lov eller rammelov, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.

6. AFDELING

ADMINISTRATIVT SAMARBEJDE

Artikel III-185

1. En effektiv national gennemførelse af EU-retten i medlemsstaterne, der er af afgørende betydning for, at Unionen kan fungere tilfredsstillende, betragtes som et område af fælles interesse.
2. Unionen kan støtte medlemsstaterne i deres bestræbelser på at forbedre deres administrative kapacitet til at gennemføre EU-retten. En sådan indsats kan omfatte hjælp til udveksling af oplysninger og embedsmænd samt støtte til uddannelsesprogrammer. Ingen medlemsstat kan tvinges til at tage imod en sådan støtte. De foranstaltninger, der er nødvendige med henblik herpå, fastsættes ved europæisk lov, uden at der er tale om nogen form for harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser.
3. Denne artikel berører ikke medlemsstaternes forpligtelser til at gennemføre EU-retten eller Kommissionens rettigheder og pligter. Denne artikel berører heller ikke andre bestemmelser i forfatningen om administrativt samarbejde mellem medlemsstaterne og mellem dem og Unionen.

AFSNIT IV

DE OVERSØISKE LANDES OG TERRITORIERS ASSOCIERING

Artikel III-186

De ikke-europæiske lande og territorier, der opretholder særlige forbindelser med Danmark, Frankrig, Nederlandene og Det Forenede Kongerige, er associeret med Unionen. Disse lande og territorier, i det følgende benævnt "lande og territorier", er opregnet i bilag II*.

Formålet med associeringen er at fremme den økonomiske og sociale udvikling i disse lande og territorier og at oprette nære økonomiske forbindelser mellem disse og Unionen som helhed.

Associeringen skal først og fremmest åbne mulighed for at tjene befolkningernes interesser i disse lande og territorier og øge deres velstand for herved at lede dem frem til den økonomiske, sociale og kulturelle udvikling, som de tilstræber.

Artikel III-187

Associeringen tilstræber nedennævnte mål:

- a) Medlemsstaterne anvender i deres samhandel med disse lande og territorier samme regler, som de i henhold til forfatningen anvender indbyrdes.
- b) Hvert land eller territorium anvender i sin samhandel med medlemsstaterne og de øvrige lande og territorier samme regler, som det anvender over for den europæiske stat, med hvilken det opretholder særlige forbindelser.
- c) Medlemsstaterne bidrager til de investeringer, som den fremskridende udvikling af disse lande og territorier kræver.
- d) For så vidt angår de investeringer, der finansieres af Unionen, er deltagelse i licitationer og leverancer åben på lige betingelser for alle fysiske og juridiske personer, som henholdsvis er statsborgere eller hjemmehørende i medlemsstaterne eller i disse lande og territorier.
- e) Medmindre der vedtages særlige foranstaltninger i henhold til artikel III-191, gælder i forholdet mellem medlemsstaterne og disse lande og territorier uden nogen form for forskelsbehandling de i underafdelingen om etableringsretten nævnte bestemmelser for deres statsborgeres og selskabers ret til at etablere sig, ligesom de dér nævnte procedurer finder tilsvarende anvendelse.

---

* Dette bilag, der svarer til bilag II i TEF, er endnu ikke udarbejdet.
CONV 850/03

Artikel III-188

1. Varer med oprindelse i disse lande og territorier nyder ved indførsel til medlemsstaterne godt af det forbud mod told mellem medlemsstaterne, der er fastsat i forfatningen.
2. Ved indførsel i hvert af disse lande eller territorier er told, der pålægges varer fra medlemsstaterne og de øvrige lande og territorier, forbudt i overensstemmelse med artikel III-3.
3. Disse lande og territorier kan dog opkræve sådan told, som er nødvendig for deres udvikling og industrialisering, eller som er finanstold og har til formål af skaffe midler til deres offentlige budgetter.

Den i første afsnit nævnte told kan ikke være højere end den, der pålægges varer, der hidrører fra den medlemsstat, med hvilken det pågældende land eller territorium opretholder særlige forbindelser.

4. Stk. 2 finder ikke anvendelse på de lande og territorier, der som følge af særlige internationale forpligtelser anvender en toldtarif, der ikke hjemler forskelsbehandling.
5. Indførelse eller ændring af toldsats for varer, der indføres i disse lande og territorier, må hverken retligt eller faktisk føre til direkte eller indirekte forskelsbehandling af varer fra forskellige medlemsstater.

Artikel III-189

Såfremt toldsatsernes niveau for varer med oprindelse i et tredjeland ved indførsel til et land eller territorium, når artikel III-188, stk. 1, finder anvendelse, vil kunne fremkalde omlægninger af samhandelen til skade for en medlemsstat, kan denne begære, at Kommissionen foreslår de øvrige medlemsstater at træffe de nødvendige bestemmelser for at afhjælpe denne situation.

Artikel III-190

Med forbehold af bestemmelserne vedrørende folkesundheden, den offentlige sikkerhed og den offentlige orden reguleres den frie bevægelighed for arbejdskraften fra disse lande og territorier inden for medlemsstaterne og for arbejdskraften fra medlemsstaterne inden for disse lande og territorier ved foranstaltninger vedtaget i overensstemmelse med artikel III-191.

Artikel III-191

Ministerrådet vedtager med enstemmighed med udgangspunkt i de resultater, der er opnået i forbindelse med associeringen mellem landene og territorierne og Unionen, europæiske bekendtgørelser og afgørelser vedrørende de nærmere retningslinjer og proceduren for disse landes og territoriers associering med Unionen.

Artikel III-192

Artikel III-186 - III-191 finder anvendelse på Grønland, medmindre andet følger af de særlige bestemmelser, der er fastsat i protokollen om den særlige ordning for Grønland.

AFSNIT V

UNIONENS OPTRÆDEN UDADTIL

KAPITEL I

GENERELLE ANVENDELSESBESTEMMELSER

Artikel III-193

1. Unionens optræden på den internationale scene bygger på de principper, der har ligget til grund for dens egen oprettelse, udvikling og udvidelse, og som den tilstræber at fremme i den øvrige verden: demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettighedernes og de grundlæggende rettigheders universalitet og udelelighed, respekt for den menneskelige værdighed, principperne om lighed og solidaritet samt respekt for folkeretten i overensstemmelse med principperne i De Forenede Nationers pagt.

Unionen bestræber sig på at udvikle forbindelser og skabe partnerskaber med tredjelande samt internationale, regionale eller globale organisationer, der deler disse værdier. Den vil fremme multilaterale løsninger på fælles problemer, især inden for De Forenede Nationers rammer.

2. Unionen fastlægger og gennemfører fælles politikker og tiltag og arbejder for en høj grad af samarbejde på alle områder i tilknytning til internationale forbindelser med henblik på:

- a) at værne om Unionens værdier, grundlæggende interesser, sikkerhed, uafhængighed og integritet
- b) at konsolidere og styrke demokrati, retsstatsprincipper, menneskerettigheder og folkerettens principper
- c) at bevare freden, forebygge konflikter og styrke den internationale sikkerhed i overensstemmelse med principperne i De Forenede Nationers pagt
- d) at fremme en bæredygtig udvikling i økonomisk, social og miljømæssig henseende i udviklingslandene med det hovedformål at udrydde fattigdommen
- e) at tilskynde til alle landes integration i den internationale økonomi, herunder gennem gradvis afskaffelse af hindringer for international handel
- f) at bidrage til udarbejdelsen af internationale foranstaltninger med henblik på at beskytte og forbedre miljøkvaliteten og den bæredygtige forvaltning af de globale naturressourcer med det formål at sikre bæredygtig udvikling
- g) at bistå befolkninger, lande og regioner, der står over for naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer, og
- h) at fremme et internationalt system, der bygger på stærkere multilateralt samarbejde og god global governance.

3. Unionen respekterer de principper og forfølger de mål, der er nævnt i stk. 1 og 2, i forbindelse med udarbejdelsen og gennemførelsen af sin optræden udadtil på de forskellige områder, der er omfattet af dette afsnit, samt af de øvrige politikker for så vidt angår deres eksterne aspekter.

Unionen påser, at der er sammenhæng mellem de forskellige områder inden for dens optræden udadtil og mellem disse og dens øvrige politikker. Ministerrådet og Kommissionen, der bistås af EU-udenrigsministeren, sikrer denne sammenhæng og samarbejder i den henseende.

Artikel III-194

1. Det Europæiske Råd fastlægger Unionens strategiske interesser og mål på grundlag af de principper og mål, der er nævnt i artikel III-193.

Det Europæiske Råds europæiske afgørelser om Unionens strategiske interesser og mål vedrører såvel den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik som andre områder i forbindelse med Unionens optræden udadtil. De kan vedrøre Unionens forbindelser med et land eller et område eller have en tematisk tilgang. De indeholder bestemmelser om varighed samt om de midler, der skal stilles til rådighed af Unionen og medlemsstaterne.

Det Europæiske Råd træffer afgørelse med enstemmighed efter en henstilling fra Ministerrådet, som dette vedtager efter de nærmere bestemmelser, der er fastsat for hvert område. Det Europæiske Råds europæiske afgørelser gennemføres i overensstemmelse med procedurerne i forfatningen.

2. EU-udenrigsministeren kan for så vidt angår den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og Kommissionen for så vidt angår andre områder i forbindelse med Unionens optræden udadtil forelægge Ministerrådet fælles forslag.

KAPITEL II

DEN FÆLLES UDENRIGS- OG SIKKERHEDSPOLITIK

Artikel III-195

1. Unionen fastlægger og gennemfører inden for rammerne af principperne og målene for sin optræden udadtil en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, der dækker alle områder af udenrigs- og sikkerhedspolitikken.
2. Medlemsstaterne støtter aktivt og uforbeholdent den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i en ånd af loyalitet og gensidig solidaritet.

Medlemsstaterne samarbejder for at styrke og udvikle deres gensidige politiske solidaritet. De afstår fra enhver handling, der strider imod Unionens interesser, eller som kan skade dens effektivitet som en sammenhængskraft i de internationale forbindelser.

Ministerrådet og EU-udenrigsministeren påser, at disse principper overholdes.

3. Unionen varetager den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik ved:
  - a) at fastlægge de overordnede retningslinjer
  - b) at vedtage europæiske afgørelser om:
    - i) EU-aktioner
    - ii) EU-holdninger
    - iii) gennemførelse af aktioner og holdninger
  - c) at styrke det systematiske samarbejde mellem medlemsstaterne om deres politik.

Artikel III-196

1. Det Europæiske Råd fastlægger de overordnede retningslinjer for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder for anliggender, der har indvirkning på forsvarsområdet.

Hvis den internationale udvikling kræver det, indkalder formanden for Det Europæiske Råd til et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd med henblik på at definere de strategiske linjer for Unionens politik i forhold til denne udvikling.

2. Ministerrådet vedtager de europæiske afgørelser, der er nødvendige for fastlæggelse og iværksættelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik på grundlag af de overordnede retningslinjer og de strategiske linjer, som Det Europæiske Råd har fastlagt.

Artikel III-197

1. EU-udenrigsministeren, der er formand for Udenrigsrådet, bidrager med sine forslag til udarbejdelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og sørger for, at de europæiske afgørelser, der vedtages af Det Europæiske Råd og Ministerrådet, gennemføres.
2. I anliggender vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik repræsenteres Unionen af EU-udenrigsministeren. Han fører på Unionens vegne den politiske dialog og udtrykker Unionens holdning i internationale organisationer og på internationale konferencer.
3. Under udøvelsen af sit hverv bistår EU-udenrigsministeren af en tjeneste for EU's optræden udadtil. Denne tjeneste arbejder sammen med medlemsstaternes diplomatiske tjenester.¹

Artikel III-198

1. Hvis en international situation kræver en operationel aktion fra Unionens side, vedtager Ministerrådet de nødvendige europæiske afgørelser. Disse afgørelser fastsætter mål og rækkevidde, de midler, der skal stilles til rådighed for Unionen, samt betingelserne for gennemførelse af aktionen og om nødvendigt dens varighed.

Hvis der sker en ændring af forholdene, der har væsentlig betydning for et spørgsmål, der er genstand for en sådan europæisk afgørelse, reviderer Ministerrådet principperne og målene for denne aktion og vedtager de nødvendige europæiske afgørelser. Så længe Ministerrådet ikke har truffet afgørelse, opretholdes den europæiske afgørelse om EU-aktionen.

2. Disse europæiske afgørelser forpligter medlemsstaterne i deres stillingtagen og handlinger.
3. Underretning om enhver national stillingtagen eller handling i henhold til en europæisk afgørelse som nævnt i stk. 1 sker i så god tid, at der om nødvendigt kan holdes forudgående samråd i Ministerrådet. Forpligtelsen til at give forhåndsunderretning gælder ikke for bestemmelser, som alene indebærer gennemførelse af europæiske afgørelser på nationalt plan.
4. Gør forholdenes udvikling det påtrængende nødvendigt, og foreligger der ikke nogen ny europæisk afgørelse, kan medlemsstaterne under hensyntagen til de almindelige mål for den europæiske afgørelse som nævnt i stk. 1 straks træffe de nødvendige forholdsregler. En medlemsstat, der træffer sådanne forholdsregler, underretter omgående Ministerrådet herom.

---

¹ Jf. erklæringen om oprettelse af en tjeneste for EU's optræden udadtil.
CONV 850/03

5. Volder iværksættelsen af en europæisk afgørelse efter denne artikel alvorlige vanskeligheder for en medlemsstat, skal denne forelægge sagen for Ministerrådet, der skal drøfte den og søge passende løsninger. Disse må ikke stride imod målene for aktionen eller være til skade for dens effektivitet.

Artikel III-199

Ministerrådet vedtager europæiske afgørelser, som fastlægger Unionens holdning til et bestemt spørgsmål af geografisk eller tematisk karakter. Medlemsstaterne drager omsorg for, at deres nationale politik er i overensstemmelse med Unionens holdninger.

Artikel III-200

1. Enhver medlemsstat, EU-udenrigsministeren eller EU-udenrigsministeren med støtte fra Kommissionen kan forelægge Ministerrådet alle spørgsmål vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og fremsætter forslag.
2. I tilfælde, der kræver en hurtig afgørelse, indkalder EU-udenrigsministeren enten på egen foranledning eller på anmodning af en medlemsstat inden for 48 timer eller, hvor en afgørelse er uopsættelig, inden for en endnu kortere frist til en ekstraordinær samling i Ministerrådet.

Artikel III-201

1. Europæiske afgørelser i henhold til dette kapitel vedtages af Ministerrådet med enstemmighed. Hvis medlemmer, der er til stede eller repræsenteret, afholder sig fra at stemme, hindrer dette ikke vedtagelsen af sådanne afgørelser.

Hvis et medlem af Ministerrådet afholder sig fra at stemme i forbindelse med afstemninger, kan medlemmet kvalificere sin stemmeundladelse ved at afgive en formel erklæring. I så fald er det pågældende medlem ikke forpligtet til at anvende den europæiske afgørelse, men det accepterer, at den forpligter Unionen. Under udvisning af gensidig solidaritet afholder den pågældende medlemsstat sig fra enhver handling, som vil kunne komme i konflikt med eller hindre en handling fra Unionens side på grundlag af den pågældende afgørelse, og de øvrige medlemsstater respekterer dens holdning. Hvis de medlemmer af Ministerrådet, der på denne måde knytter en erklæring til deres stemmeundladelse, udgør mindst en tredjedel af medlemsstaterne, der repræsenterer mindst en tredjedel af Unionens befolkning, er afgørelsen ikke vedtaget.

2. Uanset stk. 1 træffer Ministerrådet afgørelse med kvalificeret flertal,
  - a) når det vedtager europæiske afgørelser om EU-aktioner eller EU-holdninger på grundlag af en europæisk afgørelse truffet af Det Europæiske Råd vedrørende Unionens strategiske interesser og mål som nævnt i artikel III-194, stk. 1,
  - b) når det vedtager en afgørelse om en EU-aktion eller EU-holdning på grundlag af et forslag, som EU-udenrigsministeren forelægger det efter en specifik anmodning fra Det Europæiske Råd, som dette fremsætter på eget eller EU-udenrigsministerens initiativ

- c) når det vedtager enhver europæisk afgørelse om iværksættelse af en EU-aktion eller en EU-holdning
- d) når det vedtager en europæisk afgørelse om udpegning af en særlig repræsentant i henhold til artikel III-203.

Hvis et medlem af Ministerrådet erklærer, at det af vitale, nærmere anførte årsager, der vedrører den nationale politik, agter at stemme imod vedtagelsen af en europæisk afgørelse, der skal vedtages med kvalificeret flertal, finder der ikke afstemning sted. EU-udenrigsministeren søger i tæt samråd med den pågældende medlemsstat at opnå en løsning, som den kan acceptere. Hvis der ikke opnås et resultat, kan Ministerrådet med kvalificeret flertal anmode om, at sagen henvises til Det Europæiske Råd med henblik på enstemmig afgørelse.

- 3. Det Europæiske Råd kan med enstemmighed beslutte, at Ministerrådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal i andre tilfælde end dem, der er nævnt i stk. 2.
- 4. Stk. 2 og 3 gælder ikke for afgørelser, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet.

Artikel III-202

- 1. Når Unionen har fastlagt en fælles tilgang i henhold til artikel I-39, stk. 5, samordner EU-udenrigsministeren og medlemsstaternes udenrigsministre deres aktiviteter i Ministerrådet.
- 2. Medlemsstaternes diplomatiske missioner og Unionens delegationer samarbejder indbyrdes i tredjelande og ved internationale organisationer og bidrager til udformningen og iværksættelsen af en fælles tilgang.

Artikel III-203

Når Ministerrådet skønner det nødvendigt, udpeger det på initiativ af EU-udenrigsministeren en særlig repræsentant med et mandat i forbindelse med særlige politikspørgsmål. Den særlige repræsentant udøver sit mandat under EU-udenrigsministerens myndighed.

Artikel III-204

Unionen kan indgå aftaler med en eller flere stater eller internationale organisationer i henhold til dette kapitel efter proceduren i artikel III-227.

Artikel III-205

1. EU-udenrigsministeren hører Europa-Parlamentet om de vigtigste aspekter og grundlæggende valg i forbindelse med den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, og påser, at der tages behørigt hensyn til Europa-Parlamentets synspunkter. EU-udenrigsministeren underretter regelmæssigt Europa-Parlamentet om udviklingen i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. De særlige repræsentanter kan inddrages i underretningen af Europa-Parlamentet.
2. Europa-Parlamentet kan stille spørgsmål eller rette henstillinger til Ministerrådet og EU-udenrigsministeren. Det drøfter to gange om året de fremskridt, der er gjort med iværksættelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, herunder den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik.

Artikel III-206

1. Medlemsstaterne samordner deres optræden i internationale organisationer og på internationale konferencer. De forsvare Unionens holdninger i disse fora. EU-udenrigsministeren sikrer tilrettelæggelsen af denne samordning.

I internationale organisationer og på internationale konferencer, hvori ikke alle medlemsstaterne deltager, forsvare de deltagende medlemsstater Unionens holdninger.

2. De medlemsstater, der er repræsenteret i internationale organisationer eller på internationale konferencer, hvori ikke alle medlemsstaterne deltager, skal holde disse samt EU-udenrigsministeren underrettet om alle spørgsmål af fælles interesse, jf. dog stk. 1 og artikel III-198, stk. 3.

De medlemsstater, der også er medlemmer af De Forenede Nationers Sikkerhedsråd, rådfører sig med hinanden og holder de øvrige medlemsstater samt EU-udenrigsministeren fuldt underrettet. De medlemsstater, der er medlemmer af Sikkerhedsrådet, forsvare i udøvelsen af deres funktion Unionens holdninger og interesser, uden at dette dog berører det ansvar, der påhviler dem i medfør af De Forenede Nationers pagt.

Når Unionen har fastlagt en holdning til et emne på dagsordenen for De Forenede Nationers Sikkerhedsråd, anmoder de medlemsstater, der sidder i Sikkerhedsrådet, om, at EU-udenrigsministeren indbydes til at fremlægge Unionens holdning.

Artikel III-207

Medlemsstaternes diplomatiske og konsulære missioner og Unionens delegationer i tredjelande og på internationale konferencer samt deres repræsentationer ved internationale organisationer samarbejder for at sikre, at de europæiske afgørelser vedrørende EU-holdninger og -aktioner, som Ministerrådet har vedtaget, overholdes og iværksættes. De intensiverer deres samarbejde ved at udveksle oplysninger og foretage fælles vurderinger.

De bidrager til iværksættelsen af bestemmelserne i artikel I-8, stk. 2, om europæiske borgeres ret til beskyttelse på et tredjelandets område samt af de foranstaltninger, der vedtages i henhold til artikel III-11.

Artikel III-208

Med forbehold af artikel III-247 følger en udenrigs- og sikkerhedspolitisk komité den internationale situation på de områder, der henhører under den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, og bidrager til at fastlægge politikken ved at afgive udtalelser til Ministerrådet på dettes eller EU-udenrigsministerens foranledning eller på eget initiativ. Komitéen følger ligeledes iværksættelsen af den vedtagne politik med forbehold af EU-udenrigsministerens beføjelser.

Inden for dette kapitels område varetager denne komité under Ministerrådets og EU-udenrigsministerens ansvar den politiske kontrol med og den strategiske ledelse af krisestyringsoperationer som omhandlet i artikel III-210.

Ministerrådet kan med henblik på en krisestyringsoperation og for hele dennes varighed, som fastlagt af Ministerrådet, bemyndige komitéen til at træffe relevante foranstaltninger vedrørende den politiske kontrol med og den strategiske ledelse af operationen.

Artikel III-209

Gennemførelsen af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik berører ikke kompetencerne i artikel I-12 - I-14 samt artikel I-16. På samme måde berører gennemførelsen af politikkerne i disse artikler ikke kompetencen i artikel I-15.

Domstolen har kompetence til at kontrollere overholdelsen af denne artikel.

1. AFDELING

DEN FÆLLES SIKKERHEDS- OG FORSVARSPOLITIK

Artikel III-210

1. De opgaver, der er omhandlet i artikel I-40, stk. 1, i forbindelse med hvilke Unionen kan anvende civile og militære midler, omfatter fælles aktioner på nedrustningsområdet, humanitære opgaver og redningsopgaver, rådgivnings- og bistandsopgaver på det militære område, konfliktforebyggende og fredsbevarende opgaver og kampstyrkers opgaver i forbindelse med krisestyring, herunder fredsskabelse og postkonflikt-stabiliseringsoperationer. Alle disse opgaver kan bidrage til bekæmpelse af terrorisme, herunder gennem den støtte, som ydes tredjelande til bekæmpelse af terrorisme på deres område.
2. Ministerrådet vedtager med enstemmighed europæiske afgørelser om de opgaver, der er omhandlet i stk. 1, idet det fastlægger deres mål og rækkevidde samt de overordnede betingelser for deres gennemførelse. EU-udenrigsministeren forestår med reference til Ministerrådet og i nær permanent kontakt med Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité samordningen af opgavernes civile og militære aspekter.

Artikel III-211

1. Ministerrådet kan i medfør af de europæiske afgørelser, det vedtager i henhold til [artikel III-210, overdrage gennemførelsen af en opgave til en gruppe af medlemsstater, der råder over den fornødne kapacitet, og som ønsker at deltage i gennemførelsen heraf. Disse medlemsstater aftaler indbyrdes sammen med EU-udenrigsministeren, hvorledes opgaven skal forvaltes.
2. De medlemsstater, der deltager i gennemførelsen af opgaven, aflægger regelmæssigt situationsrapport til Ministerrådet. Disse medlemsstater forelægger øjeblikkeligt sagen for Ministerrådet, såfremt gennemførelsen af opgaven får yderligere væsentlige følger eller nødvendiggør en ændring af målet, rækkevidden eller de betingelser, som Ministerrådet har fastlagt i henhold til artikel III-210. Ministerrådet vedtager i så fald de nødvendige europæiske afgørelser.

Artikel III-212

1. Det Europæiske Agentur for Forsvarsmateriel, Forskning og Militære Kapaciteter, der placeres under Ministerrådets myndighed, har til opgave
  - a) at bidrage til fastlæggelse af målene for medlemsstaternes militære kapacitet og vurdere, om de kapacitetstilsagn, som medlemsstaterne har givet, overholdes
  - b) at fremme harmonisering af de operationelle behov samt vedtagelse af effektive og indbyrdes forenelige fremgangsmåder i forbindelse med materielanskaffelser

- c) at fremsætte forslag til multilaterale projekter med henblik på at opfylde målene for militær kapacitet og sikre koordineringen af de programmer, der gennemføres af medlemsstaterne, og forvaltningen af specifikke samarbejdsprogrammer
  - d) at støtte forskningen i forsvarsteknologi samt koordinere og planlægge fælles forskningsaktiviteter og undersøgelser af tekniske løsninger, der imødekommer de fremtidige operationelle behov
  - e) at bidrage til at identificere og eventuelt gennemføre alle nyttige foranstaltninger med henblik på at styrke forsvarssektorens industrielle og teknologiske grundlag og øge effektiviteten af de militære udgifter.
2. Agenturet er åbent for alle medlemsstater, der ønsker at deltage. Ministerrådet vedtager med kvalificeret flertal en europæisk afgørelse med henblik på at fastlægge statuten, hjemstedet og de nærmere bestemmelser for agenturets drift. Denne afgørelse tager hensyn til omfanget af den faktiske deltagelse i agenturets aktiviteter. Inden for agenturet oprettes der specifikke grupper, der omfatter de medlemsstater, som gennemfører fælles projekter. Agenturet udfører efter behov sine opgaver i samråd med Kommissionen.

Artikel III-213

1. De medlemsstater (jf. listen i protokol [*titel*]), der opfylder højere kriterier for militær kapacitet og ønsker at indgå mere bindende forpligtelser på dette område med henblik på de mest krævende opgaver, etablerer i fællesskab et struktureret samarbejde som omhandlet i [artikel I-40, stk. 6]. De kriterier og forpligtelser med hensyn til militær kapacitet, som disse medlemsstater har fastlagt, anføres i denne protokol.
2. Hvis en medlemsstat ønsker at deltage i dette samarbejde på et senere tidspunkt ved at tiltræde de forpligtelser, som dette indebærer, underretter den Det Europæiske Råd herom. Ministerrådet behandler denne medlemsstats anmodning. Kun de medlemmer af Ministerrådet, der repræsenterer medlemsstater, der deltager i det strukturerede samarbejde, deltager i afstemningen.
3. Kun de medlemmer af Ministerrådet, der repræsenterer medlemsstater, der deltager i det strukturerede samarbejde, deltager i drøftelser og vedtagelse af europæiske afgørelser vedrørende målet for dette samarbejde. EU-udenrigsministeren bistår ved drøftelserne. Repræsentanterne for de øvrige medlemsstater underrettes behørigt og regelmæssigt af EU-udenrigsministeren om udviklingen i det strukturerede samarbejde.
4. Ministerrådet kan overdrage gennemførelsen inden for Unionens rammer af en opgave som nævnt i artikel III-210 til de medlemsstater, der deltager i dette samarbejde.
5. Uden at dette berører stk. 1-4, finder de relevante bestemmelser om forstærket samarbejde anvendelse på det strukturerede samarbejde, der er omhandlet i denne artikel.

Artikel III-214

1. Det tættere gensidige forsvarssamarbejde som omhandlet i artikel I-40, stk. 7, er åbent for alle Unionens medlemsstater. En liste over de medlemsstater, der deltager i det tættere samarbejde, findes i erklæring [*titel*]. Hvis en medlemsstat ønsker at deltage på et senere tidspunkt og accepterer de forpligtelser, som dette indebærer, underretter den Det Europæiske Råd og tiltræder ovennævnte erklæring.
2. En medlemsstat, der deltager i dette samarbejde, og som udsættes for en væbnet aggression på sit område, underretter de øvrige deltagende stater om situationen og kan anmode disse om hjælp og bistand. De deltagende medlemsstater træder sammen på ministerplan med bistand fra deres repræsentant i Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité og Militærkomitéen.
3. De Forenede Nationers Sikkerhedsråd underrettes øjeblikkeligt om enhver væbnet aggression og de forholdsregler, der er truffet som følge heraf.
4. Denne artikel berører for de pågældende medlemsstaters vedkommende ikke de rettigheder og forpligtelser, der følger af den nordatlantiske traktat.

2. AFDELING

FINANSIELLE BESTEMMELSER

Artikel III-215

1. Institutionernes administrationsudgifter som følge af bestemmelserne i dette kapitel, afholdes over Unionens budget.

2. Aktionsudgifter til iværksættelse af de pågældende bestemmelser afholdes ligeledes over Unionens budget bortset fra udgifter til operationer, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet, og tilfælde, hvor Ministerrådet træffer anden afgørelse.

Såfremt udgifterne ikke afholdes over Unionens budget, afholdes de af medlemsstaterne efter den fordelingsnøgle, der er baseret på bruttonationalindkomsten, medmindre Ministerrådet træffer anden afgørelse. Medlemsstater, hvis repræsentant i Ministerrådet har afgivet en formel erklæring i henhold til artikel III-201, stk. 1, andet afsnit, er ikke forpligtet til at bidrage til finansieringen af udgifter til operationer, der har indvirkning på militær- eller forsvarsområdet.

3. Ministerrådet vedtager en europæisk afgørelse om indførelse af specifikke procedurer for at sikre hurtig adgang til bevillinger på Unionens budget til hastefinansiering af initiativer som led i den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, navnlig forberedende aktiviteter i forbindelse med en opgave som omhandlet i artikel I-40, stk. 1. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

De forberedende aktiviteter i forbindelse med opgaver som nævnt i artikel I-40, stk. 1, der ikke opføres på Unionens budget, finansieres af en opstartsfond, der består af bidrag fra medlemsstaterne.

Ministerrådet vedtager med kvalificeret flertal på forslag af EU-udenrigsministeren europæiske afgørelser til fastlæggelse af:

- a) de nærmere bestemmelser for oprettelse og finansiering af opstartsfonden, navnlig de finansielle midler, der tildeles fonden, samt de nærmere bestemmelser for refusion
- b) de nærmere bestemmelser for forvaltning af opstartsfonden
- c) de nærmere bestemmelser for finansiell kontrol.

Når Ministerrådet overvejer en opgave som nævnt i artikel I-40, stk. 1, der ikke kan opføres på Unionens budget, bemyndiger det EU-udenrigsministeren til at anvende denne fond. EU-udenrigsministeren aflægger rapport til Ministerrådet om udøvelsen af dette mandat.

KAPITEL III

DEN FÆLLES HANDELSPOLITIK

Artikel III-216

Med oprettelsen af en toldunion mellem medlemsstaterne har Unionen til hensigt i fælles interesse at bidrage til en harmonisk udvikling af verdenshandelen, til en gradvis afskaffelse af restriktionerne for den internationale handel og de direkte udenlandske investeringer og til en sænkning af toldskrankerne og andre hindringer.

Artikel III-217

1. Den fælles handelspolitik bygger på ensartede principper navnlig for så vidt angår toldændringer, indgåelse af told- og handelsaftaler vedrørende udveksling af varer og tjenesteydelser og handelsrelaterede aspekter af intellektuel ejendomsret, direkte udenlandske investeringer, gennemførelse af ensartethed i liberaliseringsforanstaltninger, eksportpolitik og handelspolitiske beskyttelsesforanstaltninger, herunder foranstaltninger mod dumping og subsidieordninger. Den fælles handelspolitik føres inden for rammerne af principperne og målene for Unionens opræden udadtil.

2. Ved europæisk lov eller rammelov fastsættes de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre den fælles handelspolitik.

3. Skal der føres forhandlinger om og indgås aftaler med en eller flere stater eller internationale organisationer, finder de relevante bestemmelser i artikel III-227 anvendelse. Kommissionen retter henstillinger til Ministerrådet, som bemyndiger den til at indlede de nødvendige forhandlinger. Ministerrådet og Kommissionen skal sikre, at de forhandlede aftaler er i overensstemmelse med Unionens interne politikker og regler.

Disse forhandlinger føres af Kommissionen i samråd med et særligt udvalg udpeget af Ministerrådet til at bistå den i dette arbejde og inden for rammerne af direktiver, som Ministerrådet kan meddele den. Kommissionen aflægger regelmæssigt beretning til det særlige udvalg og til Europa-Parlamentet om, hvordan forhandlingerne skrider frem.

4. For så vidt angår forhandling og indgåelse af aftaler på områderne handel med tjenesteydelser, der indebærer, at personer bevæger sig fra ét sted til et andet, og handelsrelaterede aspekter af intellektuel ejendomsret, træffer Ministerrådet afgørelse med enstemmighed, hvis aftalen omfatter bestemmelser, hvor der kræves enstemmighed for vedtagelse af interne regler.

Rådet træffer ligeledes afgørelse med enstemmighed om forhandling og indgåelse af aftaler på området handel med kulturelle og audiovisuelle tjenesteydelser, når disse indebærer en risiko for at bringe den kulturelle og sproglige mangfoldighed i Unionen i fare.

Forhandling og indgåelse af internationale aftaler på transportområdet er fortsat omfattet af bestemmelserne i kapitel III, 7. afdeling, i afsnit III samt af artikel III-227.

5. Udøvelsen af de beføjelser, som denne artikel tillægger på det handelspolitiske område, berører ikke afgrænsningen af de interne beføjelser mellem Unionen og medlemsstaterne og vil ikke føre til en harmonisering af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser, i det omfang forfatningen udelukker en sådan harmonisering.

KAPITEL IV
SAMARBEJDE MED TREDJELANDE
OG HUMANITÆR BISTAND

1. AFDELING

UDVIKLINGSSAMARBEJDE

Artikel III-218

1. Unionens politik med hensyn til udviklingssamarbejde føres inden for rammerne af principperne og målene for Unionens optræden udadtil. Unionens og medlemsstaternes politik med hensyn til udviklingssamarbejde supplerer og styrker gensidigt hinanden.

Hovedmålet for Unionens politik på dette område er at begrænse og på sigt at udrydde fattigdommen. Unionen tager hensyn til målene for udviklingssamarbejdet i forbindelse med iværksættelse af politikker, der kan påvirke udviklingslandene.

2. Unionen og medlemsstaterne respekterer de forpligtelser og tager hensyn til de målsætninger, som de har godkendt inden for rammerne af De Forenede Nationer og andre kompetente internationale organisationer.

Artikel III-219

1. Ved europæisk lov eller rammelov fastsættes de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre politikken for udviklingssamarbejde, og som kan vedrøre flerårige samarbejdsprogrammer med udviklingslande eller programmer med en tematisk tilgang.

2. Unionen kan med tredjelande og kompetente internationale organisationer indgå aftaler, der kan bidrage til at nå målene i artikel III-193. Sådanne aftaler forhandles og indgås i overensstemmelse med artikel III-227.

Første afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.

3. Den Europæiske Investeringsbank bidrager på de betingelser, der er fastsat i dens vedtægter, til iværksættelsen af de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1.

Artikel III-220

1. For at styrke komplementariteten og effektiviteten af deres indsats samordner Unionen og medlemsstaterne deres politik med hensyn til udviklingssamarbejde og fører samråd om deres bistandsprogrammer, herunder i internationale organisationer og på internationale konferencer. De kan iværksætte fælles aktiviteter. Medlemsstaterne bidrager om nødvendigt til iværksættelsen af Unionens bistandsprogrammer.
2. Kommissionen kan tage ethvert passende initiativ for at fremme den i stk. 1 omhandlede samordning.
3. Inden for rammerne af deres respektive beføjelser samarbejder Unionen og medlemsstaterne med tredjelande og med kompetente internationale organisationer.

2. AFDELING

ØKONOMISK, FINANSIELT OG TEKNISK SAMARBEJDE MED TREDJELANDE

Artikel III-221

1. Med forbehold af de øvrige bestemmelser i forfatningen, især i artikel III-218 - III-220, iværksætter Unionen samarbejdsforanstaltninger med andre tredjelande end udviklingslande på det økonomiske, finansielle og tekniske område, herunder bistandsforanstaltninger især på det finansielle område. Disse foranstaltninger skal være i overensstemmelse med Unionens udviklingspolitik og gennemføres inden for rammerne af principperne og målene for EU's optræden udadtil. Unionens og medlemsstaternes foranstaltninger supplerer og styrker gensidigt hinanden.
2. Ved europæisk lov eller rammelov fastsættes de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre stk. 1.
3. Inden for rammerne af deres respektive beføjelser samarbejder Unionen og medlemsstaterne med tredjelande og med kompetente internationale organisationer. De nærmere bestemmelser vedrørende Unionens samarbejde kan nedfældes i aftaler mellem denne og de pågældende tredjeparter, idet disse aftaler forhandles og indgås i overensstemmelse med artikel III-227. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed i forbindelse med de associeringsaftaler, der er nævnt i artikel III-226, stk. 2], og i forbindelse med aftaler med de stater, der er kandidater til tiltrædelse af Unionen. Første afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.

Artikel III-222

Når situationen i et tredjeland kræver akut finansiel bistand fra Unionens side vedtager Ministerrådet på forslag af Kommissionen de nødvendige europæiske afgørelser.

3. AFDELING

HUMANITÆR BISTAND

Artikel III-223

1. Unionens aktiviteter på området humanitær bistand gennemføres inden for rammerne af principperne og målene for Unionens optræden udadtil. Disse aktiviteter har til formål i specifikke situationer at yde bistand, hjælp og beskyttelse til befolkninger i tredjelande, der er ofre for naturkatastrofer eller menneskeskabte katastrofer, med henblik på opfyldelse af de humanitære behov, der opstår i disse forskellige situationer. Unionens og medlemsstaternes aktiviteter supplerer og styrker gensidigt hinanden.
2. De humanitære bistandsaktiviteter gennemføres i overensstemmelse med principperne i den humanitære folkeret, især principperne om upartiskhed og ikke-forskelsbehandling.
3. Ved europæisk lov eller rammelov fastsættes foranstaltninger til fastlæggelse af rammerne for gennemførelsen af Unionens humanitære bistandsaktiviteter.
4. Unionen kan indgå aftaler, der kan bidrage til at nå målene i artikel III-193, med tredjelande og kompetente internationale organisationer. Sådanne aftaler forhandles og indgås i overensstemmelse med artikel III-227.

Første afsnit berører ikke medlemsstaternes kompetence til at forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.
5. Der oprettes et frivilligt europæisk korps for humanitær bistand, der kan danne ramme for europæiske unges fælles bidrag til Unionens humanitære bistandsaktiviteter. Statutten og funktionsmåden for et sådant korps fastsættes ved europæisk lov.
6. Kommissionen kan tage ethvert passende initiativ for at fremme samordningen mellem Unionens og medlemsstaternes aktiviteter med henblik på at styrke effektiviteten og komplementariteten af Unionens og de nationale humanitære bistandsforanstaltninger.
7. Unionen påser, at dens humanitære aktiviteter samordnes og hænger sammen med de tiltag, der gennemføres af internationale organisationer og organer, især dem, der indgår i FN-systemet.

KAPITEL V
RESTRIKTIVE FORANSTALTNINGER

Artikel III-224

1. Såfremt en europæisk afgørelse vedrørende en EU-holdning eller en EU-aktion, der er vedtaget efter bestemmelserne om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i kapitel II i dette afsnit, tager sigte på helt eller delvis at afbryde eller indskrænke de økonomiske og finansielle forbindelser med et eller flere tredjelande, vedtager Ministerrådet de nødvendige europæiske bekendtgørelser eller afgørelser med kvalificeret flertal på fælles forslag af EU-udenrigsministeren og Kommissionen. Det underretter Europa-Parlamentet herom.

2. På de områder, der er nævnt i stk. 1, kan Ministerrådet efter samme procedure vedtage restriktive foranstaltninger over for fysiske eller juridiske personer, grupper eller ikke-statslige enheder.

KAPITEL VI

INTERNATIONALE AFTALER

Artikel III-225

1. Unionen kan indgå aftaler med et eller flere tredjelande eller en eller flere internationale organisationer, når der i forfatningen er fastsat bestemmelser herom, eller når indgåelsen af en aftale er nødvendig for i forbindelse med Unionens politikker at nå et af de mål, der er fastlagt i forfatningen, er foreskrevet i en bindende EU-retsakt eller berører en intern EU-retsakt.
2. De aftaler, som Unionen indgår, er bindende for EU-institutionerne og medlemsstaterne.

Artikel III-226

1. Unionen kan indgå associeringsaftaler med et eller flere tredjelande eller en eller flere internationale organisationer. Med disse aftaler skabes der en associering med gensidige rettigheder og forpligtelser, fælles optræden og særlige procedurer.

Artikel III-227

1. Med forbehold af de særlige bestemmelser i artikel III-217 forhandles og indgås aftaler mellem Unionen og tredjelande eller internationale organisationer efter følgende procedure.
2. Ministerrådet godkender indledningen af forhandlinger, vedtager forhandlingsdirektiver og indgår aftalerne.
3. Kommissionen - eller EU-udenrigsministeren, når aftalen udelukkende eller hovedsagelig vedrører den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik - forelægger henstillinger for Ministerrådet, som vedtager en europæisk afgørelse om bemyndigelse til at indlede forhandlinger.
4. I forbindelse med den europæiske afgørelse om bemyndigelse til forhandlinger udpeger Ministerrådet afhængigt af emnet for den fremtidige aftale Unionens forhandler eller chefen for Unionens forhandlingsdelegation.
5. Ministerrådet kan give Unionens forhandler forhandlingsdirektiver og udpege et særligt udvalg, som der skal føres samråd med under forhandlingerne.
6. På forslag af forhandleren vedtager Ministerrådet en europæisk afgørelse om bemyndigelse til undertegnelse af aftalen samt eventuelt om midlertidig anvendelse heraf.

7. Ministerrådet vedtager på forslag af forhandleren en europæisk afgørelse om indgåelse af aftalen.

Medmindre aftalen udelukkende vedrører den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, vedtager Ministerrådet den i stk. 1 omhandlede afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet. Europa-Parlamentet afgiver sin udtalelse inden for en frist, som Ministerrådet kan fastsætte under hensyn til, hvor meget sagen haster. Hvis der ikke er afgivet udtalelse ved fristens udløb, kan Ministerrådet træffe afgørelse.

Der kræves godkendelse fra Europa-Parlamentet ved:

- a) associeringsaftaler
- b) tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder
- c) aftaler, hvorved der etableres en specifik institutionel ramme med samarbejdsprocedurer
- d) aftaler, som har betydelige budgetmæssige virkninger for Unionen
- e) aftaler, som dækker områder, hvor lovgivningsproceduren finder anvendelse.

Europa-Parlamentet og Ministerrådet kan i hastetilfælde aftale en frist for godkendelsen.

8. Uanset bestemmelserne i stk. 6, 7 og 10 kan Ministerrådet, når det indgår en aftale, bemyndige forhandleren til på Unionens vegne at godkende ændringer af aftalen, hvis disse ændringer ifølge aftalen skal vedtages ved en forenklet fremgangsmåde eller vedtages af et organ, der nedsættes ved aftalen; Ministerrådet kan knytte særlige betingelser til en sådan bemyndigelse.

9. Ministerrådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal under hele proceduren. Det træffer afgørelse med enstemmighed, når aftalen vedrører et område, hvor der kræves enstemmighed ved vedtagelse af en EU-retsakt, samt for så vidt angår associeringsaftaler og Unionens tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder.

10. På forslag af EU-udenrigsministeren eller Kommissionen vedtager Ministerrådet en europæisk afgørelse om suspension af anvendelsen af en aftale og om fastlæggelse af, hvilke holdninger der skal indtages på Unionens vegne i et organ nedsat ved en aftale, når dette organ skal vedtage retsakter, der har retsvirkninger, bortset fra retsakter, der supplerer eller ændrer den institutionelle ramme for aftalen.

11. Europa-Parlamentet skal straks underrettes fuldt ud om alle faser i proceduren.

12. En medlemsstat, Europa-Parlamentet, Ministerrådet eller Kommissionen kan indhente udtalelse fra Domstolen om en påtænkt aftales forenelighed med bestemmelserne i forfatningen. I tilfælde af negativ udtalelse fra Domstolen kan den påtænkte aftale kun træde i kraft, hvis den ændres eller forfatningen revideres efter proceduren i artikel IV-6.

Artikel III-228

1. Uanset artikel III-227 kan Ministerrådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank eller Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank, hvor det tilstræbes at opnå en konsensus, der er i overensstemmelse med målsætningen om prisstabilitet, samt efter høring af Europa-Parlamentet i overensstemmelse med fremgangsmåden i stk. 3 for de der nævnte arrangementer indgå formelle aftaler om et valutakurssystem for euroen over for valutaer, der har status som lovlige betalingsmidler i Unionen.

Ministerrådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank eller Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank, hvor det tilstræbes at opnå en konsensus, der er i overensstemmelse med målsætningen om prisstabilitet, kan vedtage, ændre eller ophæve centralkurserne for euroen inden for valutakurssystemet. Formanden for Ministerrådet underretter Europa-Parlamentet om enhver vedtagelse, ændring eller ophævelse af centralkurserne for euroen.

2. Såfremt der ikke findes noget valutakurssystem i forhold til en eller flere valutaer, der har status som lovlige betalingsmidler i Unionen som nævnt i stk. 1, kan Ministerrådet, der træffer afgørelse enten på grundlag af en henstilling fra Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank eller på grundlag af en henstilling fra Den Europæiske Centralbank, udarbejde generelle retningslinjer for valutakurspolitikken i forhold til disse valutaer. Disse generelle retningslinjer berører ikke Det Europæiske System af Centralbankers hovedmålsætning om at fastholde prisstabilitet.

3. Såfremt Unionen skal forhandle aftaler om monetære spørgsmål eller spørgsmål vedrørende valutakursordninger med en eller flere stater eller internationale organisationer, fastlægger Ministerrådet, der træffer afgørelse på grundlag af en henstilling fra Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Centralbank, uanset artikel III-227 arrangementer for forhandling og indgåelse af sådanne aftaler. Disse arrangementer skal sikre, at Unionen udtrykker én enkelt holdning. Kommissionen tilknyttes forhandlingerne fuldt ud.

4. Med forbehold af Unionens kompetence og aftaler for så vidt angår Den Økonomiske og Monetære Union kan medlemsstaterne forhandle i internationale organer og indgå internationale aftaler.

KAPITEL VII

UNIONENS FORBINDELSER MED INTERNATIONALE ORGANISATIONER OG TREDJELANDE SAMT UNIONENS DELEGATIONER

Artikel III-229

1. Unionen indleder ethvert formålstjenligt samarbejde med De Forenede Nationer, Europarådet, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling.
2. Den opretholder i øvrigt passende forbindelser med andre internationale organisationer.
3. EU-udenrigsministeren og Kommissionen står for gennemførelsen af denne artikel.

Artikel III-230

1. Unionens delegationer i tredjelande og ved internationale organisationer sikrer Unionens repræsentation.
2. Unionens delegationer virker under EU-udenrigsministerens ansvar og i tæt samarbejde med medlemsstaternes diplomatiske missioner.

KAPITEL VIII

GENNEMFØRELSE AF SOLIDARITETSBESTEMMELSEN

Artikel III-231

1. Ministerrådet vedtager på grundlag af et fælles forslag fra Kommissionen og EU-udenrigsministeren en europæisk afgørelse med henblik på fastlæggelse af de nærmere bestemmelser for gennemførelse af solidaritetsbestemmelsen i artikel I-42. Det underretter Europa-Parlamentet herom.
2. Hvis en medlemsstat udsættes for et terrorangreb, en naturkatastrofe eller en menneskeskabt katastrofe, kommer de øvrige medlemsstater denne medlemsstat til undsætning på anmodning af dens politiske myndigheder. Med henblik herpå foretager medlemsstaterne en samordning i Ministerrådet.
3. I forbindelse med denne artikel bistår Ministerrådet af Den Udenrigs- og Sikkerhedspolitiske Komité med støtte fra de organer, der er oprettet som led i den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik, og af den komité, der er nævnt i artikel III-162, der, når det er relevant, forelægger Ministerrådet fælles udtalelser.
4. For at Unionen skal kunne optræde effektivt, foretager Det Europæiske Råd regelmæssige vurderinger af de trusler, som Unionen står over for.

AFSNIT VI

UNIONENS FUNKTIONSMÅDE

KAPITEL I

BESTEMMELSER VEDRØRENDE INSTITUTIONERNE

1. AFDELING

INSTITUTIONERNE

1. underafdeling

Europa-Parlamentet

Artikel III-232

1. Ved europæisk lov eller rammelov træffer Ministerrådet de foranstaltninger, der er nødvendige for afholdelse af almindelige direkte valg til Europa-Parlamentet ifølge en i alle medlemsstater ensartet procedure eller efter principper, der er fælles for alle medlemsstater.

Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed på grundlag af et forslag fra Europa-Parlamentet og efter godkendelse fra Europa-Parlamentet, der udtaler sig med et flertal af sine medlemmer. Denne lov eller rammelov træder først i kraft, når medlemsstaterne har godkendt dem i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

2. Ved europæisk lov vedtaget af Europa-Parlamentet fastsættes medlemmernes statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af deres hverv. Europa-Parlamentet træffer afgørelse på eget initiativ efter høring af Kommissionen og godkendelse fra Ministerrådet. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed om alle bestemmelser og betingelser i forbindelse med beskatningsordningen for medlemmer eller forhenværende medlemmer.

3. Europa-Parlamentet sammensættes for valgperioden 2004-2009 i overensstemmelse med protokollen om borgernes repræsentation i Europa-Parlamentet.

Artikel III-233

Ved europæisk lov fastsættes statuten for politiske partier på europæisk plan, jf. artikel I-45, stk. 4, og navnlig reglerne for deres finansiering.

Artikel III-234

Europa-Parlamentet kan med et flertal af sine medlemmers stemmer anmode Kommissionen om at fremsætte passende forslag om spørgsmål, som efter dets opfattelse kræver udarbejdelse af en EU-retsakt til gennemførelse af forfatningen. Hvis Kommissionen ikke fremsætter noget forslag, giver den Europa-Parlamentet en begrundelse herfor.

Artikel III-235

Under udførelsen af sine opgaver kan Europa-Parlamentet efter anmodning fra en fjerdedel af sine medlemmer nedsætte et midlertidigt undersøgelsesudvalg, der, uden at de beføjelser, som forfatningen har tillagt andre institutioner eller organer, derved berøres, skal undersøge påstande om overtrædelser eller om fejl eller forsømmelser i forbindelse med gennemførelsen af EU-retten, medmindre de påståede forhold er under retslig behandling, i hvilket tilfælde denne retslige behandling først skal afsluttes.

Det midlertidige undersøgelsesudvalg ophører med at bestå, når det afgiver sin beretning.

Ved europæisk lov vedtaget af Europa-Parlamentet fastsættes de nærmere vilkår for udøvelse af undersøgelsesbeføjelsen. Europa-Parlamentet træffer afgørelse på eget initiativ efter godkendelse fra Ministerrådet og Kommissionen.

Artikel III-236

Enhver unionsborger samt enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat er berettiget til på egen hånd eller i samvirke med andre borgere eller personer at indgive andragender til Europa-Parlamentet om forhold, der henhører under områder, som Unionen beskæftiger sig med, og som vedrører den pågældende direkte.

Artikel III-237

1. Europa-Parlamentet udnævner en ombudsmand. Den europæiske ombudsmand skal være beføjet til at modtage klager fra enhver unionsborger eller enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat over tilfælde af fejl eller forsømmelser i forbindelse med handlinger foretaget af Unionens institutioner, organer eller agenturer med undtagelse af Domstolen under udøvelsen af dens domstolsfunktioner.

Den europæiske ombudsmand skal i overensstemmelse med sit hverv foretage de undersøgelser, som han finder berettigede, enten på eget initiativ eller på grundlag af de klager, der forelægges ham direkte eller gennem et medlem af Europa-Parlamentet, medmindre de påståede forhold er under eller har været under retslig behandling. Hvis den europæiske ombudsmand konstaterer, at der foreligger fejl eller forsømmelser, forelægger han sagen for den pågældende institution eller det pågældende organ eller agentur, som har en frist på tre måneder til at meddele ham sin udtalelse. Den europæiske ombudsmand sender derpå en rapport til Europa-Parlamentet og til den pågældende institution eller det pågældende organ eller agentur. Den person, som klagen hidrører fra, underrettes om resultatet af disse undersøgelser.

Den europæiske ombudsmand aflægger en årlig beretning til Europa-Parlamentet om resultatet af sine undersøgelser.

2. Den europæiske ombudsmand udnævnes efter hvert valg til Europa-Parlamentet for dets valgperiode. Den europæiske ombudsmand kan genudnævnes.

Domstolen kan på begæring af Europa-Parlamentet afskedige den europæiske ombudsmand, hvis han ikke længere opfylder de nødvendige betingelser for at udøve sit hverv, eller hvis han har begået en alvorlig forseelse.

3. Den europæiske ombudsmand udfører sit hverv i fuldstændig uafhængighed. Han må ved udøvelsen af sine pligter hverken søge eller modtage instruktioner fra noget andet organ. Den europæiske ombudsmand må, så længe hans embedsperiode varer, ikke udøve nogen anden - lønnet eller ulønnet - erhvervmæssig virksomhed.

4. Ved europæisk lov vedtaget af Europa-Parlamentet fastsættes den europæiske ombudsmands statut og de almindelige betingelser for udøvelsen af hans hverv. Europa-Parlamentet træffer afgørelse på eget initiativ efter høring af Kommissionen og godkendelse fra Ministerrådet.

Artikel III-238

Europa-Parlamentet afholder en årlig session. Det træder uden indkaldelse sammen den anden tirsdag i marts.

Europa-Parlamentet kan ekstraordinært træde sammen til møde på anmodning af et flertal af sine medlemmer, af Ministerrådet eller af Kommissionen.

Artikel III-239

1. Kommissionen har adgang til alle møder i Europa-Parlamentet og til på begæring at tage ordet.

Kommissionen besvarer mundtligt eller skriftligt de spørgsmål, som Europa-Parlamentet eller dets medlemmer stiller den.

2. Det Europæiske Råd og Ministerrådet udtaler sig for Europa-Parlamentet på betingelser fastsat i Det Europæiske Råds procedureregler og Rådets forretningsorden.

Artikel III-240

Medmindre andet er fastsat i forfatningen, træffer Europa-Parlamentet sine afgørelser med et flertal af de afgivne stemmer. Forretningsordenen fastsætter det beslutningsdygtige antal medlemmer.

Artikel III-241

Europa-Parlamentet vedtager selv sin forretningsorden; hertil kræves et flertal af medlemmernes stemmer.

Europa-Parlamentets aktstykker offentliggøres i henhold til forfatningens og dets forretningsordens bestemmelser.

Artikel III-242

Europa-Parlamentet drøfter i et offentligt møde den almindelige årsberetning, som Kommissionen forelægger det.

Artikel III-243

Indbringes forslag om mistillidsvotum vedrørende Kommissionens virksomhed, kan Europa-Parlamentet tidligst tage stilling hertil tre dage efter forslaget indbringelse og kun ved en offentlig afstemning.

Såfremt forslaget om mistillidsvotum vedtages med to tredjedels flertal af de afgivne stemmer og af et flertal af Europa-Parlamentets medlemmer, skal Kommissionen nedlægge sit hverv. Den viderefører dog de løbende forretninger, indtil der er udnævnt et nyt kollegium i henhold til artikel I-25 og I-26. I dette tilfælde udløber tjenesteperioden for den nyudnævnte Kommission på den dato, hvor tjenesteperioden for den Kommission, der må nedlægge sit hverv, ville være udløbet.

2. underafdeling

Det Europæiske Råd

Artikel III-244

1. Hvert medlem af Det Europæiske Råd kan kun modtage fuldmagt til at stemme fra ét af de øvrige medlemmer.

Det forhold, at medlemmer, der er til stede eller repræsenteret, undlader at stemme, hindrer ikke vedtagelsen af de af Det Europæiske Råds afgørelser, der kræver enstemmighed.

2. Det Europæiske Råd kan indbyde formanden for Europa-Parlamentet til at blive hørt.

3. Det Europæiske Råd fastlægger sine egne procedureregler med simpelt flertal.

Det Europæiske Råd bistås af Generalsekretariatet for Ministerrådet.

3. underafdeling

Ministerrådet

Artikel III-245

1. Ministerrådet træder sammen efter indkaldelse fra formanden på initiativ af denne, af et medlem af Ministerrådet eller af Kommissionen.
2. Det Europæiske Råd vedtager med enstemmighed en europæisk afgørelse om reglerne for rotationen af formandskabet for Ministerrådets sammensætninger.

Artikel III-246

1. Hvert medlem af Ministerrådet kan kun modtage fuldmagt til at stemme fra ét af de øvrige medlemmer.
2. Ved afgørelser, der kræver simpelt flertal, træffer Ministerrådet afgørelse med et flertal af medlemmernes stemmer.
3. Det forhold, at medlemmer, der er til stede eller repræsenteret, undlader at stemme, hindrer ikke vedtagelsen af de af Ministerrådets afgørelser, der kræver enstemmighed.

Artikel III-247

1. En komité, der sammensættes af medlemsstaternes faste repræsentanter, har til opgave at forberede Ministerrådets arbejde og udføre de hverv, der tildeles den af Ministerrådet. Komitéen kan vedtage procedureafgørelser i de tilfælde, der er nævnt i Ministerrådets forretningsorden.
2. Ministerrådet bistås af et generalsekretariat, som ledes af en generalsekretær udnævnt af Ministerrådet.

Ministerrådet træffer afgørelse om Generalsekretariatets organisation med simpelt flertal.

3. Ministerrådet træffer afgørelse med simpelt flertal i forbindelse med procedurespørgsmål samt i forbindelse med vedtagelsen af sin forretningsorden.

Artikel III-248

Ministerrådet kan med simpelt flertal anmode Kommissionen om at foretage sådanne undersøgelser, som det anser for hensigtsmæssige for at virkeliggøre de fælles mål, og om at forelægge det dertil egnede forslag. Hvis Kommissionen ikke fremsætter noget forslag, giver den Ministerrådet en begrundelse herfor.

Artikel III-249

Ministerrådet vedtager europæiske afgørelser om vedtægterne for de udvalg, der er nævnt i forfatningen. Det træffer afgørelse med simpelt flertal efter høring af Kommissionen.

4. underafdeling

Kommissionen

Artikel III-250

Europa-kommissærer og kommissærer udnævnes for fem år, jf. dog artikel III-243. Kun statsborgere i medlemsstaterne kan være Europa-kommissærer eller kommissærer .

Artikel III-251

Europa-kommissærene og kommissærene afholder sig fra enhver handling, som er uforenelig med deres hverv. Hver medlemsstat forpligter sig til at respektere dette princip og til ikke at forsøge at påvirke Europa-kommissærene og kommissærene under udførelsen af deres hverv.

Europa-kommissærene og kommissærene må ikke, så længe deres tjeneste varer, udøve nogen anden - lønnet eller ulønnet - erhvervsmæssig virksomhed. Ved indsættelsen i hvervet afgiver de en højtidelig forsikring om, at de, såvel i deres tjenesteperiode som efter at denne er afsluttet, vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til efter tjenesteperiodens ophør at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele. Overtrædes disse forpligtelser, kan Domstolen på begæring af Ministerrådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, eller Kommissionen - alt efter omstændighederne - afskedige den pågældende fra hans stilling i henhold til artikel III-253 eller fratage ham retten til pension eller andre tilsvarende fordele.

Artikel III-252

1. Bortset fra ordinære nyansættelser og dødsfald ophører tjenesten for Europa-kommissærer og kommissærer ved frivillig fratreden eller ved afskedigelse. En Europa-kommissær eller kommissær træder tilbage, hvis formanden anmoder ham herom.

2. For resten af den fratrådte, afskedigede eller afdøde Europa-kommissærs eller kommissærs tjenesteperiode udnævner Kommissionens formand en ny Europa-kommissær eller kommissær i henhold til artikel I-25 og I-26.
3. Ved frivillig fratreden, afskedigelse eller dødsfald udnævnes der en efterfølger for formanden for resten af dennes tjenesteperiode i henhold til artikel I-26, stk. 1.
4. Hvis alle Europa-kommissærer og kommissærer fratræder frivilligt, fungerer de, indtil deres efterfølgere er udpeget for resten af deres tjenesteperiode i henhold til artikel I-25 og I-26.

Artikel III-253

En Europa-kommissær eller en kommissær kan afskediges af Domstolen på begæring af Ministerrådet, der træffer afgørelse med simpelt flertal, eller Kommissionen, hvis han ikke længere opfylder de nødvendige betingelser for at udøve sit hverv, eller hvis han har begået en alvorlig forseelse.

Artikel III-254

Kommissionens ansvarsområder struktureres og fordeles mellem dens medlemmer af formanden i henhold til artikel I-26, stk. 3. Formanden kan ændre fordelingen af disse ansvarsområder i løbet af en mandatperiode. Europa-kommissærerne og kommissærerne udøver de hverv, der tillægges dem af formanden, under dennes tilsyn.

Artikel III-255

Kommissionens afgørelser træffes af et flertal af kollegiets medlemmer. Forretningsordenen fastsætter det beslutningsdygtige antal medlemmer.

Artikel III-256

Kommissionen vedtager selv sin forretningsorden med henblik på at sikre sin egen og sine tjenestegrenes virksomhed. Den drager omsorg for, at forretningsordenen offentliggøres.

Artikel III-257

Hvert år og senest en måned før åbningen af Europa-Parlamentets session offentliggør Kommissionen en almindelig beretning om Unionens virksomhed.

5. underafdeling

Domstolen

Artikel III-258

Europa-Domstolen sættes i afdelinger eller i den store afdeling eller i plenum i overensstemmelse med Domstolens statut.

Artikel III-259

Europa-Domstolen bistås af otte generaladvokater. Hvis Europa-Domstolen anmoder herom, kan Ministerrådet med enstemmighed vedtage en europæisk afgørelse om forøgelse af antallet af generaladvokater.

Generaladvokaten skal fuldstændig upartisk og uafhængigt offentligt fremsætte begrundede forslag til afgørelse af de sager, som i henhold til Domstolens statut kræver hans medvirken.

Artikel III-260

Dommere og generaladvokater ved Europa-Domstolen, der vælges blandt personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som i deres hjemland opfylder betingelserne for at indtage de højeste dommerembeder, eller som er jurister, hvis faglige kvalifikationer er almindeligt anerkendt, udnævnes af medlemsstaternes regeringer ved fælles overenskomst efter høring af det udvalg, der er omhandlet i artikel III-262.

Hvert tredje år finder en delvis nybesættelse af dommer- og generaladvokatembederne sted på de betingelser, der er fastsat i Domstolens statut.

Dommerne vælger af deres midte for et tidsrum af tre år Europa-Domstolens præsident. Denne kan genvælges.

Europa-Domstolen vedtager selv sit procesreglement. Reglementet skal godkendes af Ministerrådet.

Artikel III-261

Antallet af dommere i Retten fastsættes i Domstolens statut. Det kan i statuten bestemmes, at Retten bistås af generaladvokater.

Til medlemmer af Retten vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som har de nødvendige kvalifikationer til at varetage høje retslige funktioner. De udnævnes af medlemsstaternes regeringer efter fælles overenskomst efter høring af det udvalg, der er omhandlet i artikel III-262.

En delvis fornyelse af Retten finder sted hvert tredje år. Afgående medlemmer kan genudnævnes.

Dommerne vælger af deres midte for et tidsrum af tre år præsidenten for Retten. Denne kan genvælges.

Retten fastsætter med Europa-Domstolens tiltrædelse sit procesreglement. Reglementet skal godkendes af Ministerrådet.

Medmindre andet er fastsat i Domstolens statut, finder forfatningens bestemmelser om Europa-Domstolens anvendelse på Retten.

Artikel III-262

Der nedsættes et udvalg, der skal afgive udtalelse om kandidaternes kvalifikationer til at udøve embederne som dommer og generaladvokat ved Europa-Domstolen og Retten, inden medlemsstaternes regeringer træffer afgørelse i overensstemmelse med artikel III-260 og III-261.

Udvalget skal bestå af syv personer, der er valgt blandt tidligere medlemmer af Europa-Domstolen eller Retten, medlemmer af de højeste nationale retter eller jurister, hvis faglige kvalifikationer er almindeligt anerkendt, heraf én foreslået af Europa-Parlamentet. Ministerrådet vedtager en europæisk afgørelse om reglerne for dette udvalgs funktionsmåde og en europæisk afgørelse om udpegelse af medlemmerne. Det træffer afgørelse på initiativ af Europa-Domstolens præsident.

Artikel III-263

1. Retten har kompetence til som første instans at træffe afgørelse i de sager, der er omhandlet i artikel III-270, III-272, III-275, III-277 og III-279, bortset fra sager, der henvises til en specialret, eller sager, der i henhold til statuten er forbeholdt Europa-Domstolen. Det kan fastsættes i statuten, at Retten har kompetence i andre arter af sager.

De afgørelser, der træffes af Retten i medfør af dette stykke, kan appelleres til Europa-Domstolen, dog kun for så vidt angår retsspørgsmål, på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastsat i Domstolens statut.

2. Retten har kompetence til at træffe afgørelse i sager, der indbringes vedrørende afgørelser truffet af de specialretter, der er oprettet i medfør af artikel III-264.

De afgørelser, der træffes af Retten i medfør af dette stykke, kan på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastsat i Domstolens statut, undtagelsesvis underkastes fornyet prøvelse ved Europa-Domstolen, hvis der er alvorlig risiko for, at EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng kan påvirkes.

3. Retten har kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål, som forelægges den i medfør af artikel III-274, inden for særlige områder fastlagt i Domstolens statut.

Hvis Retten finder, at sagen kræver en principafgørelse, der kan påvirke EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng, kan den henvise sagen til Europa-Domstolen, for at denne skal træffe afgørelse.

De afgørelser, der træffes af Retten om præjudicielle spørgsmål, kan på de betingelser og med de begrænsninger, der er fastsat i Domstolens statut, undtagelsesvis underkastes fornyet prøvelse ved Europa-Domstolen, hvis der er alvorlig risiko for, at EU-rettens ensartede anvendelse eller sammenhæng kan påvirkes.

Artikel III-264

1. Der kan ved europæisk lov oprettes specialretter tilknyttet Retten, der i første instans skal træffe afgørelse i visse arter af sager inden for særlige områder. Loven vedtages enten på forslag af Kommissionen og efter høring af Domstolen eller på begæring af Domstolen og efter høring af Kommissionen.

2. I den europæiske lov om oprettelse af en specialret fastsættes bestemmelserne om sammensætningen af denne samt omfanget af dens beføjelser.

3. Specialretternes afgørelser kan appelleres til Retten, dog kun for så vidt angår retsspørgsmål samt, hvis dette er fastsat i den europæiske lov om oprettelse af specialretten, spørgsmål vedrørende sagens faktiske omstændigheder.

4. Til medlemmer af specialretterne vælges personer, hvis uafhængighed er uomtvistelig, og som har de nødvendige kvalifikationer til at varetage retslige funktioner. De udnævnes af Ministerrådet med enstemmighed.

5. Specialretterne fastsætter med Domstolens tiltrædelse deres procesreglement. Reglementet forelægges Ministerrådet til godkendelse.

6. Medmindre andet er fastsat i den europæiske lov om oprettelse af specialretten, finder forfatningens bestemmelser om Domstolen og bestemmelserne i Domstolens statut anvendelse på specialretterne.

Artikel III-265

Finder Kommissionen, at en medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse, der påhviler den i henhold til forfatningen, fremsætter den en begrundet udtalelse herom efter at have givet den pågældende stat lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger.

Retter den pågældende stat sig ikke efter den fremsatte udtalelse inden for den frist, der er fastsat af Kommissionen, kan denne indbringe sagen for Domstolen.

Artikel III-266

En medlemsstat, der finder, at en anden medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse, der påhviler den i henhold til forfatningen, kan indbringe sagen for Domstolen.

Før en medlemsstat indbringer en klage over en anden medlemsstat på grund af en påstået overtrædelse af de forpligtelser, der påhviler denne i henhold til forfatningen, skal den forelægge sagen for Kommissionen.

Efter at de pågældende stater har haft lejlighed til skriftligt og mundtligt at fremsætte deres bemærkninger i sagen og til det af modparten anførte, afgiver Kommissionen en begrundet udtalelse.

Såfremt Kommissionen ikke har afgivet sin udtalelse inden tre måneder efter sagens forelæggelse, skal dette ikke være til hinder for, at klagen indbringes for Domstolen.

Artikel III-267

1. Såfremt Domstolen fastslår, at en medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse, som påhviler den i henhold til forfatningen, skal denne stat træffe de bestemmelser, der er nødvendige for at opfylde Domstolens dom.

2. Hvis Kommissionen finder, at den pågældende medlemsstat ikke har truffet de foranstaltninger, der er nødvendige for dommens opfyldelse, kan den indbringe sagen for Domstolen efter at have givet denne stat lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger. Den angiver i denne forbindelse størrelsen af det faste beløb eller den tvangsbøde, som den pågældende medlemsstat skal betale, og som den under omstændighederne finder passende.

Hvis Domstolen fastslår, at den pågældende medlemsstat ikke har efterkommet dens dom, kan den pålægge den betaling af et fast beløb eller en tvangsbøde.

Denne fremgangsmåde berører ikke bestemmelserne i artikel III-266.

3. Når Kommissionen indbringer en sag for Domstolen i henhold til artikel III-265, fordi den finder, at den pågældende medlemsstat ikke har overholdt en forpligtelse til at meddele gennemførelsesforanstaltninger til en europæisk rammelov, kan den, når den finder det hensigtsmæssigt, i samme sag anmode Domstolen om at pålægge den pågældende medlemsstat at betale et fast beløb eller en tvangsbøde, hvis den fastslår manglende overholdelse. Hvis Domstolen imødekommer Kommissionens anmodning, skal den pågældende betaling finde sted inden for den frist, Domstolen fastsætter i sin dom.

Artikel III-268

Europæiske love og Ministerrådets europæiske bekendtgørelser kan tillægge Domstolen fuld prøvelsesret vedrørende de heri omhandlede sanktioner.

Artikel III-269

Med forbehold af forfatningens øvrige bestemmelser kan Domstolen ved europæisk lov tillægges kompetence i et omfang, der fastsættes af loven, til at afgøre tvister vedrørende anvendelsen af retsakter vedtaget på grundlag af forfatningen, hvorved der indføres europæiske intellektuelle ejendomsrettigheder.

Artikel III-270

1. Domstolen prøver lovligheden af europæiske love og rammelove, af retsakter vedtaget af Ministerrådet, Kommissionen eller Den Europæiske Centralbank, bortset fra henstillinger og udtalelser, samt af de af Europa-Parlamentets retsakter, der skal have retsvirkning over for tredjemand. Den prøver ligeledes lovligheden af de af Unionens organers eller agenturers retsakter, der skal have retsvirkning over for tredjemand.
2. I denne henseende har Domstolen kompetence til at udtale sig om klager, der af en medlemsstat, af Europa-Parlamentet, af Ministerrådet eller af Kommissionen indbringes under påberåbelse af inkompetence, væsentlige formelle mangler, overtrædelse af forfatningen eller af retsregler vedrørende dens gennemførelse samt magtfordrejning.
3. Domstolen har på samme grundlag kompetence til at udtale sig om klager, der indbringes af Revisionsretten, Den Europæiske Centralbank og Regionsudvalget med henblik på at bevare disses prærogativer.
4. Enhver fysisk eller juridisk person kan på samme grundlag indbringe klage over retsakter, der retter sig til ham, eller som berører ham umiddelbart og individuelt, samt over regelfastsættende retsakter, der berører ham umiddelbart, og som ikke omfatter gennemførelsesforanstaltninger.
5. Retsakter om oprettelse af EU-organer og -agenturer kan fastsætte specifikke betingelser og vilkår for klager, som fysiske eller juridiske personer indgiver over retsakter vedtaget af disse organer eller agenturer, som skal have retsvirkning.
6. De i denne artikel omhandlede klager skal indgives, inden to måneder efter at retsakten, alt efter sin art, er offentliggjort eller meddelt klageren eller, i mangel heraf, senest to måneder efter at klageren har fået kendskab til den.

Artikel III-271

Såfremt klagen findes berettiget, erklærer Domstolen den anfægtede retsakt for ugyldig.

Den angiver dog, dersom den skønner det nødvendigt, hvilke af den annullerede retsakts virkninger der skal betragtes som bestående.

Artikel III-272

Undlader Europa-Parlamentet, Ministerrådet, Kommissionen eller Den Europæiske Centralbank i strid med forfatningen at træffe afgørelse, kan medlemsstaterne eller Unionens andre institutioner indbringe klage for Domstolen for at få fastslået denne overtrædelse af forfatningen. Denne bestemmelse finder på samme betingelser anvendelse på Unionens organer og agenturer, hvis de undlader at træffe afgørelse.

En sådan klage kan kun antages til behandling, hvis den pågældende institution, det pågældende organ eller det pågældende agentur har været opfordret til at handle. Hvis institutionen, agenturet eller organet ikke har taget stilling inden to måneder efter denne opfordring, kan klagen indbringes inden for en frist på yderligere to måneder.

På de i de foregående stykker fastsatte betingelser kan enhver fysisk eller juridisk person indbringe klage til Domstolen over, at en af Unionens institutioner eller et af dens organer eller agenturer har undladt at udstede en retsakt til ham, henstillinger og udtalelser dog undtaget.

Artikel III-273

Den eller de institutioner og det organ eller agentur, hvorfra en annulleret retsakt hidrører, eller hvis undladelse er erklæret stridende mod forfatningen, har pligt til at gennemføre de foranstaltninger, der er nødvendige for dommens opfyldelse.

Denne pligt berører ikke den forpligtelse, som måtte følge af anvendelsen af artikel III-337, stk. 2.

Artikel III-274

Domstolen har kompetence til at afgøre præjudicielle spørgsmål:

- a) om fortolkningen af forfatningen
- b) om gyldigheden og fortolkningen af retsakter udstedt af Unionens institutioner

Såfremt et sådant spørgsmål rejses ved en ret i en af medlemsstaterne, kan denne ret, hvis den skønner, at en afgørelse af dette spørgsmål er nødvendig, før den afsiger sin dom, anmode Domstolen om at afgøre spørgsmålet.

Såfremt et sådant spørgsmål rejses under en retssag ved en national ret, hvis afgørelser ifølge de nationale retsregler ikke kan appelleres, har retten pligt til at indbringe sagen for Domstolen.

Hvis et sådant spørgsmål rejses under en retssag ved en national ret, der vedrører en person, der er frihedsberøvet, træffer Domstolen afgørelse hurtigst muligt.

Artikel III-275

Domstolen har kompetence til at afgøre tvister vedrørende de i artikel III-337, stk. 2, nævnte skadeserstatninger.

Artikel III-276

I forbindelse med en anmodning fra en medlemsstat, om hvilken Det Europæiske Råd eller Ministerrådet har fastslået, at der foreligger en situation som omhandlet i artikel I-58, har Europa-Domstolen kun kompetence til at træffe afgørelse om procedurebestemmelserne i den nævnte artikel. Domstolen træffer afgørelse inden for en måned fra den dato, hvor Ministerrådet har fastslået, at den pågældende situation foreligger.

Artikel III-277

Domstolen har kompetence til at afgøre alle tvister mellem Unionen og dens ansatte med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i vedtægten for Unionens tjenestemænd og de ansættelsesvilkår, der gælder for dens øvrige ansatte.

Artikel III-278

Med de nedenfor nævnte begrænsninger har Domstolen kompetence til at afgøre tvister, som vedrører:

- a) opfyldelse af medlemsstaternes forpligtelse ifølge vedtægterne for Den Europæiske Investeringsbank. Bankens bestyrelse har i dette tilfælde de beføjelser, der i henhold til artikel III-265 er tillagt Kommissionen

- b) afgørelser truffet af Den Europæiske Investeringsbanks styrelsesråd. Hver medlemsstat, Kommissionen og Bankens bestyrelse kan indbringe klage herom på de i artikel III-270 fastsatte betingelser
- c) afgørelser truffet af Den Europæiske Investeringsbanks bestyrelse. Klager over disse afgørelser kan kun indbringes af medlemsstaterne eller af Kommissionen på de i artikel III-270 fastsatte betingelser og kun for overtrædelse af de i artikel 21, stk. 2, 5, 6 og 7, i vedtægterne for Banken fastsatte formforskrifter
- d) de nationale centralbankers opfyldelse af deres forpligtelser ifølge forfatningen og statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank. Rådet for Den Europæiske Centralbank har i dette tilfælde over for de nationale centralbanker de beføjelser, der i henhold til artikel III-265 er tillagt Kommissionen over for medlemsstaterne. Såfremt Domstolen fastslår, at en national centralbank ikke har overholdt en forpligtelse, som påhviler den i henhold til forfatningen, skal denne centralbank indføre de nødvendige bestemmelser for dommens opfyldelse.

Artikel III-279

Domstolen har kompetence til at træffe afgørelse i henhold til en voldgiftsbestemmelse, som indeholdes i en offentligretlig eller privatretlig aftale, der er indgået af Unionen eller på dens vegne.

Artikel III-280

Domstolen har kompetence til at afgøre enhver tvist mellem medlemsstaterne, der har forbindelse med forfatningens sagsområde, såfremt tvisten forelægges den i henhold til en voldgiftsaftale.

Artikel III-281

Med forbehold af den kompetence, der er tillagt Domstolen ved forfatningen, er de tvister, i hvilke Unionen er part, ikke af den grund unddraget de nationale dømmende myndigheders kompetence.

Artikel III-282

Domstolen har ingen kompetence med hensyn til artikel I-39 og I-40 og bestemmelserne i kapitel II i afsnit V i del III vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Domstolen har dog kompetence til at udtale sig om klager vedrørende kontrollen af lovligheden af restriktive foranstaltninger over for fysiske eller juridiske personer vedtaget af Rådet på grundlag af artikel III-193, når klagerne er indbragt på de betingelser, der fremgår af artikel III-270, stk. 4.

Artikel III-283

Under udøvelsen af sine kompetencer vedrørende bestemmelserne i 4. og 5. afdeling i kapitel IV i afsnit III vedrørende et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed har Domstolen ingen kompetence til at prøve gyldigheden eller proportionaliteten af operationer, som udføres af en medlemsstats politi eller andre retshåndhævende myndigheder, eller udøvelsen af medlemsstaternes beføjelser med hensyn til opretholdelse af lov og orden og beskyttelse af den indre sikkerhed, når disse handlinger henhører under national ret.

Artikel III-284

Medlemsstaterne forpligter sig til ikke at søge tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af forfatningen afgjort på anden måde end fastsat i forfatningen.

Artikel III-285

Uanset udløbet af den frist, der er fastsat i artikel III-270, stk. 6, kan hver part i en retstvist, der angår en europæisk lov eller en europæisk bekendtgørelse vedtaget af Ministerrådet, Kommissionen eller Den Europæiske Centralbank, for Domstolen påberåbe sig de i artikel III-270, stk. 2, nævnte grunde og gøre gældende, at retsakten ikke kan finde anvendelse.

Artikel III-286

Indbringelse af klager for Domstolen har ikke opsættende virkning. Domstolen kan dog, hvis den skønner, at forholdene kræver det, udsætte gennemførelsen af den anfægtede retsakt.

Artikel III-287

I sager, der er indbragt for Domstolen, kan den foreskrive de nødvendige foreløbige forholdsregler.

Artikel III-288

De af Domstolen afsagte domme fuldbyrdes i overensstemmelse med de i artikel III-307 fastsatte regler.

Artikel III-289

Domstolens statut er fastsat i en protokol.

Bestemmelserne i statuten kan ændres ved europæisk lov, bortset fra afsnit I og artikel 64 heri. Loven vedtages enten på begæring af Domstolen og efter høring af Kommissionen eller på forslag af Kommissionen og efter høring af Domstolen.

6. underafdeling

Revisionsretten

Artikel III-290

1. Revisionsretten reviderer regnskaberne over samtlige Unionens indtægter og udgifter. Den reviderer endvidere regnskaberne vedrørende samtlige indtægter og udgifter for ethvert organ oprettet af Unionen, for så vidt oprettelsesakten ikke udelukker det.

Revisionsretten afgiver en erklæring til Europa-Parlamentet og Ministerrådet om regnskabernes rigtighed og de underliggende transaktioners lovlighed og formelle rigtighed, der offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*. Erklæringen kan suppleres med specifikke vurderinger for hvert enkelt af Unionens større aktivitetsområder.

2. Revisionsretten efterprøver lovligheden og den formelle rigtighed af indtægterne og udgifterne og sikrer sig, at den økonomiske forvaltning har været forsvarlig. I forbindelse hermed aflægges den navnlig beretning om eventuelle uregelmæssigheder.

Revision af indtægterne sker på grundlag af fastlæggelser og indbetalinger af indtægter til Unionen.

Revision af udgifterne sker på grundlag af indgåede forpligtelser og afholdte udgifter.

Sådan revision kan foretages inden afslutningen af regnskaberne for det pågældende regnskabsår.

3. Revisionen foretages på grundlag af regnskabsbilag og i fornødent omfang ved undersøgelser på stedet i Unionens øvrige institutioner, i organer, der forvalter indtægter eller udgifter på Unionens vegne, og i medlemsstaterne, herunder hos enhver fysisk eller juridisk person, der modtager betalinger fra budgettet. Revision i medlemsstaterne foretages i forbindelse med de nationale revisionsinstitutioner eller, såfremt disse ikke har de fornødne beføjelser, i forbindelse med de kompetente nationale myndigheder. Revisionsretten og medlemsstaternes revisionsinstitutioner skal samarbejde på grundlag af tillid, men samtidig således, at de bevarer deres uafhængighed. Disse institutioner eller myndigheder meddeler Revisionsretten, om de er indforstået med at deltage i revisionen.

Unionens øvrige institutioner, de organer der forvalter indtægter eller udgifter på Unionens vegne, enhver fysisk eller juridisk person, der modtager betalinger fra budgettet, og de nationale revisionsinstitutioner eller, såfremt disse ikke har de fornødne beføjelser, de kompetente nationale myndigheder afgiver på Revisionsrettens begæring alle dokumenter eller oplysninger, der er nødvendige til gennemførelse af Revisionsrettens opgaver.

I forbindelse med Den Europæiske Investeringsbanks forvaltning af Unionens udgifter og indtægter reguleres Revisionsrettens adgang til oplysninger, som Banken ligger inde med, af en aftale mellem Revisionsretten, Banken og Kommissionen. Hvis der ikke indgås nogen aftale, skal Revisionsretten ikke desto mindre have adgang til oplysninger, der er nødvendige for revisionen af de af Unionens udgifter og indtægter, som Banken forvalter.

4. Efter hvert regnskabsårs udløb udarbejder Revisionsretten en årsberetning. Denne beretning fremsendes til Unionens øvrige institutioner og offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende sammen med de nævnte institutioners besvarelser af Revisionsrettens bemærkninger.

Revisionsretten kan endvidere når som helst fremkomme med bemærkninger, navnlig i form af særberetninger, til særlige spørgsmål og på begæring af en af de øvrige institutioner afgive udtalelser.

Den vedtager sine årsberetninger, sine særberetninger eller sine udtalelser med et flertal af sine medlemmers stemmer. Dog kan den af sin midte oprette afdelinger med henblik på vedtagelse af bestemte typer beretninger eller udtalelser på betingelser fastsat i dens forretningsorden.

Den bistår Europa-Parlamentet og Ministerrådet i forbindelse med revisionen af gennemførelsen af budgettet.

Revisionsretten vedtager selv sin forretningsorden. Forretningsordenen forelægges Ministerrådet til godkendelse.

Artikel III-291

1. Revisionsrettens medlemmer udvælges blandt personer, som i deres respektive lande tilhører eller har tilhørt eksterne kontrolinstitutioner, eller som er særligt kvalificerede til dette hverv. Deres uafhængighed skal være uomtvistelig.

2. Revisionsrettens medlemmer udnævnes for seks år. De kan genudnævnes. Ministerrådet vedtager en europæisk afgørelse med den liste over medlemmer, der er udarbejdet i overensstemmelse med hver enkelt medlemsstats indstilling. Det træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

Medlemmerne af Revisionsretten udpeger af deres midte deres formand for et tidsrum af tre år. Hans mandat kan fornyes.

3. Revisionsrettens medlemmer udfører deres hverv i fuldkommen uafhængighed og i Unionens almene interesse.

Ved udførelsen af deres pligter må de ikke søge eller modtage instruktioner fra nogen regering eller noget andet organ. De afholder sig fra enhver handling, som er uforenelig med karakteren af deres hverv.

4. Revisionsrettens medlemmer må ikke, så længe deres tjeneste varer, udøve nogen anden - lønnet eller ulønnet - erhvervsmæssig virksomhed. Ved indsættelsen i hvervet afgiver de en højtidelig forsikring om, at de, såvel i deres tjenesteperiode som efter at denne er afsluttet, vil overholde de forpligtelser, der følger af deres hverv, i særdeleshed pligten til efter tjenesteperiodens ophør at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele.

5. Bortset fra ordinære nybesættelser og dødsfald ophører tjenesten for et medlem af Revisionsretten ved frivillig fratræden eller ved afskedigelse, der fastslås af Domstolen i overensstemmelse med stk. 6.

For resten af den pågældende tjenesteperiode udnævnes en efterfølger.

Bortset fra afskedigelse fungerer Revisionsrettens medlemmer, indtil deres efterfølger er udpeget.

6. Revisionsrettens medlemmer kan hverken afskediges eller frakendes retten til pension eller til andre fordele, der træder i stedet herfor, medmindre Domstolen på Revisionsrettens begæring fastslår, at de ikke længere opfylder de nødvendige betingelser eller ikke længere overholder de forpligtelser, der følger med hvervet.

2. AFDELING

UNIONENS RÅDGIVENDE ORGANER

1. underafdeling

Regionsudvalget

Artikel III-292

Antallet af medlemmer af Regionsudvalget må ikke overstige 350. Ministerrådet vedtager med enstemmighed en europæisk afgørelse om Udvalgets sammensætning.

Udvalgets medlemmer samt et tilsvarende antal suppleanter beskikkes for fem år. Genbeskikkelse kan finde sted.

Ministerrådet vedtager en europæisk afgørelse med den liste over medlemmer og suppleanter, der er udarbejdet efter indstilling fra hver enkelt medlemsstat.

Ved udløbet af det i artikel I-31, stk. 2, omhandlede mandat, som kvalificerede de pågældende til indstillingen, ophører deres mandat i udvalget automatisk, og der beskikkes efter samme fremgangsmåde en efterfølger for den resterende del af mandatperioden.

Et medlem af udvalget kan ikke samtidig være medlem af Europa-Parlamentet.

Artikel III-293

Regionsudvalget vælger af sin midte sin formand og sit præsidium for et tidsrum af to et halvt år.

Det fastsætter selv sin forretningsorden.

Udvalget indkaldes af formanden efter Europa-Parlamentets, Ministerrådets og Kommissionens anmodning. Det kan ligeledes træde sammen på eget initiativ.

Artikel III-294

Regionsudvalget høres af Europa-Parlamentet, Ministerrådet eller Kommissionen i de tilfælde, der er nævnt i forfatningen, og i alle andre tilfælde, især vedrørende grænseoverskridende samarbejde, hvor en af disse institutioner finder det hensigtsmæssigt.

Hvis Europa-Parlamentet, Ministerrådet eller Kommissionen finder det nødvendigt, giver de udvalget en frist for fremsættelsen af dets udtalelse; denne frist skal være på mindst en måned fra det tidspunkt, hvor formanden har fået meddelelse herom. Efter fristens udløb kan sagen behandles, selv om udtalelsen ikke foreligger.

Når Det Økonomiske og Sociale Udvalg høres i henhold til artikel III-298, underrettes Regionsudvalget af Europa-Parlamentet, Ministerrådet eller Kommissionen om denne anmodning om udtalelse. Regionsudvalget kan, når det finder, at der er særlige regionale interesser på spil, afgive en udtalelse herom. Det kan desuden afgive udtalelse på eget initiativ i de tilfælde, hvor det finder det hensigtsmæssigt.

Udvalgets udtalelser samt et referat af forhandlingerne sendes til Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen.

2. underafdeling

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Artikel III-295

Antallet af medlemmer af Det Økonomiske og Sociale Udvalg må ikke overstige 350. Ministerrådet vedtager med enstemmighed en europæisk afgørelse om Udvalgets sammensætning.

Artikel III-296

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs medlemmer beskikkes for fem år. Genbeskikkelse kan finde sted. Ministerrådet vedtager en afgørelse med den liste over medlemmer, der er udarbejdet i overensstemmelse med hver medlemsstats indstilling.

Ministerrådet træffer afgørelse efter høring af Kommissionen. Det kan indhente udtalelser fra europæiske organisationer, der repræsenterer de forskellige økonomiske og sociale sektorer og civilsamfundet, som berøres af Unionens virksomhed.

Artikel III-297

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vælger af sin midte sin formand og sit præsidium for et tidsrum af to et halvt år.

Det fastsætter selv sin forretningsorden.

Det indkaldes af formanden efter anmodning fra Europa-Parlamentet, Ministerrådet eller Kommissionen. Det kan ligeledes træde sammen på eget initiativ.

Artikel III-298

I de tilfælde, der er nævnt i forfatningen, skal Det Økonomiske og Sociale Udvalg høres af Europa-Parlamentet, Ministerrådet eller Kommissionen. I alle andre tilfælde kan disse institutioner høre udvalget. Det kan desuden afgive udtalelse på eget initiativ.

Hvis Europa-Parlamentet, Ministerrådet eller Kommissionen finder det nødvendigt, giver de udvalget en frist for fremsættelsen af dets udtalelse; denne frist skal være på mindst en måned fra det tidspunkt, hvor formanden har fået meddelelse herom. Efter fristens udløb kan sagen behandles, selv om udtalelsen ikke foreligger.

Udvalgets udtalelse og et referat af forhandlingerne sendes til Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen.

3. AFDELING

DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANK

Artikel III-299

Den Europæiske Investeringsbank har status som juridisk person.

Den Europæiske Investeringsbanks medlemmer er medlemsstaterne.

Den Europæiske Investeringsbanks vedtægter er indeholdt i en protokol. Artikel 4, 11 og 12 samt artikel 18, stk. 5, i bankens vedtægter kan ændres ved en europæisk lov enten på anmodning af Den Europæiske Investeringsbank og efter høring af Kommissionen eller på forslag af Kommissionen og efter høring af Den Europæiske Investeringsbank.

Artikel III-300

Den Europæiske Investeringsbank har til opgave ved anvendelse dels af midler lånt på kapitalmarkederne, dels af egne midler i Unionens interesse at bidrage til en afbalanceret og gnidningsløs udvikling af det indre marked. I dette øjemed letter den ved ydelse af lån og garantier og uden sigte på fortjeneste finansieringen af nedennævnte projekter inden for alle erhvervssektorer:

- a) projekter, som har ophjælpning af mindre udviklede områder for øje
- b) projekter med sigte på modernisering eller omstilling af virksomheder eller skabelse af nye beskæftigelsesmuligheder foranlediget af det indre markeds gradvise gennemførelse, som på grund af deres omfang eller karakter ikke fuldt ud kan finansieres ved udnyttelse af de tilstedeværende midler i de enkelte medlemsstater
- c) projekter af fælles interesse for flere medlemsstater, som på grund af deres omfang eller karakter ikke fuldt ud kan finansieres ved udnyttelse af de tilstedeværende midler i de enkelte medlemsstater.

Under udførelsen af sine opgaver letter Banken finansieringen af investeringsprogrammer sammen med støtte fra strukturfondene og andre af Unionens finansielle instrumenter.

4. AFDELING

FÆLLES BESTEMMELSER FOR UNIONENS INSTITUTIONER, ORGANER OG AGENTURER

Artikel III-301

1. Når Ministerrådet i medfør af forfatningen træffer afgørelse på forslag af Kommissionen, kan det kun ændre denne afgørelse ved enstemmig vedtagelse, jf. dog artikel I-54, artikel III-302, stk. 10 og 13, og artikel III-310.
2. Så længe Ministerrådet ikke har truffet afgørelse, kan Kommissionen ændre sit forslag under hele forløbet af de procedurer, der fører frem til vedtagelse af en EU-retsakt.

Artikel III-302

1. Når der i henhold til forfatningen vedtages europæiske love eller rammelove efter den almindelige lovgivningsprocedure, finder følgende bestemmelser anvendelse.
2. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Ministerrådet et forslag.

Førstebehandling

3. Europa-Parlamentet fastlægger sin førstebehandlingsholdning og meddeler Ministerrådet den.
4. Hvis Ministerrådet godkender Europa-Parlamentets holdning, er den foreslåede retsakt vedtaget.
5. Hvis Ministerrådet ikke godkender Europa-Parlamentets holdning, fastlægger det sin førstebehandlingsholdning og meddeler Europa-Parlamentet den.
6. Ministerrådet giver Europa-Parlamentet en udførlig redegørelse for grundene til sin førstebehandlingsholdning. Kommissionen giver Europa-Parlamentet en udførlig redegørelse for sin holdning.

Andenbehandling

7. Hvis Europa-Parlamentet inden for en frist på tre måneder efter meddelelsen
  - a) godkender Ministerrådets førstebehandlingsholdning eller ikke har udtalt sig, anses den pågældende retsakt for vedtaget
  - b) med et flertal af sine medlemmer forkaster Ministerrådets førstebehandlingsholdning, anses den pågældende retsakt for ikke-vedtaget
  - c) med et flertal af sine medlemmer foreslår ændringer til Ministerrådets førstebehandlingsholdning, sendes den således ændrede tekst til Ministerrådet og til Kommissionen, som afgiver udtalelse om disse ændringer.

8. Hvis Ministerrådet, der træffer afgørelse med kvalificeret flertal, inden for en frist på tre måneder efter modtagelsen af Europa-Parlamentets ændringer

- a) godkender alle disse ændringer, anses den pågældende retsakt for vedtaget
- b) ikke godkender alle ændringerne, indkalder formanden for Ministerrådet efter aftale med formanden for Europa-Parlamentet inden for en frist på seks uger til et møde i Forligsudvalget.

9. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed om de ændringer, som Kommissionen har afgivet negativ udtalelse om.

Forligsprocedure

10. Forligsudvalget, der sammensættes af Ministerrådets medlemmer eller deres repræsentanter og et tilsvarende antal medlemmer, der repræsenterer Europa-Parlamentet, har til opgave at skabe enighed om et fælles udkast, som kan accepteres af et kvalificeret flertal af Ministerrådets medlemmer eller disses repræsentanter og et flertal af de medlemmer, der repræsenterer Europa-Parlamentet, inden for en frist på seks uger efter indkaldelsen på grundlag af Europa-Parlamentets og Ministerrådets andenbehandlingsholdninger.

11. Kommissionen deltager i Forligsudvalgets arbejde og tager de nødvendige initiativer med sigte på at søge at tilnærme Europa-Parlamentets og Ministerrådets holdninger til hinanden.

12. Hvis Forligsudvalget inden for en frist på seks uger efter indkaldelsen ikke godkender noget fælles udkast, anses den foreslåede retsakt for ikke-vedtaget.

Tredjebehandling

13. Hvis Forligsudvalget inden for denne frist godkender et fælles udkast, har Europa-Parlamentet og Ministerrådet hver især en frist på seks uger fra dette tidspunkt til at vedtage den pågældende retsakt i overensstemmelse med det fælles udkast, idet Europa-Parlamentet træffer afgørelse med et flertal af de afgivne stemmer og Ministerrådet med kvalificeret flertal. Hvis dette ikke sker, anses den foreslåede retsakt for ikke-vedtaget.

14. De i denne artikel anførte frister på tre måneder og seks uger forlænges på Europa-Parlamentets eller Ministerrådets initiativ med henholdsvis højst en måned og højst to uger.

Særlige bestemmelser

15. Når en lov eller en rammelov i de tilfælde, der specifikt er fastsat i forfatningen, underkastes den almindelige lovgivningsprocedure på initiativ af en gruppe af medlemsstater, efter henstilling fra Den Europæiske Centralbank eller på anmodning af Domstolen eller Den Europæiske Investeringsbank, finder stk. 2, stk. 6, andet punktum, og stk. 9 ikke anvendelse.

Europa-Parlamentet og Ministerrådet sender Kommissionen udkastet til retsakt samt deres første- og andenbehandlingsholdninger.

Europa-Parlamentet eller Ministerrådet kan anmode om en udtalelse fra Kommissionen under hele forløbet af proceduren. Kommissionen kan ligeledes afgive udtalelse på eget initiativ. Den kan, hvis den finder det nødvendigt, deltage i Forligsudvalget på de betingelser, der er fastsat i stk. 11.

Artikel III-303

Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen holder indbyrdes samråd og aftaler i fællesskab formerne for deres samarbejde. Med henblik herpå kan de inden for forfatningens rammer indgå interinstitutionelle aftaler, der kan antage bindende karakter.

Artikel III-304

1. Under udførelsen af deres opgaver støtter Unionens institutioner, organer og agenturer sig på en åben, effektiv og uafhængig europæisk forvaltning.
2. Med forbehold af artikel III-332 fastsættes der specifikke bestemmelser med henblik herpå i en europæisk lov.

Artikel III-305

1. Unionens institutioner, organer og agenturer erkender betydningen af åbenhed i deres arbejde og fastsætter i henhold til artikel I-49 i deres forretningsordener specifikke bestemmelser om aktindsigt. Domstolen og Den Europæiske Centralbank er, når de udøver administrative funktioner, omfattet af bestemmelserne i artikel I-49, stk. 3.
2. Europa-Parlamentet og Ministerrådet sikrer offentliggørelse af dokumenterne vedrørende lovgivningsprocedurene.

Artikel III-306

1. Ministerrådet vedtager europæiske bekendtgørelser og afgørelser om fastsættelse af:
  - a) lønninger, godtgørelser og pensioner for Det Europæiske Råds formand, for Kommissionens formand, for EU-udenrigsministeren, for Europa-kommissærerne og kommissærerne, for Domstolens præsident, medlemmer og justitssekretær og for Rettens medlemmer og justitssekretær

- b) arbejdsvilkår, og især lønninger, godtgørelser og pensioner, for Revisionsrettens formand og medlemmer.

Det fastsætter ligeledes alle godtgørelser, der ydes som vederlag.

2. Ministerrådet vedtager europæiske bekendtgørelser og afgørelser om godtgørelserne for Det Økonomiske og Sociale Udvalgs medlemmer.

Artikel III-307

De af Ministerrådets, Kommissionens eller Den Europæiske Centralbanks retsakter, der indebærer en forpligtelse for andre end stater til at betale en pengeydelse, kan tvangsfuldbyrdes.

Tvangsfuldbyrdelsen sker efter de civile retsplejeregler i den medlemsstat, på hvis område den finder sted. Fuldbyrdelsespåtegning skal efter en prøvelse, der kun omfatter ægtheden af det pågældende fuldbyrdelsesgrundlag, påføres af den nationale myndighed, som hver af medlemsstaternes regeringer har udpeget, og hvorefter de har givet Kommissionen og Domstolen meddelelse.

Når disse formkrav er opfyldt efter rekvirentens begæring, kan denne lade tvangsfuldbyrdelsen udføre ved indbringelse direkte for den myndighed, der ifølge den nationale lovgivning er kompetent hertil.

Tvangsfuldbyrdelsen kan kun udsættes på beslutning af Domstolen. Prøvelsen af fuldbyrdelsesforanstaltningernes lovlighed falder dog inden for de nationale dømmende myndigheders kompetence.

KAPITEL II

FINANSIELLE BESTEMMELSER

1. AFDELING

DEN FLERÅRIGE FINANSIELLE RAMME

Artikel III-308

1. Den flerårige finansielle ramme fastlægges for en periode på mindst fem år i overensstemmelse med artikel I-54.
2. Den finansielle ramme fastlægger de årlige lofter for bevillinger til forpligtelser for hver enkelt udgiftskategori og det årlige loft for bevillinger til betalinger. Udgiftskategorierne, hvoraf der er et begrænset antal, svarer til Unionens vigtigste aktivitetsområder.
3. Den finansielle ramme omfatter alle andre bestemmelser, der kan medvirke til en problemfri afvikling af den årlige budgetprocedure.
4. Når Ministerrådet ved udløbet af den foregående finansielle ramme ikke har vedtaget den europæiske lov om en ny finansiel ramme, forlænges gyldighedsperioden for de lofter og andre bestemmelser, der gælder for den foregående finansielle rammes sidste år, indtil denne lov er vedtaget.
5. Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen træffer under hele proceduren frem til vedtagelsen af den finansielle ramme enhver foranstaltning, der er nødvendig for at lette procedurens afvikling.

2. AFDELING

UNIONENS ÅRLIGE BUDGET

Artikel III-309

Regnskabsåret løber fra den 1. januar til den 31. december.

Artikel III-310

Unionens budget fastlægges ved europæisk lov i overensstemmelse med følgende bestemmelser:

1. Hver EU-institution opstiller inden den 1. juli et overslag over sine udgifter. Kommissionen sammenfatter disse overslag i et budgetforslag. Den føjer hertil en udtalelse, der kan indeholde afvigende overslag.

Dette forslag indeholder et overslag over indtægterne og et overslag over udgifterne.

Kommissionen kan ændre budgetforslaget under procedurens forløb indtil indkaldelsen af det forligsudvalg, der er nævnt i stk. 5.

2. Kommissionen forelægger Europa-Parlamentet og Ministerrådet budgetforslaget senest den 1. september i det år, der ligger forud for det, forslaget vedrører.

3. Ministerrådet vedtager sin holdning til budgetforslaget og sender den til Europa-Parlamentet senest den 1. oktober i det år, der ligger forud for det, forslaget vedrører. Det giver Europa-Parlamentet en udførlig redegørelse for grundene til sin holdning.

4. Hvis Europa-Parlamentet inden for en frist på 42 dage efter modtagelsen

- a) godkender Ministerrådets holdning eller ikke har udtalt sig, anses den europæiske lov om budgettet for vedtaget
- b) med et flertal af sine medlemmer foreslår ændringer til Ministerrådets holdning, sendes den således ændrede tekst til Ministerrådet og Kommissionen. Formanden for Europa-Parlamentet indkalder efter aftale med formanden for Ministerrådet straks til et møde i Forligsudvalget.

Forligsudvalget træder ikke sammen, hvis Ministerrådet inden for en frist på ti dage meddeler Europa-Parlamentet, at det godkender alle dets ændringer.

5. Forligsudvalget, der sammensættes af Ministerrådets medlemmer eller deres repræsentanter og et tilsvarende antal medlemmer, der repræsenterer Europa-Parlamentet, har til opgave inden for en frist på 21 dage efter indkaldelsen og på grundlag af Europa-Parlamentets og Ministerrådets holdninger at skabe enighed om et fælles udkast, som kan accepteres af et kvalificeret flertal af Ministerrådets medlemmer eller disses repræsentanter og et flertal af de medlemmer, der repræsenterer Europa-Parlamentet.

6. Kommissionen deltager i Forligsudvalgets arbejde og tager de nødvendige initiativer med henblik på at tilnærme Europa-Parlamentets og Ministerrådets holdninger til hinanden.

7. Hvis Forligsudvalget inden for den frist på 21 dage, der er omhandlet i stk. 5, godkender et fælles udkast, har Europa-Parlamentet og Ministerrådet hver især en frist på 14 dage fra denne dato til at vedtage det fælles udkast, idet Europa-Parlamentet træffer afgørelse med et flertal af de afgivne stemmer, og Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

8. Hvis Forligsudvalget ikke inden for den frist på 21 dage, der er omhandlet i stk. 5, godkender noget fælles udkast, eller hvis Ministerrådet forkaster det fælles udkast, kan Europa-Parlamentet, der træffer afgørelse med et flertal af sine medlemmers stemmer og tre femtedele af de afgivne stemmer inden for en frist på 14 dage, bekræfte sine ændringer. Hvis Europa-Parlamentets ændring ikke bekræftes, anses Ministerrådets holdning til den budgetkonto, som den pågældende ændring vedrører, for vedtaget.

Hvis Europa-Parlamentet med et flertal af sine medlemmers stemmer og tre femtedele af de afgivne stemmer forkaster det fælles udkast, kan det anmode om, at der forelægges et nyt budgetforslag.

9. Når den i denne artikel foreskrevne behandling er afsluttet, fastslår Europa-Parlamentets formand, at den europæiske lov om budgettet er endeligt vedtaget.

Artikel III-311

1. Såfremt der ikke foreligger nogen europæisk lov om budgettet ved regnskabsårets begyndelse, kan der i henhold til bestemmelserne i den europæiske lov, der er nævnt i artikel III-318, på grundlag af hvert kapitel eller anden inddeling afholdes månedlige udgifter på indtil en tolvtedel af de bevillinger, der er opført i den europæiske lov om budgettet for det forrige regnskabsår, dog således at Kommissionen højst kan råde over beløb svarende til en tolvtedel af de beløb, der er opført i det budgetforslag, som er til behandling.

2. Ministerrådet kan på forslag af Kommissionen og under overholdelse af de øvrige betingelser i stk. 1 vedtage en europæisk afgørelse, som tillader udgifter, der overstiger denne tolvtedel. Ministerrådet sender straks afgørelsen til Europa-Parlamentet.

Denne europæiske afgørelse fastsætter de nødvendige foranstaltninger vedrørende indtægter med henblik på at sikre gennemførelsen af denne artikel.

Den træder i kraft tredive dage efter vedtagelsen, hvis Europa-Parlamentet, der træffer afgørelse med et flertal af sine medlemmer, inden for denne frist ikke beslutter at reducere disse udgifter.

Artikel III-312

På betingelserne i den europæiske lov, der er nævnt i artikel III-318, kan bevillinger, som ikke er beregnet til dækning af personaleudgifter, og som ikke er udnyttet ved regnskabsårets udløb, overføres, men kun til det følgende regnskabsår.

Bevillingerne opdeles i hovedkonti efter udgifternes art eller formål og opdeles yderligere i overensstemmelse med den europæiske lov, der er nævnt i artikel III-318.

Europa-Parlamentets, Ministerrådets, Kommissionens og Domstolens udgifter opføres i særskilte afsnit i budgettet, dog således at en særlig ordning kan gennemføres for visse fællesudgifter.

3. AFDELING

GENNEMFØRELSE AF BUDGETTET OG DECHARGE

Artikel III-313

Inden for rammerne af de givne bevillinger og i overensstemmelse med den europæiske lov, der er nævnt i artikel III-318, gennemfører Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne budgettet på eget ansvar i overensstemmelse med princippet om forsvarlig økonomisk forvaltning. Medlemsstaterne samarbejder med Kommissionen med henblik på at sikre, at bevillingerne anvendes i overensstemmelse med dette princip.

Ved den europæiske lov, der er nævnt i artikel III-318, fastsættes medlemsstaternes kontrol- og revisionsforpligtelser i forbindelse med gennemførelsen af budgettet og det deraf følgende ansvar.

Ved den europæiske lov, der er nævnt i artikel III-318, fastsættes det ansvar og de særlige bestemmelser der gælder i forbindelse med den enkelte institutions medvirken ved afholdelsen af egne udgifter.

Kommissionen kan inden for budgettet med de begrænsninger og på de vilkår, der er fastsat i den europæiske lov, der er nævnt i artikel III-318, overføre bevillinger dels fra et kapitel til et andet kapitel, dels fra en konto til en anden konto.

Artikel III-314

Kommissionen forelægger hvert år Europa-Parlamentet og Ministerrådet regnskabet vedrørende anvendelsen af budgettets poster i det forløbne regnskabsår. Den forelægger endvidere en oversigt over Unionens aktiver og passiver.

Kommissionen forelægger ligeledes Europa-Parlamentet og Ministerrådet en evalueringsrapport om Unionens finanser på grundlag af de resultater, der er opnået især i forhold til bemærkningerne fra Europa-Parlamentet og Ministerrådet i henhold til artikel III-315.

Artikel III-315

1. Europa-Parlamentet meddeler efter henstilling fra Ministerrådet Kommissionen decharge for gennemførelsen af budgettet. Med henblik herpå gennemgår det næst efter Ministerrådet det regnskab, den oversigt og den evalueringsrapport, der er nævnt i artikel III-314, Revisionsrettens årsberetning med tilhørende svar fra de kontrollerede institutioner til Revisionsrettens bemærkninger, den revisionserklæring, der er nævnt i artikel III-290, stk. 1, andet afsnit, samt Revisionsrettens særberetninger.

2. Før Europa-Parlamentet meddeler Kommissionen decharge, og når det ellers finder det påkrævet i forbindelse med Kommissionens udøvelse af sine beføjelser med hensyn til gennemførelsen af budgettet, kan det anmode Kommissionen om at redegøre for afholdelsen af udgifterne eller for, hvorledes de finansielle kontrolsystemer fungerer. Kommissionen forelægger alle fornødne oplysninger for Europa-Parlamentet på dets begæring.

3. Kommissionen træffer alle egnede foranstaltninger til at efterkomme bemærkningerne i afgørelserne om decharge og andre bemærkninger fra Europa-Parlamentet i forbindelse med afholdelsen af udgifterne samt de kommentarer, der ledsager de henstillinger om decharge, som Ministerrådet vedtager.

4. Kommissionen aflægger efter anmodning fra Europa-Parlamentet eller Ministerrådet beretning om, hvilke foranstaltninger den har truffet på baggrund af disse bemærkninger og kommentarer, navnlig om instrukserne til de tjenestegrene, der varetager budgettets gennemførelse. Sådanne beretninger sendes ligeledes til Revisionsretten.

4. AFDELING

FÆLLES BESTEMMELSER

Artikel III-316

Den flerårige finansielle ramme og det årlige budget opstilles i euro.

Artikel III-317

Under forudsætning af, at Kommissionen underretter de kompetente myndigheder i de pågældende medlemsstater, kan den overføre sine tilgodehavender i en medlemsstats valuta til en anden medlemsstats valuta i det omfang, det er påkrævet for at kunne anvende disse tilgodehavender til de formål, der er fastsat i forfatningen. Hvis Kommissionen har disponible tilgodehavender eller tilgodehavender, der kan frigøres, i de valutaer, den har brug for, skal den så vidt muligt undgå at foretage sådanne overførsler.

Kommissionen står i forbindelse med hver af de berørte medlemsstater gennem en myndighed udpeget af medlemsstaten. Ved gennemførelsen af sine finansielle transaktioner anvender den den pågældende medlemsstats seddelbank eller et andet pengeinstitut godkendt af medlemsstaten.

Artikel III-318

1. Ved en europæisk lov:
  - a) fastlægges de finansielle regler, der navnlig fastsætter de nærmere retningslinjer for opstillingen og gennemførelsen af budgettet og for regnskabsaflæggelsen og revisionen
  - b) fastlægges reglerne for finansinspektørernes, de anvisningsberettigedes og regnskabsførernes ansvar og organiseres kontrollen med disse.

Loven vedtages efter høring af Revisionsretten.

2. Ministerrådet vedtager på forslag af Kommissionen en europæisk bekendtgørelse om de nærmere retningslinjer og den procedure, hvorefter budgetindtægter fastsat i ordningen om Unionens egne indtægter stilles til rådighed for Kommissionen, samt om de foranstaltninger, der skal træffes for om nødvendigt at imødekomme likviditetsbehovet. Ministerrådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet og Revisionsretten.
3. Ministerrådet træffer afgørelse med enstemmighed indtil den 1. januar 2007 i alle de tilfælde, der er nævnt i denne artikel.

Artikel III-319

Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen sørger for, at der er tilstrækkelige finansielle midler til rådighed til, at Unionen kan opfylde sine juridiske forpligtelser over for tredjemand.

Artikel III-320

Formændene for Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen indkaldes på Kommissionens initiativ med jævne mellemrum til møde som led i de budgetprocedurer, der er nævnt i dette kapitel. Formændene træffer alle foranstaltninger, der er nødvendige for at fremme samråd og indbyrdes tilnærmelse af institutionernes holdninger med henblik på at lette gennemførelsen af bestemmelserne i dette kapitel.

5. AFDELING

BEKÆMPELSE AF SVIG

Artikel III-321

1. Unionen og medlemsstaterne bekæmper svig og enhver anden ulovlig aktivitet, der skader Unionens finansielle interesser, ved hjælp af foranstaltninger, der vedtages i overensstemmelse med denne artikel. Disse foranstaltninger skal virke afskrækkende og være af en sådan art, at de yder en effektiv beskyttelse i medlemsstaterne.
2. Medlemsstaterne træffer de samme bestemmelser til bekæmpelse af svig, der skader Unionens finansielle interesser, som til bekæmpelse af svig, der skader deres egne finansielle interesser.
3. Med forbehold af andre bestemmelser i forfatningen samordner medlemsstaterne deres optræden med henblik på at beskytte Unionens finansielle interesser mod svig. Med henblik herpå tilrettelægger de sammen med Kommissionen et nært løbende samarbejde mellem de kompetente myndigheder.
4. De nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og bekæmpelse af svig, der skader Unionens finansielle interesser, fastlægges ved europæiske love eller rammelove med henblik på at yde en effektiv og ensartet beskyttelse i medlemsstaterne. Lovene eller rammelovene vedtages efter høring af Revisionsretten.
5. Kommissionen aflægger i samarbejde med medlemsstaterne årligt rapport til Europa-Parlamentet og Ministerrådet om de foranstaltninger og bestemmelser, der er vedtaget for at gennemføre denne artikel.

KAPITEL III

FORSTÆRKET SAMARBEJDE

Artikel III-322

Forstærket samarbejde skal overholde EU-forfatningen og gældende EU-ret.

Det må ikke skade det indre marked eller den økonomiske, sociale og territoriale samhørighed. Det må ikke indebære begrænsning af eller forskelsbehandling i samhandelen mellem medlemsstaterne og må ikke fordreje konkurrencevilkårene mellem dem.

Artikel III-323

Forstærket samarbejde respekterer ikke-deltagende medlemsstaters beføjelser, rettigheder og forpligtelser. Disse medlemsstater må ikke hæmme de deltagende medlemsstaters gennemførelse heraf.

Artikel III-324

1. Forstærket samarbejde er åbent for alle medlemsstater, når det indføres, forudsat at medlemsstaterne opfylder de betingelser for deltagelse, der er fastsat i den europæiske afgørelse om bemyndigelse. Det er ligeledes åbent for alle medlemsstater når som helst derefter, forudsat at medlemsstaterne foruden ovennævnte eventuelle betingelser efterkommer de retsakter, der allerede er vedtaget i henhold hertil.

Kommissionen og de medlemsstater, der deltager i et forstærket samarbejde, skal sørge for at lette det størst mulige antal medlemsstaters deltagelse heri.

2. Kommissionen og, når det er relevant, EU-udenrigsministeren underretter regelmæssigt alle Ministerrådets medlemmer samt Europa-Parlamentet om udviklingen i det forstærkede samarbejde.

Artikel III-325

1. Medlemsstater, der ønsker at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde på et af de områder, der er nævnt i forfatningen, dog med undtagelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, retter en anmodning til Kommissionen, hvori de nærmere angiver anvendelsesområdet for det påtænkte forstærkede samarbejde og de mål, der tilstræbes opfyldt. Kommissionen kan forelægge Ministerrådet et forslag herom. Hvis Kommissionen ikke fremsætter noget forslag, giver den de berørte medlemsstater en begrundelse herfor.

Bemyndigelsen til at indlede et forstærket samarbejde gives i form af en europæisk afgørelse truffet af Ministerrådet på forslag af Kommissionen efter Europa-Parlamentets godkendelse.

2. Inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik retter de medlemsstater, der ønsker at indføre et forstærket indbyrdes samarbejde, anmodning til Ministerrådet. Anmodningen sendes til EU-udenrigsministeren, der afgiver udtalelse om sammenhængen mellem det forstærkede samarbejde og Unionens fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, og til Kommissionen, der afgiver udtalelse, navnlig om sammenhængen mellem det påtænkte forstærkede samarbejde og Unionens øvrige politikker. Anmodningen sendes ligeledes til Europa-Parlamentet til orientering.

Bemyndigelsen til at indlede et forstærket samarbejde gives i form af en europæisk afgørelse truffet af Ministerrådet.

Artikel III-326

1. En medlemsstat, som ønsker at deltage i et forstærket samarbejde på et af de områder, der er nævnt i artikel III-325, stk. 1, giver meddelelse herom til Ministerrådet og Kommissionen.

Inden fire måneder efter datoen for modtagelsen af meddelelsen bekræfter Kommissionen den berørte medlemsstats deltagelse. Den anfører om nødvendigt, at eventuelle betingelser for deltagelse er opfyldt samt vedtager de overgangsforanstaltninger, som den måtte finde nødvendige i forbindelse med gennemførelse af allerede vedtagne retsakter inden for rammerne af det forstærkede samarbejde.

Hvis Kommissionen imidlertid finder, at eventuelle betingelser for deltagelse ikke er opfyldt, angiver den, hvilke bestemmelser der skal træffes for at opfylde disse betingelser, og fastsætter en tidsfrist for at tage anmodningen om deltagelse op til fornyet overvejelse. Den tager anmodningen op til fornyet overvejelse i overensstemmelse med den procedure, der er omhandlet i foregående afsnit. Hvis Kommissionen finder, at eventuelle betingelser for deltagelse fortsat ikke er opfyldt, kan den berørte medlemsstat henvise sagen til Ministerrådet, som træffer afgørelse i henhold til artikel I-43, stk. 3. Ministerrådet kan ligeledes på forslag af Kommissionen vedtage de overgangsforanstaltninger, der er nævnt i andet afsnit.

2. Alle de medlemsstater, der ønsker at deltage i et forstærket samarbejde inden for rammerne af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, meddeler dette til Ministerrådet, EU-udenrigsministeren og Kommissionen.

Ministerrådet bekræfter den pågældende medlemsstats deltagelse efter høring af EU-udenrigsministeren. Det fastslår om nødvendigt, at eventuelle betingelser for deltagelse er opfyldt. Ministerrådet kan ligeledes på forslag af EU-udenrigsministeren vedtage overgangsforanstaltninger, der anses for nødvendige i forbindelse med gennemførelsen af retsakter, der allerede er vedtaget inden for rammerne af det forstærkede samarbejde. Hvis Ministerrådet imidlertid finder, at eventuelle betingelser for deltagelse ikke er opfyldt, angiver det, hvilke bestemmelser der skal træffes for at opfylde disse betingelser, og fastsætter en tidsfrist for at tage anmodningen om deltagelse op til fornyet overvejelse.

Med henblik på gennemførelsen af dette stykke træffer Ministerrådet afgørelse i henhold til artikel I-43, stk. 3.

Artikel III-327

De udgifter, bortset fra institutionernes administrationsomkostninger, som gennemførelsen af et forstærket samarbejde medfører, afholdes af de deltagende medlemsstater, medmindre Ministerrådet beslutter andet med enstemmighed blandt alle sine medlemmer efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-328

Hvis Ministerrådet i henhold til en bestemmelse i forfatningen, der kan finde anvendelse i forbindelse med et forstærket samarbejde, træffer afgørelse med enstemmighed, kan Rådet med enstemmighed på eget initiativ efter reglerne i artikel I-43, stk. 3, beslutte at træffe afgørelse med kvalificeret flertal.

Hvis Ministerrådet i henhold til en bestemmelse i forfatningen, der kan finde anvendelse i forbindelse med et forstærket samarbejde, vedtager europæiske love eller rammelove efter en særlig lovgivningsprocedure, kan Rådet med enstemmighed på eget initiativ efter reglerne i artikel I-43, stk. 3, beslutte at træffe afgørelse efter den almindelige lovgivningsprocedure. Rådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

Artikel III-329

Ministerrådet og Kommissionen sikrer sammenhæng i de foranstaltninger, der gennemføres inden for rammerne af et forstærket samarbejde, samt sammenhæng mellem disse foranstaltninger og Unionens politikker og samarbejder med henblik herpå.

AFSNIT VII

FÆLLES BESTEMMELSER

Artikel III-330

For at tage hensyn til den strukturelle sociale og økonomiske situation i de franske oversøiske departementer samt på Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer, der forværres af deres fjerne beliggenhed, deres status som øsamfund, deres lille areal, deres vanskelige topografiske og klimatiske forhold, deres økonomiske afhængighed af nogle få produkter, forhold, der er vedvarende og kumulative, og som alvorligt hæmmer disse regioner i deres udvikling, vedtager Ministerrådet på forslag af Kommissionen europæiske bekendtgørelser og afgørelser, der navnlig tager sigte på at fastsætte betingelserne for anvendelsen af forfatningen i de pågældende regioner, herunder de fælles politikker. Ministerrådet træffer afgørelse efter høring af Europa-Parlamentet.

De foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1, vedrører navnlig told- og handelspolitik, finanspolitik, frizoner, landbrugs- og fiskeripolitik, betingelser for levering af råvarer og nødvendige forbrugsvarer, statsstøtte samt betingelser for adgang til strukturfondene og Unionens horisontale programmer.

Ministerrådet vedtager de foranstaltninger, der er nævnt i stk. 1, under hensyn til de særlige karakteristika og begrænsninger i forbindelse med regionerne i den yderste periferi uden at underminere EU-rettens, herunder det indre markeds og de fælles politikkers, integritet og sammenhæng.

Artikel III-331

De ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne berøres ikke af forfatningen.

Artikel III-332

Unionen har i hver medlemsstat den videstgående rets- og handleevne, som vedkommende stats lovgivning tillægger juridiske personer; den kan i særdeleshed erhverve og afhænde fast ejendom og løse og optræde som part i retssager. I denne henseende repræsenteres den af Kommissionen. Den repræsenteres dog af hver af institutionerne inden for rammerne af disses administrative autonomi for så vidt angår de spørgsmål, der vedrører deres respektive funktioner.

Artikel III-333

Vedtægten for tjenestemænd i Unionen og ansættelsesvilkårene for øvrige ansatte i Unionen fastsættes ved europæisk lov. Den vedtages efter høring af de berørte institutioner.

Artikel III-334

Med henblik på gennemførelsen af de opgaver, der er overdraget den, kan Kommissionen med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat ved europæisk bekendtgørelse eller europæisk afgørelse vedtaget af Ministerrådet med simpelt flertal, indhente alle nødvendige oplysninger og foretage alle nødvendige undersøgelser.

Artikel III-335

1. Med forbehold af artikel 5 i protokollen om statuten for Det Europæiske System af Centralbanker og Den Europæiske Centralbank fastsættes ved europæisk lov eller rammelov foranstaltninger til udarbejdelse af statistikker, hvor det er nødvendigt for, at Unionen kan udøve sin virksomhed.
2. Udarbejdelsen af statistikker skal være karakteriseret ved upartiskhed, pålidelighed, objektivitet, videnskabelig uafhængighed, omkostningseffektivitet og de statistiske oplysningers fortrolighed; den må ikke medføre uforholdsmæssigt store byrder for erhvervslivet.

Artikel III-336

Medlemmer af Unionens institutioner, medlemmer af udvalgene samt Unionens tjenestemænd og øvrige ansatte har - selv efter at deres hverv er ophørt - forpligtelse til ikke at give oplysninger om forhold, som ifølge deres natur er tjenestehemmeligheder, navnlig oplysninger om virksomheder og om deres forretningsforbindelser eller omkostningsforhold.

Artikel III-337

Unionens ansvar i kontraktforhold bestemmes efter de retsregler, der finder anvendelse på den pågældende kontrakt.

For så vidt angår ansvar uden for kontraktforhold skal Unionen i overensstemmelse med de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer, erstatte skader forvoldt af dens institutioner eller af dens ansatte under udøvelsen af deres hverv.

Stk. 2 finder anvendelse på samme vilkår på skader forvoldt af Den Europæiske Centralbank eller af dens ansatte under udøvelsen af deres hverv.

De ansattes personlige ansvar over for Unionen fastsættes i den vedtægt eller i de ansættelsesvilkår, der gælder for dem.

Artikel III-338

Hjemstedet for Unionens institutioner fastlægges ved overenskomst mellem medlemsstaternes regeringer.

Artikel III-339

Med forbehold af Domstolens statut vedtager Ministerrådet med enstemmighed en europæisk bekendtgørelse om den ordning, der skal gælde for Unionens institutioner på det sproglige område.

Artikel III-340

Unionen nyder på medlemsstaternes område de privilegier og immuniteter, der er nødvendige for udførelsen af dens opgave, på de betingelser, der er fastsat i protokollen af 8. april 1965 vedrørende De Europæiske Fællesskabers privilegier og immuniteter. Dette gælder også Den Europæiske Centralbank og Den Europæiske Investeringsbank.

Artikel III-341

De rettigheder og forpligtelser, der følger af konventioner, som før den 1. januar 1958 eller før tiltrædelsesdatoen for tiltrædende medlemsstater vedkommende er indgået mellem på den ene side en eller flere medlemsstater og på den anden side et eller flere tredjelande, berøres ikke af forfatningen.

I det omfang disse konventioner er uforenelige med forfatningen, bringer den eller de pågældende medlemsstater alle egnede midler i anvendelse med henblik på at fjerne de konstaterede uoverensstemmelser. Om fornødent bistår medlemsstaterne hinanden i dette øjemed og indtager i givet fald en fælles holdning.

Ved anvendelsen af de konventioner, der omtales i stk. 1, tager medlemsstaterne i betragtning, at de fordele, hvorom de hver især har givet tilsagn i forfatningen, indgår som integrerende dele af Unionen, og derfor uløseligt hænger sammen med oprettelsen af fælles institutioner, med overdragelsen af beføjelser til disse og med de andre medlemsstaters indrømmelse af samme fordele.

Artikel III-342

1. Forfatningen er ikke til hinder for følgende regler:
  - a) ingen medlemsstat er forpligtet til at meddele oplysninger, hvis udbredelse efter dens opfattelse ville stride mod dens væsentlige sikkerhedsinteresser
  - b) hver medlemsstat kan træffe de forholdsregler, som den anser for nødvendige til beskyttelse af sine væsentlige sikkerhedsinteresser, og som vedrører fabrikation af eller handel med våben, ammunition og krigsmateriel; disse bestemmelser må ikke forringe konkurrencevilkårene inden for det indre marked for varer, som ikke er bestemt specielt til militære formål.
2. Ministerrådet kan med enstemmighed på forslag af Kommissionen vedtage en europæisk afgørelse om ændring af den liste, det har fastlagt den 15. april 1958, over de varer, hvorpå bestemmelserne i stk. 1, litra b), finder anvendelse.

DEL IV

ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Ny artikel IV-1 Unionens symboler¹

Unionens flag indeholder en cirkel bestående af tolv gyldne stjerner på blå baggrund.

Unionens hymne er hentet fra Ode til Glæden i Ludwig van Beethovens niende symfoni.

Unionens devise er: Forenet i mangfoldighed.

Unionens mønt er euroen.

Den 9. maj fejres overalt i Unionen som Europa-dag.

Artikel IV-2 Ophævelse af de tidligere traktater

På den dato, hvor traktaten om forfatningen træder i kraft, ophæves traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab og traktaten om Den Europæiske Union samt de akter og traktater, der har suppleret eller ændret dem, og som er opregnet i den protokol, der er knyttet som bilag til traktaten om forfatningen.

Artikel IV-3 Retlig kontinuitet i forhold til Det Europæiske Fællesskab og Den Europæiske Union

Den Europæiske Union træder i stedet for Det Europæiske Fællesskab og Unionen for så vidt angår alle disses rettigheder og forpligtelser, hvad enten de er interne eller følger af internationale aftaler, og som er opstået, inden traktaten om forfatningen træder i kraft, i henhold til tidligere traktater, protokoller og akter, herunder alle Fællesskabets og Unionens aktiver og passiver samt disses arkiver.

Bestemmelser i EU-institutionernes retsakter, der er vedtaget i henhold til de i stk. 1 omhandlede traktater og akter, forbliver i kraft på de betingelser, som er fastlagt i den protokol, der er knyttet som bilag til traktaten om forfatningen. De Europæiske Fællesskabers Domstols retspraksis opretholdes som kilde til fortolkning af EU-retten.

Artikel IV-4 Territorialt anvendelsesområde

1. Traktaten om forfatningen gælder for Kongeriget Belgien, Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Helleniske Republik, Kongeriget Spanien, Den Franske Republik, Irland, Den Italienske Republik, Storhertugdømmet Luxembourg, Kongeriget Nederlandene, Republikken Østrig, Den Portugisiske Republik, Republikken Finland, Kongeriget Sverige og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland og ...

---

¹ Konventet mener, at det ville være bedre at placere denne artikel i del I.
CONV 850/03

2. Traktaten om forfatningen gælder for de franske oversøiske departementer, Azorerne, Madeira og De Kanariske Øer i overensstemmelse med artikel III-329 i tredje del.
3. De oversøiske lande og territorier, der er opregnet i listen i bilag II til TEF, er omfattet af den særlige associeringsordning, som er nærmere fastlagt i afsnit IV, del III, i traktaten om forfatningen.

Traktaten om forfatningen finder ikke anvendelse på oversøiske lande og territorier, der opretholder særlige forbindelser med Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, og som ikke er nævnt i ovenstående liste.

4. Traktaten om forfatningen finder anvendelse på de europæiske områder, hvis udenrigsanliggender varetages af en medlemsstat.
5. Traktaten om forfatningen finder anvendelse på Ålandsøerne i overensstemmelse med bestemmelserne i protokol nr. 2 i akten vedrørende vilkårene for Republikken Østrigs, Republikken Finlands og Kongeriget Sveriges tiltrædelse.
6. Uanset de foregående stykker gælder følgende:
  - a) Traktaten om forfatningen finder ikke anvendelse på Færøerne.
  - b) Traktaten om forfatningen finder ikke anvendelse på de områder på Cypern, hvorover Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland udøver overhøjhed.
  - c) Traktaten om forfatningen finder kun anvendelse på Kanaløerne og øen Man i det omfang, det er nødvendigt for at sikre anvendelsen på disse øer af den ordning, der er fastsat i traktaten vedrørende de nye medlemsstaters tiltrædelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og af Det Europæiske Atomenergifællesskab, undertegnet den 22. januar 1972.

Artikel IV-5 Regionale unioner

Traktaten om forfatningen er ikke til hinder for, at de regionale unioner mellem Belgien og Luxembourg og mellem Belgien, Luxembourg og Nederlandene fortsat består og gennemføres, i det omfang disse regionale unioners mål ikke nås ved anvendelsen af denne traktat.

Artikel IV-6 Protokoller

De protokoller, der er knyttet som bilag til denne traktat, udgør en integrerende del af denne.

Artikel IV-7
Procedure for revision af traktaten om forfatningen

1. Enhver medlemsstats regering, Europa-Parlamentet eller Kommissionen kan forelægge Ministerrådet forslag til revision af traktaten om forfatningen. Disse forslag meddeles medlemsstaternes nationale parlamenter.

2. Hvis Det Europæiske Råd efter høring af Europa-Parlamentet og Kommissionen med simpelt flertal vedtager en afgørelse om at behandle de foreslåede ændringer, indkalder formanden for Det Europæiske Råd et konvent sammensat af repræsentanter for medlemsstaternes nationale parlamenter, medlemsstaternes stats- og regeringschefer, Europa-Parlamentet og Kommissionen. Den Europæiske Centralbank skal også høres, hvis det drejer sig om institutionelle ændringer på det monetære område. Det Europæiske Råd kan med simpelt flertal og efter Europa-Parlamentets godkendelse beslutte ikke at indkalde konventet, hvis ændringernes omfang ikke berettiger hertil. I så fald fastlægger Det Europæiske Råd mandatet til konferencen mellem repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer.

Konventet behandler udkastene til revision og vedtager ved konsensus en anbefaling til konferencen mellem repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer som nævnt i stk. 3.

3. Konferencen mellem repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer indkaldes af Ministerrådets formand for i fællesskab at fastlægge de ændringer, der skal foretages i traktaten om forfatningen.

Ændringerne træder i kraft efter at være blevet ratificeret af alle medlemsstaterne i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser.

4. Hvis fire femtedele af medlemsstaterne to år efter undertegnelsen af traktaten om ændring af traktaten om forfatningen har ratificeret denne, og en eller flere medlemsstater er stødt på vanskeligheder i forbindelse med ratifikationen, tager Det Europæiske Råd spørgsmålet op.

Artikel IV-8
Vedtagelse, ratifikation og ikrafttrædelse af traktaten om forfatningen

1. Traktaten om forfatningen skal ratificeres af De Høje Kontraherende Parter i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige bestemmelser. Ratifikationsinstrumenterne deponeres hos Den Italienske Republiks regering.

2. Traktaten om forfatningen træder i kraft den ..., forudsat at samtlige ratifikationsinstrumenter er deponeret, eller, hvis dette ikke er tilfældet, den første dag i den måned, der følger efter deponeringen af det sidste ratifikationsinstrument.

Artikel IV-9
Varighed

Traktaten om forfatningen er indgået for ubegrænset tid.

Artikel IV-10
Sprog¹

Traktaten om forfatningen, der er udfærdiget i ét eksemplar på dansk, engelsk, finsk, fransk, græsk, irsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, svensk, tysk [estisk, lettisk, litauisk, maltesisk, polsk, slovakisk, slovensk, tjekkisk, ungarsk], idet hver af disse tekster alle har samme gyldighed, deponeres i Den Italienske Republiks regerings arkiver. Denne regering fremsender en bekræftet genpart til hver af de øvrige signatarstaters regeringer.

---

¹ Denne artikel vil skulle tilpasses i overensstemmelse med tiltrædelsesakten.
CONV 850/03

PROTOKOL OM DE NATIONALE PARLAMENTERS ROLLE I DEN EUROPÆISKE UNION

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM MINDER OM, at den måde, hvorpå de enkelte nationale parlamenter udøver kontrol med deres egen regering i relation til Den Europæiske Unions aktiviteter, falder ind under den enkelte medlemsstats særlige forfatningsmæssige system og praksis,

SOM imidlertid ØNSKER at tilskynde til, at de nationale parlamenter i højere grad inddrages i Den Europæiske Unions aktiviteter, og at øge deres muligheder for at udtrykke deres synspunkter vedrørende såvel lovgivningsforslag som andre spørgsmål, der kan være af særlig interesse for dem,

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til forfatningen:

I. Information til medlemsstaternes nationale parlamenter

1. Kommissionen sender alle sine høringsdokumenter (grøn- og hvidbøger og meddelelser) direkte til medlemsstaternes nationale parlamenter, så snart de bliver offentliggjort. Kommissionen sender ligeledes det årlige lovgivningsprogram og alle andre instrumenter vedrørende programmering af lovgivningen eller politikstrategi, som den forelægger Europa-Parlamentet og Ministerrådet, til medlemsstaternes nationale parlamenter samtidig med fremsendelsen til Europa-Parlamentet og Ministerrådet.
2. Alle lovgivningsforslag, der forelægges Europa-Parlamentet og Ministerrådet, sendes samtidig til medlemsstaternes nationale parlamenter.

3. Medlemsstaternes nationale parlamenter kan efter den procedure, der er fastlagt i protokollen om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, sende formændene for Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen en begrundet udtalelse om, hvorvidt et lovgivningsforslag overholder nærhedsprincippet.
4. Der skal forløbe en periode på seks uger mellem det tidspunkt, hvor Kommissionen stiller et lovgivningsforslag til rådighed for Europa-Parlamentet, Ministerrådet og medlemsstaternes nationale parlamenter på Den Europæiske Unions officielle sprog, og det tidspunkt, hvor det sættes på Ministerrådets dagsorden med henblik på vedtagelse eller vedtagelse af en holdning inden for rammerne af en lovgivningsprocedure; denne frist kan dog fraviges på grund af en sags hastende karakter, som skal begrundes i retsakten eller Ministerrådets holdning. Bortset fra i behørigt begrundede hastetilfælde kan der ikke i denne seksugers periode fastslås enighed om et lovgivningsforslag. Der skal gå ti dage mellem det tidspunkt, hvor et forslag optages på Ministerrådets dagsorden, og Ministerrådets vedtagelse af en holdning.
5. Ministerrådets dagsordener og resultaterne af Ministerrådets samlinger, herunder protokollerne fra de samlinger, hvor Ministerrådet har drøftet lovgivningsforslag, sendes direkte til medlemsstaternes nationale parlamenter samtidig med fremsendelsen til medlemsstaternes regeringer.
6. Når Det Europæiske Råd påtænker at gøre brug af bestemmelsen i forfatningens artikel I-24, stk. 4, første afsnit, underrettes de nationale parlamenter, inden der træffes nogen afgørelse.

Når Det Europæiske Råd påtænker at gøre brug af bestemmelsen i forfatningens artikel I-24, stk. 4, andet afsnit, underrettes de nationale parlamenter, mindst fire måneder før der træffes afgørelse.

7. Revisionsretten sender sin årsberetning til medlemsstaternes nationale parlamenter til orientering samtidig med fremsendelsen til Europa-Parlamentet og Ministerrådet.
8. Hvis de nationale parlamenter har to kamre, finder disse bestemmelser anvendelse på begge kamre.

II. Interparlamentarisk samarbejde

9. Europa-Parlamentet og de nationale parlamenter fastlægger i fællesskab, hvordan de kan organisere og fremme det interparlamentariske samarbejde inden for Den Europæiske Union effektivt og regelmæssigt.
10. Konferencen for Organer med Ansvar for EU-anliggender i Unionens Parlamenter kan forelægge Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen de bidrag, som den finder hensigtsmæssige. Denne konference fremmer endvidere udveksling af oplysninger og bedste praksis mellem medlemsstaternes parlamenter og Europa-Parlamentet, herunder mellem deres fagudvalg. Konferencen kan ligeledes afholde interparlamentariske konferencer om specifikke emner, navnlig for at drøfte spørgsmål vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik. Bidrag fra konferencen forpligter på ingen måde de nationale parlamenter og foregriber ikke deres holdning.

PROTOKOL OM ANVENDELSE AF NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM ØNSKER, at beslutningerne træffes så tæt på borgerne som muligt,

SOM ER BESLUTTET PÅ at fastsætte betingelser for anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet som nedfældet i artikel I-9 i forfatningen samt at indføre et system for kontrol med institutionernes anvendelse af disse principper,

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til forfatningen:

1. Hver enkelt institution sikrer til stadighed, at nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet som defineret i forfatningens artikel I-9 overholdes.
2. Inden Kommissionen fremsætter forslag til en retsakt, foretager den omfattende konsultationer. Disse konsultationer skal, når det er relevant, tage hensyn til de planlagte foranstaltningers regionale og lokale dimension. I ekstraordinært hastende tilfælde foretager Kommissionen ikke sådanne konsultationer. Den begrundes sin beslutning i forslaget.
3. Kommissionen sender alle sine lovgivningsforslag samt sine ændrede forslag til medlemsstaternes nationale parlamenter samtidig med fremsendelsen til EU-lovgiveren. Så snart Europa-Parlamentets lovgivningsmæssige beslutninger og Ministerrådets holdninger er vedtaget, sendes de til medlemsstaternes nationale parlamenter.

4. Kommissionen begrundet sine forslag med hensyn til nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Ethvert lovgivningsforslag bør indeholde en detaljeret analyse, der gør det muligt at vurdere overholdelsen af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Analysen skal omfatte oplysninger, der gør det muligt at vurdere forslaget's finansielle virkninger og, når der er tale om en europæisk rammelov, dens følger for de bestemmelser, som medlemsstaterne skal træffe, herunder eventuelt regional lovgivning. Begrundelsen for at fastslå, at et EU-mål bedre kan nås på EU-plan, skal underbygges af kvalitative og om muligt kvantitative indikatorer. Kommissionen skal tage i betragtning, at enhver byrde af finansiell eller administrativ art, der pålægges Unionen, nationale regeringer, regionale eller lokale myndigheder, erhvervsdrivende og borgere, skal begrænses mest muligt og stå i rimeligt forhold til det mål, der skal nås.
5. Ethvert nationalt parlament i en medlemsstat eller ethvert kammer i et nationalt parlament kan, senest seks uger efter at Kommissionen har forelagt et lovgivningsforslag, sende en begrundet udtalelse til formændene for Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen, der forklarer, hvorfor det mener, at det pågældende forslag ikke er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. De nationale parlamenter eller kamrene i de nationale parlamenter skal, når det er relevant, konsultere de regionale parlamenter med lovgivningskompetence.
6. Europa-Parlamentet, Ministerrådet og Kommissionen tager hensyn til de begrundede udtalelser, der fremsættes af medlemsstaternes nationale parlamenter eller af et kammer i disse parlamenter.

De nationale parlamenter i de medlemsstater, der har et parlamentarisk etkammersystem, råder over to stemmer, mens hvert af kamrene i parlamentariske tokammersystemer råder over én stemme.

Såfremt de begrundede udtalelser om, at et forslag fra Kommissionen krænker nærhedsprincippet, repræsenterer mindst to tredjedele af samtlige de stemmer, som er tildelt medlemsstaternes nationale parlamenter og kamrene i de nationale parlamenter, skal Kommissionen tage sit forslag op til fornyet overvejelse. Denne tærskel er på mindst en fjerdedel, når der er tale om et forslag fra Kommissionen eller et initiativ fra en gruppe af medlemsstater inden for rammerne af bestemmelserne i forfatningens artikel III-165 vedrørende området med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Efter denne fornyede overvejelse kan Kommissionen beslutte at opretholde sit forslag, ændre det eller trække det tilbage. Kommissionen begrundes sin beslutning.

7. Domstolen har kompetence til at udtale sig om klager over lovgivningsmæssige retsakters krænkelser af nærhedsprincippet; sådanne klager indbringes i henhold til de nærmere bestemmelser i forfatningens artikel III-270 af medlemsstaterne eller fremsendes af disse i overensstemmelse med deres interne retssystem på vegne af en medlemsstats nationale parlament eller et kammer i dette parlament

I overensstemmelse med samme artikel i forfatningen kan Regionsudvalget også indbringe sådanne klager over lovgivningsmæssige retsakter, hvis vedtagelse det ifølge forfatningen skal høres om.

8. Kommissionen forelægger hvert år Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet, Ministerrådet og medlemsstaternes nationale parlamenter en rapport om anvendelsen af forfatningens artikel I-9. Årsrapporten sendes også til Regionsudvalget og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

**PROTOKOL OM BORGERNES REPRÆSENTATION I
EUROPA-PARLAMENTET OG STEMMEVÆGTNINGEN I DET EUROPÆISKE RÅD
OG MINISTERRÅDET**

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER

ER BLEVET ENIGE OM følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til traktaten om en forfatning for Europa:

ARTIKEL 1

Bestemmelser vedrørende Europa-Parlamentet

1. For valgperioden 2004-2009 fastsættes antallet af repræsentanter i Europa-Parlamentet for hver enkelt medlemsstat til:

Belgien	24
Den Tjekkiske Republik	24
Danmark	14
Tyskland	99
Estland	6
Grækenland	24
Spanien	54
Frankrig	78
Irland	13
Italien	78
Cypern	6
Letland	9
Litauen	13
Luxembourg	6
Ungarn	24
Malta	5
Nederlandene	27
Østrig	18
Polen	54
Portugal	24
Slovenien	7
Slovakiet	14
Finland	14
Sverige	19
Det Forenede Kongerige	78

ARTIKEL 2

Bestemmelser vedrørende stemmevægtningen i Det Europæiske Råd og Ministerrådet

1. Følgende bestemmelser gælder indtil 1. november 2009, jf. dog forfatningens artikel I- 24.

Ved afgørelser i Det Europæiske Råd og Ministerrådet, der kræver kvalificeret flertal, tildeles medlemmernes stemmer følgende vægt:

Belgien	12
Den Tjekkiske Republik	12
Danmark	7
Tyskland	29
Estland	4
Grækenland	12
Spanien	27
Frankrig	29
Irland	7
Italien	29
Cypern	4
Letland	4
Litauen	7
Luxembourg	4
Ungarn	12
Malta	3
Nederlandene	13
Østrig	10
Polen	27
Portugal	12
Slovenien	4
Slovakiet	7
Finland	7
Sverige	10
Det Forenede Kongerige	29

Rådets afgørelser træffes med mindst 232 stemmer for afgivet af et flertal af medlemmerne, når afgørelsen i henhold til denne forfatning skal træffes på forslag af Kommissionen. I alle andre tilfælde træffes Rådets afgørelser med mindst 232 stemmer for afgivet af mindst to tredjedele af medlemmerne.

Når Det Europæiske Råd træffer afgørelse med kvalificeret flertal, kan et medlem af Det Europæiske Råd eller Ministerrådet kræve, at det kontrolleres, at de medlemsstater, der udgør dette kvalificerede flertal, repræsenterer mindst 62% af Unionens samlede befolkning. Hvis det viser sig, at denne betingelse ikke er opfyldt, er den pågældende afgørelse ikke vedtaget.

2. For senere tiltrædelser beregnes den tærskel, der er nævnt i foregående afsnit, således, at tærsklen for det kvalificerede flertal udtrykt i stemmer ikke overstiger den tærskel, der følger af tabellen i erklæringen vedrørende udvidelsen af Den Europæiske Union, som er optaget i slutakten fra den konference, der vedtog Nice-traktaten.

o

o o

PROTOKOL VEDRØRENDE EUROGRUPPEN

De høje kontraherende parter,

som ønsker at fremme betingelserne for en stærkere økonomisk vækst i Europa og med henblik herpå udvikle en stadig tættere samordning af de økonomiske politikker i euroområdet,

som er opmærksomme på nødvendigheden af at fastlægge særlige bestemmelser med henblik på en styrket dialog mellem de medlemsstater, der har indført euroen, indtil alle Unionens medlemsstater deltager i euroområdet,

er blevet enige om følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til forfatningen:

Artikel 1

Ministre fra de medlemsstater, der har indført euroen, mødes indbyrdes under uformelle former. Disse møder finder sted efter behov for at drøfte spørgsmål i tilknytning til det specifikke ansvar, som de deler for så vidt angår den fælles valuta. Kommissionen og ECB opfordres til at deltage i disse møder, som forberedes af repræsentanterne for finansministrene fra de medlemsstater, der har indført euroen.

Artikel 2

Ministre fra de medlemsstater, der har indført euroen, vælger med et flertal af disse medlemsstater en formand for to et halvt år .

PROTOKOL OM ÆNDRING AF EURATOM-TRAKTATEN

DE HØJE KONTRAHERENDE PARTER,

SOM ERINDRER OM betydningen af, at bestemmelserne i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab fortsat har fuld retsvirkning,

SOM imidlertid ØNSKER at tilpasse traktaten til de nye regler, der er fastsat i traktaten om en forfatning for Europa, navnlig på det institutionelle og finansielle område,

HAR VEDTAGET følgende bestemmelser, der knyttes som bilag til traktaten om en forfatning for Europa, og som ændrer traktaten om oprettelse af Det Europæiske Atomenergifællesskab således:

Artikel 1

Artikel 3 ophæves.

Artikel 2

Overskriften til afsnit III "Bestemmelser vedrørende institutionerne" affattes således: "Institutionelle og finansielle bestemmelser".

Artikel 3

Artikel 107 affattes således:

"Artikel 107

De institutionelle og finansielle bestemmelser i traktaten om en forfatning for Europa (artikel I-18 - I-38, artikel I-52 - I-55 og artikel III-227 - III-316) samt artikel I-58 i samme traktat anvendes på denne traktat, jf. dog de særlige bestemmelser i artikel 134, 135, 144, 145, 157, 171, 172, 174 og 176.

2. Artikel 107A - 133, 136 - 143, 146 - 156, 158 - 170, 173, 173A, 175 samt 177 - 183A ophæves."

Artikel 4

Overskriften til afsnit IV "Finansielle bestemmelser" affattes således:

"Særlige finansielle bestemmelser".

Artikel 5

I artikel 38, stk. 3 og artikel 82, stk. 3, erstattes henvisningerne til artikel 141 og 142 af henvisninger til henholdsvis artikel III-265 og III-266 traktaten om en forfatning for Europa.

I artikel 171, stk. 2, artikel 175, stk. 1, og artikel 176, stk. 3, erstattes henvisningen til artikel 183 af en henvisning til artikel III-318 i traktaten om en forfatning for Europa.

I artikel 172, stk. 4, erstattes henvisningen til artikel 177, stk. 5, af en henvisning til artikel III-310 i traktaten om en forfatning for Europa.

I artikel 18, stk. 3, og artikel 83, stk. 2, erstattes henvisningen til artikel 164 af en henvisning til artikel III-307 i traktaten om en forfatning for Europa.

I artikel 38 og 82 erstattes "direktiv" af "europæisk afgørelse".

I traktaten erstattes ordet "afgørelse" af "europæisk afgørelse".

Artikel 6

Artikel 190 affattes således:

"Med forbehold af de i Domstolens statut fastsatte bestemmelser fastlægger Ministerrådet med enstemmighed den ordning, der skal gælde for institutionerne på det sproglige område."

Artikel 7

Artikel 198 affattes således:

"a) Denne traktat finder ikke anvendelse på Færøerne."

Artikel 8

Artikel 201 affattes således:

"Fællesskabet indleder et snævert samarbejde med Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling; de nærmere retningslinjer herfor fastlægges i gensidig forståelse."

Artikel 9

Artikel 206 affattes således:

"Fællesskabet kan med en eller flere stater eller internationale organisationer indgå aftaler, hvorved der skabes en associering med gensidige rettigheder og forpligtelser, fælles optræden og særlige procedureregler.

Disse aftaler indgås af Ministerrådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

Såfremt disse aftaler indebærer ændringer i denne traktat, skal ændringerne forud vedtages under anvendelse af fremgangsmåden i artikel IV-7 i traktaten om en forfatning for Europa."

ERKLÆRING
knyttet til protokollen om borgernes repræsentation
i Europa-Parlamentet og stemmevægtningen
i Det Europæiske Råd og Ministerrådet

Den Europæiske Unions medlemsstater indtager følgende fælles holdning under konferencerne vedrørende Rumæniens og/eller Bulgariens tiltrædelse af Den Europæiske Union for så vidt angår fordelingen af pladser i Europa-Parlamentet og stemmevægtningen i Det Europæiske Råd og Ministerrådet: Hvis Rumænien og/eller Bulgarien tiltræder Den Europæiske Union, før Det Europæiske Råds afgørelse som nævnt i forfatningens artikel I-19, stk. 2, træder i kraft, beregnes antallet af deres valgte repræsentanter i Europa-Parlamentet på grundlag af tallene 33 og 17, korrigeret efter samme formel som den, der var bestemmende for hver medlemsstats antal repræsentanter i Europa-Parlamentet, som angivet i protokollen om borgernes repræsentation i Europa-Parlamentet og stemmevægtningen i Det Europæiske Råd og Ministerrådet.

Uanset forfatningens artikel I-19, stk. 2, vil tiltrædelsestraktaten kunne foreskrive, at antallet af medlemmer i Europa-Parlamentet midlertidigt kan overstige 736 i den resterende del af valgperioden 2004-2009.

Rumænien og Bulgarien tildeles henholdsvis stemmevægtene 14 og 10 i Det Europæiske Råd og Ministerrådet indtil den 1. november 2009, jf. dog forfatningens artikel I-24, stk. 2. På tidspunktet for hver tiltrædelse træffer Ministerrådet afgørelse om den tærskel, der er nævnt i protokollen om borgernes repræsentation i Europa-Parlamentet og stemmevægtningen i Det Europæiske Råd og Ministerrådet.

ERKLÆRING
OM OPRETTELSE AF EN TJENESTE
FOR EU'S OPTRÆDEN UDADTIL

"For at bistå den kommende EU-udenrigsminister, jf. forfatningens artikel I-27, i udøvelsen af hans/hendes hverv er konventet enigt om, at Ministerrådet og Kommissionen med forbehold af Europa-Parlamentets rettigheder bør beslutte at oprette en fælles tjeneste (Tjenesten for EU's Optræden Udadtil) under EU-udenrigsministerens ansvar bestående af embedsmænd fra de kompetente tjenester i Ministerrådets Generalsekretariat og Kommissionen samt udstationeret personale fra de nationale diplomatiske tjenester.

Personalet i Unionens delegationer, jf. artikel III-230, skal stilles til rådighed fra denne fælles tjeneste.

Konventet er af den opfattelse, at de foranstaltninger, der er nødvendige for oprettelsen af den fælles tjeneste, skal træffes inden for det første år efter forfatningstraktatens ikrafttrædelse."

ERKLÆRING
TIL SLUTAKTEN I FORBINDELSE MED UNDERTEGNElsen
AF TRAKTATEN OM FORFATNINGEN

Hvis fire femtedele af medlemsstaterne to år efter undertegnelsen af traktaten om forfatningen har ratificeret denne, og en eller flere medlemsstater er stødt på vanskeligheder i forbindelse med ratifikationen, tager Det Europæiske Råd spørgsmålet op.

DET EUROPÆISKE KONVENT

LISTE OVER MEDLEMMER

FORMANDSKABET

Valéry GISCARD d'ESTAING	Formand
Giuliano AMATO	Næstformand
Jean-Luc DEHAENE	Næstformand

ANDRE MEDLEMMER AF PRÆSIDIET

Michel BARNIER	Repræsentant for Europa-Kommissionen
John BRUTON	Repræsentant for de nationale parlamenter
Henning CHRISTOPHERSEN	Repræsentant for det danske formandskab
Alfonso DASTIS	Repræsentant for det spanske formandskab (fra marts 2003)
Klaus HÄNSCH	Repræsentant for Europa-Parlamentet
Giorgos KATIFORIS	Repræsentant for det græske formandskab (indtil februar 2003)
Iñigo MÉNDEZ DE VIGO	Repræsentant for Europa-Parlamentet
Ana PALACIO	Repræsentant for det spanske formandskab (indtil marts 2003)
Giorgos PAPANDREOU	Repræsentant for det græske formandskab (fra februar 2003)
Gisela STUART	Repræsentant for de nationale parlamenter
Antonio VITORINO	Repræsentant for Europa-Kommissionen
Alojz PETERLE	Gæstemedlem

MEDLEMMER AF KONVENTET

REPRÆSENTANTER FOR EUROPA-PARLAMENTET

Jens-Peter BONDE (DK)
Elmar BROK (D)
Andrew Nicholas DUFF (UK)
Olivier DUHAMEL (F)
Klaus HÄNSCH (D)
Sylvia-Yvonne KAUFMANN (D)
Timothy KIRKHOPE (UK)
Alain LAMASSOURE (F)
Linda McAVAN (UK)
Hanja MAIJ-WEGGEN (NL)
Luís MARINHO (P)
Íñigo MÉNDEZ DE VIGO Y MONTOJO (E)
Cristiana MUSCARDINI (I)
Antonio TAJANI (I)
Anne VAN LANCKER (B)
Johannes VOGGENHUBER (A)

REPRÆSENTANTER FOR KOMMISSIONEN

Michel BARNIER
António VITORINO

REPRÆSENTANTER FOR MEDLEMSSTATERNE

LAND

BELGIEN

Regeringen
Louis MICHEL

Det nationale parlament
Karel DE GUCHT
Elio DI RUPO

DANMARK

Regeringen
Henning CHRISTOPHERSEN

Det nationale parlament
Peter SKAARUP
Henrik DAM KRISTENSEN

TYSKLAND

Regeringen
Joschka FISCHER
afløste Peter GLOTZ
i november 2002

Det nationale parlament
Jürgen MEYER
Erwin TEUFEL

GRÆKENLAND

Regeringen
Giorgos PAPANDREOU
afløste Giorgos KATIFORIS
i februar 2003

Det nationale parlament
Paraskevas AVGERINOS
Marietta GIANNAKOU

SPANIEN

Regeringen
Alfonso DASTIS
afløste Carlos BASTARRECHE
som suppleant i sept. 2002 og derefter
A. Palacio som medlem i marts 2003

Det nationale parlament
Josep BORRELL
FONTELLES
Gabriel CISNEROS
LABORDA

FRANKRIG

Regeringen
Dominique de VILLEPIN
afløste Pierre MOSCOVICI
i november 2002

Det nationale parlament
Pierre LEQUILLER
afløste Alain BARRAU
i juli 2002
Hubert HAENEL

IRLAND

Regeringen
Dick ROCHE
afløste Ray MacSHARRY
i juli 2002

Det nationale parlament
John BRUTON
Proinsias DE ROSSA

ITALIEN

Regeringen
Gianfranco FINI

Det nationale parlament
Marco FOLLINI
Lamberto DINI

LUXEMBOURG

Regeringen
Jacques SANTER

Det nationale parlament
Paul HELMINGER
Ben FAYOT

NEDERLANDENE

Regeringen
Gijs de VRIES
afløste Hans van MIERLO
i oktober 2002

Det nationale parlament
René van der LINDEN
Frans TIMMERMANS

ØSTRIG

Regeringen
Hannes FARNLEITNER

Det nationale parlament
Caspar EINEM
Reinhard Eugen BÖSCH

PORTUGAL

Regeringen
Ernâni LOPES
afløste João de VALLERA
i maj 2002

Det nationale parlament
Alberto COSTA
Eduarda AZEVEDO

FINLAND

Regeringen
Teija TIILIKAINEN

Det nationale parlament
Kimmo KILJUNEN
Jari VILÉN
afløste Matti VANHANEN
i maj 2003

SVERIGE

Regeringen
Lena HJELM-WALLÉN

Det nationale parlament
Sören LEKBERG
Göran LENNMARKER

DET FORENEDE KONGERIGE

Regeringen
Peter HAIN

Det nationale parlament
Gisela STUART
David HEATHCOAT-
AMORY

REPRÆSENTANTER FOR KANDIDATLANDENE

LAND

CYPERN

Regeringen
Michael ATTALIDES

Det nationale parlament
Eleni MAVROU
Panayiotis DEMETRIOU

MALTA

Regeringen
Peter SERRACINO-INGLOTT

Det nationale parlament
Michael FRENDU
Alfred SANT

UNGARN

Regeringen
Péter BALÁZS
*afløste János MARTONYI
i juni 2002*

Det nationale parlament
József SZÁJER
Pál VASTAGH

POLEN

Regeringen
Danuta HÜBNER

Det nationale parlament
Jozef OLEKSY
Edmund WITTBRODT

RUMÆNIEN

Regeringen
Hildegard Carola PUWAK

Det nationale parlament
Alexandru ATHANASIU
*afløste Liviu MAIOR
i februar 2003*
Puiu HASOTTI

SLOVAKIET

Regeringen
Ivan KORČOK
afløste Ján FIGEL
i november 2002

Det nationale parlament
Jan FIGEL
afløste Pavol HAMZIK
i oktober 2002
Irena BELOHORSKÁ

LETLAND

Regeringen
Sandra KALNIETE
afløste Roberts ZILE
i januar 2003

Det nationale parlament
Rihards PIKS
Liene LIEPINA
afløste Edvins INKĒNS
i januar 2003

ESTLAND

Regeringen
Lennart MERI

Det nationale parlament
Tunne KELAM
Rein LANG
afløste Peeter REITZBERG
i april 2003

LITAUEN

Regeringen
Rytis MARTIKONIS

Det nationale parlament
Vytenis ANDRIUKAITIS
Algirdas GRICIUS
afløste i dec. 2002 Alvydas
MEDALINSKAS, der selv
afløste Dalia KUTRAITE-
GIEDRAITIENE som suppleant

BULGARIEN

Regeringen
Meglena KUNEVA

Det nationale parlament
Daniel VALCHEV
Nikolai MLADENOV

DEN TJEKKISKE REPUBLIK

Regeringen
Jan KOHOUT
afløste Jan KAVAN
i september 2002

Det nationale parlament
Jan ZAHRADIL
Josef ZIELENIEC

SLOVENIEN

Regeringen
Dimitrij RUPEL
afløste Matjaz NAHTIGAL
i januar 2003

Det nationale parlament
Jelko KACIN
afløste Slavko GABER
i januar 2003
Alojz PETERLE

TYRKIET

Regeringen
Abdullah GÜL
afløste i marts 2003 Yasar
YAKIS, der selv afløste
Mesut YILMAZ i december 2002

Det nationale parlament
Zekeriya AKCAM
afløste Ali TEKIN
i december 2002
Kemal DERVIŞ
afløste Ayfer YILMAZ
i december 2002

SUPPLEANTER

REPRÆSENTANTER FOR EUROPA-PARLAMENTET

William ABITBOL (F)
ALMEIDA GARRETT (P)
John CUSHNAHAN (IRL)
Lone DYBKJÆR (DK)
Pervenche BERÈS (F)
Maria BERGER (A)
Carlos CARNERO GONZÁLEZ (E)
Neil MacCORMICK (UK)
Piia-Noora KAUPPI (FIN)
Elena PACIOTTI (I)
Luís QUEIRÓ (P)
Reinhard RACK (A)
Esko SEPPÄNEN (FIN)
the Earl of STOCKTON (UK)
Helle THORNING-SCHMIDT (DK)
Joachim WUERMELING (D)

CONV 850/03

REPRÆSENTANTER FOR KOMMISSIONEN

David O'SULLIVAN

Paolo PONZANO

REPRÆSENTANTER FOR MEDLEMSSTATERNE

LAND

BELGIEN

Regeringen
Pierre CHEVALIER

Det nationale parlament
Danny PIETERS
Marie NAGY

DANMARK

Regeringen
Poul SCHLÜTER

Det nationale parlament
Per DALGAARD
Niels HELVEG PETERSEN

TYSKLAND

Regeringen
Hans Martin BURY
*afløste Gunter PLEUGER
i november 2002*

Det nationale parlament
Peter ALTMAIER
Wolfgang GERHARDS
*afløste Wolfgang SENFF
i marts 2003*

GRÆKENLAND

Regeringen
Giorgos KATIFORIS
*afløste Panayiotis
IOAKIMIDIS i februar 2003*

Det nationale parlament
Nikolaos
CONSTANTOPOULOS
Evripidis STILINIADIS

SPANIEN

Regeringen
Ana PALACIO
*afløste Alfonso
Dastis i marts 2003*

Det nationale parlament
Diego LÓPEZ GARRIDO
Alejandro MUÑOZ LONSO

FRANKRIG

Regeringen
Pascale ANDREANI
afløste Pierre VIMONT
i august 2002

Det nationale parlament
Jacques FLOCH
afløste Anne-Marie
IDRAC i juli 2002
Robert BADINTER

IRLAND

Regeringen
Bobby McDONAGH

Det nationale parlament
Pat CAREY
afløste Martin CULLEN i
juli 2002
John GORMLEY

ITALIEN

Regeringen
Francesco E. SPERONI

Det nationale parlament
Valdo SPINI
Filadelfio Guido BASILE

LUXEMBOURG

Regeringen
Nicolas SCHMIT

Det nationale parlament
Gaston GIBERYEN
Renée WAGENER

NEDERLANDENE

Regeringen
Thom de BRUIJN

Det nationale parlament
Wim van EEKELEN
Jan Jacob van DIJK
afløste Hans van BAALEN
i oktober 2002

ØSTRIG

Regeringen
Gerhard TUSEK

Det nationale parlament
Evelin LICHTENBERGER
Eduard MAINONI
afløste Gerhard KURZMANN
i marts 2003

PORTUGAL

Regeringen
Manuel LOBO ANTUNES

Det nationale parlament
Guilherme d'OLIVEIRA
MARTINS, *afløste Osvaldo
de CASTRO i juni 2002*
António NAZARÉ
PEREIRA

FINLAND

Regeringen
Antti PELTOMÄKI

Det nationale parlament
Hannu TAKKULA
*afløste Riitta KORHONEN i
maj 2003*
Esko HELLE

SVERIGE

Regeringen
Sven-Olof PETERSSON
*afløste Lena HALLENGREN
i december 2002*

Det nationale parlament
Kenneth KVIST
Ingvar SVENSSON

DET FORENEDE KONGERIGE

Regeringen
Baroness SCOTLAND OF ASTHAL

Det nationale parlament
Lord TOMLINSON
Lord MACLENNAN OF
ROGART

REPRÆSENTANTER FOR KANDIDATLANDENE

LAND

CYPERN

Regeringen
Theophilos V. THEOPHILOU

Det nationale parlament
Marios MATSAKIS
Androula VASSILIOU

MALTA

Regeringen
John INGUANEZ

Det nationale parlament
Dolores CRISTINA
George VELLA

UNGARN

Regeringen
Péter GOTTFRIED

Det nationale parlament
András KELEMEN
István SZENT-IVÁNYI

POLEN

Regeringen
Janusz TRZCIŃSKI

Det nationale parlament
Marta FOGLER
Genowefa GRABOWSKA

RUMÆNIEN

Regeringen
Constantin ENE
*afløste Ion JINGA
i december 2002*

Det nationale parlament
Péter ECKSTEIN-KOVACS
Adrian SEVERIN

SLOVAKIET

Regeringen
Juraj MIGAŠ

Det nationale parlament
Zuzana MARTINAKOVA
*afløste Frantisek SEBEJ
i november 2002*
Boris ZALA
*afløste Olga KELTOSOVA i
november 2002*

LETLAND

Regeringen
Roberts ZILE
*afløste Guntars KRASTS
i januar 2003*

Det nationale parlament
Guntars KRASTS
*afløste Maris
SPRINDZUKS i januar 2003*
Arturs Krisjanis KARINS
*afløste Inese BIRZNIECE
i januar 2003*

ESTLAND

Regeringen
Henrik HOLOLEI

Det nationale parlament
Liina TÕNISSON
afløste Liia HÄNNI
i april 2003
Urmas REINSALU
afløste Ülo TÄRNO
i april 2003

LITAUEN

Regeringen
Oskaras JUSYS

Det nationale parlament
Gintautas ŠIVICKAS
afløste i februar 2003
Gediminas DALINKEVICIUS,
der selv afløste
Rolandas PAVILIONIS i
dec. 2002
Eugenijus MALDEIKIS
afløste Alvydas
MEDALINSKAS i februar 2003

BULGARIEN

Regeringen
Neli KUTSKOVA

Det nationale parlament
Alexander ARABADJIEV
Nesrin UZUN

DEN TJEKKISKE REPUBLIK

Regeringen
Lenka Anna ROVNA
afløste Jan KOHOUT
i september 2002

Det nationale parlament
Petr NEČAS
František KROUPA

SLOVENIEN

Regeringen
Janez LENARČIČ

Det nationale parlament
Franc HORVAT
afløste Danica SIMŠIČ
i januar 2003
Mihael BREJC

TYRKIET

Regeringen
Oğuz DEMIRALP
afløste Nihat AKYOL
i august 2002

Det nationale parlament
Ibrahim ÖZAL
afløste Kürsat ESER
i december 2002
Necdet BUDAK
afløste A. Emre KOCAOĞLU
i december 2002

OBSERVATØRER

Roger BRIESCH
Josef CHABERT
João CRAVINHO
Manfred DAMMEYER
Patrick DEWAELE
Nikiforos DIAMANDOUROS
(afløste Jacob SÖDERMAN i marts 2003)
Claude DU GRANRUT
Göke Daniel FRERICHS
Emilio GABAGLIO
Georges JACOBS
Claudio MARTINI
Anne-Maria SIGMUND
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
(afløste i februar 2003, Eduardo ZAPLANA
som Eva-Riitta SIITONEN havde været
suppleant for siden oktober 2002)

Det Økonomiske og Sociale Udvalg
Regionsudvalget
Arbejdsmarkedets parter på europæisk plan
Regionsudvalget
Regionsudvalget
Den Europæiske Ombudsmand

Regionsudvalget
Det Økonomiske og Sociale Udvalg
Arbejdsmarkedets parter på europæisk plan
Arbejdsmarkedets parter på europæisk plan
Regionsudvalget
Det Økonomiske og Sociale Udvalg
Regionsudvalget

SEKRETARIATET

Sir John KERR
Annalisa GIANNELLA

Generalsekretær
Vicegeneralsekretær

Marta ARPIO SANTACRUZ
Hervé BRIBOSIA
Elisabeth GATEAU
Maria José MARTÍNEZ IGLESIAS
Guy MILTON
Kristin de PEYRON
Alain PIOTROWSKI
Alessandra SCHIAVO
Maryem van den HEUVEL

Agnieszka BARTOL
Nicole BUCHET
Clemens LADENBURGER
Nikolaus MEYER LANDRUT
Ricardo PASSOS
Alain PILETTE
Etienne de PONCINS
Walpurga SPECKBACHER

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side

FORORD	1
PRÆAMBEL	3
<u>DEL I</u>	
AFSNIT I - DEFINITION AF UNIONEN OG DENS MÅL	5
AFSNIT II - GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER OG UNIONSBOGERSKAB	8
AFSNIT III - UNIONENS BEFØJELSER	9
AFSNIT IV - UNIONENS INSTITUTIONER	15
KAPITEL I - INSTITUTIONEL RAMME	15
KAPITEL II - ANDRE INSTITUTIONER OG ORGANER	25
AFSNIT V - UDØVELSE AF UNIONENS BEFØJELSER	27
KAPITEL I - FÆLLES BESTEMMELSER	27
KAPITEL II - SÆRLIGE BESTEMMELSER	31
KAPITEL III - FORSTÆRKET SAMARBEJDE	37
AFSNIT VI - UNIONENS DEMOKRATISKE LIV	38
AFSNIT VII - UNIONENS FINANSER	41
AFSNIT VIII - UNIONEN OG DENS NÆROMRÅDER	43
AFSNIT IX - MEDLEMSKAB AF UNIONEN	44

<u>DEL II: DEN EUROPÆISKE UNIONS CHARTER OM GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER</u>	47
PRÆAMBEL	47
AFSNIT I - VÆRDIGHED	48
AFSNIT II - FRIHEDER	49
AFSNIT III - LIGESTILLING	51
AFSNIT IV - SOLIDARITET	53
AFSNIT V - BORGERRETTIGHEDER	56
AFSNIT VI - RETFÆRDIGHED I RETSSYSTEMET	58
AFSNIT VII - ALMINDELIGE BESTEMMELSER VEDRØRENDE FORTOLKNING OG ANVENDELSE AF CHARTRET	59

<u>DEL III: UNIONENS POLITIKKER OG FUNKTIONSMÅDE</u>	61
AFSNIT I - GENERELLE ANVENDELSESBESTEMMELSER	62
AFSNIT II - FORBUD MOD FORSKELSBEHANDLING OG UNIONSBORGERSKAB	63
AFSNIT III - INTERNE POLITIKKER OG FORANSTALTNINGER	65
KAPITEL I - DET INDRE MARKED	65
1. afdeling - Oprettelse af det indre marked	65
2. afdeling - Fri bevægelighed for personer og tjenesteydelser	66
1. underafdeling - Arbejdskraften	66
2. underafdeling - Fri etableringsret	68
3. underafdeling - Fri levering af tjenesteydelser	70
3. afdeling - Frie varebevægelser	73
1. underafdeling - Toldunionen	73
2. underafdeling - Toldsamarbejde	74
3. underafdeling - Forbud mod kvantitative restriktioner	74
4. afdeling - Kapital og betalinger	76
5. afdeling - Konkurrenceregler	78
1. underafdeling - Regler for virksomhederne	78
2. underafdeling - Støtte fra medlemsstaterne	81
6. afdeling - Fiskale bestemmelser	83
7. afdeling - Tilnærmelse af lovgivningerne	84
KAPITEL II - DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE POLITIK	87
1. afdeling - Den økonomiske politik	87
2. afdeling - Den monetære politik	92
3. afdeling - Institutionelle bestemmelser	96
3A. afdeling - Specifikke bestemmelser for medlemstater, der indgår i euroområdet	98
4. afdeling - Overgangsbestemmelser	99

KAPITEL III - POLITIKKER PÅ ANDRE SPECIFIKKE OMRÅDER	103
1. afdeling - Beskæftigelse	103
2. afdeling - Social- og arbejdsmarkedspolitikken	106
1. underafdeling - Den Europæiske Socialfond	111
3. afdeling - Økonomisk, social og territorial samhørighed	112
4. afdeling - Landbrug og fiskeri	114
5. afdeling - Miljø	118
6. afdeling - Forbrugerbeskyttelse	121
7. afdeling - Transport	122
8. afdeling - Transeuropæiske net	125
9. afdeling - Forskning, teknologisk udvikling og rummet	127
10. afdeling - Energi	131
KAPITEL IV - ET OMRÅDE MED FRIHED, SIKKERHED OG RETFÆRDIGHED	132
1. afdeling - Almindelige bestemmelser	132
2. afdeling - Politikkerne for grænsekontrol, asyl og indvandring	134
3. afdeling - Samarbejde om civilretlige spørgsmål	137
4. afdeling - Retligt samarbejde i straffesager	138
5. afdeling - Politisamarbejde	141
KAPITEL V - OMRÅDER, HVOR UNIONEN KAN BESLUTTE AT GENNEMFØRE KOORDINERENDE, SUPPLERENDE ELLER UNDERSTØTTENDE TILTAG	143
1. afdeling - Folkesundhed	143
2. afdeling - Industri	145
3. afdeling - Kultur	146
4. afdeling - Uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom og sport	147
5. afdeling - Civilbeskyttelse	149
6. afdeling - Administrativt samarbejde	150

AFSNIT IV - DE OVERSØISKE LANDES OG TERRITORIERS ASSOCIERING	151
AFSNIT V - UNIONENS OPTRÆDEN UDADTIL	154
KAPITEL I - GENERELLE ANVENDELSESBESTEMMELSER	154
KAPITEL II - DEN FÆLLES UDENRIGS- OG SIKKERHEDSPOLITIK	156
1. afdeling - Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik	162
2. afdeling - Finansielle bestemmelser	165
KAPITEL III - DEN FÆLLES HANDELSPOLITIK	166
KAPITEL IV - SAMARBEJDE MED TREDJELANDE OG HUMANITÆR BISTAND	168
1. afdeling - Udviklingssamarbejde	168
2. afdeling - Økonomisk, finansielt og teknisk samarbejde med tredjelande	170
3. afdeling - Humanitær bistand	171
KAPITEL V - RESTRIKTIVE FORANSTALTNINGER	172
KAPITEL VI - INTERNATIONALE AFTALER	173
KAPITEL VII - UNIONENS FORBINDELSER MED INTERNATIONALE ORGANISATIONER OG TREDJELANDE SAMT UNIONENS DELEGATIONER	176
KAPITEL VIII - GENNEMFØRELSE AF SOLIDARITETSBESTEMMELSEN	177
AFSNIT VI - UNIONENS FUNKTIONSMÅDE	178
KAPITEL I - BESTEMMELSER VEDRØRENDE INSTITUTIONERNE	178
1. afdeling - Institutionerne	178
1. underafdeling - Europa-Parlamentet	178
2. underafdeling - Det Europæiske Råd	181
3. underafdeling - Ministerrådet	182
4. underafdeling - Kommissionen	183
5. underafdeling - Domstolen	185
6. underafdeling - Revisionsretten	194

2. afdeling - Unionens rådgivende organer	197
1. underafdeling - Regionsudvalget	197
2. underafdeling- Det Økonomiske og Sociale Udvalg	198
3. afdeling - Den europæiske investeringsbank	200
4. afdeling - Fælles bestemmelser for Unionens institutioner, organer og agenturer	201
KAPITEL II - FINANSIELLE BESTEMMELSER	205
1. afdeling - Den flerårige finansielle ramme	205
2. afdeling - Unionens årlige budget	206
3. afdeling - Gennemførelse af budgettet og decharge	209
4. afdeling - Fælles bestemmelser	211
5. afdeling - Bekæmpelse af svig	213
KAPITEL III - FORSTÆRKET SAMARBEJDE	214
AFSNIT VII - FÆLLES BESTEMMELSER	217
<u>DEL IV: ALMINDELIGE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER</u>	221
PROTOKOL OM DE NATIONALE PARLAMENTERS ROLLE I DEN EUROPÆISKE UNION	226
PROTOKOL OM ANVENDELSE AF NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORTIONALITETSPRINCIPPET	229
PROTOKOL OM BORGERNES REPRÆSENTATION I EUROPA-PARLAMENTET OG STEMMEVÆGTNINGEN I DET EUROPÆISKE RÅD OG MINISTERRÅDET	232
PROTOKOL VEDRØRENDE EUROGRUPPEN	235
PROTOKOL OM ÆNDRING AF EURATOM-TRAKTATEN	236

CORRIGENDUM TIL FØLGESKRIVELSE

---

fra: sekretariatet

til: konventet

Tidl. dok. nr.: CONV 820/1/03 REV 1; CONV 847/03, CONV 848/03

Vedr.: Udkast til traktat om en forfatning for Europa

Side 231, anden linje, affattes således:

"... repræsenterer mindst **en tredjedel** af samtlige de stemmer..."
